

Møteinnkalling

Kontrollutvalget Rakkestad

Møtested: Fjernmøte, grunnet Covid 19. Teams vil bli benyttet for videokonferanse. Kontrollutvalgsmeldlemmer vil få tilsendt link via e-post. Publikum bes om å henvende seg til Daglig leder Østfold kontrollutvalgssekretariat, Anita Dahl Aannerød, så vil de få tilsendt link for å kunne overvære møtet.

Tidspunkt: 12.05.2020 kl. 09.00

Eventuelle forfall meldes til Anita Dahl Aannerød på telefon 900 867 40 eller til e-post: rona@fredrikstad.kommune.no

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Rakkestad, 2.mai 2020

Finn Kultorp
Leder (s)

Sakliste

PS 20/1	Godkjenning av innkalling og saksliste	3
PS 20/2	Rutine for godkjenning av protokoll	4
PS 20/3	Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2019 for Rakkestad kommune	5
PS 20/4	Forvaltningsrevisjonsrapport "Grunnskole - kvalitet i undervisningen"	130
PS 20/5	Prosjektbeskrivelse "Kvalitet i sykehjem og sykefraværsoppfølging"	172
PS 20/6	Administrasjonens oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt "offentlige anskaffelser - Utbyggingsprosjekter"	177
PS 20/7	Kontrollutvalgets årsmelding for 2019	180
PS 20/8	Prinsippavklaringssak	187
PS 20/9	Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig revisor	188
PS 20/10	Referater og meldinger	191
PS 20/11	Eventuelt	206

Saksnr.: 2020/1948
Dokumentnr.: 4
Løpenr.: 51198/2020
Klassering: 3016-192
Saksbehandler: Anita Dahl Aannerød

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 12.05.2020	Utvalgssaksnr. 20/1
---	-------------------------------	-------------------------------

Godkjenning av innkalling og saksliste

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. (saken legges frem uten forslag til vedtak.

Fredrikstad, 03.03.2020

Saksnr.: 2020/1948
Dokumentnr.: 6
Løpenr.: 51211/2020
Klassering: 3016-192
Saksbehandler: Anita Dahl Aannerød

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 12.05.2020	Utvalgssaksnr. 20/2
---	-------------------------------	-------------------------------

Rutine for godkjenning av protokoll

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Det settes opp en sak i hvert møte om «Valg av en representant til signering av protokoll», den som leder møtet skal alltid signere
2. Protokoll godkjennes elektronisk snarest mulig og signeres i påfølgende møte.
3. Protokoll sendes ut og publiseres på hjemmesiden så snart den er elektronisk godkjent

Fredrikstad, 03.03.2020

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Etter hvert nyvalg av kontrollutvalg legger sekretariatet frem forslag for retningslinjer for godkjenning av protokoller. Forslaget er ment for å fremme en felles rutine for sekretariatets kontrollutvalg.

Vurdering

Sekretariatet fremmer følgende forslag til retningslinjer for godkjenning av kontrollutvalgets møteprotokoller:

1. Det settes opp en sak i hvert møte om «Valg av en representant til signering av protokoll», den som leder møtet skal alltid signeres.
2. Protokoll godkjennes elektronisk snarest mulig og signeres i påfølgende møte.
3. Protokoll sendes ut og publiseres på hjemmesiden så snart den er elektronisk godkjent.

Hvis det er et ønske kan godkjent protokoll legges frem under referater og meldinger.

Saksnr.: 2020/1943
Dokumentnr.: 4
Løpenr.: 86930/2020
Klassering: 3016-186
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Rakkestad	12.05.2020	20/3

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2019 for Rakkestad kommune

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskapet 2019 for Rakkestad kommune som vist i vedlegg 1 til saken
2. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2019 sendes kommunestyret med kopi til formannskapet

Rakkestad, 22.04.2020

For Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

1. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap 2019.
2. Revisjonsberetning for 2019 – Rakkestad kommune, datert 27.04 2020
3. Årsregnskapet for Rakkestad kommune for 2019.
4. Rakkestad kommune - årsmelding 2019.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

I følge kommuneloven 14-2 skal kommunen for hvert kalenderår utarbeide årsregnskap og årsberetning. I henhold til forskriftens kapittel 5, om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 07.06 2019, skal årsregnskapet inneholde driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noter. I årsberetning fra kommunen skal det blant annet skal gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme foretakets stilling og resultat.

Gjeldende tidsfrister for regnskapsavleggelsen, årsrapport og revisjonsberetning er:

- kommunens årsregnskap skal være avlagt innen 15. februar etter regnskapsåret
- kommunens årsberetning utarbeides innen 31. mars
- revisors beretning skal avgis innen 15. april (på grunn av koronasituasjonen er denne frist forlenget til 15. juni i 2020)

I forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 17.06 2019, § 3 a - skal kontrollutvalget påse at kommunens årsregnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte. Forskriftens § 3 - 2. ledd sier videre at kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet innstiller til vedtak. Uttalelsen avgis til kommunestyret og kopi av uttalelsen sendes formannskapet.

Vurdering

Årsregnskapet, årsrapport og revisjonsberetning er avlagt innen gjeldende tidsfrister.

Kommunens driftsregnskap for 2019 viser et positivt netto driftsresultat på kr. 19 204 263.- og er avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 21 491 151.-.

Investeringsregnskapet for 2019 viser et finansieringsbehov på kr. 117 798 938,-. Av dette er kr. 87 186 199,- dekket med lån. Investeringsregnskapet er avsluttet i balanse.

Kommunens regnskapsresultat for 2019 viser netto driftsresultat sett i forhold til driftsinntekter på + 2,8 %. Fylkesmannens anbefalte nivå på dette nøkkeltallet er minimum + 1,75 % for å opprettholde kommunens formue.

Revisor har den 27. april 2020 avlagt revisjonsberetningen for regnskapsåret 2019 med et forbehold om budsjett, og en merknad om andre forhold:

- Konklusjon om forbehold om budsjett
«Enkelte prosjekter mangler budsjettvedtak i 2019. I note 8 fremkommer det at det er foretatt salg av aksjer uten budsjettvedtak».
- Andre forhold
«I Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester H-3/14 fremkommer det at generasjonsprisippet innebærer at kommunen ikke skal bygge opp selvkostfond over lengre tid, men ha en planlagt prosess både for oppbygging og nedbygging av fondet. Det anbefales at dette praktiseres slik at et overskudd (eller underskudd) i ett år tilbakeføres til (eller dekkes inn fra) brukerne innen fem år etter at overskuddet (eller underskuddet) i selvkostkalkylen oppstod. En andel av fondsmidler knyttet til vann, avløp og renovasjon er eldre enn 5 år.»

Merknadene er tatt inn i forslag til uttalelsen.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å avgis uttalelse til årsregnskapet 2019 for Rakkestad kommune som vist i vedlegg 1. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2019 sendes kommunestyret med kopi til formannskapet.

Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS

Kommunestyret i Rakkestad

Deres referanse	Vår referanse	Klassering	Dato
	2020/1943-3-86758/2020-BJGU	3016-186	22.04.2020

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2019 for Rakkestad kommune

I henhold til forskrift for kontrollutvalg og revisjon § 3, avgir kontrollutvalget uttalelse til årsregnskapet til kommunestyret, før regnskapet endelig vedtas i kommunestyremøte. Kopi av kontrollutvalgets uttalelse skal sendes til formannskapet.

Kontrollutvalget har i møte 12. mai 2020 behandlet årsregnskapet 2019 for Rakkestad kommune og avgir følgende uttalelse til kommunestyret.

- Kontrollutvalget har behandlet årsregnskapet for 2019 for Rakkestad kommune. Sammen med årsregnskapet forelå rådmannens årsmelding og revisjonsberetningen for 2019.
- Kommunens årsregnskap, årsmelding og revisjonsberetningen er avlagt rettidig og i samsvar med lov og forskrifter etter gjeldende tidsfrist.
- Kommunens driftsregnskap for 2019 viser et positivt netto driftsresultat på kr. 19 204 263,- og er avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 21 491 151,-. Investeringsregnskapet for 2019 viser et finansieringsbehov på kr. 117 798 938,-. Av dette er kr. 87 186 199,- dekket med lån. Investeringsregnskapet er avsluttet i balanse.
- Kontrollutvalget merker seg følgende nøkkeltall fra regnskapet 2019:
 - kommunens regnskapsresultat viser netto driftsresultat sett i forhold til driftsinntekter på + 2,8 %. Fylkesmannens anbefalte nivå på dette nøkkeltallet er minimum + 1,75 % for å opprettholde kommunens formue.
 - Hovedårsakene til driftsresultatet skyldes i all vesentlighet følgende forhold:
 - Merinntekt på skatter, skatteutjevning m.m med 6,8 millioner kroner ift budsjett.
 - Samlet mindreforbruk på seksjoner med ca. 7,4 millioner kroner.
 - Kommunens netto langsiktige lånegjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser) utgjør pr. 31.12.2019 i alt 768,7 millioner kroner, en økning på 59,8 millioner kroner i 2019. Kommunens samlede nettogjeld (sett i forhold til brutto driftsinntekter), er på 107 %.
 - Kommunens disposisjonsfond (frie fond) er per 31.12 2019 på 90,1 millioner kroner, tilsvarende tall 31.12 2018 var 95,3 millioner kroner.

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Besøks- og Postadresse: Industriveien 6. 1890 Rakkestad
E-postadresse: iokus@fredrikstad.kommune.no
Mobil: 908 55 384

Org.nr.: 987 424 354
Webadresse: www.iokus.no
Bankkonto: 1050 14 16733

Revisor har den 27. april avlagt revisjonsberetningen for regnskapsåret 2019 med et forbehold og en merknad under andre forhold:

- Konklusjon om forbehold om budsjett
«Enkelte prosjekter mangler budsjettvedtak i 2019. I note 8 fremkommer det at det er foretatt salg av aksjer uten budsjettvedtak».
- Andre forhold
«I Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester H-3/14 fremkommer det at generasjonsprisippet innebærer at kommunen ikke skal bygge opp selvkostfond over lengre tid, men ha en planlagt prosess både for oppbygging og nedbygging av fondet. Det anbefales at dette praktiseres slik at et overskudd (eller underskudd) i ett år tilbakeføres til (eller dekkes inn fra) brukerne innen fem år etter at overskuddet (eller underskuddet) i selvkostkalkylen oppstod. En andel av fondsmidler knyttet til vann, avløp og renovasjon er eldre enn 5 år.»

Kontrollutvalget har ingen ytterligere bemerkning til regnskapet for Rakkestad kommune for 2019 og slutter seg til revisors beretning av 27. april 2020.

Rakkestad 12.05 2020

Finn Kulltorp (s)
leder

Til kommunestyret i Rakkestad kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Rådmannen

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Rakkestad kommunes årsregnskap som viser kr 504 467 316 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 21 491 152. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Rakkestad kommune per 31. desember 2019, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon med forbehold om budsjett

Enkelte prosjekter mangler budsjettvedtak i 2019. I note 8 fremkommer det at det er foretatt salg av aksjer uten budsjettvedtak

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forholdet beskrevet ovenfor, at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Andre forhold

I Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester H-3/14 fremkommer det at generasjonsprinsippet innebærer at kommunen ikke skal bygge opp selvkostfond over lengre tid, men ha en planlagt prosess både for oppbygging og nedbygging av fondet. Det anbefales at dette praktiseres slik at et overskudd (eller underskudd) i ett år tilbakeføres til (eller dekkes inn fra) brukerne innen fem år etter at overskuddet (eller underskuddet) i selvkostkalkylen oppstod. En andel av fondsmidler knyttet til vann, avløp og renovasjon er eldre enn 5 år.

Rakkestad, 27.04.2020

Pavel Makarov

Pavel Makarov
oppdragsansvarlig revisor

Dokid: 20000006727 (20/133-3)
RAKKESTAD KOMMUNE -
REGNSKAP 2019 - SIGNERT

Regnskap 2019

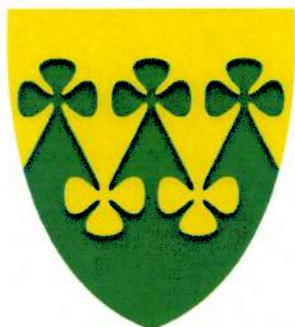
Saksnr. **20/133**
Dato: **31.01.2020**

Journalnr. **1928/20**

Arkiv **210**

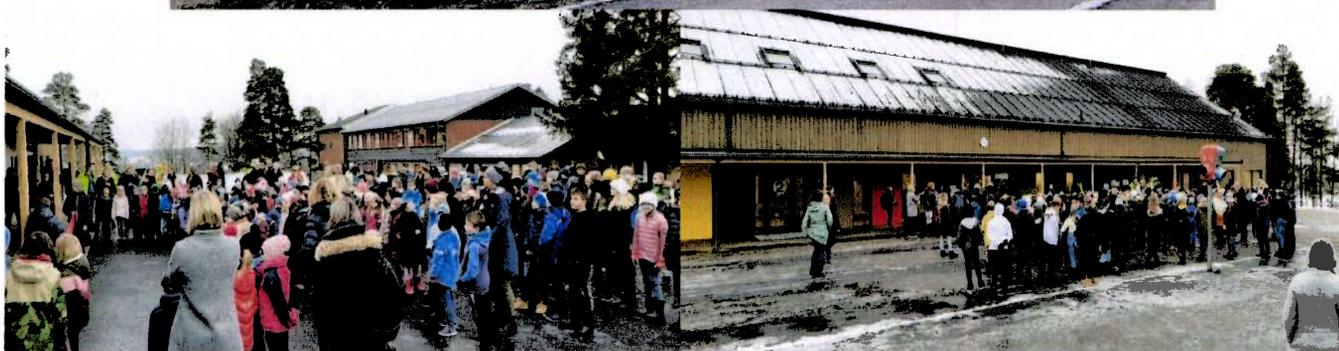
RAKKESTAD
mangfold og samhold

RAKKESTAD KOMMUNE

- *Mangfold og samhold*

Fra åpningen av Os skole høsten 2019

Årsregnskap 2019

15.02.2020

RAKKESTAD
mangfold og samhold

Innholdsfortegnelse

Regnskapsskjema 1A – driftsregnskapet.....	3
Regnskapsskjema 1B – driftsregnskapet.....	4
Regnskapsskjema 2A – Investeringsregnskapet	5
Regnskapsskjema 2B – investeringsregnskapet.....	6
Økonomisk oversikt – balanseregnskapet	8
Økonomisk oversikt – drift	9
Økonomisk oversikt – investering	10
Noter til regnskapet.....	11
Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering jf. KRS nr. 6.....	11
Organisering av kommunens virksomhet.....	12
Note 1 - Endring i arbeidskapitalen	24
Note 2 – Pensjonsforpliktelser	25
Note 3 – Kommunens garantiansvar	27
Note 4 - Fordringer og gjeld til kommunale foretak, interkommunale selskap og interkommunale samarbeid jfr. kommuneloven §§ 11 og 27	27
Note 5 – Aksjer og andeler i varig eie.....	28
Note 6 – Avsetning og bruk av fond	29
Note 7 – Kapitalkonto.....	30
Note 8 – Finansielle anleggsmidler.....	31
Note 9 – Anleggsmidler	33
Note 10 – Investeringsprosjekter.....	34
Note 11 – Nedskrivning av anleggsmidler	35
Note 12 – Langsiktig gjeld og avdrag	36
Note 13 – Endringer i regnskapsprinsipp	38
Note 14 – Regnskapsmessig merforbruk/ mindreforbruk.....	38
Note 15 – Selvkostområde	39
Note 16 – Antall årsverk og ytelser til ledende personer og revisor	41
Note 17 – Tilskudd fra husbanken ved kjøp av bolig	44
Detaljert balanseregnskap.....	45

Regnskapsskjema 1A – driftsregnskapet

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr. budsjett	Regnskap i fjor
Skatt på inntekt og formue	215.541.588,79	208.669.000,00	202.069.000,00	210.300.331,46
Ordinært rammetilskudd	276.849.225,00	275.576.000,00	280.576.000,00	264.819.457,00
Skatt på eiendom	28.598.999,57	28.697.000,00	28.187.000,00	28.210.266,30
Andre direkte eller indirekte skatter	8.132,00	0,00	0,00	7.194,00
Andre generelle statstilskudd	15.123.503,00	14.062.800,00	14.062.800,00	19.355.653,00
Sum frie disponible inntekter	536.121.448,36	527.004.800,00	524.894.800,00	522.692.901,76
Renteinntekter og utbytte	5.125.494,73	4.989.000,00	5.979.000,00	5.438.935,45
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	14.396,57
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	18.066.512,48	17.955.000,00	18.076.000,00	15.664.153,47
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	20.964.003,00	20.964.000,00	21.500.000,00	19.199.760,00
Netto finansinnt./utg.	-33.905.020,75	-33.930.000,00	-33.597.000,00	-29.410.581,45
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Til ubundne avsetninger	28.976.432,64	28.976.432,64	0,00	27.463.293,24
Til bundne avsetninger	7.436.458,14	24.182,00	24.182,00	5.875.970,11
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	28.976.432,64	28.976.432,64	0,00	27.463.293,24
Bruk av ubundne avsetninger	5.259.320,00	5.259.320,00	0,00	5.215.000,00
Bruk av bundne avsetninger	4.428.026,79	3.041.875,00	3.041.875,00	5.146.033,45
Netto avsetninger	2.250.888,65	8.277.013,00	3.017.693,00	4.485.063,34
Overført til investeringsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Til fordeling drift	504.467.316,26	501.351.813,00	494.315.493,00	497.767.383,65
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	482.976.164,27	501.351.813,00	494.315.493,00	468.790.951,01
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	21.491.151,99	0,00	0,00	28.976.432,64

Regnskapsskjema 1B – driftsregnskapet

	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2018
Til fordeling fra Skjema 1A	-482 976,16	-501 351,81	-494 315,49	-468 790,95

Budsjettskjema 1B - drift	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2018
Fellesutgifter- og inntekter	-47 795,92	-37 528,54	-34 572,27	-42 564,00
Rådmannens team	23 361,08	22 805,64	21 223,63	23 087,79
Stabsavdelinger	23 231,03	24 454,67	23 455,81	21 139,69
Nav	19 673,78	19 721,27	23 470,66	22 076,47
Skole	97 838,78	99 492,79	98 031,99	95 205,81
Barnehage	53 099,73	53 775,68	54 750,81	51 499,64
Kommunikasjon og kultur	22 744,71	23 017,75	21 805,46	21 518,08
Familiesenter	48 531,66	49 004,61	48 876,67	43 954,02
Skautun	56 048,55	56 435,07	53 544,41	53 983,24
Hjemmebaserte tjenester	58 942,11	60 195,82	59 667,72	55 506,53
BOAK	65 772,79	66 329,03	66 662,11	62 463,94
TML	52 371,29	54 458,59	48 209,05	51 231,61
Næringstiltak	2 714,51	2 689,63	2 689,63	2 771,25
Kirker og trossamfunn	6 442,06	6 499,82	6 499,82	6 916,88
Sum fordelt til drift	482 976,16	501 351,81	494 315,49	468 790,95

-Tall oppgitt i hele tusen

Regnskapsskjema 2A – Investeringsregnskapet

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr. budsjett	Regnskap i fjor
Investeringer i anleggsmidler	95.326.690,61	96.847.533,00	65.150.000,00	75.555.902,25
Utlån og forskutteringer	9.013.097,00	12.500.000,00	12.500.000,00	14.381.480,47
Kjøp av aksjer og andeler	2.500.016,00	2.410.000,00	3.400.000,00	3.248.092,00
Avdrag på lån	8.233.991,00	4.000.000,00	4.000.000,00	3.627.515,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	28.771.276,12
Avsetninger	2.725.143,39	0,00	0,00	6.474.472,87
Årets finansieringsbehov	117.798.938,00	115.757.533,00	85.050.000,00	132.058.738,71
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	87.186.199,05	93.500.000,00	57.000.000,00	85.880.719,94
Inntekter fra salg av anleggsmidler	4.708.690,78	5.007.533,00	10.000.000,00	2.837.761,00
Tilskudd til investeringer	170.020,18	250.000,00	1.000.000,00	13.798.823,00
Kompensasjon for merverdiavgift	14.458.177,60	13.000.000,00	11.050.000,00	12.980.836,22
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	4.766.812,37	4.000.000,00	4.000.000,00	14.278.519,55
Andre inntekter	0,00	0,00	0,00	115.000,00
Sum ekstern finansiering	111.289.899,98	115.757.533,00	83.050.000,00	129.891.659,71
Overført fra driftsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av avsetninger	6.509.038,02	0,00	2.000.000,00	2.167.079,00
Sum finansiering	117.798.938,00	115.757.533,00	85.050.000,00	132.058.738,71
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,0

Regnskapsskjema 2B – investeringsregnskapet

Prosj.nr.	Regnskap	Rev. budsjett	Oppr. budsjett	Regnskap i fjor	
Prosjekter - Teknikk, miljø og landbruk					
90013	Kommunale bygninger - påkostninger	958 686	800 000	1 000 000	2 185 697
90015	Kommunale veier og bruer inklusive veinavn	271 229	300 000	4 000 000	0
90017	Vann- og avløpsinvesteringer	11 117 071	11 000 000	9 500 000	771 293
90019	Os skole	36 332 337	33 500 000	29 500 000	22 572 252
90021	Prestegårdsskogen boligområde	0	0	0	6 605 295
90032	Kjøp av utleieboliger	4 225 995	3 250 000	0	0
90061	Offentlig parkeringshus - Rakkestad Sentrum	0	0	0	40 490
90082	Harlemåsen boligområde	686 151	750 000	0	0
90097	Teknikk, miljø og landbruk - utstyr	830 752	800 000	500 000	2 026 125
90100	Rakkestad kulturskole - forprosjekt	2 215 362	1 150 000	7 000 000	80 860
90108	Hjembaserte tjenester - omsorgsboliger	24 159 958	23 500 000	6 000 000	840 312
90111	Fladstadparken	6 542	0	0	332 969
90112	Linnekleppen - tursti	0	0	0	330 147
90114	Grytelandtjernet - friluftsområde	157 762	150 000	0	629 277
90115	Dørja - friluftsområde	0	0	0	5 767
90117	Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter - oppgraderinger	303 669	300 000	0	1 637 392
90118	Suteren/Røsægstranda friluftsområde	223 343	210 000	0	197 603
90121	Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter - bygg og anlegg	976 275	1 000 000	500 000	319 893
90122	Nye renovasjonsdunker	0	0	0	1 939 710
90124	Etablering av PPT-kontorer	0	0	0	327 875
90126	Fladstadparken - frisbeegolfbane	0	0	0	265 646
90127	Degernes helse- og velferdssenter - riving	0	0	0	1 628 782
90128	Tiltak for økt sykkelbruk	45 212	0	0	36 708
90130	Midtstuen - Påkostninger	0	0	400 000	0
90132	Rakkestad ungdomsskole - prosjektskolen - garasjer	109 560	140 000	0	93 163
90133	Rakkestad familiesenter - Brukerstyrt hus	347 041	300 000	0	27 810
90136	Fasade Kulturhuset	63 136	0	0	0
90138	Rakkestad familiesenter - Etablering av leder for el-biler	107 940	125 000	0	0
90140	Kirkeng barnehage - Ny avdeling	5 920 069	5 150 000	0	0
90092	Oppvekstseksjonene - utstyr	49 973	50 000	500 000	728 883
90125	Os skole - gjenanskaffelser etter innbrudd	0	0	0	746 715

Prosj.nr.	Regnskap	Rev. budsjett	Oppr. budsjett	Regnskap i fjor
Prosjekter - NAV				
90123 NAV Rakkestad - digitaliseringstiltak	143 201	0	0	252 671
Prosjekter - Kommunikasjon og kultur				
90003				
90004 IKT - felles, IKT-skole og IKT -				
90005 Innkjøp av PC'er til åttende trinn	3 339 371	2 900 000	3 200 000	2 792 207
Prosjekter - Helse og omsorg				
90129 Helse- og omsorgsseksjonene - Utstyr	990 918	1 200 000	2 000 000	0
90091 Bo- og aktivitetstjenester, utstyr og/eller tiltak	0	0	0	871 281
90093 Hjembaserte tjenester - utstyr	0	0	0	1 062 695
90094 Bo- og aktivitetstjenester - omsorgsboliger	0	0	0	25 215 645
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter -				
90098 utstyr	0	0	0	157 412
90134 Rakkestad familiesenter - Kjøp av bil	0	0	0	170 832
90135 IT-utstyr, telefoni mm i barnevernet	168 068	175 000	0	0
90139 Rakkestad familiesenter - Biler	733 000	700 000	0	0
90142 Hjembaserte tjenester - Biler	0	360 000	0	0
Prosjekter - Rådmannen, staber og fellesområder				
90095 Brann- og redningsvesenet - utstyr	788 728	750 000	250 000	552 887
Rakkestad sentrum 2010 - 2018 - pro &				
90131 contraoppgjør	0	0	800 000	0
99997 Finansielle kostnader	0	1 100 000	0	0
99997 Prosjektadministrasjon og prosjektoppfølgning	0	3 427 533	0	0
Reservert for merforbruk på de enkelte				
99997 investeringsprosjekter	0	3 710 000	0	0
99998 Salg av eiendommer	55 343	50 000	0	109 610
Sum investeringer i anleggsmidler	95 326 691	96 847 533	65 150 000	75 555 902

Økonomisk oversikt – balanseregnskapet

	Regnskap 2019	Regnskap 2018
EIENDELER		
Anleggsmidler	1.772.065.454,07	1.666.069.564,74
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	876.854.918,14	818.905.619,28
Utstyr, maskiner og transportmidler	54.137.350,26	52.313.462,00
Utlån	61.667.389,67	57.158.076,46
Konserninterne langsiktige fordringer	0,00	0,00
Aksjer og andeler	32.886.762,00	30.931.326,00
Pensjonsmidler	746.519.034,00	706.761.081,00
Omløpsmidler	247.528.724,72	236.277.959,67
Herav:		
Kortsiktige fordringer	27.559.348,58	57.627.196,69
Konserninterne kortsiktige fordringer	0,00	0,00
Premieavvik	42.056.551,45	34.662.161,76
Aksjer og andeler	0,00	0,00
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	0,00	0,00
Derivater	0,00	0,00
Kasse, postgiro, bankinnskudd	177.912.824,69	143.988.601,22
SUM EIENDELER	2.019.594.178,79	1.902.347.524,41
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	291.850.550,10	270.518.106,64
Herav:		
Disposisjonsfond	90.124.077,22	66.406.964,58
Bundne driftsfond	26.747.445,74	23.773.579,45
Ubundne investeringsfond	1.623.973,30	1.623.973,30
Bundne investeringsfond	2.768.090,68	6.517.420,25
Regnskapsmessig mindreforbruk	21.491.151,99	28.976.432,64
Regnskapsmessig merforbruk	0,00	0,00
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto	158.027.432,31	152.151.357,56
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	-8.931.621,14	-8.931.621,14
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves)	0,00	0,00
Langsiktig gjeld	1.626.344.568,06	1.524.410.952,53
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	857.591.484,06	815.459.874,53
Ihendehaverobligasjonslån	0,00	0,00
Sertifikatlån	0,00	0,00
Andre lån	768.753.084,00	708.951.078,00
Konsernintern langsiktig gjeld	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld	101.399.060,63	107.418.465,24
Herav:		
Kassekredittlån	0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld	96.880.605,78	101.377.765,78
Derivater	0,00	0,00
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	4.518.454,85	6.040.699,46
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	2.019.594.178,79	1.902.347.524,41
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	12.712.145,00	10.623.514,58
Herav:		
Ubrukte lånemidler	12.306.546,71	10.492.745,76
Ubrukte konserninterne lånemidler	0,00	0,00
Andre memoriakonti	405.598,29	130.768,82
Motkonto for memoriakontiene	-12.712.145,00	-10.623.514,58

Alf Thode Skog

Alf Thode Skog
Rådmann

Rakkestad 31.12.2019
15. Februar 2019

Ann Kristin Kartnes

Ann Kristin H. Kartnes
Fagleder Regnskap

Økonomisk oversikt – drift

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	27.998.600,04	27.923.306,00	28.334.800,00	27.438.358,84
Andre salgs- og leieinntekter	63.345.713,21	60.283.325,00	60.422.145,00	61.025.562,76
Overføringer med krav til motytelse	87.001.544,50	43.677.207,00	42.207.838,00	81.641.658,66
Rammetilskudd	276.849.225,00	275.576.000,00	280.576.000,00	264.819.457,00
Andre statlige overføringer	15.123.503,00	14.062.800,00	14.062.800,00	19.355.653,00
Andre overføringer	663.805,89	0,00	0,00	1.071.847,00
Skatt på inntekt og formue	215.541.588,79	208.669.000,00	202.069.000,00	210.300.331,46
Eiendomsskatt	28.598.999,57	28.697.000,00	28.187.000,00	28.210.266,30
Andre direkte og indirekte skatter	8.132,00	0,00	0,00	7.194,00
Sum driftsinntekter	715.131.112,00	658.888.638,00	655.859.583,00	693.870.329,02
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	376.120.174,24	352.068.178,00	355.479.227,00	355.564.095,65
Sosiale utgifter	97.416.544,89	97.067.989,00	99.544.081,00	92.315.770,93
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	88.182.076,56	80.094.300,00	77.563.911,00	88.305.443,30
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	72.586.648,80	73.420.587,00	74.499.877,00	72.860.094,46
Overføringer	31.850.483,16	34.593.230,00	21.951.813,00	34.456.505,01
Avskrivninger	32.555.650,00	32.555.651,00	27.213.013,00	30.259.675,00
Fordelte utgifter	-4.143.782,48	-4.018.633,00	-3.768.633,00	-3.526.486,52
Sum driftsutgifter	694.567.795,17	665.781.302,00	652.483.289,00	670.235.097,83
Brutto driftsresultat	20.563.316,83	-6.892.664,00	3.376.294,00	23.635.231,19
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	5.125.494,73	4.989.000,00	5.979.000,00	5.438.935,45
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	14.396,57
Mottatte avdrag på utlån	75.517,26	90.000,00	90.000,00	48.127,56
Sum eksterne finansinntekter	5.201.011,99	5.079.000,00	6.069.000,00	5.501.459,58
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	18.066.512,48	17.955.000,00	18.076.000,00	15.664.153,47
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	20.964.003,00	20.964.000,00	21.500.000,00	19.199.760,00
Utlån	49.200,00	100.000,00	100.000,00	41.083,00
Sum eksterne finansutgifter	39.079.715,48	39.019.000,00	39.676.000,00	34.904.996,47
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-33.878.703,49	-33.940.000,00	-33.607.000,00	-29.403.536,89
Motpost avskrivninger	32.555.650,00	32.555.651,00	27.213.013,00	30.259.675,00
Netto driftsresultat	19.240.263,34	-8.277.013,00	-3.017.693,00	24.491.369,30
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	28.976.432,64	28.976.432,64	0,00	27.463.293,24
Bruk av disposisjonsfond	5.259.320,00	5.259.320,00	0,00	5.215.000,00
Bruk av bundne fond	4.428.026,79	3.041.875,00	3.041.875,00	5.146.033,45
Sum bruk av avsetninger	38.663.779,43	37.277.627,64	3.041.875,00	37.824.326,69
Overført til investeringsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	28.976.432,64	28.976.432,64	0,00	27.463.293,24
Avsatt til bundne fond	7.436.458,14	24.182,00	24.182,00	5.875.970,11
Sum avsetninger	36.412.890,78	29.000.614,64	24.182,00	33.339.263,35
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	21.491.151,99	0,00	0,00	28.976.432,64

Økonomisk oversikt – investering

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	1.464.500,00	5.007.533,00	10.000.000,00	2.837.761,00
Andre salgsinntekter	0,00	0,00	0,00	115.000,00
Overføringer med krav til motytelse	345.193,00	0,00	0,00	6.016.028,25
Kompensasjon for merverdiavgift	14.458.177,60	13.000.000,00	11.050.000,00	12.980.836,22
Statlige overføringer	0,00	250.000,00	1.000.000,00	13.205.200,00
Andre overføringer	170.020,18	0,00	0,00	593.623,00
Renteinntekter og utbytte	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum inntekter	16.437.890,78	18.257.533,00	22.050.000,00	35.748.448,47
Utgifter				
Lønnsutgifter	109.612,62	0,00	0,00	163.263,02
Sosiale utgifter	15.448,89	0,00	0,00	26.599,75
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	78.644.773,68	79.037.533,00	54.100.000,00	61.284.939,41
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer	15.453.158,97	16.710.000,00	11.050.000,00	12.980.836,22
Renteutgifter og omkostninger	1.103.696,45	1.100.000,00	0,00	1.100.263,85
Fordelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum utgifter	95.326.690,61	96.847.533,00	65.150.000,00	75.555.902,25
Finansransaksjoner				
Avdrag på lån	8.233.991,00	4.000.000,00	4.000.000,00	3.627.515,00
Utlån	9.013.097,00	12.500.000,00	12.500.000,00	14.381.480,47
Kjøp av aksjer og andeler	2.500.016,00	2.410.000,00	3.400.000,00	3.248.092,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	28.771.276,12
Avsatt til ubundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til bundne investeringsfond	2.725.143,39	0,00	0,00	6.474.472,87
Sum finansieringstransaksjoner	22.472.247,39	18.910.000,00	19.900.000,00	56.502.836,46
Finansieringsbehov	101.361.047,22	97.500.000,00	63.000.000,00	96.310.290,24
Dekket slik:				
Bruk av lån	87.186.199,05	93.500.000,00	57.000.000,00	85.880.719,94
Salg av aksjer og andeler	3.244.190,78	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	4.421.619,37	4.000.000,00	4.000.000,00	8.262.491,30
Overført fra driftsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	0,00	0,00	2.000.000,00	0,00
Bruk av bundne driftsfond	34.565,06	0,00	0,00	364.258,00
Bruk av ubundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne investeringsfond	6.474.472,96	0,00	0,00	1.802.821,00
Sum finansiering	101.361.047,22	97.500.000,00	63.000.000,00	96.310.290,24
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

Noter til regnskapet

Regnskapsprinsipper, vurderingsregler og organisering jf. KRS nr. 6

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS). Ved lånefinansiering av investeringer er renteutgifter lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS (F) nr 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen, utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/ likviditetslån jfr. KL § 50 nr 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og -inntekter. Over- og underkurs periodiseres over lånets løpetid som kortsiktig fordring/gjeld etter samme prinsipp som gjelder for obligasjoner som holdes til forfall.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i dokument H-3/14, februar 2014.

For de tjenestene kommunen selv har valgt å kreve brukerbetaling etter selvkostprinsippet følges samme retningslinjer.

Organisering av kommunens virksomhet

Nedenfor følger en oversikt over organiseringen av kommunens virksomhet.

Overordnet struktur og fordeling av oppgaver mellom politisk og administrativt ledd

Rakkestad kommune er i dag først og fremst en stor velferdsstatlig aktør, og blir som sådan møtt med forventninger om å yte sine innbyggere og lokalsamfunnet et sett av tjenester.

Det er av den grunn etablert infrastruktur - barnehager, grunnskole, helse, omsorg, kultur og kommunalteknikk - som er helt nødvendig for at et moderne samfunn skal gå rundt.

Mål for politisk og administrativ struktur

Definerte produkter/tjenester

Rakkestad kommune skal bestemme hvilke tjenester som skal tilbys, hvordan og hvem som skal fremstille dem, omfang og kvalitet på tjenester og interne kontroller på prosessene.

Tilrettelagt for politisk styring

Politisk nivå står i spissen for samfunnsutviklingen, og beslutter og reviderer omfang og kvalitet på tjenesteytelser og andre kommunale oppgaver innenfor gitte økonomiske rammer.

Klar rollefordeling mellom ulike politiske nivåer og administrative organer

Rådmannen forbereder spørsmål til politisk behandling, iverksetter vedtak og rapporterer tilbake til folkevalgt nivå på fastsatt måte. Klar rollefordeling mellom politisk og administrativt nivå.

Profesjonelt og synlig lederskap

Kommunens ledere skal sette oppgaver ut i livet på en slik måte at brukerne får tilpassede og gode tjenesteytelser. De ansatte skal oppleve en trygg, forutsigbar og utviklende arbeidssituasjon. Kommunens og de ansattes interesser bør så langt mulig kombineres, dog slik at organisasjonens preferanser går foran ved konflikt.

Smidig og effektiv organisasjon

Rakkestad kommune skal organisere sin virksomhet slik at det gir god utnyttelse av menneskelige, tekniske og økonomiske ressurser, og slik at brukerne og det øvrige lokalsamfunn til enhver tid får tilpassede tjenester.

Tilrettelegge for brukermedvirkning

Rakkestad kommune vil tilrettelegge for at interesseorganisasjoner på ulike stadier i prosesser skal kunne påvirke forvaltning og tjenesteytelser – jf. planveileder og de opplegg som følges ved utarbeidelse av kommuneplan, kommunedelplaner og andre plandokumenter.

Virkemidler er

- Lovfestet representasjon i kommunale organer
- Kommunalt etablerte ordninger for deltagelse
- Møter med interessegrupper og høringsrunder i viktige saker
- Brukerundersøkelser

Arbeidsfordeling mellom politisk og administrativt nivå

Politisk nivå

- Politisk lederrolle
- Mål-, strategi- og utviklingsoppgaver
- Årsoppgjør og resultatvurderinger

Administrativt nivå (Rådmann)

- Saksforberedende oppgaver for politisk nivå
- Rapportering til politisk nivå

- Iverksettelse av vedtak og beslutninger, slik at total ressursbruk blir best mulig
- Vedtaksmyndighet i ikke prinsipielle saker og enkeltsaker
- Helhetlig administrativ ledelse, utvikling og drift

Politisk struktur har til hensikt å gjøre den lokalpolitiske arena mer attraktiv og vitalisere det politiske arbeidet for å bidra til å utvikle Rakkestad kommune og lokalsamfunnet i den retning som er fastlagt i kommuneplan, økonomiplan og budsjett, og i denne sammenheng arbeide med prinsipp-, utviklings- og rammespørsmål.

Politisk struktur i Rakkestad kommune er bygget opp etter formannskapsmodellen. Utvalgene har vedtaksmyndighet på sine områder, men der en sak har økonomiske implikasjoner skal saken behandles i formannskapet. Saker av over- eller tverrsektoriell karakter behandles i formannskapet og kommunestyret.

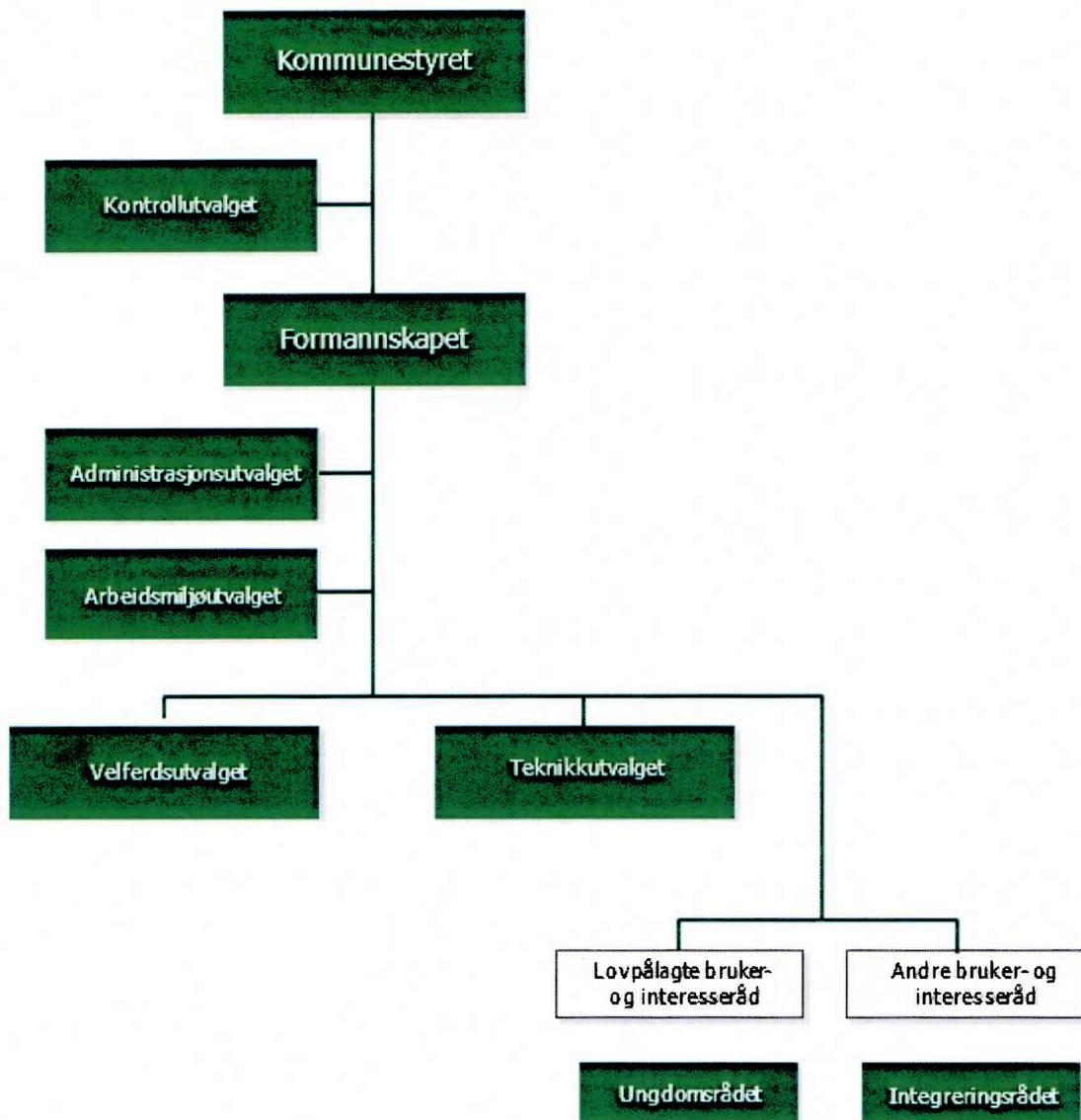
Strategisk ledelse, planlegging og utvikling blir på administrativ side lagt til strategisk nivå i organisasjonen bestående av kommunedirektør, stabs- og seksjonsledere.

Tjenesteytelser og forvaltningsoppgaver blir strukturelt fordelt mellom 9 seksjoner og 3 stabsenheter:

- Seksjon NAV
- Seksjon Skole
- Seksjon Barnehage
- Seksjon Hjembaserte tjenester
- Seksjon Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter
- Seksjon Bo- og aktivitetstjenester
- Seksjon Familiesenter
- Seksjon Kommunikasjon og Kultur
- Seksjon Teknikk, miljø og landbruk
- Stab Dokument og forvaltning
- Stab Personal og lønn
- Stab Økonomi

Organisasjonskart med forklaringer

Lovpålagte organer

Kommunestyret

Rakkestad kommunestyre har 25 representanter.

Kommestyret innehar den politiske lederrollen og fastsetter den politiske dagsordenen.

Det har en strategisk og samfunnsutviklende funksjon, og alle over- og tverrsektorielle saker blir besluttet på dette nivå.

Ansvarsområde og myndighet for kommunestyret er fastsatt i eget reglement.

Formannskapet

Formannskapet har 9 representanter.

Formannskapet behandler økonomiplaner, budsjetter og årsmeldinger, uttaler seg på kommunens vegne lokalt og overfor regionale og sentrale myndigheter og er ansvarlig for næringsutvikling og eiendoms- og formuesforvaltningen.

Formannskapet har følgende tilleggfunksjoner:

- Klagenemd på vedtak av underordnede organer.
- Valgstyre

Ansvarsområde og myndighet for formannskapet er fastsatt i eget reglement.

Kontrollutvalget

Kontrollutvalget har 5 representanter.

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. Kommunalt ansatte og medlemmer av folkevalgte organer med beslutningsmyndighet er utelukket fra valg til kollegiet.

Administrasjonsutvalget

Administrasjonsutvalget består av 13 representanter – 9 representanter fra arbeidsgiversiden og 4 representanter fra arbeidstakersiden.

Administrasjonsutvalget har ansvar som partssammensatt utvalg i henhold til kommunelovens § 5-11.

Politisk forhandlingsutvalg er underutvalg av administrasjonsutvalget og består av 3 representanter.

Ansvarsområde og myndighet for administrasjonsutvalget er fastsatt i eget reglement.

Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget består av 10 representanter – 5 representanter fra arbeidstakersiden og 5 representanter fra arbeidsgiversiden.

Arbeidsmiljøutvalget har ansvar og myndighet i henhold til Arbeidsmiljøloven kap. 7.

Ansvarsområde og myndighet for Arbeidsmiljøutvalget er fastsatt i eget reglement.

Utvalg

Velferdsutvalget

Velferdsutvalget har 9 representanter. Utvalget dekker følgende kommunale tjenesteområder:

- Skole
- Barnehage
- Kultur
- Kulturskole
- Aktivitetshus
- Fritid
- Frivillighet
- Institusjonstjeneste
- Hjembaserte tjenester
- Familietjenester
- Andre helsetjenester
- Sosiale tjenester og andre kommunale tjenester i NAV
- Barnevern
- Folkehelse
- Tilbud til utviklings- og andre funksjonshemmede personer med spesielle behov (BOAK)

Velferdsutvalget avgjør saker på sine områder, så langt de ligger innenfor budsjett- og økonomiplanrammene, og ikke har tverr- eller oversektorielle konsekvenser.

Der formannskap og kommunestyre sitter med beslutningsmyndighet, avgir utvalget innstilling til vedtak.

Velferdsutvalget uttaler seg til budsjett-, økonomiplan- og årsmeldingsframleggene i forkant av ordinær behandling av sakene i formannskapet og kommunestyret.

Velferdsutvalget har følgende tilleggsfunksjoner

- Styringsgruppe for Folkehelsearbeid i Rakkestad kommune.
- Kontrollutvalg for alkoholsaker

Teknikkutvalget

Teknikkutvalget har 9 representanter.

Utvalget dekker følgende kommunale tjenesteområder:

- Landbruk
- Teknikk
- Miljø
- Vilt/viltforvaltning
- Skog og utmark
- Trafikksikkerhet
- Kommunale veier
- Kommunale bygg
- Kommunal skog
- Brann- og feiervesen
- Idrett
- Friluftsliv

Teknikkutvalget avgjør saker på sine områder så langt de ligger innenfor budsjett- og økonomiplanrammene, og ikke har tverr- eller oversektorielle konsekvenser.

Der formannskap og kommunestyre sitter med beslutningsmyndighet, avgir utvalget innstilling til vedtak.

Teknikkutvalget uttaler seg til budsjett-, økonomiplan- og årsmeldingsframleggene i forkant av ordinær behandling av sakene i formannskapet og kommunestyret.

Ansvarsområde og myndighet for Teknikkutvalget er fastsatt i eget reglement.

Lovpålagte bruker- og interesseråd

Funksjonshemmedes råd

Funksjonshemmedes råd er opprettet i medhold av kommunelovens § 5-12.

Rådet skal behandle saker innen ulike saksfelt som er særlig viktige for personer med nedsatt funksjonsevne.

Rådet består av 5 representanter med vararepresentant, hvorav 1 er folkevalgt representant og 4 er brukerrepresentanter. De 4 brukerrepresentanter velges av kommunestyret for valgperioden etter forslag fra funksjonshemmedes organisasjoner.

Leder av rådet har møte- og talerett i Velferdsutvalget og Teknikkutvalget.

Eldreråd

Eldrerådet er opprettet i medhold av kommunelovens § 5-12.

Rådet består av 5 representanter, hvorav 1 er folkevalgt representant og 4 er brukerrepresentanter.

Medlemmer og varamedlemmer i rekkefølge velges av kommunestyret for valgperioden. Leder av eldrerådet har møte- og talerett i Velferdsutvalget og Teknikkutvalget.

Ungdomsråd

Ungdomsrådet er opprettet i medhold av kommunelovens § 5-12.

Ungdomsrådet er begrenset oppad til 8 medlemmer valgt ut i fra og sammensatt av representanter fra ulike organisasjoner, foreninger, skoleelever, representant med minoritetsbakgrunn samt folkevalgt i alderen 11-19 år.

Ungdomsrådet, ved siden av å være et bruker- og interesseråd, har også en aktiv rolle i planlegging og gjennomføring av aktivitetskalender for barn og unge.

Barne- og ungdomsskolerepresentantene velges for 1 år av gangen. De 4 representantene fra de øvrige organisasjonene velges for 2 år av gangen, hvorav 2 av disse er på valg årlig for å sikre kontinuitet. Representantene velges på første ordinære møte i høsthalvåret.

Leder av rådet har møte- og talerett i Velferdsutvalget og Teknikkutvalget.

Andre bruker- og interesseråd

Integreringsråd

Integreringsrådet er oppnevnt etter vedtak i kommunestyret, og er et bruker- og interesseråd for minoriteter. Rådet er ikke lovpålagt og har ingen beslutningsmyndighet.

Rådet består av 5 representanter. Representanter m/personlige vararepresentanter velges av kommunestyret for valgperioden.

Vilråd

Vilrådet består av 10 representanter med tilhørende vararepresentanter. Teknikkutvalget foretar valg av vilråd etter forslag fra organisasjonene.

Politisk valgte representanter fra Teknikkutvalget er leder og nestleder av vilrådet.

Vilrådet har ikke egen beslutningsmyndighet, men er et uttalende og rådgivende organ for kommunedirektøren og Teknikkutvalget i enkeltspørsmål og prinsipielle saker som berører jakt-, vilt- og landbruksinteresser på det aktuelle området.

Politråd

Politrådet er etablert og oppnevnt etter vedtak i kommunestyret og er et samarbeidsorgan mellom kommunens ledelse og politiledelse. Dets formål er at partene gjennom

samarbeidsmodellen behandler problemstillinger knyttet til kriminalitetsforebygging og trygghet i lokalsamfunnet. Partene forplikter seg til å følge opp de beslutninger politirådet fatter.

Rådet består av 8 faste representanter, herunder 5 representanter fra kommunen og 3 representanter fra politiet.

Politirådet avholder minimum 2 møter i året.

Representasjon til ulike politiske organer

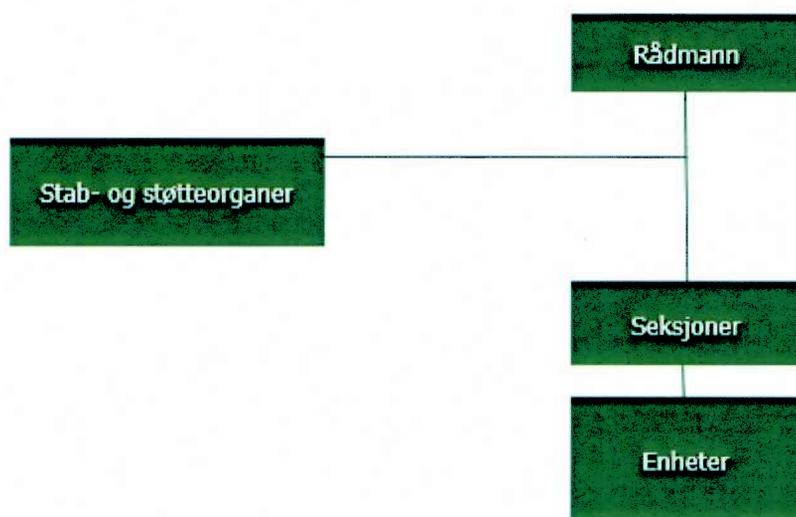
Rakkestad kommune praktiserer gjennomgående representasjon fra kommunestyret til utvalgene for å oppfylle målsettinger og forventninger til strukturen. Med gjennomgående representasjon skal altså hver kommunestyrerepresentant som hovedregel også ta sete i et utvalg.

Lederne av Velferdsutvalget og Teknikkutvalget må være representant i kommunestyret. Ekstern rekruttering er primært et supplement til gjennomgående representasjon.

Ved valg til underordnede organer må det likevel tas hensyn til likestillingslovens bestemmelser om at hvert kjønn skal være representert i det enkelte kollegium med minst 40 prosent av plassene.

Med ni medlemmer i hvert av de faste utvalgene, samt at kommunestyrerepresentanter også vil sitte i formannskap, kontrollutvalg, administrasjonsutvalg, arbeidsmiljøutvalg og bruker- og interesserådene – vil ønsket om gjennomgående representasjon, en viss ekstern rekruttering og likestillingslovens krav kunne forenes.

Administrativt nivå

Rådmann består av Rådmann og Assisterende rådmann.

Stab- og støtteorganer omfatter Dokument og forvaltning, Personal og lønn, Økonomi, Legetjeneste og Brann- og redningsvesen.

Forvaltningsenhet Helse ble flyttet til helse- og omsorgsseksjonene i 2018.

Kommunikasjon og kultur, Barnehage, Skole, NAV Rakkestad, Rakkestad familiesenter, Hjembaserte tjenester, Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter, Bo- og aktivitetstjenester og Teknisk-, miljø- og landbruk utgjør seksjonslederleddet.

Hver seksjon er delt inn i enheter – hvor tjenesteutøvelse og hoveddelen av kommunens øvrige drift finner sted. Det er pr. 31.12.2019 til sammen 29 enheter i de ni seksjonene.

Modellen

Rakkestad kommunes administrative nivå er bygget opp med tre ledd:

1. Øverste ledernivå: Rådmannen.
2. Strategisk nivå: Seksjonene.
3. Operativt nivå: Enhetene.

Organisasjonsmodellen har stab- og støtteorganer – omfattende fem stabsenheter og legetjeneste (kommunelege I) – som er direkte knyttet opp til det øverste ledernivå. Dokument og forvaltning, Personal og lønn og Økonomi har en ledelse som er på lik linje med seksjonslederne.

Rådmannen er av kommunestyret delegert myndighet til å beslutte i enkeltsaker, kurante og ikke prinsipielle spørsmål og saker som er av en gjennomførbar og/eller formell karakter.

Seksjonene og stabsenhetene er direkte underlagt rådmannen. De har fullmakter i henhold til arbeidsdelings- og delegasjonsreglement fastsatt av rådmannen innenfor det arbeidsdelings- og delegasjonsreglement som kommunestyret har vedtatt for rådmannen.

Seksjonene og stabsenhetene har tilnærmet totalt driftsansvar (fag, personal og økonomi) innenfor sine områder.

Av rådmannen er det lagt vekt på at seksjonene har noenlunde samme omfang hva angår personal-ressurser, oppgavekompleksitet og ulike rammebetingelser.

Enhetene er direkte underlagt seksjonslederne og har hovedansvar for personaloppfølging, daglig tjenesteoppfølging og tiltaksprioritering og kontakt med og oppfølging av brukere.

Rådmannen har fastsatt et helhetlig arbeidsdelings- og delegasjonsreglement for det administrative apparatet innenfor tilsvarende reglement vedtatt av kommunestyret for rådmannen.

Styringsprinsipper

Politisk nivå er organisert etter en klassisk utvalgsmoell, der myndigheten mellom ulike organer er regulert i egne arbeidsdelings- og delegasjonsreglementer.

Administrativt ledd er etablert som en trenivåmodell – der oppgaver og myndighet framgår av internt arbeidsdelings- og delegasjonsreglement fastsatt av rådmannen innen tilsvarende reglement vedtatt av kommunestyret for rådmannen.

Rakkestad kommunes struktur kjennetegnes av:

- a. Fullført saksbehandling.
- b. Desentralisert beslutningsmyndighet.
- c. Godt utviklede delegasjonsmodeller.

Tjenester m.m i egne foretak eller kjøpt av andre kommuner eller selskaper

Rakkestad kommune er i 2020 deltaker i følgende interkommunale selskaper (IKS'er):

- Driftsassistansen Viken IKS.
- Øst 110 – Sentral IKS.
- Østfold Avfallssortering IKS.
- Østre Viken Kommunerevisjon IKS.
- Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS.
- Østfold interkommunale arkivselskap IKS.

Rakkestad kommune kjøper tjenester av Sarpsborg kommune på følgende områder:

- Krisesenter.
- Legevakt.
- KAD – seng i Helsehus (Kommunal – akutt – døgn – seng).

Rakkestad kommune kjøper tjenester av Indre Østfold kommune på følgende områder:

- Spesialpedagogisk opplæringstilbud (Mortenstua).
- Barnevernvakten.
- Kartforvaltningen.
- Avlastningshjemmet.

Andre selvstendige rettssubjekter:

- Rakkestad Flyplass AS – eierskap 70,3 prosent.
- Rause AS – eierskap 88 prosent.
- Rakkestad Energi AS – eierskap 67 prosent.
- Rakkestad Motorpark AS – eierskap 29,41 prosent.

Private barnehager:

Disse private barnehager inngår i det totale barnehagetilbudet i kommunen:

- Gudim barnehage.
- Musikkrollet barnehage.
- Noahs Ark barnehage.
- Knertitten barnehage AS.

Note 1 - Endring i arbeidskapitalen

Balanseregnskapet:	31.12.2019	31.12.2018	Endring
2.1 Omløpsmidler	247 528 725	236 277 960	
2.3 Kortsiktig gjeld	101 399 061	107 418 465	
Arbeidskapital	146 129 664	128 859 495	17 270 169

Drifts- og investeringsregnskapet:	Beløp	Sum
Anskaffelse av midler :		
Inntekter driftsregnskap	715 131 112	
Inntekter investeringsregnskap	16 437 891	
Innbet.ved eksterne finanstransaksjoner	100 053 021	
Sum anskaffelse av midler	831 622 024	831 622 024
Anvendelse av midler :		
Utgifter driftsregnskap	662 012 145	
Utgifter investeringsregnskap	94 222 994	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	59 930 516	
Sum anvendelse av midler	816 165 656	816 165 656
Anskaffelse - anvendelse av midler		15 456 368
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)		1 813 801
Endring arbeidskapital i drifts-og investeringsregnskap		17 270 169
Endring arbeidskapital i balansen		17 270 169
Differanse		0

Note 2 – Pensjonsforpliktelser

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 48 nr 2). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2019 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr. 7 814 754,- lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,00 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,97 %	2,97 %
Forventet årlig avkastning	2,20 %	

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Spesifikasjon av tallene for alle pensjonsordninger samlet. Dersom det ønskes, kan det i tillegg gis tilsvarende opplysninger spesifisert for den enkelte ordning.

Pensjonskostnad og premieavvik		2019	2018
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	39 080 283	37 931 457
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	32 650 154	30 980 163
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-31 095 404	-29 656 112
	Adminstrasjonskostnad	2 222 772	2 505 904
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	42 857 805	41 761 412
B	Forfalt pensjonspremie (eks. adm.kostnader)	55 713 001	48 963 016
C	Årets premieavvik (B-A)	12 855 196	7 201 604

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		2019	2018
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	55 713 001	48 963 016
C	Årets premieavvik	-12 855 196	-7 201 604
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	5 040 442	4 127 871
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	47 898 247	45 889 283
G	Pensjonstrekk ansatte	6 504 081	6 121 570
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	41 394 166	39 767 713

Akkumulert premieavvik		2019	2018
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr 01.01.)	25 084 542	22 010 809
	Årets premieavvik	12 855 196	7 201 604
	Sum amortisert premieavvik dette året	-5 040 442	-4 127 871
	Akkumulert premieavvik pr 31.12	32 899 296	25 084 542
	Pensjonstrekk ansatte	4 638 801	3 593 770
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	37 538 097	29 081 504

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2019	2018
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.	95 266 252	124 071 101
	Årets premieavvik	-12 855 196	-7 201 604
	Estimataavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	14 935 526	-21 603 245
	Virkningen av planendringer (ført direkte mot ek)	0	0
	Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	97 346 582	95 266 252
	Herav:		
	Brutto pensjonsforpliktelse	843 865 616	802 027 333
	Pensjonsmidler	746 519 034	706 761 081
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelser	13 725 868	13 432 542

Note 3 – Kommunens garantiansvar

Gitt overfor - navn	Adresse	Beløp pr. 31.12.		Utløper År
		2019	2018	
Gudimstua Borettslag	Rakkestad	1 636 400	1 772 760	2031
Gudimhagen Borettslag	Rakkestad	2 490 600	2 698 140	2031
Rakkestadhallene AS	Rakkestad	19 848 790	21 527 040	2049
Rakkestad Sokn	Rakkestad	1 218 339	1 275 005	2041
Rakkestad Sokn	Rakkestad	4 700 000	4 900 000	2043
Garantier med hjemmel i sosiallovgivningen	Rakkestad	360 364	425 392	2019
Rakkestad Motorpark AS	Rakkestad	2 187 500	2 812 500	2023
Rause AS	Rakkestad	187 500	512 500	2020
Sum garantiansvar		32 629 493	35 923 337	

Note 4 - Fordringer og gjeld til kommunale foretak, interkommunale selskap og interkommunale samarbeid jfr. kommuneloven §§ 11 og 27

Kommunal virksomhet - navn:	31.12.2019		31.12.2018	
	Fordringer	Gjeld	Fordringer	Gjeld
Interkommunale selskaper (IKS)				
Driftsassistansen i Østfold IKS		175 662		329 338
Indre Østfold Kommunerevisjon IKS	1 994	91 666		94 666
Øst 110-sentralen IKS		131 500		123 030
Interkommunale samarbeid (KL §27)				
Eidsberg kommune - Barnevernsvakt		43 361	14 474	
Samarbidsavtale				
Sarpsborg kommune - Legevakt		725 000		805 026
Regionråd				
Sarpsborg kommune – Nedre Glomma Regionråd		12 345		
Sum kortsiktige poster	1 994	1 179 534	14 474	1 352 060

Note 5 – Aksjer og andeler i varig eie

Selskapets navn	Eierandel i selskapet	Antall aksjer/andeler	Balanseført verdi 31.12.2019	Balanseført verdi 31.12.2018
Filmparken AS		2 002	2 002	2 002
A/L Biblioteksentralen	0,18 %	7	2 100	2 100
IØI Kompetansesenter AS	8,80 %	405	202 500	202 500
Rause AS	88,00 %	88	88 000	88 000
Alarmsentral Brann Øst AS			0	145 080
Inspiria Science Center Eiendom AS	0,18 %	38	190	190
Sudentbyen på Sogn			1	1
Yrkesskolens hybelhus			1	1
Studentbyen Berg			1	1
Studentenes hus, Tune			5	5
Orkla		353	52 773	52 773
Viken Skog BA		12 000	120 000	120 000
Tofte Industrier		5	5 000	5 000
Tunheim		8	900	900
Kirkeby		4	400	400
Rakkestad Boligbyggelag		12	2 400	2 400
Sarpsborg og Omegn Boligbyggelag		1	200	200
Lyngsletta		2	200	200
Bygdetunet		3	900	900
Gudimstua borettslag			100	100
Rakkestad Engergiverk AS	67,00 %	670	6 700 000	6 700 000
Markens Grøde	24,70 %	1	150 000	150 000
Sarpsborg og Omegn Boligbyggelag, Ytre v.			100	100
Rakkestad Flyplass AS	70,30 %	367	3 670 000	2 870 000
Hulderveien 25 A		1	100	100
Glacio AS			0	161 500
Raga AS			0	238 000
Rakkestad Motorpark AS	29,41 %	125 000	1 115 500	1 115 500
Rakkestad Motorpark AS - overkurs			1 485 000	1 485 000
Østfold Energi AS	0,14 %	97	97 000	
Egenkapitalinnskudd KLP			19 191 389	17 588 373
Sum			32 886 762	30 931 326

Note 6 – Avsetning og bruk av fond

Samlede avsetninger og bruk av avsetninger i året	2019	2018	2017
Beholdning pr. 01.01	98 321 938	71 036 314	56 352 285
Avsetninger	39 138 034	39 813 736	27 854 087
Bruk av avsetninger	16 196 385	12 528 112	13 170 058
Til avsetning senere år			
Netto avsetninger	22 941 649	27 285 624	14 684 029
Beholdning pr. 31.12	121 263 587	98 321 938	71 036 314

	2019	2018	2017
Disposisjonsfond			
Beholdning 01.01	66 406 965	44 158 672	23 456 873
Bruk av fondet i driftsregnskapet	5 259 320	5 215 000	2 192 000
Bruk av fondet i investeringsregnskapet			
Avsetninger til fondet	28 976 433	27 463 293	22 893 799
Beholdning 31.12	90 124 078	66 406 965	44 158 672
Bundne driftsfond			
Beholdning 01.01	23 773 580	23 407 901	28 054 436
Bruk av fondene i driftsregnskapet	4 428 027	5 146 033	7 804 002
Bruk av fondene i investeringsregnskapet	34 565	364 258	
Avsetninger til fondene	7 436 458	5 875 970	3 157 467
Beholdning 31.12	26 747 446	23 773 580	23 407 901
Ubundne investeringsfond			
Beholdning 01.01	1 623 973	1 623 973	1 623 973
Avsetninger til fondene			
Bruk av fondene			
Beholdning 31.12	1 623 973	1 623 973	1 623 973
Bundne investeringsfond			
Beholdning 01.01	6 517 420	1 845 768	3 217 003
Avsetninger til fondene	2 725 143	6 474 473	1 802 821
Bruk av fondene	6 474 473	1 802 821	3 174 056
Beholdning 31.12	2 768 090	6 517 420	1 845 768

Note 7 – Kapitalkonto

	DEBET		KREDIT
Saldo 01.01 (underskudd i kapital)	0	Saldo 01.01 (kapital)	152 151 358
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	948 926	Aktivisering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	94 290 798
Avskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	32 555 650	Oppskrivning fast eiendom/anlegg	0
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	1 013 035		
Salg aksjer/andeler	3 244 190	Kjøp av aksjer/andeler	897 000
Nedskrivning aksjer/andeler	0	Oppskrivning av aksjer/andeler	2 699 611
Redusert egenkapitalinnskudd KLP	0	Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	1 603 016
Avdrag på utlån - driftsregnskapet	75 517	Utlån - driftsregnskapet	49 200
Avdrag på utlån - investeringsregnskapet	4 421 619	Utlån - investeringsregnskapet	9 013 097
Avskrivning på utlån - driftsregnskapet	4 139	Avdrag på eksterne lån	29 197 994
Avskrivning på utlån - investeringsregnsk.	51 708		
Bruk av lånemidler	87 186 199		
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	42 131 610	Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	0
Endring pensjonsmidler (reduksjon)	0	Endring pensjonsmidler (økning)	39 757 953
Urealisert kurstap utenlandslån	0	Urealisert kursgevinst utenlandske lån	0
Balanse 31.12 (kapital)	158 027 432	Balanse 31.12 (underskudd i kapital)	0
	329 660 026		329 660 026

Note 8 – Finansielle anleggsmidler

Glacio AS

Rakkestad kommune eide 1,5 prosent av Glacio Rakkestad AS.

Selskapet ble i 2019 solgt til nye eiere.

Rakkestad kommunes inntekter av salget og avkastning på investeringen er:

Salgssum,	kr.	3 782 576
Andel av kostnader	kr.	66 910

Netto salgssum	kr.	3 715 666
----------------	-----	-----------

Kostpris	kr.	399 500
----------	-----	---------

Gevinst	kr.	3 316 166
---------	-----	-----------

Innestående beløp (escrow) fram til mars – april 2020 er:

Innestående (escrow)	kr.	574 636
----------------------	-----	---------

Renteinntekter utgjør:

Renteinntekter	kr.	48 333
----------------	-----	--------

Til utbetaling kommer:

Netto salgssum,	kr.	3 715 666
Renteinntekter	kr.	48 333

Utbetalt	kr.	3 763 999
----------	-----	-----------

Utbetaling i 2019	kr.	3 189 363
Utbetaling i 2020	kr.	574 636

Sum	kr.	3 763 999
-----	-----	-----------

Inntekten for 2019 er bokført i investeringsregnskapet for 2019.

Rakkestad Flyplass

Rakkestad kommune eide 64,7 prosent av Rakkestad Flyplass AS pr. 31.12.2018.

I 2019 har aksjekapitalen i selskapet blitt økt med kr. 800 000.

Rakkestad kommune står, i samsvar med vedtak av kommunestyret, bak hele kapitalutvidelsen.

Aksjekapitalen i Rakkestad Flyplass AS er på kr. 5 220 000 pr. 31.12.2019.

Rakkestad kommune eier 70,3 prosent av selskapet.

Obligasjoner

Rakkestad kommune har ikke obligasjoner bokført i balanseregnskapet som finansielle anleggsmidler.

Note 9 – Anleggsmidler

1. Bokført verdi pr. 31.12.2019

	A	B	C	D	E	X	Sum
Akkumulert anskaffelseskost pr. 01.01.19	19 328	73 322	67 603	627 691	318 602	90 568	1 197 113
Akkumulerte/reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Akkumulerte ordinære avskrivninger pr. 01.01.19	-9 053	-31 283	-43 947	-146 324	-95 285	-	-325 894
Bokført verdi 01.01.19	10 274	42 039	23 655	481 366	223 316	90 568	871 219
Tilgang i året	4 534	7 088	5 735	72 698	4 061	175	94 291
Avgang i året	-	-120	-	-72	-	-	-192
Delsalg i året	-	-7	-	-750	-	-	-757
Årets ordinære avskrivninger	-3 340	-6 331	-1 640	-15 023	-6 222	-	-32 556
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-1 013	-	-1 013
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Bokført verdi 31.12.19	11 468	42 669	27 751	538 220	220 141	90 742	930 992

2. Anskaffelseskost pr. 31.12.2019

	A	B	C	D	E	X	Sum
Akkumulert anskaffelseskost pr. 01.01.19	19 328	73 322	67 603	627 691	318 602	90 568	1 197 113
Akkumulerte/reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Tilgang i året	4 534	7 088	5 735	72 698	4 061	175	94 291
Avgang i året	-	-120	-	-72	-	-	-192
Delsalg i året	-	-7	-	-750	-	-	-757
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-1 013	-	-1 013
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Akkumulert anskaffelseskost pr. 31.12.19	23 862	80 283	73 338	699 568	321 649	90 742	1 289 442
Akkumulerte ordinære avskrivninger pr. 31.12.19	-12 393	-37 614	-45 587	-161 347	-101 508	-	-358 449
Bokført verdi 31.12.19	11 468	42 669	27 751	538 220	220 141	90 742	930 992

3. Endringer i anleggsmidler som påvirker kapitalkonto pr. 31.12.2019

	A	B	C	D	E	X	Sum
Kostpris v/tilgang i året	4 534	7 088	5 735	72 698	4 061	175	94 291
Salgssum v/avgang i året	-	-96	-	-1 100	-	-	-1 196
Salgssum v/delsalg i året	-	-8	-	-210	-	-51	-269
Årets ordinære avskrivninger	-3 340	-6 331	-1 640	-15 023	-6 222	-	-32 556
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-1 013	-	-1 013
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-	-
Sum endring kapitalkonto	1 194	654	4 095	56 366	-3 175	124	59 257
Avgang i året (bokført verdi)	-	-127	-	-822	-	-	-949
Salgssum v/salg	-	-104	-	-1 310	-	-51	-1 465
Negativt verdiavvik v/salg	-	60	-	540	-	-	600
Positivt verdiavvik v/salg	-	-37	-	-1 029	-	-51	-1 117

Alle beløp i hele 1000

A = 5 år

B = 10 år

C = 20 år

D = 40 år

E = 50 år

X = Ingen avskrivning

EDB-utstyr, kontormaskiner og lignende

Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler og lignende

Brannbiler, parkeringsplasser, trafikklys, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg, pumpestasjoner

Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier og ledningsnett

Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sykehjem, kulturbygg, brannstasjoner o.l.

Tomter og grunn

Note 10 – Investeringsprosjekter

Prosjekt	Prosj. nr.	Oppstarts-år	Antatt ferdigstillelse s-år	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Regnskapsført tidligere år	Sum regnskapsført
KLP - egenkapitalinnskudd	90000	Årlig		1 603 016	1 610 000		1 603 016
IKT - felles, IKT-skole og IKT - Innkjøp av PC'er til åttende trinn	90003 90005	Årlig		2 636 746	2 320 000		2 636 746
Kommunale bygninger - påkostninger	90013	Årlig		816 950	640 000		816 950
Kommunale veier og bruer inklusive veinavn	90015	Årlig		223 983	240 000		223 983
Vann- og avløpsinvesteringer	90017	Årlig		11 117 071	11 000 000		11 117 071
Os skole	90019	2015	2020	29 477 639	26 800 000	24 380 725	53 858 364
Kjøp av utleieboliger	90032	2019	2019	4 225 995	3 250 000		4 225 995
Kjøp av aksjer, arealer og bygg	90065	2019	2019	800 000	800 000		800 000
Harlemåsen boligområde	90082	2019	2021	565 812	600 000		565 812
Oppvekstseksjonene - utstyr	90092	Årlig		39 979	40 000		39 979
Brann- og redningsvesenet - utstyr	90095	Årlig		788 728	750 000		788 728
Teknikk, miljø og landbruk - utstyr	90097	Årlig		592 200	635 000		592 200
Rakkestad kulturskole - forprosjekt	90100	2016	2021	1 714 205	920 000	699 141	2 413 346
Omsorgsboliger - Hjembaserte tjenester	90108	2018	2020	19 527 062	20 300 000	682 274	20 209 336
Fladstadparken	90111	2017	2020	-17 143		114 257	97 114
Grytelandtjernet - friluftsområde	90114	2018	2020	15 487	120 000	629 277	644 764
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter - oppgraderinger	90117	2018	2019	252 532	240 000	1 328 905	1 581 437
Suteren/Røsægstranda friluftsområde	90118	2018	2020	181 889	168 000	-165 897	15 992
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter - bygg	90121	2018	2024	808 469	800 000	270 415	1 078 883
NAV Rakkestad - digitaliseringstiltak	90123	2018	2019	114 561	0	203 806	318 367
Tiltak for økt sykkelbruk	90128	2018	2020	42 571	0	33 942	76 513
Helse- og omsorgsseksjonene - Utstyr	90129	Årlig		794 811	957 467		794 811
Prosjektskolen - garasje Rudskogen	90132	2018	2020	91 148	112 000	75 260	166 408
Brukerstyrt hus	90133	2018	2019	288 700	240 000	22 248	310 948
IT-utstyr, telefoni mm i barnevernet	90135	2019	2019	135 954	140 000		135 954
Fasade - Kulturhuset	90136	2019	2020	52 098	0		52 098
Rakkestad familiesenter - Ladestasjoner for el-biler	90138	2019	2020	91 352	100 000		91 352
Rakkestad familiesenter - Biler	90139	2019	2019	733 000	700 000		733 000
Kirkeng barnehage - Ny avdeling	90140	2019	2019	4 820 004	4 120 000		4 820 004
Hjembaserte tjenester - Biler	90142			-15 000	360 000		-15 000
Uregelmessige inntekter	99996			-35 643	0		-35 643
Finansielle utgifter	99997	*		0	1 100 000	0	0
Prosjektadministrasjon og prosjektoppfølgning	99997	*		0	3 427 533	0	0
Reservert for merforbruk på de enkelte investeringsprosjekter	99997			0	3 710 000		0
Finansiering av investeringsregnskapet	99997				-250 000		0
Salg av eiendommer	99998	Årlig		-1 095 358	-4 950 000		-1 095 358
Sum				81 388 816	81 000 000	28 274 352	109 663 168

Note 10 – investeringsprosjekter forts.

** NB! Byggelånsrenter og prosjektadministrasjon er bokført på hvert enkelt prosjekt*

	Regnskap 2019	Budsjett 2019
Sum investeringsresultat	81 388 816	81 000 000
Finansresultat:		
Avdragsutgifter	8 233 991	4 000 000
Utlån	9 013 097	12 500 000
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	0
Avsetning til bundne Investeringsfond	2 725 143	0
Dekning av tidligere års regnskapsmessige underskudd	0	0
Bruk av lån	-87 186 199	-93 500 000
Mottatte avdrag	-4 421 619	-4 000 000
Salg av aksjer/andeler	-3 244 191	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-34 565	0
Bruk av bundne investeringsfond	-6 474 473	0
Overføring fra driftsregnskapet	0	0
Sum finansresultat	-81 388 816	-81 000 000
Udekket i investeringsregnskapet	0	0

Note 11 – Nedskrivning av anleggsmidler

Rakkestad kommune har en nedskrivning i regnskapet for 2019 på kr 1 013 035,-. Denne nedskrivningen gjelder Degernes helse og velferdssenter som ble revet i 2018. Bygningen er nedskrevet til kr 0,-. Nedskrivningen skulle vært foretatt i 2018, men ble ved en inkurie ikke gjennomført.

Note 12 – Langsiktig gjeld og avdrag

Fordeling av langsiktig gjeld:	31.12.2019	31.12.2018	Gj.snittlig gjenstående løpetid (år)
Gjeldsbrevslån/banklån	570 641 237	514 658 519	21 år & 6 mnd
Obligasjonslån	0	0	0
Sertifikatlån	120 800 000	120 800 000	00 år & 1 mnd
Husbanklån	77 311 842	73 492 559	19 år & 10 mnd
Finansielle leieavtaler	0	0	0
Herav selvfinansierende gjeld	125 114 000	124 817 000	
Herav lån til videre utlån	74 075 626	69 809 617	
Kommunens samlede eksterne lånegjeld	768 753 079	708 951 078	

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	Langs.gjeld 31.12.2019	Gj.sn. rente
Langsiktig gjeld med fast rente	76 552 640	1,966 %
Langsiktig gjeld med flytende rente:	692 200 439	2,303 %

Langsiktig gjeld med fast rente:

Lån nr.	Volum	Siste forfall	Rente-binding til	Betaler	Finans-reglementet
20120239	38 040 640	mai.45	mai.20	1,840	Pkt 5
8317.55.90970	38 512 000	nov.58	nov.21	2,090	Pkt 5

Rentebytteavtaler

Swap	Volum	Løper fra dato	Løper til dato	Betaler	Mottar	Finans-reglementet
DNB	63 000 000	des. 06	des.21	4,970	NOK Nibor	Pkt 5
DNB	63 000 000	sep. 12	sep.22	4,750	NOK Nibor	Pkt 5
Nordea 1376675/1872385	50 000 000	okt. 15	jul. 35	3,280	3M Nibor	Pkt 5
Nordea 1768006/2766349	63 000 000	des. 21	des. 31	2,750	3M Nibor	Pkt 5

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler

Kommunen beregner minste tillatte avdrag jf. kommuneloven (koml) § 50 nr. 7, ved å vekte gjenværende levetid for hver anleggsgruppe i forhold til bokført verdi totalt. Normalt vil denne beregningsmåten gi et lavere krav til minsteavdrag enn den forenklede modellen. Sammenligning mellom utgiftsførte avdrag og kapitalslit som fremkommer ved bruk av denne metoden er vist nedenfor.

Forholdet mellom betalte avdrag og minimumsavdrag	2019	2018
Utgiftsførte/betalte avdrag i driftsregnskapet	20 964 003	19 199 760
Beregnet minimumsavdrag	20 964 003	19 141 701
Avvik	0	58 059

Ved å benytte forenklet modell for beregning av minimumsavdrag ville dette gitt kr. 26 613 340,- i avdrag i 2019. Det valgte alternativet for beregning av minimumsavdrag gir kr 5 649 337,- lavere avdragsbelastning i 2019 regnskapet sammenlignet med hva den forenklede modellen ville gitt. Fra og med 2020 er Rakkestad kommune pålagt å bruke forenklet metode. I ny kommunelov er det bestemt at vektingsmodellen avvikles.

Avdrag på lån til videre utlån og forskutteringer

Mottatte avdrag på videreutlån og forskutteringer skal uavkortet benyttes til nedbetaling av kommunens innlån. Eventuelle mottatte avdrag som ikke er benyttet til nedbetaling av gjeld avsettes til avdragsfond (bundet investeringsfond) Jf. også KRS nr. 3 Lån, opptak, avdrag og refinansiering punkt 3.4 nr. 2.

	2019	2018
Mottatte avdrag på startlån	-4 404 526	-8 186 062
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	8 233 991	3 627 515
+ Avsetning til/- bruk av avdragsfond	-3 749 330	4 671 652
Saldo avdragsfond 31.12.	2 725 143	6 474 473

Note 13 – Endringer i regnskapsprinsipp

Som en følge av endringer i forskrift om årsregnskap og årsberetning, er virkning av endringer i regnskapsprinsipp i 2007 og tidligere, som er regnskapsført mot likviditetsreserve, ført over til egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp. Endringer gjort etter 2007 er ført direkte mot kontoer for endring av regnskapsprinsipp.

Konto for endring av regnskapsprinsipp består pr. 31.12.2019 av følgende poster:

	År	Utgift	Inntekt
Utbetalte feriepenger	1993	7 677 901	
Feriepenger til landbrukskontoret ved overtakelse	1994	159 511	
Påløpte renter	2001	3 870 619	
Varebeholdning	2001	1 460 500	
Kompensasjon for mva	2001		1 569 910
Obligasjoner	2001	0	0
Tilskudd til ressurskrevende brukere	2008		2 667 000
Sum bokført mot endring av regnskapsprinsipp		13 168 531	4 236 910

Konto for endring av regnskapsprinsipp viser	31.12.2019	31.12.2018
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	8 931 621	8 931 621
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	0	0
Sum	8 931 621	8 931 621

Det er ikke bokført endringer i regnskapsprinsipp i 2019 som har påvirket de nevnte konto.

Note 14 – Regnskapsmessig merforbruk/ mindreforbruk

Posten regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk under egenkapitalen i balansen er satt sammen som følger:

Regnskapsår	Merforbruk	Mindreforbruk
2012		6 556 449,20
2013		344 483,90
2014		4 592 737,94
2015		14 222 774,87
2016		22 893 798,60
2017		27 463 293,24
2018		28 976 432,64
2019		21 491 151,99

Note 15 – Selvkostområde

Tall i 1 000 kroner	Vann	Avløp	Slam	Renovasjon	Feiing	Byggesak	Oppmåling
A. Direkte driftskostnader	7 938	9 398	2 656	9 473	1 544	1 629	1 235
B. Henførbare indirekte driftskostnader	274	295	91	239	74	131	66
C. Kalkulatoriske rentekostnader	553	1 202	5	128	2		3
D. Kalkulatoriske avskrivninger	1 324	2 459	28	496	22		17
E. Andre inntekter	-169	-2 419	-23	-1 104	-26	-88	-200
F. Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	9 920	10 935	2 756	9 232	1 616	1 672	1 121
G. Gebyrinntekter	9 344	10 680	2 081	9 620	1 347	1 666	706
H. Årets selvkostresultat (G-F)	-576	-255	-675	388	-269	-6	-415
I. Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd				388			
J. Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	576	255	675				
K. Kontrollsum (subsidierring) (H+I+J)	-	-	-	-	-269	-6	-415
L. Saldo selvkostfond per 1.1. i rapporteringsåret	1 250	4 608	1 194	2 024			
M. Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	22	104	20	52			
N. Saldo selvkostfond per 31.12. i rapporteringsåret (L+M+I-J)	696	4 457	539	2 464	-	-	-
Nøkkeltall:							
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	94,19 %	97,67 %	75,50 %	104,20 %	83,37 %	99,62 %	63,01 %

Selvkostresultatet for gebyrområdene over en tidsperiode på 5 år

Tall i 1 000 kroner	2019	2018	2017	2016	2015
Utvikling i selvkostresultatet					
Vann	-576	-520	-1 364	-502	-681
Avløp	-255	-853	-1 591	1 918	-239
Slam	-675	418	-30	267	212
Renovasjon	388	-413	917	383	-137
Feiling	-269	-155	-261	-104	-25
Byggesak	-6	400	-79	-400	-529
Oppmåling	-415	89	-341	-7	-410

Fondsutvikling over en tidsperiode på 5 år

Tall i 1 000 kroner	2019	2018	2017	2016	2015
Utgående balanse i fond					
Vann	696	1 250	1 734	3 051	3 515
Avløp	4 457	4 608	5 342	6 813	4 827
Slam	539	1 194	753	768	493
Renovasjon	2 464	2 024	2 385	1 429	1 032
Feiling	-406	-131	155	410	509

Note 16 – Antall årsverk og ytelser til ledende personer og revisor

Tekst	Regnskaps- året	Forrige år	Året før
Antall årsverk	553,24	521,9	508,1
Antall ansatte	710	700	687
Antall kvinner	557	554	548
% andel kvinner	79%	80%	80%
Antall menn	153	146	139
% andel menn	19%	20%	20%
Antall kvinner i høyere stillinger	6	6	6
% andel kvinner i høyere stillinger	46%	46%	43%
Antall menn i høyere stillinger	7	7	8
% andel menn i høyere stillinger	54%	54%	57%

Med høyere stilling menes rådmann, ass rådmann, seksjonsleder og stabsleder.

Fordeling heltid/deltid

Tekst	Regnskapsåret	Forrige år	Året før
Antall deltidsstillinger	397	412	415
Antall ansatte i deltidsstillinger	397	412	415
Antall kvinner i deltidsstillinger	330	343	353
% andel kvinner i deltidsstillinger	83%	83%	85%
Antall menn i deltidsstillinger	67	69	62
% andel menn i deltidsstillinger	17%	17%	15%

Beskrivelse av tiltak for å bedre likestilling mellom kjønnene:

- Når det finnes kandidater av begge kjønn til en ledig stilling skal minst en representant fra det underrepresenterte kjønn tas inn til intervju, når formelle krav til stillingen er oppfylt.
- Stedfortrederfunksjoner legges til rette for kvinner når slik funksjon er hensiktsmessig og hvor lederen er mann, og motsatt når lederen er en kvinne.

Godtgjørelse til rådmann og ordfører

Tekst	Regnskapsåret	Forrige år
Lønn og annen godtgjørelse til rådmann ekskl. pensjonsavtale	1 170 000	1 131 000
Lønn og annen godtgjørelse til rådmann for verv i kommunal sammenheng (AS, KF, IKS, stiftelser etc.)	0	0
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører ekskl. pensjonsavtale – tidligere ordfører	908 640	0
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører ekskl. pensjonsavtale	113 580	882 172
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører for verv i kommunal sammenheng (AS, KF, IKS, stiftelser etc.)	0	0

Rådmannen har en årslønn på kr. 1 170 000 pr. år fra 1.5.2019. I tillegg har rådmannen tjenestetelefon og to avisabonnement dekket av Rakkestad kommune.

Det er ikke inngått etterlønsavtale med rådmannen.

Rakkestad kommune har inngått lederavtale med rådmannen.

Rådmannen er regulært medlem av tjenestemannspensjonsordningen i Kommunal Landspensjonskasse.

Ordføreren har tjenestetelefon dekket av Rakkestad kommune.

Ordføreren har tidligere vært medlem av ordførerpensjonsordningen i Kommunal Landspensjonskasse. Dette er endret til allmenn tjenstepensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse f.o.m. 2014.

Dersom ordføreren ikke fortsetter i vervet etter nyvalg, tilkommer vedkommende den faste godtgjørelsen i 1,5 måneder etter fratredelsen. Dersom vedkommende ikke har næringsinntekt, vil den faste godtgjørelsen kunne vare i inntil 3 måneder etter fratredelsen.

Revisjonshonorarer

Tekst	Regnskapsåret	Forrige år
Honorar for regnskapsrevisjon	1 099 992	1 099 992
Honorar for rådgivning	-	-

Fakturaen fra Indre Østfold Kommunerevisjon er ikke splittet i henholdsvis regnskapsrevisjon og rådgivning, og beløpet som er oppført innbefatter således tradisjonell regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og rådgivning for øvrig.

Rakkestad kommune har ikke kjøpt slike tjenester fra andre leverandører.

Sekretærtjenester for Kontrollutvalget er kjøpt fra Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS for kr 204 800,-.

Note 17 – Tilskudd fra husbanken ved kjøp av bolig

Mottatt	Adresse	Gårdsnr.	Bruksnr.	Beløp	Avskrivningstid
20.12.12	Granveien 9	7	184	373 000	20 år
20.12.12	Skogveien 7	7	47	379 000	20 år
20.12.12	Granveien 7	7	182	332 000	20 år
20.12.12	Stikle	5	33 & 90	324 000	20 år
08.02.13	Granveien 5	7	181	403 000	20 år
16.12.13	Rakkestad helse- & velferdssenter/Familiesenteret	9	83	9 292 000	20 år
20.11.14	Ytre vei 21A	231	87	525 000	20 år
16.02.15	Dalenveien 172	47	13	188 000	20 år
21.01.16	Furubakken 11	7	11	1 404 000	20 år
10.06.16	Sandbakkveien 998	165	4	376 000	20 år

Andre forhold

Tilskuddet avskrives med fem prosent for hvert fullførte år etter utbetalingsdatoen. Dersom boligen selges eller ikke benyttes til formålet i tilskuddsordningen er forutsetningene for tildelingen av tilskuddet brutt. Gjenstående tilskudd må tilbakebetales. Rakkestad kommune har innfridd følgende tilskudd i 2019.

Mottatt	Adresse	Gårdsnr.	Bruksnr.	Tilskudd	Innfridd
20.12.12	Heggveien 3	7	135	311 000	264 350
20.12.12	Løvveien 4	7	35	414 000	289 800
07.11.14	Johs C Liens gate 23	9	32	533 000	426 400

Detaljert balanseregnskap

	Regnskap 2019	Regnskap 2018
EIENDELER		
Anleggsmidler	1.772.065.454,07	1.666.069.564,74
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	876.854.918,14	818.905.619,28
227080101 Brannbiler	1.677.752,00	1.770.961,00
227080102 Parkeringsplasser og trafikklys	13.291.805,54	14.086.619,54
227080103 Tekniske anlegg VAR, renseanlegg og	12.781.293,49	7.797.817,86
227080201 Boliger	116.247.297,66	91.046.239,88
227080202 Skoler og barnehager	277.493.091,88	247.665.453,37
227080203 Idrettshaller	9.540.168,00	9.807.495,00
227080204 Veier	62.999.615,81	63.974.128,60
227080205 Ledningsnett	71.940.083,69	68.872.916,21
227080301 Administrasjonsbygg	50.489.777,92	53.084.370,02
227080302 Sykehjem og andre institusjoner	100.500.646,49	102.244.827,70
227080303 Kulturbbygg	69.150.954,95	67.986.997,35
227080401 Boligtomter	43.299.475,50	43.282.600,00
227080402 Næringsarealer	47.442.963,34	47.285.200,88
227080900 Faste eiendommer og anlegg MP	-8,13	-8,13
Utstyr, maskiner og transportmidler	54.137.350,26	52.313.462,00
224080101 Edb-utstyr, kontormaskiner og lign	11.468.129,98	10.274.351,31
224080201 Anleggsmaskiner	3.417.907,00	3.813.051,00
224080202 Maskiner, verktøy, inventar og utst	31.393.002,53	31.397.675,69
224080203 Transportmidler	7.858.310,75	6.828.384,00
Utlån	61.667.389,67	57.158.076,46
222890100 Sosiale lån	114.021,00	144.477,26
222890101 Startlån	61.216.839,32	56.744.976,76
222890102 Utlån av egne midler	336.529,35	268.622,44
Konserninterne langsiktige fordringer	0,00	0,00
Aksjer og andeler	32.886.762,00	30.931.326,00
221110000 Filmparken AS - 2002 aksjer à kr 1	2.002,00	2.002,00
221110001 A/L Biblioteksentralen	2.100,00	2.100,00
221152000 IØI Kompetansesenter AS	202.500,00	202.500,00
221152002 Rause AS	88.000,00	88.000,00
221152003 Alarm Brann Øst AS - 1209 aksjer à	0,00	145.080,00
221152004 Inspiria Science Center Eiendom AS	190,00	190,00
221200001 Studentbyen på Sogn	1,00	1,00
221200002 Yrkesskolenes hybelhus	1,00	1,00
221200003 Studentbyen Berg	1,00	1,00
221200004 Studentenes hus, Tune	5,00	5,00
221200007 Orkla - 353 aksjer à 149,50	52.773,00	52.773,00
221200008 Viken skog BA - Oblig. andelskapita	120.000,00	120.000,00
221200010 Tofte Ind. - 5 aksjer à 1 000	5.000,00	5.000,00
221200011 Tunheim - 8 leiligheter à 120 000	900,00	900,00
221200013 Kirkeby - 4 leiligheter à 135 000	400,00	400,00
221200014 RBBL - 10 andeler à 200	2.000,00	2.000,00
221200015 RBBL - 1 andel à 200 - Gudimstua	200,00	200,00
221200016 SOBBL - 1 andel à 200 - Skaun	200,00	200,00
221200017 Lyngsletta - 2 leiligheter	200,00	200,00
221200018 Bygdetunet - 3 innskuddsleiligheter	900,00	900,00
221200019 Gudimstua borettslag	100,00	100,00
221200020 Rakkestad Energiverk AS	6.700.000,00	6.700.000,00

221200021 Innskyterkapital i stiftelsen Marke	150.000,00	150.000,00
221200024 SOBBL - Andelsleilighet Ytre vei 31	100,00	100,00
221200025 Rakkestad flyplass AS	3.670.000,00	2.870.000,00
221200026 Hulderveien 25A	100,00	100,00
221200027 RBBL - 1 andel Hulderveien 25A	200,00	200,00
221200029 Glacio Rakkestad AS - 38 B-aksjer	0,00	161.500,00
221200030 Rakkestad Motorpark AS	2.600.500,00	2.600.500,00
221200031 RAGA AS - 56 B-aksjer	0,00	238.000,00
221200032 Østfold Energi AS - 97 aksjer	97.000,00	0,00
221550000 Egenkapitalinnskudd KLP	19.191.389,00	17.588.373,00
Pensjonsmidler	746.519.034,00	706.761.081,00
220550000 Pensjonsmidler KLP	662.682.706,00	632.866.213,00
220550001 Pensjonsmidler SPK	83.836.328,00	73.894.868,00
Omløpsmidler	247.528.724,72	236.277.959,67
Herav:		
Kortsiktige fordringer	27.559.348,58	57.627.196,69
213080001 Renteinntekter utlån	46.142,02	42.630,23
213080010 Kortsiktige fordringer i årsoppgjør	325.860,87	1.013.380,54
213080020 Periodiseringskonto	635.912,48	661.871,98
213080032 Interimskonto DX (e-billett)	0,00	17.000,00
213080033 Interimskonto Teller	460,00	1.005,00
213200000 Utestående fordringer aksjeselskape	14.926,42	415.584,71
213200100 Inngående fakturaer periodisert til	522.978,15	0,00
213610000 Statlig inntektsutjevningstilskudd	1.424.455,00	6.859.702,00
213610001 Utestående fordringer NAV - Sykepen	1.792.300,00	2.065.833,00
213610003 Kortsiktige fordringer NAV Stat	82.370,48	7.800,00
213610004 Kortsiktige fordringer Husbanken	0,00	13.178.000,00
213610006 Kortsiktige fordringer Helfo	780.776,00	521.463,00
213610007 Helsedirektoratet	4.868.000,00	6.184.000,00
213610008 Andre kortsiktige fordringer ovenfo	134.195,00	1.193.000,00
213640000 Tilgode skatt	1.414.379,33	10.720.201,25
213640800 Oppgjørskonto momskompensasjon	4.413.954,00	4.386.197,00
213650000 Kortsiktige fordringer kommuner	877.835,00	14.474,00
213650100 Kortsiktige fordringer fylkeskommun	0,00	825.110,85
213890001 Kommunale avgifter - 01	1.654.741,64	1.798.540,11
213890007 Diverse teknisk - 07	628.153,51	1.107.299,00
213890030 Barnhage/sfo - 30	155.023,77	268.810,00
213890040 Pleie/omsorg - 40	2.427.982,19	2.882.696,61
213890050 Husleie - 50	340.731,28	130.096,25
213890060 Div. kommunekasse - 60	21.957,00	285.165,00
213890080 Kultur og skole - 80	1.369.539,00	1.063.979,96
213890090 Skogen - 90	1.104.357,00	246.053,00
213890100 Sosiale lån - Terminforfall	47.821,00	97.548,02
213890101 Startlån - Terminforfall	205.220,34	161.666,55
213890102 Utlån av egne midler - Terminforfal	327.698,00	327.698,00
213890199 Krav overført procasso	66.499,00	66.499,00
213890200 Utestående fordringer private	1.407.101,72	1.033.615,00
213890210 Viken Skog SA	468.040,18	0,00
213890900 Forskudd lønn	-61,80	50.276,63
Konserninterne kortsiktige fordringer	0,00	0,00

Premieavvik	42.056.551,45	34.662.161,76
219550000 Premieavvik KLP	35.150.366,00	29.073.485,00
219550001 Premieavvik SPK	1.709.014,00	1.305.273,00
219640000 Arbeidsgiveravg. av premieavvik KLP	4.956.200,82	4.099.360,60
219640001 Arbeidsgiveravg. av premieavvik SPK	240.970,63	184.043,16
Aksjer og andeler	0,00	0,00
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	0,00	0,00
Derivater	0,00	0,00
Kasse, postgiro, bankinnskudd	177.912.824,69	143.988.601,22
210000010 Badet	2.500,00	2.500,00
210000020 Dorkas Kafè	300,00	300,00
210000030 Kinoen	8.000,00	6.000,00
210000035 Kafè aktivitetshuset	400,00	400,00
210000050 Skautun - kjøkken	2.500,00	2.500,00
210000060 Frivilligsentralen - Tralle Skautun	600,00	600,00
210000065 Kopla	800,00	800,00
210000070 Økonomikontoret	1.000,00	1.000,00
210000075 Servicekontoret	1.000,00	1.000,00
210000085 EMF-bolig - Furubakken 11	3.559,00	2.871,00
210000095 Biblioteket	600,00	600,00
210070328 1050.18.96328 - Marker Spb. - Skatt	13.701.430,00	12.830.404,00
210320000 1050.07.99000 - Marker Spb. - Drift	96.640.730,06	66.005.752,40
210320009 1070.07.00009 - DNB - Foliokonto	88.651,98	74.872,94
210320035 1050.07.99035 - Marker Spb. - Husba	9.569.560,60	5.997.280,26
210320078 1050.07.99078 - Marker Spb. - Gravf	14.894,48	14.629,76
210320086 1050.07.99086 - Marker Spb. - Fond	76.288,51	74.930,76
210320112 1050.15.41112 - Marker Spb. - Turnu	4.465.956,97	2.819.885,97
210320173 1050.17.95173 - Marker Spb. - Proca	1.592.542,18	2.761.178,92
210320191 1030.13.04191 - Sparebank 1 - Depos	25.123,00	24.924,00
210320254 6129.06.74254 - Nordea	7.966.604,86	7.962.623,54
210320301 1050.17.86301 - Marker Spb. - Ocr	33.729.101,86	37.205.658,54
210320411 1050.20.65411 - Marker Spb. - Ladek	65.348,53	194.251,35
210320455 1050.14.20455 - Marker Spb. - Sosia	1.110.113,94	1.282.356,44
210320584 1070.09.59584 - DNB - Initiativrik	341.535,78	339.019,60
210320620 1050.17.60620 - Marker Spb. - Minne	1.605.628,51	1.577.054,41
210320689 1050.18.96689 - Marker Spb. - Rente	6.895.648,82	4.805.207,33
210320710 1050.20.63710 - Marker Spb. - Rakke	2.405,61	0,00
SUM EIENDELER	2.019.594.178,79	1.902.347.524,41
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	291.850.550,10	270.518.106,64
Herav:		
Disposisjonsfond	90.124.077,22	66.406.964,58
256080000 Disposisjonsfondet	90.124.077,22	66.406.964,58
Bundne driftsfond	26.747.445,74	23.773.579,45
251080000 M og I Gjulems minnefond	1.605.628,51	1.577.054,41
251080001 Ungdom/Ungdom under utdanning	341.535,78	339.019,60
251080002 Fond til tilfluktsrom - frikjøpskon	76.288,51	74.930,76
251080003 Fond gravsteder	11.717,77	13.717,77
251080004 Fond tap etableringslån	10.988,71	62.696,87
251080005 Eldrerådet: Loddmidler	0,00	118,00

251080006 Forebygging av radikaliserering og vo	95.781,25	0,00
251080009 Avsatt til fremtidige tap	442.330,47	442.330,47
251080010 Ubrukte midler boligtilskudd etable	1.648.798,87	773.212,87
251080013 Ubrukte midler tilskudd til tilpasn	566.904,00	424.674,50
251080016 Rekruttering av psykolog (tilskudd	0,00	56.633,00
251080018 Erling Nærbys testmentariske gave	2.256.035,51	2.238.892,41
251080019 Erling Nærbys gave til Skautun	680.683,71	680.683,71
251080020 SLT-koordinator	0,00	68.864,42
251080201 Gave - Sysselsetting/Psykiatri	0,00	3.451,00
251080202 Kulturell skolesekk	104.952,00	0,00
251080203 Legatmidler - Helsestasjonen	7.054,60	7.054,60
251080204 Statstilsk - Helsetiltak barn/unge	1.558,40	1.558,40
251080209 Språkforståelse minoritetsspråkelig	275.754,92	205.956,03
251080210 Etterutdanning	30.000,00	30.000,00
251080213 Vanskeligstilte barn og unge	10.000,00	10.000,00
251080216 Erasmus + - Prosjekt 22202	427.404,29	188.151,01
251080217 Ungdomstrinn i utvikling	77.164,33	90.803,73
251080219 Kompetanseheving barnehage	198.200,00	0,00
251080220 RØRE - Kirkeng skole	0,00	31.969,84
251080221 RØRE - Ungdomsskolen	7.327,97	32.500,00
251080222 Lærerutdanningsskole	98.708,11	0,00
251080223 Veiledning nyutdannede lærere	41.799,43	0,00
251080224 Videreutdanning lærere	46.399,90	0,00
251080347 Kommunalt kompetanse- og innovasjo	155.554,00	0,00
251080348 Kommunalt kompetanse- og innovasjo	1.269.332,00	0,00
251080351 Kommunalt kompetanse- og innovasjo	30.000,00	0,00
251080355 Gavefond Skautun	123.777,70	100.477,70
251080356 Gavefond Hjembaserte tj.	64.318,88	75.498,21
251080357 Gavefond Boak	2.156,27	2.156,27
251080358 Den kulturelle spaserstokk (DKSS)	42.306,00	61.053,71
251080361 Tilskudd til frisklivssentraler 201	188.837,10	50.000,00
251080366 Kommunalt kompetanse- og innovasjo	40.000,00	0,00
251080367 Oppfølgings- og losfunksjoner for u	350.000,00	351.000,00
251080370 Frisklivsentral for barn og unge	0,00	26.088,63
251080373 Kompetansetilskudd psykisk helse og	0,00	14.045,46
251080374 Tverrfaglig familiearbeid - BTI	0,00	20.093,38
251080376 Kommunalt rusarbeid	1.237.500,00	935.357,03
251080381 Seksuell helse - Helsestasjon	1.026,15	1.026,15
251080382 Gavefond - Psykisk helse og rus	0,00	26.080,65
251080383 Fylkesmannen - BPA BOAK	100.650,00	100.650,00
251080384 Koordinator barn og unge - FEH	344.045,29	500.000,00
251080385 Styrke koordinering og stimulere ti	318.897,31	500.000,00
251080386 Seksuell helse - Familiesenteret fe	113.903,74	147.448,00
251080387 Tidlig identifisering	0,00	120.000,00
251080388 Styrking og utvikling av helsestasj	91.298,51	330.066,97
251080389 Trygge barn COS-P	144.122,79	82.039,38
251080390 Utlånslager friluftsutstyr - 32702	31.493,61	0,00
251080391 Trygge foreldre - Trygge barn ICDP	458.357,16	0,00
251080392 Inkludering av barn i lavinntektsfa	148.468,07	0,00
251080400 Dørja friluftsområde	18.761,82	0,00
251080401 Glomma sør for Øyeren	3.089.661,32	3.375.801,43
251080407 Kommunalt viltfond	-76.839,69	-58.822,02
251080408 Turbok for Rakkestad (2013)	24.684,60	21.828,10

251080412 Glomma sør - Forprosjekt Lundebyvan	51.536,00	50.768,00
251080413 Glomma sør - Vannmiljøovervåking Gl	545.000,00	143.494,78
251080415 Glomma sør - Miljøråd i landbruket	2.846,00	2.846,00
251080417 Glomma sør - Tiltak i sjøørretbekke	10.060,97	170.000,00
251080418 Etablering av tursti - Frønesjøen	73.920,16	0,00
251080419 Sutereren/Røsægstranda	35.356,75	0,00
251080420 Skjøtsel av slåttemark Frøne og slå	4.400,00	0,00
251080500 Gaver til lokalsamlingen	98.956,57	98.956,57
251080503 Gavefond kulturskolen	95.250,00	95.250,00
251080506 Inkludering og mestring - kultursko	299.117,00	0,00
251080650 Bundet driftsfond vann	696.308,31	1.250.077,59
251080651 Bundet driftsfond avløp	4.456.523,95	4.607.754,37
251080652 Bundet driftsfond slam	539.122,22	1.194.215,36
251080653 Bundet driftsfond renovasjon	2.463.718,14	2.024.054,33
Ubundne investeringsfond	1.623.973,30	1.623.973,30
253080000 Ubundet investeringsfond	1.215.620,70	1.215.620,70
253080001 Tomte- og boligfondet	376.685,60	376.685,60
253080002 Næringsfond	31.667,00	31.667,00
Bundne investeringsfond	2.768.090,68	6.517.420,25
255080000 E.ord.avdrag etableringslån	2.725.143,39	6.474.472,96
255080001 Startlån - nye utlån	42.947,29	42.947,29
Regnskapsmessig mindreforbruk	21.491.151,99	28.976.432,64
259500800 Regnskapsmessig mindreforbruk	21.491.151,99	28.976.432,64
Regnskapsmessig merforbruk	0,00	0,00
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto	158.027.432,31	152.151.357,56
259900800 Kapitalkonto utlån - Sosiale lån	131.622,24	162.078,50
259900801 Kapitalkonto utlån - Startlån	28.172.730,84	23.700.868,28
259900802 Kapitalkonto utlån - Utlån av egne	-335.706,15	-403.613,06
259900803 Kapitalkonto anleggsmidler	333.374.261,25	273.601.074,13
259900804 Kapitalkonto innlån - Startlån	43.048.294,00	34.814.303,00
259900805 Kapitalkonto innlån - Investeringsl	143.146.277,23	122.182.274,23
259900809 Kapitalkonto	-389.510.047,10	-301.905.627,52
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift	-8.931.621,14	-8.931.621,14
258108000 Feriepenger (1992)	-7.677.901,24	-7.677.901,24
258108001 Feriepenger (1994)	-159.511,21	-159.511,21
258108002 Renter (2001)	-3.639.959,00	-3.639.959,00
258108003 Renter etableringslån (2001)	-230.659,69	-230.659,69
258108004 Momskompensasjon (2001)	1.569.910,00	1.569.910,00
258108005 Materialbeholdning skogen (2001)	-1.460.500,00	-1.460.500,00
258108006 Ressurskrevende brukere (2008)	2.667.000,00	2.667.000,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves	0,00	0,00
Langsiktig gjeld	1.626.344.568,06	1.524.410.952,53
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	857.591.484,06	815.459.874,53
240550000 Pensjonsforpliktelser KLP	739.277.841,00	696.311.227,00
240550001 Pensjonsforpliktelser SPK	104.587.775,00	105.716.106,00
240640000 Aga av netto pensjonsforpliktelse K	10.799.914,03	8.945.746,97
240640001 Aga av netto pensjonsforpliktelse S	2.925.954,03	4.486.794,56
Ihendehaverobligasjonslån	0,00	0,00
Sertifikatlån	0,00	0,00

Andre lån	768.753.084,00	708.951.078,00
245395002 Husbanken, lån nr. 11490981	112.593,00	125.233,00
245395005 Husbanken, lån nr. 11498089.9	751.742,00	823.338,00
245395006 Husbanken, lån nr. 11500726.2	2.683.333,00	5.000.000,00
245395007 Husbanken, lån nr. 11503567/3/1	3.870.986,00	6.166.659,00
245395009 Husbanken, lån nr. 11516424	5.269.284,00	5.546.165,00
245395010 Husbanken, lån nr. 11520519/2/1	6.352.984,00	6.583.353,00
245395011 Husbanken, lån nr. 11524120/1/1	2.214.635,00	3.805.154,00
245395012 Husbanken, lån nr. 11531924/2/1	4.200.000,00	4.500.000,00
245395013 Husbanken, lån nr. 11535130/3/1	5.800.000,00	6.500.000,00
245395014 Husbanken, lån nr. 11537760/3/1	7.000.000,00	7.000.000,00
245395015 Husbanken, lån nr. 11537760/4/1	11.191.179,00	11.345.851,00
245395016 Husbanken, lån nr. 11539969/3	12.253.890,00	12.413.864,00
245395017 Husbanken, lån nr. 11541541	12.375.000,00	0,00
246320000 KLP, Lån nr. 030380231	4.886.584,00	6.080.770,00
246320001 Nordea sertifikatlån, ISIN: NO 0010	55.800.000,00	55.800.000,00
246320002 Nordea sertifikatlån, ISIN: NO 0010	65.000.000,00	65.000.000,00
246320007 KLP, lån 8317.55.31451	34.674.998,00	35.891.666,00
246320008 KLP, lån 8317.55.90970	38.512.000,00	39.500.000,00
246355001 Kommunalbanken, lån nr. 20100773	16.471.120,00	16.985.840,00
246355002 Kommunalbanken, lån nr. 20110550	39.105.880,00	39.105.880,00
246355004 Kommunalbanken, lån nr. 20041002	83.676.794,00	83.899.206,00
246355006 Kommunalbanken, lån nr. 20050602	9.411.810,00	9.773.810,00
246355007 Kommunalbanken, lån nr. 20060353	15.442.440,00	16.214.560,00
246355008 Kommunalbanken, lån nr. 20060484	13.152.640,00	16.075.450,00
246355009 Kommunalbanken, lån nr. 20060485	37.932.190,00	40.461.010,00
246355012 Kommunalbanken, lån nr. 20090777	20.333.500,00	20.949.660,00
246355013 Kommunalbanken, lån nr. 20120239	38.040.640,00	39.532.430,00
246355014 Kommunalbanken, lån nr. 20120490	13.213.460,00	13.721.680,00
246355015 Kommunalbanken, lån nr. 20130116	36.136.340,00	37.499.980,00
246355016 Kommunalbanken, lån nr. 20150410	40.397.690,00	42.276.650,00
246355017 Kommunalbanken, lån nr. 20190564	76.500.000,00	0,00
246355100 Kommunekreditt, lån nr. 8218	1.371.103,00	1.472.905,00
246355103 Kommunekreditt, lån nr. 9478	6.735.687,00	8.232.501,00
246355104 Kommunekreditt, lån nr. 9479	3.209.354,00	3.430.686,00
246355105 Kommunekreditt, lån nr. 10632	13.087.007,00	14.153.835,00
246355106 Kommunekreditt, lån 8317.54.59742	28.350.000,00	29.400.000,00
246395001 Husbanken, lån nr. 11488570.0	290.539,00	324.349,00
246395002 Husbanken, lån nr. 11927579.0	313.200,00	522.000,00
246395006 Husbanken, lån nr. 11490560 7	302.983,00	336.083,00
246395007 Husbanken, lån nr. 11500466.5	638.183,00	688.476,00
246395008 Husbanken, lån nr. 11499873.5	848.037,00	908.846,00
246395009 Husbanken, lån nr. 11500246.1	843.279,00	903.188,00
Konsernintern langsiktig gjeld	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld	101.399.060,63	107.418.465,24
Herav:		
Kassekredittlån	0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld	96.880.605,78	101.377.765,78
232080100 Motkonto terminforfall sosiale lån	47.821,00	97.548,02
232080905 Kassedifferanse - Dorkas Kafè	-3.123,00	0,00
232080920 Interimskonto for overføring av res	6.712,00	10.189,00
232200000 Leverandørgjeld	25.432.593,86	25.444.384,72

232200001 Leverandørgjeld ansatte	1.300,00	700,00
232200002 Leverandørgjeld utland	2.437,50	-252.682,91
232320000 Kortsiktig gjeld forretningsbanker	3.225.484,12	2.878.121,50
232395000 Kortsiktig gjeld statlige låneinsti	329.396,64	243.052,00
232610001 Annen kortsiktig gjeld til staten	0,00	8.567.789,00
232640000 Skyldig skattetrekk	13.733.038,00	12.851.162,00
232640010 Skyldig arbeidsgiveravgift	8.931.494,00	8.322.948,00
232640020 Skyldig arbeidsgiveravgift av avsat	5.365.770,37	5.046.884,50
232640022 Skyldig arbeidsgiveravgift av avsat	3.151,02	9.838,29
232640030 Skyldig arbeidsgiveravgift til Sver	2.161,25	10.514,59
232640100 Oppgjørskonto mva.	458.330,00	1.637.885,00
232650000 Fylkeskommuner og kommuner	0,00	256.500,00
232890000 Skyldig feriepengar	38.055.109,04	35.793.507,10
232890004 Skyldig feriepengar svenske arbeids	15.222,30	47.527,97
232890101 Diverse kortsiktig gjeld årsoppgjør	1.257.967,68	385.607,00
232890102 Nøkkeldepositum - Musikkskolen	2.000,00	2.000,00
232890103 Forskuddsbetalinger fra kunder	13.740,00	24.290,00
Derivater	0,00	0,00
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	4.518.454,85	6.040.699,46
239550000 Premieavvik KLP	1.496.728,00	2.134.653,00
239550001 Premieavvik SPK	2.463.356,00	3.159.563,00
239640000 Arbeidsgiveravgift av premieavvik K	211.038,86	300.986,28
239640001 Arbeidsgiveravgift av premieavvik S	347.331,99	445.497,18
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	2.019.594.178,79	1.902.347.524,41

MEMORIAKONTI

Memoriakonto	12.712.145,00	10.623.514,58
Herav:		
Ubrukte lånemidler	12.306.546,71	10.492.745,76
291000800 Ubrukte lånemidler - Startlån	9.563.888,23	5.991.985,23
291000806 Låneopptak 2018	0,00	4.500.760,53
291000807 Låneopptak 2019	2.742.658,48	0,00
Ubrukte konserninterne lånemidler	0,00	0,00
Andre memoriakonti	405.598,29	130.768,82
292000803 "Negativt" fond feiing	405.598,29	130.768,82
Motkonto for memoriakontiene	-12.712.145,00	-10.623.514,58
299990800 Motkonto ubrukte lånemidler	-12.306.546,71	-10.492.745,76
299990801 Motkonto "negative" selvkostfond	-405.598,29	-130.768,82

Rakkestad kommune

Årsberetning 2019

Saksnr. 20/829

Journalnr. 6771/20

Arkiv 210

Dato: 31.03.2020

Innhold

Samfunn og statistikk	5
Kommunal økonomi.....	15
Andre kommunale data.....	22
Rådmannen	29
Oppvekst og kultur	32
NAV Rakkestad.....	39
Helse og omsorg	41
Teknikk, miljø og landbruk	52
Næringstiltak	55
Kirke og trossamfunn.....	56
Fellesutgifter og fellesinntekter.....	57
Investeringer	58
Skatter og statlige overføringer	60
Finans	62
Fonds	63
Langsiktig gjeld	64
Likviditet.....	65
Pensjon	66

Samfunn og statistikk

Befolkningsutvikling

Rakkestad kommune hadde denne befolkningsutviklingen i 2000 – 2020:

År	Fødselsoverskudd	Netto innflytting	Befolkningsvekst	Prosentvis vekst	Folketall
2019	-1	26	25	0,30	8 255
2018	-20	48	28	0,34	8 230
2017	3	27	30	0,37	8 202
2016	8	81	89	1,10	8 173
2015	-3	67	64	0,80	8 084
2014	15	31	46	0,58	8 020
2013	14	100	114	1,45	7 974
2012	11	151	162	2,10	7 860
2011	9	88	97	1,28	7 698
2010	23	61	84	1,12	7 601
2009	-9	30	21	0,28	7 517
2008	-8	-11	-19	-0,25	7 496
2007	-32	119	87	1,17	7 515
2006	4	58	62	0,84	7 428
2005	4	78	82	1,13	7 366
2004	8	41	49	0,68	7 284
2003	-5	20	15	0,21	7 235
2002	-24	83	59	0,82	7 220
2001	-20	15	-5	-0,07	7 161
2000	-5	90	85	1,20	7 166
Sum	-28	1 203	1 175		

Faktiske tall.

Folketallet er i dag 15,20 prosent – 1 089 personer – høyere enn for 20 år siden.

Veksten varierer ganske mye fra år til år. Fra -0,25 prosent i 2008 til 2,10 prosent i 2012. Et entydig bilde på utviklingen er dermed vanskelig å tegne. Gjennomsnittlig økning utgjør 0,76 prosent p.a. Det er en absolutt håndterlig utvikling. Sammenlignet med landsgjennomsnittet, vurderer rådmannen like fullt oppgangen som noe i underkant. En følge for Rakkestad kommune, er en stigning i statlige overføringer svakere enn for mange andre kommuner.

For finansiering av kommunale tjenester og annen aktivitet er dette utfordrende.

Statistisk Sentralbyrå stipulerer folketallet i kommunen til 8 593 i 2030 og 8 789 i 2040. Det medfører en vekst på 4,1 prosent og 6,5 prosent på 10 og 20 års sikt. Denne utvikling er svakere enn for 2000 – 2020.

Rakkestad kommune må altså påregne en befolkningsstigning som er lavere enn både de regionale og nasjonale tall.

Tabellen viser folketallsveksten brutt ned på 5 årsperioder i 2000 – 2020:

År	Fødselsoverskudd	Netto innflytting	Befolkningsvekst	Prosentvis vekst	Folketal
2015 - 2019	-13	249	236	2,94	8 255
2010 - 2014	72	431	503	6,70	8 020
2005 - 2009	-41	274	233	3,20	7 517
2000 - 2004	-46	249	203	2,87	7 284
Sum,	-28	1 203	1 175		

Faktiske tall.

Folketallsveksten kan bli mer enn halvert i 2020 – 2040 sammenlignet med 2000 – 2020.

Både nasjonalt og regionalt er befolkningsøkningen prognostisert en god del høyere enn for Rakkestad kommune. Rådmannen vurderer det som utfordrende for lokalsamfunnets utvikling og framgang. Kommunen oppnår relativt sett mindre ressurser til sin virksomhet, og potensialet for så vel private og offentlige investeringer blir også redusert. Det er dermed stor risiko for at Rakkestadsamfunnet kan sakke akterut i forhold til andre kommuner.

Befolkningsvekst

Hele befolkningsøkningen skyldes netto innflytting (innenlands flytting og innvandring).

Rakkestad kommune hadde fødselsunderskudd – 28 personer – for 2000 – 2020.

Omkring halvparten av folketallsstigningen refererer seg til innvandring. Det omfatter i første rekke arbeidsinnvandring fra EØS – området og bosetting av flyktninger. For tiden er asyltilstrømmingen til landet lav, færre flyktninger bosettes og netto arbeidsinnvandring er på et annet nivå enn for få år siden.

Disse endringene gir en flatere befolkningsutvikling for Rakkestad kommune og Norge framover.

Rådmannen ser på et vedvarende fødselsunderskudd som en bærekraftsutfordring for lokalsamfunnet og som i kombinasjon med en lavere netto innflytting kan resultere i stagnasjon og endog tilbakegang i folketallet.

Statistisk Sentralbyrå beregner at Rakkestad kommune vil ha 8 593 innbyggere i 2030 og 8 789 innbyggere i 2040. Veksten er på henholdsvis 4,1 og 6,5 prosent. Det er for lavt.

De Bærekraftsutfordringer som allerede er til stede, ligger altså an til å bli forsterket fram mot 2040.

Tabellen illustrerer folketallsutviklingen i kommunen fram til 2040 brutt ned på 5 – årsperioder:

År	Normal alternativ	Ikke innvandring	Høy innvandring	Vekst
2019	8 255			
2020	8 269	8 236	8 280	0,17
2025	8 440	8 295	8 492	2,24
2030	8 593	8 301	8 695	4,09
2035	8 724	8 274	8 899	5,68
2040	8 769	8 189	9 043	6,23

Antall og prosent.

Etter normalalternativet oppnår Rakkestad kommune en befolkningsvekst på ca. 0,30 prosent pr. år i de neste 20 årene.

Med ikke innvandring, er folketallet stabilt eller det går svakt nedover.

Befolknings sammensetning

Rakkestad kommune hadde denne befolknings sammensetningen pr. 31.12.2019:

Alder	Menn			Kvinner			Andel		
År	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
100 år og over,	0	0	0	0	0	2	0,00	0,00	0,02
90 - 99 år,	31	31	25	49	50	49	0,97	0,98	0,90
80 - 89 år,	127	133	134	196	193	194	3,91	3,96	4,00
70 - 79 år,	371	337	321	386	372	356	9,17	8,62	8,25
60 - 69 år,	551	550	537	523	532	512	13,01	13,15	12,79
50 - 59 år,	572	581	567	556	552	569	13,66	13,77	13,85
40 - 49 år,	596	597	613	519	527	520	13,51	13,66	13,81
30 - 39 år,	494	489	492	466	457	461	11,63	11,50	11,62
20 - 29 år,	461	455	451	446	444	460	10,99	10,93	11,11
10 - 19 år,	533	534	524	490	503	491	12,39	12,60	12,38
0 - 9 år,	449	443	470	439	449	454	10,76	10,84	11,27
Sum,	4 185	4 150	4 134	4 070	4 079	4 068	100,00	100,01	100,00

Faktiske tall og prosent.

I forhold til gjennomsnittet av kommuner, er en relativt høy andel av innbyggerne i aldersgrupper 60 – 69 år, 70 – 79 år og 80 – 89 år, og en mindre andel i yrkesaktive aldersgrupper (20 til vel 60 år) og yngre årsklasser (0 – 19 år).

Det er en tendens som forsterker seg markert fra år til år, og som med stor tydelighet viser hvilke problemstillinger som kommer til å dominere lokalt i de neste 20 årene.

Tabellen nedenfor dokumenterer det bildet som er beskrevet ovenfor:

Alder	Rakkestad			Norge		
År	2019	2010	2000	2019	2010	2000
80 år og over,	5,0	5,1	4,8	4,2	4,5	4,2
67 -79 år,	12,6	9,3	11,5	10,9	8,3	9,5
55 - 66 år,	15,9	15,7	10,7	13,9	14,1	10,7
40 - 54 år,	20,8	21,6	22,4	20,5	21,0	20,8
25 - 39 år,	16,9	18,1	19,0	20,4	20,3	22,6
16 - 24 år,	10,6	10,6	12,0	11,2	11,6	11,0
0 - 15 år,	18,4	19,7	19,6	18,7	20,2	21,1
Sum,	100,2	100,1	100,0	99,8	100,0	99,9

Prosent.

Tyngden av befolkningen ligger i aldersgrupper 55 år og eldre.

De yrkesaktive alderskategorier 20 til 55 år – spesielt 25 – 39 år – er mindre enn i gjennomsnittet av kommuner.

Yngre årsklasser – 0 – 15 år – er lavere, men avviker ikke mye fra tall for landet. Det er demografisk sett en styrke.

Sivilstand

Rakkestad kommunes innbyggere fordeler seg på denne måte etter sivilstand 2005 – 2019:

År	Innbyggere	Ugift	Gift	Skilt	Separert	Enke/-mann	Annet
2005	7 284	44,7	40,0	6,6	1,4	7,3	0,1
2007	7 428	44,9	39,5	7,0	1,4	7,1	0,1
2009	7 496	45,7	38,6	7,0	1,4	7,1	0,1
2011	7 601	45,6	38,8	7,5	1,2	6,8	0,1
2013	7 860	46,4	38,2	7,5	1,2	6,7	0,1
2015	8 020	46,9	38,0	7,7	1,1	6,3	0,1
2017	8 173	47,4	37,6	7,8	1,3	5,8	0,1
2019	8 230	47,6	37,3	8,1	1,3	5,7	0,1

Prosent.

Tabellen speiler et bilde av en kjent samfunnsutvikling – antallet ugifte og separerte øker og andelen gifte går nedover.

Dette spiller en rolle for kommunens inntektsgrunnlag, tjenestespekter og planlegging av boligbygging o.a. på så vel overordnet som mer detaljert nivå.

Husholdninger

Rakkestad kommunes befolkning fordeler seg på denne måte på husholdninger i 2019:

År	Husholdninger	Aleneboende	Par uten barn	Par m barn (-18 år)	Enslige m barn (-18 år)	Par/enslige m voksne barn	Flerfamilie hushold
2005	3 122	34,4	24,5	22,8	5,0	9,8	3,5
2007	3 204	34,4	25,7	22,4	5,1	8,9	3,6
2009	3 299	36,2	24,9	21,3	5,2	8,7	3,7
2011	3 347	36,6	25,1	21,0	5,0	8,3	3,9
2013	3 443	36,0	26,7	20,6	4,5	8,0	4,3
2015	3 465	34,5	28,1	20,6	4,4	7,4	5,1
2017	3 556	34,8	28,2	20,6	4,5	6,8	4,9
2019	3 635	36,6	27,6	19,9	4,2	6,4	5,3

Antall og prosent.

I kommunen er det 3 635 husholdninger i dag mot 3 122 i 2005. Det er en økning på 513 enheter – 16,43 prosent – i perioden.

Andelene aleneboende, par uten barn og flerfamiliehusholdninger har vokst, mens det har blitt relativt sett færre i kategoriene par med barn, enslige med barn og par/enslige med voksne barn.

Utviklingen er konsistent med endringene i innbyggerens sivilstand.

I et lengere horisont påvirkes også type boliger som etableres av det bildet som er tegnet i avsnittene ovenfor.

Tabellen illustrerer eierform og bygningstype på eiendom:

Bolig	Rakkestad		Norge	
År	2017	2018	2017	2018
Selveier,	77,2	76,5	70,9	70,6
Aksje-/andelseier,	6,4	6,7	11,7	11,7
Leietaker,	16,4	16,9	17,4	17,7
Sum,	100,0	100,1	100,0	100,0

Prosent.

Som en følge av bo- og næringsstruktur, er selveierandel høy og aksje-/andelsandel lav i kommunen.

Kategorien leietaker ligger like under gjennomsnittet for landet.

Innvandrerbefolkningen

Rakkestad kommune har disse andeler innvandrere og etnisk norske i sin befolkning:

	Rakkestad			Norge		
	Innbyggere	Innvandrere	Etnisk norske	Innbyggere	Innvandrere	Etnisk norske
2005	7 284	5,8	94,2	4 606 363	7,9	92,1
2007	7 428	6,5	93,5	4 681 134	8,9	91,1
2009	7 496	8,4	91,6	4 799 252	10,6	89,4
2011	7 601	10,0	90,0	4 920 305	12,2	87,8
2013	7 860	12,2	87,8	5 051 275	14,1	85,9
2015	8 020	13,2	86,8	5 165 802	15,6	84,4
2017	8 173	14,2	85,8	5 258 317	16,8	83,2
2019	8 230	15,0	85,0	5 328 212	17,7	82,3

Antall og prosent.

Endringene på femten år er store.

I dag har 15 prosent av befolkningen innvandrerbakgrunn – mot bare 5,8 prosent i 2005.

Bildet på landsbasis er det samme.

Omkring hver sjettede innbygger har innvandrerbakgrunn.

For det kommunale tjenestetilbudet og samfunnet som en helhet skaper denne utviklingen andre utfordringer.

Det bør fanges opp av planlegging både på overordnet og mer detaljert nivå.

Tabellen nedenfor viser innvandrere fordelt på landbakgrunn i Rakkestad kommune og for Norge pr. 1.1.2019:

År	Innvandrere	Europa	Nord Amerika	Oseania	Asia	Afrika	Sør-Amerika
2005	426	50,9	0,7	0,0	38,5	8,2	1,6
2007	486	56,2	0,8	0,0	30,0	10,1	2,9
2009	633	57,2	0,9	0,0	27,0	12,6	2,2
2011	757	54,6	1,8	0,0	27,6	14,8	1,2
2013	962	61,4	1,5	0,0	23,6	12,4	1,1
2015	1 060	68,2	1,3	0,0	19,2	10,1	1,1
2017	1 162	66,1	1,0	0,0	21,4	10,4	1,0
2019	1 231	64,9	1,5	0,0	22,0	10,2	1,3

Antall og prosent.

Som en følge av stor arbeidsinnvandring fra land i EØS – området, har andelen innvandrere med europeisk bakgrunn vokst fra 50,9 prosent til 64,9 prosent på ca. femten år.

I det samme tidsrommet falt det relative antall asiater fra 38,5 prosent til 22,0 prosent.

Endringene for de øvrige grupper – Nord-Amerika, Afrika og Sør-Amerika – er mindre. Andelen av afrikanere økte dog fra 8,2 prosent i 2005 til 10,2 prosent i 2019.

Det henger sammen med asyl- og flykntingtilstrømmingen til Norge og Europa i løpet av noen år.

Utdanningsnivå

Rakkestad kommune har sammenlignet med Norge et forholdsvis lavt utdanningsnivå i befolkningen:

Utdanning	Rakkestad		Norge	
År	2017	2018	2017	2018
Grunnskole,	36,90	36,39	26,50	26,20
Videregående skole,	44,80	45,03	40,60	40,30
Universitet/Høgskole,	18,30	18,58	32,90	33,40
Sum,	100,00	100,00	100,00	99,90

Prosent.

Ifølge oversikten har 81,4 prosent av innbyggerne grunnskole eller videregående opplæring som den høyeste fullførte utdanning. Den tilsvarende størrelsen for landet er på 66,5 prosent.

Selv om en økende andel av befolkningen har høyere utdanning, er utviklingen for Norge sterkere.

Relativt sett kommer Rakkestad kommune altså svakere ut sammenlignet med tidligere år.

Av landets innbyggere har temmelig nøyaktig en tredjedel (33,4 prosent) høyere utdanning – mot 18,6 prosent av kommunens befolkning.

Mye av årsakene til forskjellene ligger i næringsstruktur – som lokalt er dominert av landbruk og industri.

Arbeidsstyrken fordelt på næringer m.m.

Rakkestad kommunes arbeidsstyrke fordeler seg på denne måte på næringsgreiner:

Næringer	Antall personer			Prosent	
	2016	2017	2018	Rakkestad	Norge
Jordbruk, skogbruk og fiske,	247	239	247	6,30	1,00
Sekundærnæringer, Varehandel og privat tjenesteyting,	1 010	1 021	1 050	26,77	6,78
Offentlig administrasjon,	1 223	1 201	1 201	30,62	32,99
Undervisning,	171	176	181	4,62	6,68
Helse- og omsorgstjenester,	246	256	266	6,78	11,55
Personlig tjenesteyting,	708	742	752	19,17	35,39
Ikke oppgitt,	191	232	225	5,74	4,93
Ikke oppgitt,	0	0	0	0,00	0,68
Sum,	3 796	3 867	3 922	100,00	100,00

Antall og prosent.

Ifølge statistikk var arbeidsstyrken på 3 922 mennesker pr. utgangen av 2018.

Andelen sysselsatte i primær- og sekundærnæringer er svært høy og bortimot tilsvarende lav i privat sektor for øvrig og offentlig virksomhet.

Rakkestad kommune har i dag en ganske annen næringsstruktur enn en gjennomsnittskommune. Det påvirker direkte demografi og indirekte inntektsnivå og andre parameter ved befolkningen.

Tabellen viser sysselsettingsgrad totalt og fordelt på aldersgrupper i 2005, 2010, 2015 og 2018:

	Rakkestad								
--	-----------	--	--	--	--	--	--	--	--

	Sysselsatte pr. 100 innbyggere								
--	--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

	Sysselsatte	15 - 19	20 - 24	25 - 39	40 - 54	55 - 66	67 - 74	15 - 74	Totalt
2005	3 631	37,6	76,9	78,2	81,3	68,0	19,3	68,5	49,3
2010	3 830	40,5	71,2	81,4	81,3	67,2	23,7	69,1	50,4
2015	3 834	28,8	64,4	77,6	76,9	65,0	24,8	63,8	47,4
2018	3 962	33,5	66,6	80,7	76,6	64,7	26,4	64,3	48,1

	Norge								
--	-------	--	--	--	--	--	--	--	--

	Sysselsatte pr. 100 innbyggere								
--	--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

	Sysselsatte	15 - 19	20 - 24	25 - 39	40 - 54	55 - 66	67 - 74	15 - 74	Totalt
2005	2 308 000	34,6	70,3	80,9	82,6	63,5	14,9	68,3	49,7
2010	2 517 000	37,6	68,9	81,2	83,1	65,4	20,2	69,0	51,2
2015	2 587 704	33,6	61,9	78,0	81,8	66,6	18,8	66,1	49,6
2018	2 681 956	34,7	63,8	79,9	82,5	67,2	19,4	67,0	50,3

Antall og prosent.

Antall arbeidstakere økte med 71 personer – 1,21 prosent – fra 2016 – 2017 og 55 mennesker – 0,92 prosent – fra 2017 – 2018.

Sysselsettingsgraden er i dag på 64,3 prosent av innbyggere mellom 15 – 74 år- Det tilsvarende tall for landet er på 67 prosent.

Av hele befolkningen er arbeidsdeltakelsen på 48,1 prosent i Rakkestad kommune – mot 50,3 prosent for Norge.

Størrelsene er relativt stabile i 2005 – 2018.

Lavere yrkesdeltakelse henger nært sammen med at uførhet i Rakkestad kommune og Østfold fylke (18 – 64 år) er høy og økende.

Tabellen nedenfor illustrerer dette (Uførhet):

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt	Menn	Kvinner	Totalt
2015	13,1	17,2	15,1	12,0	16,8	14,3	7,8	11,6	9,7
2016	12,7	17,1	14,8	12,0	16,7	14,3	7,9	11,6	9,7
2017	12,9	18,0	15,4	12,1	17,0	14,5	8,0	11,8	9,8
2018	13,6	19,5	16,5	12,6	17,8	15,2	8,2	12,2	10,1

Prosent.

Hver sjette innbygger i kommunen er ufør – mot hver tiende person på landsbasis.

Uførhet blant kvinner er høyere enn blant menn.

Næringsstruktur spiller en stor rolle for at en så stor andel av innbyggerne står utenfor arbeidslivet.

Tabellen nedenfor framstiller arbeidsledighet for etnisk norske og innvandrere i 2014 – 2018 (4 K):

	Rakkestad				Norge			
	Etnisk norske	Vestlige innvandrere	Ikke vestlige innvandrere	Innvandrere samlet	Etnisk norske	Vestlige innvandrere	Ikke vestlige innvandrere	Innvandrere samlet
2014	1,8	6,1	13,5	8,8	1,9	5,4	8,4	6,7
2015	2,1	6,1	12,4	8,5	2,1	6,1	8,1	7,0
2016	1,9	5,7	11,3	7,9	2,1	5,7	7,5	6,5
2017	1,7	3,0	9,0	5,5	1,7	4,6	6,7	5,6
2018	1,5	3,1	6,7	4,7	1,6	4,2	6,7	5,4

Prosent.

Arbeidsledigheten blant etnisk norske er lav – 1,5 prosent ved utgangen av 2018.

Den er langt høyere i innvandrerbefolkningen – spesielt for de med ikke vestlig bakgrunn – men den er likevel ganske kraftig redusert i denne gruppen i 2014 – 2018.

For Rakkestad kommune er utviklingen markert bedre enn på landsbasis.

Tabellen fordeler arbeidsstyrken på privat og offentlig sektor:

	Rakkestad			Norge		
	Sysselsatte	Offentlig	Privat	Sysselsatte	Offentlig	Privat
2005	3 100	22,5	77,5	2 308 000	29,9	70,1
2010	3 399	22,6	77,4	2 517 000	30,0	70,0
2015	2 969	27,8	72,2	2 587 704	31,5	68,5
2018	3 207	25,9	74,1	2 681 954	31,7	68,3

Antall og prosent.

Fordi Rakkestad kommune er en utpreget landbruks- og industrikommune, er næringsstrukturen en noe annen enn på landsbasis.

Det resulterer i at en stor andel av arbeidsstyrken – 74,1 prosent versus 68,3 prosent (Norge) – er sysselsatt i privat næringsvirksomhet.

Forskjellen er markert.

Arbeidsmarked

Rakkestad kommune har denne arbeidsstyrken:

	Bedrifter etter næringsområde				
	2010	2012	2014	2016	2018
Jordbruk, skogbruk og fiske,	375	359	371	381	391
Industri m.m.,	84	79	70	72	78
Elektrisitet, vann, renovasjon,	3	5	7	9	8
Bygg- og anleggsvirksomhet,	131	147	160	173	168
Varehandel m.m.,	103	98	108	113	117
Transport, lagring m.m.,	59	55	58	58	56
Overnatting og servering,	15	14	12	11	12
Informasjon og kommunikasjon,	16	16	14	14	17
Finansiering og forsikring,	3	3	3	4	4
Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift,	145	172	180	188	210
Forretningsmessig tjenesteyting,	26	32	37	45	41
Offentlig administrasjon m.m.,	13	14	14	14	13
Undervisning,	13	10	13	20	26
Helse- og sosialtjenester,	47	56	67	72	79
Personlig tjenesteyting,	45	52	56	50	52
Uoppgitt,	0	0	1	0	1
Sum,	1 078	1 112	1 171	1 224	1 273

Antall.

Oversikten forteller ikke noe om antall arbeidsplasser og omsetning i de forskjellige virksomheter.

Jordbruk, skogbruk og fiske, industri m.m., bygg- og anleggsaktivitet, varehandel og forretningsmessig tjenesteyting dominerer i det lokale næringslivet.

Det bekrefter inntrykket av Rakkestad kommune som en landbruks- og industrikommune og underbygger for den saks skyld også det demografiske bildet som for øvrig er tegnet av lokalsamfunnet.

Fra 2015 – 2018 vokste antall bedrifter i kommunen med 18,1 prosent.

Tabellen viser arbeidstakere med bosted og arbeidssted i Rakkestad kommune og pendlere inn og ut av kommunen:

	Sysselsatte - Arbeider i kommunen	Sysselsatte - Bor i kommunen	Pendlere - Ut av kommunen	Pendlere - Inn til kommunen	Pendlings- balanse
2005	3 100	3 631	1 346	815	-531
2010	3 399	3 830	1 502	1 071	-431
2015	2 969	3 834	1 769	904	-865
2018	3 206	3 962	1 841	1 085	-756

Antall.

Netto utpendling av arbeidstakere (fra bosted i Rakkestad kommune til arbeidssted i annen kommune) har økt med 531 personer i 2005 til 756 mennesker i 2018.

Det er mot Nedre Glommaregionen (Sarpsborg og Fredrikstad) og Indre Østfoldregionen (Eidsberg og Askim) at pendlerstrømmen er høyest.

At netto utpendling mot særlig Indre Østfoldregionen har vokst, henger nært sammen med at Nortura flyttet sitt produksjonsanlegg for hvitt kjøtt fra Rakkestad til Hærland for fem – seks år siden.

Brutto inntekt, formue, gjeld og skatt pr. innbygger

For Rakkestad kommune og Norge utgjør brutto inntekt, formue, gjeld og skatt pr. innbygger:

År	Rakkestad				Norge			
	Bto inntekt	Formue	Gjeld	Skatt	Bto inntekt	Formue	Gjeld	Skatt
2005	269 000	560 400	364 900	60 400	306 700	464 500	397 300	71 800
2007	282 800	681 000	450 000	65 400	322 500	614 900	485 200	81 600
2009	308 700	733 100	510 300	70 600	346 700	693 600	537 700	87 500
2011	339 600	767 100	559 700	77 100	376 300	829 400	597 800	95 200
2013	363 200	860 600	602 400	82 500	407 100	935 300	667 600	103 300
2015	408 600	964 100	640 100	94 900	442 300	1 093 200	730 000	112 300
2017	404 000	1 074 600	673 200	91 800	452 000	1 248 500	792 500	113 600

Kroner.

Som konsekvens av først og fremst næringsstruktur og demografi, er brutto inntekt, formue, gjeld og skatt pr. innbygger lavere enn for landet. Det resulterer i at skattegrunnlaget er under gjennomsnittet av kommunene, og at Rakkestad kommune er avhengig av eiendomsskatt, utjevning av inntekter og statlige overføringer for å oppnå et tilstrekkelig ressursgrunnlag. Med nytt kommunalt inntektssystem fra 2017 og ny kommunestruktur i 2020 forsterker dette bildet seg framover.

Forskjellene vokste også i 2005 – 2017.

Kommunal økonomi

Regnskapsmessig resultat

Rakkestad kommune hadde et overskudd på driftsregnskapet på kr. 21 491 152 i 2019. Det er noe svakere enn i 2016 – 2018, men like fullt historisk sett et veldig bra resultat.

Siden 2013 har disse regnskapsresultater blitt bokført:

År	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
----	------	------	------	------	------	------	------

Overskudd,	21 491	28 976	27 463	22 894	14 223	4 593	345
------------	--------	--------	--------	--------	--------	-------	-----

1 000 kroner.

Rakkestad kommunes økonomi er langt bedre i dag – 2015 – 2019 – enn den var i 2012 – 2014.

For seks – sju år siden var skuta bare så vidt flytende. Overskuddet ble på ca. kr. 345 000 i 2013. Reservene i form av disposisjonsfondet var små.

Årsakene til resultatet for 2019 og utviklingen i 2015 – 2019 er flere:

- En god vekst i overføringene – spesielt skatter og skatteutjevningstilskudd – i 2016 – 2019.
- For 2019 er merinntekter av skatter m.m. på kr. 6 872 588.
- Det er realisert utgiftsreducerende tiltak – 15 – 20 årsverk – i 2016 og 2017.
- Rådmann og staber har et regnskap som er nærmere kr. 700 000 bedre enn regulert budsjett.
- Seksjoner kan vise til et regnskap som samlet er kr. 7 408 000 under budsjettet.
- God kontroll på kostnader på fellesområder også i 2019.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er overskudd/underskudd på driftsregnskapet. Det framkommer etter at samtlige drifts- og finansielle utgifter er dekket inn. Netto driftsresultat er kommunens driftsreserve eller buffer mot økende utgifter og/eller sviktende inntekter over en kortere periode 0 – 1 år. Det er den mest relevante indikator på å beskrive bærekraft og robusthet i kommuneøkonomien. Rakkestad kommune har disse netto driftsresultater i 2013 – 2019:

År	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
----	------	------	------	------	------	------	------

Netto driftsresultat,	19 240	24 491	20 625	24 326	10 323	5 061	3 065
-----------------------	--------	--------	--------	--------	--------	-------	-------

1 000 kroner.

Netto driftsresultat som andel av brutto driftsinntekter:

År	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
----	------	------	------	------	------	------	------

Netto driftsresultat,	2,87	3,53	3,1	3,7	1,72	0,85	0,53
-----------------------	------	------	-----	-----	------	------	------

1 000 kroner.

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi anbefaler at nivået på netto driftsresultat over tid bør være over 1,75 prosent av brutto driftsinntekter for å oppfylle krav til en bærekraftig og solid kommuneøkonomi. Rakkestad kommune har oppnådd slike resultater i 2015 –

2019 – etter at regnskapene for 2012 – 2014 var svake. Som sådan er det bærekraft i kommune-økonomien pr. 31.12.2019.

Når det gjelder årsaker til den utviklingen som er beskrevet, vises det til avsnittet «Regnskapsmessig resultat» ovenfor.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfondet er kommunens driftsreserver og buffer mot økende utgifter og sviktende inntekter for en periode på 1 – 3 år. Det må stå i et visst forhold til brutto driftsinntekter slik at det gir bærekraft, forutsigbarhet og stabilitet i økonomien. Teknisk beregningsgrunnlag for kommunal og fylkeskommunal økonomi mener at fondet bør utgjøre minimum 10 prosent av de samlede driftsinntekter til enhver tid.

Rakkestad kommunes disposisjonsfond var på kr. 90 124 077 pr. 31.12.2019. Det er 12,60 prosent av brutto driftsinntekter i 2019.

Rådmannen går inn for å avsette overskuddet for siste år – kr. 21 491 151,99 – til disposisjonsfondet – som i så fall blir på kr. 111 615 229 etter årsoppgjørdisposisjoner for 2018. Det tilsvarer 15,61 prosent av brutto driftsinntekter i samme år. Rådmannen mener at disposisjonsfondet nå har fått en akseptabel størrelse.

I tidsrommet 2013 – 2019 har disposisjonsfondet – de aktuelle forutsetninger lagt til grunn – utviklet seg som følger:

År	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
----	------	------	------	------	------	------	------

Disposisjonsfondet, 1 000 kroner.	111 615	95 383	71 622	44 159	23 457	11 180	16 020
--------------------------------------	---------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Som andel av brutto driftsinntekter utgjør disposisjonsfondet:

År	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
----	------	------	------	------	------	------	------

Disposisjonsfondet, 1 000 kroner.	15,60	12,60	10,60	6,70	3,80	2,70	3,30
--------------------------------------	-------	-------	-------	------	------	------	------

*Tall for 2019 er etter årsoppgjørdisposisjoner (Etter at kommunestyret forutsetningsvis har bestemt å avsette overskuddet for 2019 til disposisjonsfondet).

Rådmannen påpeker viktighet av at disposisjonsfondet framover anvendes i samsvar med sitt formål.

Det bidrar til å etablere bærekraft, forutsigbarhet og stabilitet i kommunens virksomhet.

Politisk nivå bør ikke dekke verken midlertidige eller permanente tiltak av disse midlene. Rakkestad kommune må fortsatt prioritere slike oppgaver innen sine ordinære drifts- og investeringsrammer.

Verdien av gode driftsreserver ble for alvor synlig våren 2020 da Norge og verden ble rammet av coronaviruset.

Uten en sterk finansiell basis hadde verken Norge eller landet hatt mulighet til å komme seg gjennom krisen helskinnet.

Utgifter fordelt på formål

Rakkestad kommune anvendte 530,774 millioner kroner på sine oppgaver i 2019. Det fordeler seg som følger på formål:

Tekst	2019			2018	2017	Andeler 2019
	Regnskap	Budsjett I	Budsjett II	Regnskap	Regnskap	Regnskap
Rådmannen,	23 361	21 223	22 806	26 714	27 866	4,40
Staber,	23 231	23 456	24 455	21 140	32 603	4,38
NAV Rakkestad,	19 674	23 471	19 721	22 076	21 880	3,71
Skole,	97 839	98 032	99 493	95 206	90 826	18,43
Barnehage,	53 100	54 751	53 776	51 500	49 015	10,00
Kommunikasjon og kultur,	22 745	21 805	23 018	21 518	8 655	4,29
Rakkestad familiesenter,	48 532	48 877	49 005	43 954	47 664	9,14
Hjembaserte tjenester,	56 049	53 544	56 435	51 880	49 320	10,56
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter,	58 942	59 668	60 196	53 983	51 779	11,11
Bo- og aktivitetstjenester,	65 773	66 662	66 329	62 464	56 826	12,39
Teknikk, miljø og landbruk,	52 371	48 209	54 459	51 232	48 321	9,87
Næringstiltak,	2 715	2 690	2 690	2 771	2 523	0,51
Kirker og trossamfunn,	6 442	6 450	6 500	6 917	6 103	1,21
Sum,	530 774	528 838	538 883	511 355	493 381	100,00

1 000 kroner.

Til helse og omsorg – inklusive NAV Rakkestad – går ca. halvparten – 46,91 prosent – av ressursene.

Andelen til oppvekst er på 32,72 prosent – kommunikasjon og kultur tatt med.

For teknikk, miljø og landbruk er den relative størrelsen på 9.87 prosent.

Rådmann og staber forbruker 8,78 prosent av midlene.

Tendensen fra 2018 til 2019 er at Rakkestad kommune i 2019 anvender mer til oppvekst og helse og omsorg, omtrent det samme til teknikk, miljø og landbruk og mindre til rådmann og staber.

Et hovedbilde over flere år har blitt ytterligere forsterket.

Sammenlignet med gjennomsnittet av kommuner prioriterer Rakkestad kommune helse og omsorg og oppvekst høyest. Ledelse, administrasjon, kultur og til dels tekniske tjenester kommer lavere ut enn for kommuner flest.

Resultatene er en konsekvens av politiske vedtak over tid.

Tabellen nedenfor illustrerer hvordan Rakkestad kommune, Østfoldkommunene og gjennomsnittet av landets kommuner disponerer sine ressurser i 2015 – 2019. Den viser at det har skjedd forandringer lokalt som følge av det fokus som er satt på de forskjellige tjenestoområder i de siste årene:

Formål	2019			2018		
	Rakkestad	Østfold	Norge	Rakkestad	Østfold	Norge
Styring og administrasjon,	4,40	5,50	5,90	4,10	6,40	5,40
Barnehage,	9,90	10,50	11,40	10,80	12,80	13,50
Grunnskole,	21,30	18,80	19,20	23,50	22,60	23,10
Barnevern,	4,60	3,70	3,10	5,30		3,80
Sosiale tjenester,	4,20	5,00	4,50	5,70	6,50	6,00
Helse og omsorg,	36,20	34,30	32,60	37,30	34,10	31,90
Kultur,	2,70	3,30	3,80	2,80	3,30	3,90
Kirke,	0,90	0,80	0,80	1,40	1,10	1,20
Annet,	15,80	18,10	18,70	9,10	13,20	11,20

Sum,	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Prosent.						

Formål	2017			2016		
	Rakkestad	Østfold	Norge	Rakkestad	Østfold	Norge
Styring og administrasjon,	3,90	6,10	5,30	4,00	6,00	5,30
Barnehage,	10,90	14,40	13,50	11,00	14,60	13,80
Grunnskole,	22,60	22,90	23,20	22,90	23,30	23,70
Barnevern,	6,00		3,90	6,20		3,60
Sosiale tjenester,	5,80	6,60	6,10	5,60	6,40	5,80
Helse og omsorg,	36,20	33,60	31,10	36,90	34,00	31,40
Kultur,	2,80	3,30	3,90	2,90	3,30	3,90
Kirke,	1,30	1,10	1,10	1,40	1,10	1,20
Annet,	10,50	12,00	11,90	9,10	11,30	11,30

Sum,	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Prosent.						

Rakkestad kommune anvender en liten andel av pengene sine (4,40 prosent) på styring, ledelse og administrasjon sammenlignet med Østfoldkommuner (5,50 prosent) og alle andre kommuner (5,90 prosent). Det er på den ene side et uttrykk for effektivitet i virksomheten og at ressursene i hovedtrekk kanaliseres til tjenesteytelser og kjerneoppgaver. På den annen side er det et faremoment at kompetanse og kapasitet på sentrale områder – som plan og saksbehandling – kan bli skadelidende og at kommunen på denne måte ikke har den bærekraft og robusthet den skal ha som myndighets- og samfunnsorgan.

I 2018 og 2019 er det gjort tiltak for å kompensere for denne svakheten.

Rakkestad kommune bør nå ha en forsvarlig plan- og forvaltningsorganisasjon i hovedsak.

Barnehager er fortsatt kostnadseffektive. Det brukes mindre til dette formål enn i gjennomsnittet av kommuner.

Rakkestad kommune anvender markert mer på grunnskole (2,0 – 2,5 prosent) enn Østfoldkommuner og Norge.

Helse og omsorg er høyest prioritert, og kommunen kanaliserte i 2019 36,2 prosent av sine ressurser til formålet. Det er en nedgang på 1,10 prosent fra 2018, men på nivå med det som ble brukt på disse tjenestene i 2017.

I mange år har Rakkestad kommune fokusert på tidlig innsats og forebyggende og helsefremmende aktivitet og tjenester i sin virksomhet.

Det har som formål å gi effekter for brukere i form av økt egen- og hverdagsmestring, rehabilitering og livskvalitet og for kommunen mindre etterspørsel etter de tunge tilbudene (inklusive sykehjemsplasser).

Sammenlignet med andre kommuner, er tilbudet til utviklings- og funksjonshemmede og andre vanskeligstilte mennesker av forskjellige årsaker mer omfattende i Rakkestad kommune.

Barnevernets andel av totalbudsjettet har beveget seg markert i en riktig retning - fra at det i 2016 krevde 6,20 prosent av de samlede ressurser, til at dette formålet i 2019 ble målt til 4,60 prosent av den totale rammen.

	Rakkestad	Østfold	Norge
2019	4,60	3,70	3,10
2018	5,30		3,80
2017	6,00		3,90
2016	6,20		3,60

Prosent/andel av totalt budsjettet.

Årsakene til denne utviklingen er flere.

Noe har ikke noe med barnevernet i det hele tatt å gjøre – for eksempel at inntekter i perioder har vokst sterkere enn utgifter.

Samtidig er det grunn til å konkludere med at tiltak satt i verk i 2018 og 2019 – trass i noen nedturer underveis – har gitt bra effekt.

Barnevernet er nå langt nærmere gjennomsnittstall av landets kommuner enn for bare få år siden.

Sosiale tjenesters andel av totalbudsjettet falt også (4,2 prosent) og er fortsatt lavere enn tall både for Østfold og Norge.

Rakkestad kommune bruker lite på kultur (2,8 prosent) sammenlignet med gjennomsnitt for landet (3,9 prosent).

Etter lange prosesser anvender Rakkestad kommune (0,9 prosent) marginalt mer enn Østfold (0,8 prosent) og Norge (0,8 prosent) på kirke.

Frie inntekter

De frie inntekter (skatter, inntektsutjevnenende tilskudd og rammeoverføringer) er kommunens viktigste ressurser.

I 2019 utgjorde de 68,85 prosent av det samlede budsjettet.

Kommunene kan i prinsippet selv prioritere hvordan de vil bruke disse pengene.

Virkeligheten er noe annerledes.

Staten målsetter og regulerer i økende grad kommunenes anvendelse av midlene. Det resulterer i at handlingsrommet til å utvikle og bygge ut tilbud og tjenester på lokale premisser begrenses sterkt.

Rakkestad kommune har – på grunn av sine levekår og demografi – enda relativt høye frie inntekter pr. innbygger. Dette bildet forandrer seg år for år. Med kommunereform og nytt inntektssystem øker disse inntektene nå svakere enn i gjennomsnittet av kommunene.

Tabellen nedenfor illustrerer den utviklingen (frie inntekter pr. innbygger):

Tekst	2019		2018		2017		2016	
	Frie inntekter	Vekst	Frie inntekter	Vekst	Frie inntekter	Vekst	Frie inntekter	Vekst
Rakkestad,	59 648	3,32	57 730	2,52	56 311	2,54	54 914	5,04
Østfold,	54 569	4,34	52 299	2,75	50 899	2,98	49 427	4,42
Norge	57 297	3,93	55 132	2,82	53 619	2,80	52 158	4,79

Frie inntekter pr. innbygger.

Tendensene som er beskrevet i dette punktet er bekymringsfulle for Rakkestad kommunes ve og vel og eksistens på lang sikt.

Brutto driftsutgifter

Rakkestad kommune har på grunn av levekår og demografi en høyere forventning om og etterspørsel etter sine tilbud enn en gjennomsnittskommune.

I inntektssystemet er det i dag kvantifisert i en behovsindeks på 1,0866, mens den for bare noen år siden var på ca. 1,11.

Denne reduksjonen forklarer i stor utstrekning den relativt svake inntektsutviklingen for Rakkestad kommune de siste årene. Over tid blir det mindre penger å bruke på tjenesteytelser enn det burde være. Utgiftene tenderer til å ville stige mer enn inntektene.

Med lavere inntekter og inntektsvekst er det vanskeligere å finansiere virksomheten framover.

Rakkestad kommunes budsjett stiger nå betydelig mindre enn i Østfoldkommuner og gjennomsnittet av landets kommuner. Det går fram av tabellen nedenfor (Brutto driftsutgifter pr. innbygger):

Tekst	2019		2018		2017		2016	
	Bto utgifter	Vekst	Bto utgifter	Vekst	Bto utgifter	Vekst	Bto utgifter	Vekst
Rakkestad,	84 403	3,26	81 738	2,72	79 575	2,75	77 448	3,86
Østfold,	82 159	5,05	78 212	4,31	74 981	4,24	71 932	3,77
Norge	88 094	4,00	84 703	3,77	81 626	5,08	77 678	4,71

Brutto driftsutgifter.

For 2014 – 2016 økte kommunens kostnader omtrent som for Norge. I dag er utgiftsnivået på bare 95,61 prosent av landsgjennomsnittet. Det illustrerer de endringer i inntektsrammer som har funnet sted med nytt inntektssystem og kommunereformen.

Det er bekymringsfullt – spesielt tatt i betraktning at behovsindeksen i befolkningen er på 1,0866 (Norge 1,000).

Kommunereformen og nytt inntektssystem er den direkte årsaken til den utvikling som finner sted.

At Rakkestad kommune håndterer situasjonen, forklarer hvorfor regnskapsresultatene er bedre enn i de fleste kommunene.

Langsiktig lånegjeld

Rakkestad kommune har i mange år investert tungt i en kommunal og annen samfunnsmessig infrastruktur.

Disse prosjektene er i stor grad lånefinansiert. Det er således etter hvert bygget opp en betydelig langsiktig gjeld. Den er som følger pr. innbygger:

Tekst	2019		2018		2017		2016	
	Lån	Vekst	Lån	Vekst	Lån	Vekst	Lån	Vekst
Rakkestad,	84 165	7,85	78 037	9,37	71 353	-2,77	73 386	1,77
Østfold,	60 232	-10,58	67 358	4,91	64 206	5,52	60 846	4,80
Norge	72 360	4,37	75 664	6,42	71 103	6,05	67 048	6,24

Langsiktig lånegjeld pr. innbygger.

Statistisk Sentralbyrå har noe feil i sin database for 2019.

Langsiktig lånegjeld er kr. 11 805 pr. innbygger større i Rakkestad kommune enn det som er gjennomsnittet for landets kommuner.

Høy langsiktig gjeld genererer store årlige utgifter til renter og avdrag av disse forpliktelsene – som igjen begrenser den økonomiske handlefrihet og de ressurser som kommunen har til rådighet for tjenesteytelser og annen regulær aktivitet.

Rakkestad kommunes økonomiske og finansielle armslag er redusert ved de investeringer som er foretatt og de langsiktige lån som i den sammenheng er etablert.

Finansielle utgifter

Rakkestad kommune har som det går fram av tabellen ovenfor en betydelig høyere lånegjeld enn Østfoldkommuner og gjennomsnittet av landets kommuner. Det reduserer den økonomiske handlefrihet og de midler som er tilbake til finansiering av kjerne- og andre primærøppgaver.

Netto renteeksponering uttrykker hvor mye av den renteeksponerte gjeld som er tilbake etter at rentekompensasjon og rentebærende likviditet er trukket fra:

	Rakkestad				Østfold				Norge			
	2019	2018	2017	2016	2019	2018	2017	2016	2019	2018	2017	2016
Netto renteeksponering - bto inntekter, %	66,70	59,50	57,40	53,40	56,00	40,90	39,70	42,80	60,20	43,50	39,50	39,60

Netto renteeksponering.

Rakkestad kommune har en stor renteeksponert gjeld.

En renteeksponering på 66,7 prosent innebærer at virkning av en prosents renteøkning er 0,667 prosent i form av at brutto driftsinntekter bindes mer opp.

Tilsvarende tall for Østfoldkommuner er 56,00 prosent og gjennomsnittet for Norge 60,20 prosent.

Rakkestad kommune er veldig sårbar for renteøkninger – med de følger det har for kommunens drift.

Andre kommunale data

Sykefravær

Rakkestad kommune hadde dette sykefraværet i 2013 – 2019:

Tekst	2019			2018	2017	2016	2015	2014	2013
	Eget	Lege	Totalt						
Rådmann og staber,	0,90	3,90	4,70	2,60	0,30	0,40	5,00	1,10	1,60
NAV Rakkestad,	1,40	4,30	5,50	1,59	1,90	5,10	2,70	4,00	5,20
Skole,	1,20	5,70	6,70	6,90	4,80	5,60	6,30	4,20	7,40
Barnehage,	1,00	14,00	14,70	8,90	8,90	8,50	8,70	10,10	12,50
Kommunikasjon og kultur,	0,70		4,00	1,70	1,70	1,30	4,00	3,90	8,40
Rakkestad familiesenter,	1,20	8,00	9,10	7,70	7,80	10,80	11,20	19,40	12,10
Hjembaserte tjenester,	1,00	9,20	9,90	10,20	11,20	9,10	8,30	7,10	8,90
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter,	1,50	10,80	11,90	11,20	10,20	11,50	11,60	10,20	8,00
Bo- og aktivitetstjenester,	1,20	7,50	8,30	8,20	8,20	7,80	7,90	6,30	9,30
Teknikk, miljø og landbruk,	1,00	3,80	4,70	7,40	7,40	10,30	7,20	4,60	3,90
Sum,	1,10	7,60	8,50	7,20	7,20	7,80	7,80	7,00	8,00

Prosent.

Sykefraværet ble på 8,50 prosent av den totale arbeidsstokken i 2019. Det er et svakere resultat enn i 2013 – 2018.

Rakkestad kommunes sykefravær har i løpet av de siste sju årene variert fra 7,00 prosent i 2014 til 8,50 prosent 2019.

Selv om et slikt sykefravær er ganske lavt i kommunal målestokk, er det høyt i forhold til privat sektor og samfunnet totalt. Det henger nært sammen med at kommunal virksomhet i stor grad er kvinne-dominerte arbeidsplasser i krevende helse- og omsorgsyrker. Av denne grunnen ligger sykefraværet i kommuner gjerne 2 – 3 prosent over samfunnet i helhet.

For Rådmann og stabene, Kommunikasjon og kultur, Teknikk, miljø og landbruk og Skole er fraværet under eller på måltallet (6,5 prosent), Rakkestad familiesenter, Hjembaserte tjenester og Bo- og aktivitetstjenester ligger under 10 prosent, mens Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter og Barnehage er på 11,90 og 14,70 prosent.

I både Barnehage og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter er det langtidsfravær som er hovedårsak til det økende sykefravær.

Rådmannen har satt dette sakskomplekset spesielt på dagsordenen – «Ned – prosjektet» - for rådmannens ledergruppe i første halvår 2020.

Fordi sykefraværet i Rakkestad kommune er noe lavere enn i mange andre kommuner, er det ikke realistisk å regne med den samme effekten av tiltak som enkelte andre har hatt.

Det rapporteres på problemstillingen pr. 30.4., 31.8. og 31.12.2020.

Covid 19 pandemien som herjer i mars 2020, vil gjøre at sykefraværet i hele samfunnet vil øke og ligge på et dramatisk nivå i første og andre kvartal av året.

Ansatte

Tabellen viser ansatte i Rakkestad kommune totalt og fordelt på formål i 2019 og 2018:

Indikatorer	2019			2018		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Rådmann og staber,	32	39	71	30	35	65
Oppvekst og kultur,	190	51	241	187	49	236
Helse og omsorg,	310	33	343	311	34	345
Teknikk, miljø og landbruk,	25	30	55	26	28	54
Sum,	557	153	710	554	146	700
Andeler, 1 000 kroner.	78	22	100	80	20	100

Det er 710 ansatte i kommunen ved utgangen av 2019 – mot 700 ved årets start.

Innen Rådmann og staber er det en økning på seks ansatte (65 – 71 ansatte) i perioden.

Det skyldes etablering av planorganisasjon, prosjektstilling i Forvaltningsenhet Helse og endringer av teknisk karakter i brann- og redningsvesenet.

For Oppvekst og kultur vokser antallet ansatte med seks i 2019. Det henger sammen med pedagog- og bemanningsnormer i barnehage og lærernormen i grunnskolen.

Helse og omsorg og Teknikk, miljø og landbruk har omtrent like mange ansatte i 2019 som i 2018.

Innen Helse og omsorg er det en reduksjon av ansatte i Bo- og aktivitetstjenester og en økning av arbeidstakere i Rakkestad familiesenter – rus og psykisk helse, helsestasjon og skolehelsetjeneste, fysio- og ergoterapitjeneste og barnevern – i 2019.

Rådmannen viser til budsjettet og økonomiplanen for enkeltheter.

For Teknikk, miljø og landbruk er endringene små.

Rakkestad kommunes utgifter til styring, ledelse og administrasjon utgjør 4,4 prosent av det samlede budsjett. Det er lavt sammenlignet med Østfoldkommuner – 5,9 prosent – og Norge – 5,4 prosent.

Rådmannen vurderer det på den ene side som fornuftig og en styrke at ressurser i stor grad anvendes tjenesteytelser og kjerneoppgaver, men det er et faremoment at kompetanse og kapasitet i ledelses- og administrasjonsapparatet kan bli i minste laget. De utfordringene som var på plan- og forvaltnings-siden i kommunen i en to – tre års periode uttrykte dette momentet.

Årsverk

Tabellen viser årsverk i Rakkestad kommune totalt og fordelt på formål i 2019 og 2018:

Indikatorer	2019			2018		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Rådmann og staber,	30,3	20,4	50,7	27,4	18,3	45,7
Oppvekst og kultur,	158,2	40,6	198,8	158,4	38,5	196,9
Helse og omsorg,	218,8	21,2	240	211,7	20,1	231,8
Teknikk, miljø og landbruk,	21,9	28,7	50,6	20,8	26,6	47,4
Sum,	429,2	110,9	540,1	418,3	103,5	521,8
Andeler,	79	21	100	80	20	100

Årsverk og andeler (prosent).

Det er 18,3 flere årsverk i Rakkestad kommune i 2019 enn 2018. Den samme veksten var på 13,7 årsverk fra 2017 – 2018.

På to år har det altså blitt til sammen 32 nye årsverk.

Endringene er et resultat av sentrale reguleringer:

Pedagog- og bemanningsnormer i barnehagene.

Lærernormen i grunnskolen.

Statlige opptrappingsplaner og andre tiltak på særskilte områder:

Rus og psykisk helse.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste.

Egne kommunale prioriteringer av tidlig innsats innen oppvekst og helse og omsorg:

Koordinator for barn og unge.

Læringsmiljøkonsulent.

Fagsykepleier i demens og alderspsykiatri i Rakkestad familiesenter og Hjembaserte tjenester.

Miljøvaktmester.

Økte ergo- og fysioterapiressurser i Rakkestad familiesenter og Hjembaserte tjenester.

Økt stillingsramme i barnevernet.

Rakkestad kommune har i mange år fokusert på tidlig innsats og forebyggende og helsefremmende aktivitet og tjenester i sin virksomhet.

Det har som formål å gi effekter for brukere i form av økt egen- og hverdagsmestring, rehabilitering og livskvalitet og for kommunen mindre etterspørsel etter de tunge tilbudene (inklusive sykehjemsplasser).

Rådmannen vurderer at denne måte å prioritere på genererer gode individuelle, kommunale og andre samfunnsmessige resultater.

Det er et mål at det skal la seg dokumentere i løpet av noen år.

Årsverk framstiller en tydeligere tendens enn ansatte. Det indikerer – se avsnittet «Stillingsstørrelser nedenfor» – at kommunen beveger seg i retning av økt heltid i arbeidsstokken.

Lønn

Tabellen viser lønn gjennomsnittlig i kommunen og fordelt på formål i 2019 og 2018:

Indikatorer	2019			2018		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Rådmann og staber,	551 345	642 252	596 799	537 127	643 329	590 228
Oppvekst og kultur,	510 577	545 850	528 214	492 964	520 276	506 620
Helse og omsorg,	465 462	464 591	465 026	446 002	436 509	441 256
Teknikk, miljø og landbruk,	446 897	471 397	459 147	453 403	470 366	461 884
Lønn kommunen - pr. årsverk, Kroner.	488 168	532 629	510 398	470 115	512 961	491 538

Lønnsnivå gjenspeiler stillingskategorier, funksjoner og oppgaver i kommunen og er noenlunde likt det bildet som er i kommunesektoren i en helhet.

Innen Skole er lønnsnivået høyere enn i andre sektorer – noe som henger sammen med at skole lenge var et eget tariffområde og hadde en annen status og utvikling enn annen kommunal virksomhet.

Lønnsnivå i Rakkestad kommune er omtrent som i en gjennomsnittskommune i landet.

Ledere

Tabellen viser andel kvinner og menn i lederstillinger i 2019 og 2018:

Indikatorer	2019			2018		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Ledere,	0	100	100	0	100	100
Rådmann m.m,	55	45	100	55	45	100
Stabs- og avdelingsleder,	63	37	100	71	29	100
Enhetsledere,	6	17	9	7	16	9
Andel ledere, Prosent.	58	42	100	64	36	100

Det er høy andel menn i lederstillinger – tatt i betraktning at bare ca. 20 prosent av arbeidsstokken er menn.

Den kvinnelige lederandel gikk noe ned i 2019 – etter at den økte i tidsrommet 2015 – 2018.

I et likestillingsperspektiv er dette problematisk. Rakkestad kommune fokuserer på denne utviklingen i sitt planverk og den løpende virksomhet i 2020.

Tabellen viser lønn på ledernivåer i 2019 og 2018:

Indikatorer	2019			2018		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Rådmann,	0	1 052 500	1 052 500	0	1 015 500	1 015 500
Stabs- og seksjonsledere,	750 250	758 000	753 773	721 083	730 500	725 354
Enhetsledere,	613 897	643 129	624 639	590 793	633 315	603 419
Ledere - gjennomsnitt pr. årsverk, Kroner.	644 198	715 686	624 639	617 565	708 357	650 599

Lønnsnivåer er som i sammenlignbare kommuner og gjennomsnittskommuner.

Forskjeller mellom menn og kvinner er et resultat av relativt sett (se ovenfor) en større andel menn i høyere lederstillinger.

Et slikt bilde er i en viss utstrekning en indikator på likestillingsutfordringer – som bør tas hånd om i planer, målsettinger, og konkrete tiltak på området.

Med blant annet de planprosjekter som er satt i verk, er det grunn til å vente bedre resultater også på denne dimensjonen framover.

Stillingsstørrelser

Tabellen viser stillingsstørrelser i 2019 og 2018:

Indikatorer	2019			2018		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Andel 0 -24,99 prosent,	8	22	11	9	22	11
Andel 25 - 49,99 prosent,	7	3	6	7	4	6
Andel 50 - 74,99 prosent,	20	11	18	23	12	21
Andel 75 - 99,99 prosent,	24	8	20	25	7	22
Heltid,	41	56	44	36	55	40
Lønn kommunen - pr. årsverk, Prosent.	100	100	99	100	100	100

Kvinner arbeider markert mer heltid i 2019 enn i 2018. Det er en god utvikling og indikerer at fokuset som er satt på problemstillingen i noen tid har virket.

Andelen sysselsatte kvinner – 50 – 74,99 prosent stilling – går samtidig ned.

Et trepartssamarbeid – politisk nivå, administrativ ledelse og arbeidstakerorganisasjonene – vil i et prosjekt i 2020 utrede tiltak for en enda sterkere heltidskultur i Rakkestad kommune.

Det moment rådmannen påpekte i avsnittet «Årsverk» (flere heltidsansatte) blir altså bekreftet under dette punkt.

Tilsyn

Tabellen viser tilsyn i 2019:

Tilsynsmyndighet	Avsluttede tilsyn	Ikke avsluttede tilsyn	Totalt
Fylkesmannen i Østfold,	1	0	1
Fylkesmannen i Oslo og Viken,	1	2	3
Arbeidstilsynet,	2	0	2
NEMFO,	0	1	1
Sivilforsvaret	0	1	1
Sum, Antall.	4	4	8

Rakkestad kommune hadde åtte tilsyn av statlige myndigheter i 2019. Fire er avsluttet og fire er fortsatt i prosess. Det er ventet ferdigstilling av de fire pågående tilsyn i 2020.

Likestilling

Rakkestad kommune skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestillings- og tilgjengelighetslovens formål.

I årsberetningen redegjør rådmannen for tiltak som er satt i verk eller planlegges for å oppfylle disse forpliktelser:

- Prosjekt for et helhetlig og integrert planregime i Rakkestad kommune innen utgangen av 2023.

Iverksatt.

- Treparsatsamarbeid mellom politisk nivå, administrativ ledelse og arbeidstakerorganisasjonene for å utrede tiltak for en sterkere heltidskultur i Rakkestad kommune.

Iverksatt.

- Enda sterkere fokus på likestillings- og diskriminerings spørsmål i politiske organer og rådmannens ledergruppe.

Iverksatt.

Andre momenter

Rakkestad kommune legger stor vekt på å opptre skikkelig i all sin virksomhet. Både folkevalgte og administrasjonen har ansvar for at redelighet, ærlighet og åpenhet kjennetegner hele kommunens virksomhet.

Som forvalter av samfunnets fellesmidler stilles det høye krav til den enkelte ansattes og folkevalgtes holdning i sitt virke for kommunen. Alle plikter å overholde lover, forskrifter, avtaler og reglementer som gjelder for hele kommunens aktivitet. Den som overtrer Rakkestad kommunes retningslinjer og regelverk må være forberedt på å bli møtt med en reaksjon tilpasset overtredelsens art og omfang.

Ansattes rett til og ansvar for å si fra om uetiske forhold i organisasjonen ivaretas av egne rutiner for varsling.

I 2017 satte rådmannen i gang et prosjekt som har til formål å revidere intern kontroll systemet i 2017 – 2020.

Det startet opp i 2017, ble videreført i 2018 og 2019 og skal etter planen fullføres i 2020.

Rådmannen mener i dag det av ulike årsaker kan ferdigstilles først i 2021.

Offentlige anskaffelser

Rådmannen har høyt fokus på offentlige anskaffelser i sin virksomhet.

I administrativ ledelse er det et kontinuerlig tema – opplæring, forberedelse og planlegging av anskaffelser og gjennomføring av de enkelte kjøp av varer og tjenester.

Rådmannen har dessuten etablert et nettverk i organisasjonen som har et formål å styrke kvalitet på kommunale anskaffelser.

Som ledd i oppfølgingen av forvaltningsrevisjonsprosjektet «Bruk av konsulenttenester» konkluderte Indre Østfold Kommunerevisjon IKS med at Rakkestad kommune har utviklet gode rutiner og systemer for innkjøp og anskaffelser og i hovedtrekk håndterer saksområdet betryggende og godt.

Kommunestyret vedtok rapporten i 2019.

Rådmannen

Rådmannen omfatter rådmannen og staber – Dokument og forvaltning, Personal og Økonomi.

Rådmannen

Økonomi

Tabellen viser Rådmannen for 2019:

RÅDMANNENS TEAM	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018
Seksjonsramme	23 361	22 806	21 224	23 088
Herav:				
Lønn	14 253	14 408	13 717	14 193
Driftsutgifter	17 081	14 463	13 610	15 275
Bruttoramme	31 335	28 871	27 327	29 469
Driftsinntekter	-7 974	-6 065	-6 104	-6 381
Nettoramme	23 361	22 806	21 224	23 088

1 000 kroner.

Netto utgifter ble på 23,361 millioner kroner. Budsjettet var på 22,806 millioner kroner. Det er kr. 555 000 i merutgifter i Rådmannens ansvarsområder i 2019.

Et mål om kostnadsreduksjon for området har ikke blitt realisert som forutsatt, og er hovedårsaken til at budsjetttrammen er overskredet siste år. Tiltak utredes og bør kunne iverksettes i 2020.

Kommentarer

Rådmannen er via eget fungerende og stabene:

- Premissleverandør og sekretariat for politisk nivå.
- Leder for den kommunale administrasjon og det kommunale apparat – som i hovedsak omfatter stabene og seksjonene og deres virksomhet.
- Plan-, strategi- utviklingsfokuserende og plan-, strategi- og utviklingsprioriterende.
- Ansvarlig for alle administrative oppgaver i organisasjonen.

Den administrative modell – med rådmann, stabs- og seksjonsledere og enhetsledere som ledernivåer – trådte i kraft fra 1.7.2017. Arbeidsdelings- og delegeringsreglementene er reviderte og tilpasset den nye strukturen. Det administrative leddet fungerer godt innenfor sine fastsatte rammer.

Stabs- og seksjonsledere har blitt selvstendig- og myndiggjort ved de prosesser som er nevnt, og opplever stor frihet og tillit i sine lederroller. Resultatene på mange områder er også i framgang.

Rakkestad kommune anvender etter de programmene og den omorganiseringen som er utført i 2015 – 2019, en relativt liten andel av sine ressurser på styring og administrasjon sammenlignet med andre kommuner. Bare 4,4 prosent av budsjettet går med til dette formålet – mot 5,5 prosent for Østfold-kommuner og 5,9 prosent på landsbasis. På den ene side er det uttrykk for effektivitet i virksomheten

og at ressursene i hovedtrekk kanaliseres til tjenesteytelser og kjerneoppgaver. Hvis det går for langt er faremomentet at kompetansen og kapasiteten på viktige områder – plan og saksbehandling – kan bli skadelidende og kommunen på denne måte ikke har den bærekraft og robusthet den skal ha som myndighets- og samfunnsorgan.

Rakkestad kommune har styrket seg på begge disse områdene i 2017 – 2019.

I 2019 besluttet politisk nivå å ferdigstille et nytt og fullstendig planregime innen utgangen av 2023. Det er et av de viktigste tiltakene i denne valgperioden.

Planstrategi og planprogram for kommuneplanen er i prosess og bør kunne vedtas av kommunestyret før sommerferien 2020.

Kommuneplan 2021 – 2033 legges det opp til at politisk nivå kan realitetsbehandle ultimo 2021.

Dette følges opp med helhetlige planer for staber og seksjoner og annet planverk på samme nivå i 2022 og 2023.

Hver stab og seksjon skal fra 2022 ha virksomhetsplaner – som de rullerer årlig overensstemmende med budsjettet og økonomiplanen.

Stabene

Økonomi

Tabellen viser staber for 2019

STABER	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018

Seksjonsramme	23 231	24 455	23 456	21 140
---------------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	20 412	19 631	19 234	17 465
Driftsutgifter	7 178	6 429	5 827	5 999
Bruttoramme	27 590	26 060	25 062	23 464
Driftsinntekter	-4 359	-1 606	-1 606	-2 324

Nettoramme	23 231	24 455	23 456	21 140
------------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

Netto utgifter ble på 23,231 millioner kroner. Budsjettet var på 24,455 millioner kroner. Det er kr. 1 224 000 i mindre utgifter i stabene i 2019.

Dokument og forvaltning har mindre utgifter på ca. kr. 200 000, Personal ca. kr. 870 000 og Økonomi ca. kr. 160 000 i siste år.

Kommentarer

For Dokument og Forvaltning har prosesser og tiltak omkring GDPR – en forordning som skal styrke og harmonisere personvernet ved behandling av personopplysninger i kommunen – stått sentralt på dagsordenen.

Kommunevalg for 2019 – 2023 ble avviklet høsten 2019.

Ny politisk struktur og nye politiske styringsdokumenter har blitt utviklet og er tatt i bruk i siste år.

Innen Personal er fokuset fremdeles rettet mot de utfordringer som følger med digitalisering av funksjoner (lønn og refusjoner fra NAV m.m.) i offentlig sektor, GDPR/personvern og ulike HMS – tiltak.

Ved utgangen av 2019 hadde Rakkestad kommune 19 lærlinger. Det er 2,11 pr. 1 000 innbygger – noe som er svært høyt sammenlignet med andre kommuner.

For Økonomi var aktivitet og drift på det jevne i 2019.

Legedekningen er fremdeles bra sammenlignet med andre kommuner:

	Rakkestad			Østfold			Rakkestad		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Legeårsverk - pr. 10 000 innbyggere, Leger pr. 10 000 årsverk.	12,00	12,00	11,50	11,20	11,20	11,00	11,40	11,30	11,10

Som en følge av nyrekruttering, permisjon, vikarer og andre momenter var fastlegesituasjonen like fullt utsatt i store deler av 2019.

For Brann- og redningsvesenet ble 2018 – med tørke og stor skogbrannfare – meget krevende, mens 2019 hva aktivitet og drift angår mer kan karakteriseres som et normalår.

Det er balanse mellom regnskap og budsjett på dette området siste år.

Legevaktkjøring på dagtid på hverdager er krevende og kostbart for Brann og beredskap.

I de nærmeste årene står Rakkestad kommune overfor større nyinvesteringer i utstyr og materiell i Brann- og beredskapsenheten – jf. budsjett 2020 og økonomiplan 2020 – 2023.

Oppvekst og kultur

Oppvekst og kultur omfatter Barnehage, Skole og Kommunikasjon og kultur.

Barnehage

Økonomi

BARNEHAGE	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018

Seksjonsramme	53 100	53 776	54 751	51 500
---------------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	46 474	43 198	42 585	43 393
Driftsutgifter	22 323	22 126	22 804	22 486
Brutoramme	68 797	65 324	65 389	65 879
Driftsinntekter	-15 697	-11 548	-10 638	-14 380

Nettoramme	53 100	53 776	54 751	51 500
------------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

Netto utgifter ble på 53,100 millioner kroner. Budsjettet var på 53,776 millioner kroner. Det er kr. 676 000 i mindre utgifter i Barnehage i 2019.

De kommunale barnehager leverer resultater som nesten i sin helhet forklarer de lavere utgifter til formålet siste år.

Kommentarer

Rakkestad kommune oppfylder sine forpliktelser om full barnehagedekning etter barnehageloven.

Det er full barnehagedekning og balanse mellom tilbud av og etterspørsel etter plasser over tid:

	Rakkestad	Østfold	Norge
--	-----------	---------	-------

Andel barn i barnehage 1 - 2 år - av innbyggere 1 - 2 år,	78,70	79,90	84,60
Andel barn i barnehage 1 - 5 år - av innbyggere 1 - 5 år,	90,00	90,10	92,40
Andel barn i barnehage 3 - 5 år - av innbyggere 3 - 5 år,	97,00	96,20	97,30
Andel barn i kommunal barnehage - av antall barn i barnehagealder, Prosent.	66,60	37,00	49,10

Andel barn i barnehage 1 – 2 år er lavere enn i Østfold og spesielt Norge. Det jevner seg mer ut utover i barnehageløpet. Demografi og næringsstruktur er en viktig årsak til dette.

Som en følge av kommunale prioriteringer er andel kommunale barnehageplasser høy sammenlignet med Østfoldkommuner og gjennomsnittet for landet. Den økte noe i 2019 etter at Kirkeng barnehage ble utvidet med en friluftsavdeling fra 1. august s.å.

De kommunale barnehager er fremdeles blant landets mest kostnadseffektive enheter. Det illustreres av tabellen nedenfor:

	Rakkestad	Østfold	Norge
--	------------------	----------------	--------------

Netto driftsutgifter i barnehager pr. innbygger - (1 - 5 år), Kroner.	134 797	163 025	153 712
--	---------	---------	---------

Utgiftene pr. innbygger 1 – 5 år er 12,31 prosent lavere enn for Norge.

Rakkestad kommune oppfyller pedagog- og grunnbemanningsnormene i barnehagene i 2019.

Barnehage har ledet prosjektet «Bedre tverrfaglig innsats» som er tatt i bruk i denne seksjonen og kommunen som helhet.

Nasjonal ordning for reduksjon i foreldrebetaling innebærer at ingen husholdninger skal betale mer enn 6 prosent av inntekten sin for en barnehageplass.

Ordningen er økonomisk sett uforutsigbar for kommunen.

Kommunen bærer utgifter for både kommunale og private barnehager i denne sammenheng.

Gratis kjernetid i barnehage for lavinntektsfamilier medfører 20 timers gratis barnehage pr. uke for 3, 4 og 5 åringer.

Kommunen dekker utgiftene for både kommunale og ikke kommunale barnehager i denne forbindelse.

Enkelte barn bosatt i Rakkestad kommune har barnehageplass i andre kommuner – samtidig som enkelte barn bosatt i andre kommuner har barnehageplass i Rakkestad kommune.

Det er vanskelig til enhver tid å ha full oversikt over disse mellomværendene.

Netto utgifter til ordningen lar seg nesten ikke budsjettere tilstrekkelig nøyaktig fra år til år.

Spesialpedagogiske og lignende tiltak i barnehage er uforutsigbare og store – idet at kommunen er ansvarlig for disse kostnadene både i kommunale og ikke kommunale barnehager.

Første halvår 2020 framlegges en sak om framtidig barnehagestruktur til behandling i kommunestyret.

Skole

Økonomi

SKOLE	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018

Seksjonsramme	97 839	99 493	98 032	95 206
---------------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	105 196	98 513	97 174	99 195
Driftsutgifter	25 347	21 830	21 409	25 899
Bruttoramme	130 542	120 343	118 582	125 094
Driftsinntekter	-32 704	-20 850	-20 550	-29 888

Nettoramme	97 839	99 493	98 032	95 206
------------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

Netto utgifter ble på 97,839 millioner kroner. Budsjettet var på 99,493 millioner kroner. Det er kr. 1 654 000 i mindre utgifter i Skole i 2019.

Sammenlignet med opprinnelig budsjett, er det lavere utgifter i seksjonen på kr. 193 000 siste år.

Både på Fellesområdet, Rakkestad ungdomsskole, Bergenhus skole, Os skole, Kirkeng skole, spesialundervisning og PPT er regnskapet bedre enn budsjettet.

Det summerer seg opp til kr. 1 654 000.

Kommentarer

Rakkestad kommune har høyere utgifter til skoleformål enn andre kommuner:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Netto utgifter grunnskolesektor, pr. innbygger, Kroner pr. innbygger.	124 393	111 390	117 559

En noe større andel fordeles til grunnskolen sammenlignet med Østfold og Norge:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Grunnskolens andel av totalbudsjettet, Prosent.	23,50	22,30	23,00

Rakkestad kommune har gruppestørrelse – lærertetthet – i skolen over landsgjennomsnittet, men under Østfoldkommuner samlet:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Gruppestørrelse (Lærertetthet), Prosent.	16,20	16,70	15,80

Forskjellene er relativt små.

Rådmannen vurderer at skolestruktur, en høy andel fosterhjemsplasserte barn fra andre kommuner og at hele husleien for Rakkestadhallene AS er bokført som skolelokaler er en stor del av forklaringen på det bildet som tegnes. Ressurssituasjonen for Rakkestadskolen er av disse grunner reelt sett neppe veldig mye bedre enn i andre kommuner.

Rakkestad kommune anvender mye av skolebudsjettet på spesialundervisning:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Elever som mottar spesialundervisning - av alle elever, Prosent.	8,80	7,20	7,80

Levekårsindikatorer og demografi spiller en stor rolle for denne ressursbruken.

Tabellen viser årstimer av spesialundervisning pr. elev (elever med slikt tilbud):

	Rakkestad	Østfold	Norge
Årstimer til spesialundervisning pr. elev med slikt tilbud, Prosent.	143,10	145,10	139,90

Rådmannen påpeker en markert endring i 2019 sammenlignet med tidligere år.

Noe færre elever mottar spesialundervisning, men det tildeles flere timer til de som mottar dette tilbudet.

Bevisste strategier ligger til grunn for denne utviklingen. Resultatene er forhåpentlig enda tydeligere i 2020.

Elever som får norskopplæring (i hovedsak flyktninger) er lavt sammenlignet med andre kommuner:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Elever med særskilt norskopplæring, Prosent.	1,40	6,40	4,90

Andelen faller i takt med at færre flyktninger bosettes. Det illustreres av oversikten nedenfor:

	2019	2018	2017	2016	2015
Elever med særskilt norskopplæring, Prosent.	1,40	2,40	3,20	4,50	2,70

Tabellen viser andelen elever som var på høyeste mestringsnivå (3 – 5) i lesing og regning på åttende trinn i 2019 på nasjonale prøver:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Elever på mestringsnivå 3 - 5 - åttende trinn - lesing,	70,80	72,20	73,60
Elever på mestringsnivå 3 - 5 - åttende trinn - regning, Prosent.	67,00	64,00	68,70

Det ble score over Østfoldkommuner og relativt nært opp til gjennomsnittet for Norge på regning siste år. For lesing er resultatet under både tall for fylket og landet.

Rakkestad kommune er en mindre eller mellomstor kommune. Resultatene kan derfor variere mye fra år til år.

Gjennomsnittlig grunnskolepoeng for elevene i Rakkestadskolen er over Østfold og Norge i 2019:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng, Antall.	42,60	41,00	41,70

Disse resultatene er betydelig bedre enn for 2018 (39,70 grunnskolepoeng) – da kommune også kom svakere ut sammenlignet med fylket og landet.

I Rakkestadskolen ble det høsten 2019 opprettet en stilling som læringsmiljøkonsulent – med oppgave å bistå skolene med å skape et trygt og godt læringsmiljø.

Tiltaket er forebyggende.

Læringsmiljøkonsulenten arbeider med et inkluderende læringsmiljø og rådgir og veileder skolene i miljøer som utfordrer.

Rakkestadskolen satser videre på videreutdanning av lærere gjennom Utdanningsdirektoratets satsning på kompetanse for kvalitet. I inneværende skoleår er 10 lærere med på programmet.

Videreutdanning er i fagene norsk, engelsk, matematikk, spesialpedagogikk, profesjonsrettet veiledning og tegnspråk

Rakkestadskolen ønsker å styrke lederkompetanse i personalet og har hatt 6 lærere ved Rakkestad ungdomsskole med på videreutdanning innen læringsledelse. Det er en del av en strategi på å heve kompetansen på teamlederne ved hver av skolene. Utdanning er i regi av BI.

Samtlige skoleledere har gjennomført et etterutdanningskurs i prosessledelse. Formålet er å heve kompetanse på involverende og relasjonell ledelse i praksis. Med tiltaket får skolelederne en større verktøykasse på å gjøre prosess og effektive møter.

I Rakkestadskolen er det opprettet lærerspesialistfunksjoner i engelsk ved samtlige skoler. De har en sentral rolle i arbeidet med nye læreplaner og skal bistå skolens ledelse i det lokale utviklingsarbeidet, overganger fra barneskole til ungdomsskole og få til et helhetlig løp i engelskfaget i Rakkestadskolen.

Skole står i likhet med barnehagene sentralt i kommunens BTI («bedre tverrfaglig innsats») prosjekt.

Kommunikasjon og kultur

Økonomi

KOMMUNIKASJON OG KULTUR	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018
Seksjonsramme	22 745	23 018	21 805	21 518
Herav:				
Lønn	14 729	14 046	13 962	13 885
Driftsutgifter	12 798	11 145	10 017	12 579
Bruttoramme	27 527	25 191	23 979	26 464
Driftsinntekter	-4 783	-2 173	-2 173	-4 946
Nettoramme	22 745	23 018	21 805	21 518

1 000 kroner.

Netto utgifter ble på 22,745 millioner kroner. Budsjettet var på 23,018 millioner kroner. Det er mindre utgifter på kr. 273 000 i Kommunikasjon og kultur i 2019.

Kommunikasjon og kultur omfatter flere mindre oppgave- og ansvarsområder. De har hver for seg små avvik. I sum genererer det lavere utgifter på ca. en kvart million kroner for Kommunikasjon og kultur i 2019.

Kommentarer

Kommunikasjon og kultur hadde god og stabil drift i 2019.

IT – enheten er med den digitalisering av arbeids- og samfunnslivet som pågår viktig for både drift og utvikling i kommunen.

I revidert budsjett ble IT styrket med kr. 575 000 for å dekke opp økende lisenskostnader til mobildata over tid.

IT – enheten fungerer godt.

Når det gjelder servicekontoret, vurderer rådmannen at kommunen bør evaluere og konkludere på hvordan dette tiltaket skal utvikles.

Rakkestad kommune har lave utgifter – spesielt relatert til tall for Norge – til kultur pr. innbygger:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Netto driftsutgifter til kultur - pr. innbygger, Kroner pr. innbygger.	1 841	2 051	2 541

Rakkestadhallene AS er et kombinert kultur- og skoletiltak – men husleie er i sin helhet relatert til grunnskolen.

De midler som anvendes til kultur pr. innbygger, er derfor reelt noe større enn det som går fram av tabellen ovenfor.

Barn og unge er en prioritert gruppe i Rakkestad kommune.

Netto utgifter innen kultur til denne aldersgruppen er i 2019:

	Rakkestad	Østfold	Norge
Netto driftsutgifter til barn og unge av samlet budsjett, Prosent.	0,60	0,70	0,80

Rakkestad kommune bruker omtrent det samme som andre kommuner på formålet.

Husleie til Rakkestadhallene AS inngår ikke i tallene – hvilket medfører at det som går til aktivitet for barn og unge nok er rapportert lavt. Av den grunn vurderer rådmannen at kommunen ganske sikkert tangerer fylkes- og landsgjennomsnittet på denne indikatoren.

Tabellen illustrerer etterspørselen etter forskjellige kulturtilbud (folkebibliotek, kino og kulturskole):

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Besøk i folkebibliotek - pr. innbygger,	3,00		1,90	3,20		3,20	4,60		4,70
Besøk pr. kinoforestilling (antall),	35,20	43,80	37,70	22,80	26,30	25,40	25,50	29,00	28,20
Barn i kulturskole 6 - 15 år (prosent),	18,40	11,70	11,50	9,70	6,50	6,40	19,50	13,80	13,80
Omløpshastighet for bøker (antall), Besøk pr. innbygger, antall og prosent.	0,90		0,60	1,10	1,00	0,90	0,80	0,70	0,70

Folkebiblioteket har hentet seg inn i 2019. Besøktallet øker og det er høyere omløpshastighet på utlån av bøker. Dette har trolig sammenheng med at «Meråpent bibliotek» har blitt etablert.

Kino er relativt sett godt besøkt. Netto utgifter ved tiltaket var på kr. 638 887 i 2019. Kino går med underskudd og er som sådan i betydelig grad finansiert over fellesbudsjettet.

Andel barn i kulturskole vokser. Den er over gjennomsnittet av Østfoldkommuner, men fortsatt lavere enn størrelsene for Norge.

For Rakkestad kulturskole er like fullt utviklingen svært god.

Tabellen viser forbruk pr. innbygger og på dermed prioritering av forskjellige kulturformål:

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Aktivitetstilbud for barn og unge,	158	130	131	264	175	158	226	174	164
Bibliotek,	298	236	236	286	240	240	335	294	283
Kino	184	70	74	98	20	10	103	8	9
Museer,	72	67	103	48	51	54	116	77	72
Kunstformidling,	0	0	6	58	45	56	176	119	118
Idrett og tilskudd til idrettsanlegg,	171	113	101	214	136	120	421	221	221
Kommunale idrettsanlegg,	108	105	87	550	434	434	728	552	513
Musikk- og kulturskoler,	349	274	240	268	175	164	444	317	300
Andre kulturaktiviteter og tilskudd til kulturbygg,	455	264	246	576	304	307	491	303	282
Kommunale kulturbygg,	445	445	438	327	253	230	351	278	262

Kroner pr. innbygger.

Rakkestad kommune anvender mer enn andre kommuner på kommunale kulturbygg og kino.

Bibliotek har blitt styrket i 2019.

Til Rakkestad kulturskole går det med mindre enn gjennomsnittet for landet, men mer enn det som Østfoldkommunene samlet fordeler til formålet.

Museer er i et gjennomsnittssjikt for kommunene.

Aktivitetstilbud for barn og unge og tilskudd til idrettsanlegg og kulturbygg er lavere enn for kommuner det sammenlignes med.

Kommunale idrettsanlegg tar ikke hensyn til at Rakkestad kommune betaler en husleie til Rakkestad-hallene AS på 5 – 6 millioner kroner pr. år. Når det korrigeres for, er scoren på dette parameter trolig langt bedre.

Rakkestad kommune hadde siste år netto utgifter til Rakkestad Bad på kr. 732 570 – som ble dekket på fellesbudsjettet.

Som det ser ut akkurat nå, starter byggeprosjektet Rakkestad kulturskole opp medio 2020.

NAV Rakkestad

Økonomi

NAV RAKKESTAD	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2018
---------------	------------------	------------------------------	---------------------------------	------------------

Seksjonsramme	19 674	19 721	23 471	22 076
---------------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	10 474	10 448	12 485	13 092
Driftsutgifter	10 636	10 371	12 142	10 700
Brutoramme	21 111	20 819	24 627	23 791
Driftsinntekter	-1 437	-1 098	-1 157	-1 715

Nettoramme	19 674	19 721	23 471	22 076
------------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

Netto utgifter ble på 19,674 millioner kroner. Budsjettet var på 19,721 millioner kroner. Det er mindre utgifter på kr. 47 000 i NAV Rakkestad i 2019.

Rådmannen konkluderer med samsvar mellom regnskap og budsjett i denne seksjonen siste år.

Kommentarer

Rakkestad kommune har lavere netto utgifter til sosiale formål pr. innbygger enn de fleste andre kommuner.

Tabellen nedenfor bekrefter dette bildet:

	Rakkestad	Østfold	Norge
--	-----------	---------	-------

2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
------	------	------	------	------	------	------	------	------

Netto utgifter til sosiale tjenester, pr innbygger,	3 553	3 477	3 449	4 111	3 693	3 535	3 984	3 589	3 483
Netto utgifter til sosiale tjenester som andel av budsjett, Kroner pr. innbygger og prosent.	4,20	5,70	5,80	5,00	6,50	6,60	4,50	6,00	6,10

Utgiftene utgjør også en mindre andel av totalt budsjett.

Selv med krevende levekår og demografi er utgiftene til sosiale formål relativt lave. Det er et uttrykk for en bra prioritering og drift innen NAV Rakkestad.

I tidsrommet 2016 – 2019 har antall sosialhjelpsmottakere totalt og innen ulike kategorier mennesker falt markert.

Tabellen nedenfor illustrerer dette:

	2019	2018	2017	2016	2015
Sosialhjelpsmottakere - antall,	186	185	232	241	230
Sosialhjelpsmottakere - antall - 18 - 24 år,	40	34	47	42	53
Sosialhjelpsmottakere - sosial hjelp i 6 mndr. og mer antall,	47	70	96	99	90
Sosialhjelpsmottakere - arbeidsinntekt som hovedinntekt - antall,	18	20	25	26	21
Sosialhjelpsmottakere - sosial hjelp som viktigste kilde til livsopphold - antall, Kroner pr. innbygger og prosent.	78	76	104	136	104

Denne statistikken bekrefter den tendens som redegjort for tidligere i årsberetningen.

Antall sosialhjelpsmottakere er på nivå med 2018 og lavere enn i 2015 – 2017. Det er en annen utvikling enn mange andre kommuner erfarer. Den medvirker til en forholdsvis svak vekst i sosiale utgifter det siste året.

Fokus på aktuelle problemstillinger og saker og god sosialfaglig innsats er viktige grunner til det bildet som presenteres.

I NAV – systemet er det stor oppmerksomhet fra statlig side på Stortingsmelding nr. 22 «NAV i en ny tid» – som blant annet initierer sentralisering av tjenester til større NAV – kontorer.

NAV Rakkestad er en del av storkontor NAV Sarpsborg med felles tiltaksbudsjett, controller, systemer omkring arbeidsavklaringspenger m.m.

Dessuten inngår Rakkestad kommune i bo- og arbeidsmarkedsregion Nedre Glomma.

Regionreformen i NAV på statlig side ble satt i verk 1.1.2019. NAV Rakkestad er en del av NAV Øst – Viken (Østfold og Akershus uten Asker og Bærum kommuner).

Alle ansatte er satt opp med mobilt kontor (bærbar PC med tilgang på alle fagprogrammer og mobiltelefon). Det åpner for større fleksibilitet i møtet med personbrukere og bedrifter.

Digisos – digital søknad om økonomisk sosialhjelp – ble tatt i bruk i 2019.

Rakkestad kommune bosatte ikke flyktninger siste år.

Helse og omsorg

Helse og omsorg omfatter Rakkestad familiesenter, Hjembaserte tjenester, Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter og Bo- og aktivitetstjenester.

Rakkestad familiesenter

Økonomi

RAKKESTAD FAMILIESENTER	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018
Seksjonsramme	48 532	49 005	48 877	43 954
Herav:				
Lønn	42 390	37 238	36 980	37 660
Driftsutgifter	19 677	19 031	19 161	19 509
Bruttoramme	62 067	56 269	56 141	57 170
Driftsinntekter	-13 535	-7 264	-7 264	-13 216
Nettoramme	48 532	49 005	48 877	43 954

1 000 kroner.

Netto utgifter ble på 48,532 millioner kroner. Budsjettet var på 49,005 millioner kroner. Det er mindre utgifter på kr. 473 000 i Rakkestad familiesenter i 2019.

Kostnadsstedene – Fellesområdet, Helsestasjon og skolehelsetjenesten, Fysio- og ergoterapitjenesten, Rus og psykisk helse, Barnevernet, Frivillig sentral og Rakkestad helse- og velferdssenter – avlegger regnskap omtrent på budsjetttrammen.

Det summerer seg opp til lavere utgifter på kr. 473 000 samlet for seksjonen siste år.

Kommentarer

I mange år har Rakkestad kommune fokusert på tidlig innsats og forebyggende og helsefremmende aktivitet og tjenester i sin virksomhet.

Det har som mål for brukere å resultere i økt egen- og hverdagsmestring, rehabilitering og livskvalitet, og for kommunen mindre etterspørsel etter de tunge og kostnadskrevende tilbudene.

Spesielt i Rakkestad familiesenter er prioriteringene synlige i 2017 – 2019.

Psykisk helse og rusomsorg er bygget opp i samsvar med opptrappingsplanen for psykisk helse 1998 – 2008 og opptrappingsplanen for rusfeltet 2016 – 2020.

Enheten har i dag en stillingsramme på 12,8 faste årsverk. I tillegg omfatter den 3,3 årsverk på prosjekt.

Rådmannen trekker fram psykisk helse og rusomsorg som det området som har hatt klart størst vekst over mange år.

Som et resultat av de statlige programmer for å styrke psykiatri- og rusomsorgen i landet og definere kommunenes rolle som lavterskel-, førstelinje- og primærledd i tiltakskjeden er tjenester etablert og

utviklet. De neste utfordringene er å gjøre psykisk helse og rusomsorgen fullt ut til et element av kommunens totale tjenesteapparat og hente ut ønskede og forventede effekter av ressursinnsatsen.

Politisk nivå og administrativ ledelse har det som en prioritert oppgave i 2020 og 2021.

Rakkestad kommune anvender mer ressurser på psykisk helse og rusomsorg enn andre kommuner:

	Rakkestad		Østfold		Norge	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer - pr. innbygger 18 - 66 år, Kroner pr. innbygger 18 – 66 år.	603,30	454,90	524,20	458,80	541,40	476,70

Andelen av driftsutgifter som går med til psykisk helse og rusomsorg bekrefter tendens som skissert:

	Rakkestad	Østfold	Norge
	2019	2019	2019
Andel av driftsutgifter som går til personer med rusproblemer, Prosent.	15,70	11,20	13,90

Tilbudene innen psykisk helse og rusomsorg har blitt særdeles høyt prioritert i de siste årene.

Oversikten viser kapasitet og kompetanse i enheten pr. 31.12.2019:

	Rakkestad		Østfold		Norge	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Årsverk til psykiatriske sykepleiere pr. 10 000 innbyggere,	4,80	4,90	4,20	4,20	4,90	4,90
Årsverk av ansatte med videreutdanning i rusarbeid pr. 10 000 innbyggere,	10,40	8,70	8,70	8,80	9,00	9,10
Årsverk av ansatte med videreutdanning i psykisk helse pr. 10 000 innbyggere, Prosent.	6,10	5,00	4,90	4,90	3,20	3,00

Psykisk helse og rusomsorg har blitt en stor tjeneste. Kompetansen er også god.

Rakkestad kommune bør av den grunn være bedre rigget enn mange andre kommuner til å ta hånd om de forskjellige lavterskel- og primært tilbud som inngår psykisk helse- og rusreformene fra 2016.

Fokus må rettes sterkt mot å oppnå forventede effekter av ressursinnsatsen framover.

Barnevernet har blitt høyt prioritert i 2017 – 2019.

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Netto driftsutgifter barnevern - pr. innbygger (0 - 22 år), Kroner pr. innbygger 0 – 22 år.	12 616	12 074	13 143	10 014	9 803	9 498	8 387	8 326	7 978

Enhetskostnadene beveger seg noe ned og opp over år, men tendens er at utgiftsveksten i Rakkestad kommune over tid er lavere enn i Østfoldkommuner og landets kommuner.

Det bekreftes av at barnevernets andel av totalbudsjettet er mindre og har nærmet seg det som den ligger på i kommunesektoren totalt.

Tabellen nedenfor illustrerer dette:

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Barnevern - andel av budsjett, Prosent.	4,60	5,30	6,00	3,70			3,10	3,80	3,90

Å oppnå resultater som på fylkes- og landsbasis krever fokus og målrettet innsats på oppgaveområdet i mange år.

Tabellen viser meldinger til, undersøkelsessaker i og tiltak av barnevernet i 2017 – 2019:

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Barn med meldinger - 0 - 17 år,	5,1	4,8	5,9	5,3	4,2	4,9	4,6	4,5	4,6
Barn med undersøkelser - 0 - 17 år,	5,8	5,6	6,9	5,3	4,8	4,9	4,6	3,9	3,9
Barn med tiltak - 0 - 22 år, Prosent.	6,1	5,0	6,0	4,7	4,7	4,6	3,8	3,9	3,9

For Rakkestad kommune er det en stigning i de aktuelle størrelser fra 2018, men for meldinger til og undersøkelsessaker i barnevernet er utviklingen betydelig bedre enn i Østfold og nasjonal målestokk.

Tiltak er tilbake på 2017 – nivå – etter at det falt med ca. 15 prosent fra 2017 – 2018.

Horisonten er for kort til å kunne peke på langsiktige tendenser.

I 2018 og 2019 har Barnevernet blitt styrket med til sammen 3 årsverk. Det er nå godt bemannet sammenlignet med andre tjenester:

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Undersøkelser eller tiltak pr. årsverk, Prosent.	17,4	17,3	22,4	20,9	20,8	21,4	19,2	19,1	19,9

Barnevernet hadde fristoverskridelser på meldings- og andre saker også i 2019. I 2020 arbeides det videre med denne problemstillingen i 2020.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten er i likhet med psykisk helse og rusomsorgen bygget kraftig ut i de siste årene.

Det dokumenteres av tabellen nedenfor:

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Netto utgifter til helsestasjon og skolehelsetjeneste pr. innbygger,	780	743	688	666	611	555	722	688	621
Netto utgifter til annet forebyggende arbeid,	445	325	679	153	132	126	245	227	194
Prosent.									

Tilbudene er høyere prioritert i Rakkestad kommuner enn i Østfoldkommuner og landets kommuner.

Dette uttrykkes ved at tjenestene er relativt sett godt bemannet:

	Rakkestad		Østfold		Norge	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Årsverk i helsestasjon og skolehelsetjenesten - pr. 10 000 innbyggere,	49,6	34,8	42,8	42,1	44,1	47,3
Andel.						

Helsestasjon og skolehelsetjeneste omfattet 6,2 årsverk i 2019. Rådmannen gjorde prosjektfinsiert aktivitet (2,0 årsverk) om til faste tiltak fra 1.1.2020. Enkelte midlertidige tilbud har på den måte blitt videreført. Nye ordninger er også utviklet og etablert.

Et element av en forsterket oppmerksomhet på tidlig innsats og forebyggende og helsefremmende aktivitet, er at fysio- og ergoterapienheten har blitt bygget ut i 2018 og 2019.

	Rakkestad		Østfold		Norge	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Årsverk av fysioterapeuter pr. 10 000 innbyggere,	13,6	11,2	8,2	8,2	9,7	9,5
Prosent.						

I dag er tjenesten større enn i gjennomsnittet av Østfoldkommuner og norske kommuner i en helhet.

Det bør gi effekter for brukere i form av økt egen- og hverdagsmestring, rehabilitering og livskvalitet og for kommunen mindre etterspørsel etter de tunge og kostnadskrevene tilbudene.

Frivillig sentral er en møteplass og en formidlingsentral mellom de som ønsker hjelp og dem som vil bidra og støtte opp på forskjellige måter.

Det er satt i gang en rekke aktiviteter i regi av frivilligsentralen:

- Bowls.
- Seniornett – nettbrett kurs.
- Symøte.
- Seniordans.
- Pensjonistkor.

- Bingo.
- Snekkerverksted.
- Håndarbeidsgruppe.
- Butikktralle.
- Søndagskafe.
- Dorkas kafe.
- Frivillig transport av mat til Rakkestad familiesenter.
- Besøks- og følgetjeneste.

Modellen «Bedre tverrfaglig innsats» er tatt i bruk i Rakkestad familiesenter i 2019.

Hjembaserte tjenester

Økonomi

HJEMMEBASERTE TJENESTER	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018

Seksjonsramme	58 942	60 196	59 668	55 507
---------------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	60 764	58 166	57 665	55 755
Driftsutgifter	3 487	3 441	2 913	4 432
Brutoramme	64 251	61 606	60 578	60 187
Driftsinntekter	-5 309	-1 411	-911	-4 680

Nettoramme	58 942	60 196	59 668	55 507
------------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

Nettoutgifter ble på 58,942 millioner kroner. Budsjettet var på 60,196 millioner kroner. Det er mindre utgifter på kr. 1 254 000 i Hjembaserte tjenester i 2019.

Fellesbudsjettet og Hjemmesykepleie har lavere forbruk enn budsjett og Omsorgsboliger merutgifter i sin virksomhet siste år.

Det summerer seg opp til netto mindre utgifter på kr. 1 254 000 for seksjonen som helhet.

Kommentarer

Rakkestad kommune prioriterer helse og omsorg høyt og anvender mer penger på formålet enn de fleste andre kommuner. Utgiftene pr. innbygger er som følger:

	Rakkestad			Østfold			Norge		
--	-----------	--	--	---------	--	--	-------	--	--

2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
------	------	------	------	------	------	------	------	------

Utgifter - helse- og omsorg pr. enhet,	30 527	29 046	27 945	28 727	26 882	25 176	28 140	27 206	25 456
--	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Kroner pr. innbygger.

Levekår og demografi i lokalsamfunnet er en stor del av årsaken til dette bildet.

Årsverk i helse og omsorg er også over gjennomsnittstørrelser for Østfold og Norge:

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Årsverk i helse og omsorg - pr. 10 000 innbyggere,	330,10	322,70	334,60	315,70	317,60	313,60	313,60	311,50	312,30
Andel brukerrettede årsverk i helse og omsorg med helseutdanning,	82,00	76,90	82,40	78,70	75,70	76,90	77,70	74,80	74,80

Årsverk pr 10 000 innbyggere og årsverk pr. 10 000 innbyggere med helseutdanning.

Bildet at Rakkestad kommune prioriterer og anvender en stor del av sine ressurser på helse og omsorg bekreftes av årsverksoversikten.

Å rekruttere og beholde sykepleiere var også i 2019 svært utfordrende. Det har blitt satt i verk flere tiltak for å gjøre noe med denne problemstillingen.

Kompetanse blant de ansatte sykepleierne er omtrent som for Østfoldkommuner og landet (tall for 2017 og 2018):

	Rakkestad		Østfold		Norge	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Geriatriske sykepleiere,	8,47	3,73	5,50	5,15	4,12	4,15
Sykepleiere med videreutdanning,	7,42	10,24	6,71	6,36	7,54	7,40
Sykepleiere uten spesialitet,	48,09	60,57	46,33	48,53	47,22	48,19

Andel årsverk pr. 10 000 innbyggere.

Kommunal og statlig rapportering (kostra) har ennå ikke oppdatert disse data for 2019. Nyere tall avviker nok noe fra størrelsene ovenfor.

Det er et høyt antall brukere av hjemmetjenester i Rakkestad kommune. Årsaken er først og fremst levekår og demografi i samfunnet. Dessuten er antallet av funksjons- og andre utviklingshemmede i kommunen høyt (jf. avsnittet Bo- og aktivitetstjenester).

Tabellen illustrerer dette (tall for 2015 – 2017):

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
0 - 66 år,	45,50	47,10	47,10	27,00	26,00	25,20	22,90	22,30	21,90
67 - 79 år,	83,80	81,20	84,20	65,30	64,50	64,50	69,40	69,20	69,70
Over 80 år,	289,60	313,90	363,20	306,30	314,10	319,50	323,90	329,20	332,80
Sum,	62,20	64,40	67,30	44,40	43,40	42,90	41,20	40,70	40,40

Brukere av hjemmetjenester pr. 1 000 innbyggere.

I et ledelses- og strategisk perspektiv er fokus primært rettet mot forebyggende og helsefremmende tiltak og bedre kvalitet på tjenester overfor brukerne.

Omsorgsboliger er gang med et utviklingsprosjekt som administrasjonsutvalget er orientert om og tatt med i dialog på.

Tiltak er satt i verk for å rekruttere sykepleiere kortsiktig og i en mer langsiktig horisont.

En egen fagansvarlig sykepleier for demens og alderspsykiatri ble tilsatt i 2019.

Hverdagsmestrings- og hverdagsrehabiliteringstiltaket er satt ut livet. Hverdagsrehabiliteringsteamet er operativt.

Velferdsteknologi er et element av Hjembaserte tjenesters virksomhet. En prosjektleder har det som en av sine oppgaver.

Rakkestad kommune ferdigstilte 10 omsorgsboliger i Johs C. Liens gate i årsskiftet 2019 – 2020.

Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter

Økonomi

SKAUTUN REHAB- OG OMSORGSSENTER	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018
Seksjonsramme	56 049	56 435	53 544	53 983
Herav:				
Lønn	65 112	61 424	60 492	61 297
Driftsutgifter	11 028	8 944	7 360	12 682
Bruttoramme	76 140	70 368	67 852	73 979
Driftsinntekter	-20 091	-13 933	-14 308	-19 996
Nettoramme	56 049	56 435	53 544	53 983

1 000 kroner.

Netto utgifter ble på 56,049 millioner kroner. Budsjettet var på 56,435 millioner kroner. Det er mindre utgifter på kr. 386 000 i Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter i 2019.

Avvikene på de forskjellige ansvar og kostnadssteder i institusjonen er små og aggregerer seg opp til netto lavere utgifter på kr. 386 000 for institusjonen som en helhet.

Kommentarer

Rakkestad kommune prioriterer helse og omsorg høyt og anvender mer penger på formålet enn de fleste andre kommuner. Utgiftene pr. innbygger er som følger:

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Utgifter - helse- og omsorg pr. enhet, Kroner pr. innbygger.	30 527	29 046	27 945	28 727	26 882	25 176	28 140	27 206	25 456

Levekår og demografi i samfunnet er en stor del av forklaringen på dette bildet.

Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter hadde 65 sykehjemsplasser i 2019 – fordelt på 22 korttids-plasser, 33 langtids-plasser og 10 demens-plasser.

Andel brukertilpassede enerom er som følger for Rakkestad kommune, Østfoldkommuner og landet:

	Rakkestad		Østfold		Norge	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Andel brukertilpassede enerom, Prosent.	93,4	93,4	89,0	86,6	90,9	89,7

Sammenlignet med andre kommuner er antall brukertilpassede enerom i sykehjemmet relativt høyt.

Tabellen viser fysioterapidekning, legeressurser, legevurdering av pasienter og belegg i sykehjemmet (tall for 2017 og 2016):

	Rakkestad		Østfold		Norge	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Fysioterapitimer pr. beboer - pr. uke	0,44	0,53	0,40	0,40	0,40	0,41
Legetimer pr. beboer - pr. uke,	0,57	0,69	0,59	0,68	0,55	0,56
Andel beboere vurdert av lege siste år,	0,91	0,80	0,71	0,62	0,50	0,50
Andel beboere i institusjon av antall plasser	100,4	107,4	99,8	99,1	96,6	97,4

Andeler.

Kommunal og statlig rapportering (kostra) har ikke oppdatert de aktuelle data for 2019 enda.

Rakkestad kommune har bra dekning av både fysioterapeut og lege i institusjon. Fysioterapiressurser i kommunen er ytterligere styrket i 2017 – 2019.

Det er også god oppfølging av pasientene av lege gjennom året.

Belegget er i overkant av den ordinære kapasitet i både 2016 og 2017. Rakkestad kommune fokuserer bevisst på forebyggende og helsefremmende tiltak – jf. også denne årsberetning – for å styrke brukeres egen- og hverdagsmestring, rehabilitering og livskvalitet, og for kommunen å minimere etterspørsel etter de tyngre og mer kostnadskrevende tjenestene. Det er en hovedstrategi for å kunne bygge videre på institusjonskapasitet omtrent som i dag.

For tiden planlegger Rakkestad kommune et nytt sykehjem. Byggestart på prosjektet forventes i 2021.

Årsverk i helse og omsorg er også over gjennomsnittstørrelser for Østfold og Norge:

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Årsverk i helse og omsorg - pr. 10 000 innbyggere,	330,10	322,70	334,60	315,70	317,60	313,60	313,60	311,50	312,30
Andel brukerretnede årsverk i helse og omsorg med helseutdanning,	82,00	76,90	82,40	78,70	75,70	76,90	77,70	74,80	74,80

Årsverk pr. 10 000 innbyggere og årsverk pr. 10 000 innbyggere med helseutdanning.

Bildet at Rakkestad kommune prioriterer og anvender en stor del av sine ressurser på helse og omsorg bekreftes av årsverksoversikten.

Å rekruttere og beholde sykepleiere var også i 2019 svært utfordrende. Det har blitt satt i verk flere tiltak for å gjøre noe med denne problemstillingen både på kort og lang sikt.

Kompetanse blant de ansatte sykepleierne er omtrent som for Østfoldkommuner og landet (tall for 2017 og 2018):

	Rakkestad		Østfold		Norge	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Geriatriske sykepleiere,	8,47	3,73	5,50	5,15	4,12	4,15
Sykepleiere med videreutdanning,	7,42	10,24	6,71	6,36	7,54	7,40
Sykepleiere uten spesialitet,	48,09	60,57	46,33	48,53	47,22	48,19

Andel årsverk pr. 10 000 innbyggere.

Kommunal og statlig rapportering (kostra) har ennå ikke oppdatert disse data for 2019. Nyere tall avviker nok derfor noe fra størrelsene ovenfor.

Som det går fram av Hjembaserte tjenester, arbeider Rakkestad kommune målrettet og strategisk for å rigge helse- og omsorgstjenestene for fremtiden.

Rakkestad familiesenter, Hjembaserte tjenester, Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter og Bo- og aktivitetstjenester samhandler i et prosjekt der et viktig formål er å gjennomføre prinsipper i omsorgstrappen. Potensialet som er i større fokus og innsats på forebyggenhet og helsefremmende tiltak skal tas ut – for at mennesker skal klare seg lengst mulig på egen hånd og etter det med primært et tilbud fra de kommunale hjemmetjenester. I fremtiden er det dermed først og fremst de brukere med sterke fysiske begrensninger og demens som kan få opphold i institusjon.

Politisk nivå og arbeidstakerorganisasjonene medvirker i tiltaket.

Kommunestyret får seg forlagt rapport fra prosjektet – Framtidige helse- og omsorgstjenester – fire ganger pr. år.

Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter har et høyt faglig engasjement blant sine medarbeidere.

I 2019 er det – med egne krefter i spissen – blant annet gjort kompetanseheving i sykepleiergruppen.

Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter kan på denne måte lettere avdekke og sette i verk tiltak overfor pasienter som er i en forverret tilstand.

Når det gjelder tvang, er det ved utgangen av 2019 initiert og satt i gang sertifiseringsprogram. Det er et mål å starte opp med opplæring våren 2020.

Antall overliggerdøgn på Sykehuset Østfold økte siste år. De nye omsorgsboligene i Johs. C. Liens gate har som formål blant annet å styrke bruker- og pasientflyt og – logistikk i Hjembaserte tjenester og Skautun rehabiliterings- og omsorgstjenester i en helhet. Det forbedrer forhåpentlig driftssituasjonen i disse seksjonene i 2020.

Etter budsjett 2020 og økonomiplan 2020 – 2023 vil nytt sykehjem – erstatning for dagens Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter – kunne ferdigstilles ultimo 2022 eller primo 2023.

Rådmannen tar sikte på å forelegge velferdsutvalget, teknikkutvalget og kommunestyret en utfyllende enkeltsak på byggeprosjektet i tredje eller fjerde kvartal 2020.

Nytt sykehjem vil bli Rakkestad kommunes største investering noensinne.

Bo- og aktivitetstjenester

Økonomi

BO- OG AKTIVITETSTJENESTER	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018
Seksjonsramme	65 773	66 329	66 662	62 464
Herav:				
Lønn	68 025	65 354	66 932	65 088
Driftsutgifter	6 063	6 155	5 060	6 487
Bruttoramme	74 088	71 509	71 992	71 575
Driftsinntekter	-8 315	-5 180	-5 330	-9 111
Nettoramme	65 773	66 329	66 662	62 464

1 000 kroner.

Netto utgifter ble på 65,773 millioner kroner. Budsjettet var på 66,329 millioner kroner. Det er mindre utgifter på kr. 556 000 i Bo- og aktivitetstjenester i 2019.

Avvikene på de forskjellige ansvar og kostnadssteder i institusjonen er små og aggregerer seg opp til lavere netto utgifter på kr. 556 000 for seksjonen som en helhet.

Kommentarer

Etter Skole er Bo- og aktivitetstjenester den største av seksjonene målt etter budsjett.

Det er en relativt kompleks virksomhet.

Bo- og aktivitetstjenester gir bolig-, aktivitet- og omsorgstjenester til funksjons- og utviklingshemmede og andre mennesker med særlige behov. Det er oppgaver som for disse brukergrupper i sin form kan sammenlignes med det Rakkestad familiesenter, Hjembaserte tjenester og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter tilbyr til befolkningen på en mer generell basis. I økende utstrekning samhandler nå de aktuelle seksjoner med hverandre som elementer av den totale oppgaveløsning.

Det er sparsomt med statistikk som går spesielt på dette tilbudet, og de tall om utgiftsnivå, andel av budsjett, bemanning, kompetanse og brukerdatabaser som det er redegjort for foran har stor gyldighet for også Bo- og aktivitetstjenester.

Rådmannen viser til avsnittene «Hjembaserte tjenester» og «Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter» i aktuell sammenheng.

For Bo- og aktivitetstjenester er 2016 – 2020 preget av store endringer.

I perioden 2010 vokste forventninger og krav til de tjenester det er snakk om kraftig.

Samtidig stod utvikling og utbygging av det kommunale tilbudene mindre og mer i ro. Et større antall brukere ventet på at tiltak skulle settes i verk. Det ble operert med flere midlertidige og kostbare tiltak i dette tidsrommet.

Med Parksvingen omsorgsboliger – ferdigstilt i september 2018 – er logistikk og tjenestespekteret i en helhet en annen. Etterspørsel etter og tilbudet av tjenester i seksjonen balanserer i øyeblikket langt bedre.

Bo- og aktivitetstjenester er sammen med Rakkestad familiesenter, Hjembaserte tjenester og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter et element av prosjektet Framtidige helse og omsorgstjenester. Potensialet som er i større fokus og innsats på egenmestring, hverdagsrehabilitering, forebyggenhet og helsefremmende tiltak skal tas ut – for at mennesker skal klare seg best mulig på egen hånd og etter det med primært et tilbud av de lettere kommunale tjenestene. Bo- og aktivitetstjenester har en rolle i de strategier og tiltak utvikles på dette området.

Politisk nivå og arbeidstakerorganisasjonene medvirker i tiltaket.

Kommunestyret får seg forlagt rapport fra prosjektet – Framtidige helse- og omsorgstjenester – fire ganger pr. år.

Bo- og aktivitetstjenester har fastsatt en rullerende plan for kompetanseøkning i sin virksomhet.

Det er i 2019 gjennomført opplæring av ansatte på viktige og prioriterte områder.

Dagsenteret har et sett av oppgaver til sine brukere. Det er i det hele tatt inne i en god utvikling.

Bo- og aktivitetstjenester anvender sine ressurser fleksibelt for å løse og finansiere tiltak som det ordinært ikke er ressurser til i budsjettet.

Som rådmannen vurderer det, fungerer det godt.

Bofellesskapet for enslige mindreårige flyktninger beveger seg inn i nye faser, og drift og aktivitet tilpasses nye premisser og rammer for tilbudet.

Teknikk, miljø og landbruk

Økonomi

TEKNIKK, MILJØ OG LANDBRUK	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
Og la	2019	2019	2019	2018

Seksjonsramme	52 371	54 459	48 209	51 232
---------------	--------	--------	--------	--------

Herav:

Lønn	36 596	35 962	35 510	35 498
Driftsutgifter	84 325	83 361	77 482	83 816
Bruttoramme	120 921	119 323	112 992	119 314
Driftsinntekter	-68 550	-64 864	-64 783	-68 082

Nettoramme	52 371	54 459	48 209	51 232
------------	--------	--------	--------	--------

1 000 kroner.

Netto utgifter ble på 52,371 millioner kroner. Budsjettet var på 54,459 millioner kroner. Det er mindre utgifter på kr. 2 088 000 i Teknikk, miljø og landbruk i 2019.

I stor grad er det tekniske, økonomiske forhold på selvkostområdene som skaper resultat.

Den regulære aktiviteten genererer netto mindre utgifter på kr. 269 000 i Teknikk, miljø og landbruk siste år.

Kommentarer

Teknikk, miljø og landbruk har plan- og forvaltningsoppgaver på flere samfunnsområder og dessuten et ansvar for viktig kommunal og annen lokal infrastruktur.

De først nevnte funksjoner – arealplanlegging, byggesaksbehandling, oppmåling, miljøforvaltning og landbruk – ivaretas av et lite, men kompetent miljø. I grove trekk er det en saksbehandler for hvert av de aktuelle feltene. Enhetene er dermed sårbare og lite robuste ved fravær og stor saksmengde.

Saksbehandlingstider er gjennomgående bedre enn i Østfoldkommuner og gjennomsnittet av landets kommuner.

Rådmannen har i de siste årene styrket saksbehandlingskompetanse og – kapasitet hos Rådmannen og i Teknikk, miljø og landbruk.

Standard på veinettet er en utfordrende oppgave for Rakkestad kommune.

Netto driftsutgifter pr. km. kommunal vei er under Østfoldkommuner og gjennomsnittet av landets kommuner:

	Rakkestad	Østfold	Norge
--	------------------	----------------	--------------

2019	2018	2019	2018	2019	2018
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Netto driftsutgifter pr. km. vei, Kroner.	84 040	81 624	129 717	130 481	156 892	146 669
---	--------	--------	---------	---------	---------	---------

Veinettet er omfattende, kommunen stor geografisk og befolkningsgrunnlaget tynt utenfor Rakkestad sentrum. Det lar seg ikke gjøre å holde en drifts- og vedlikeholdsmessig standard på alle veier som det geografisk mindre og tettere befolkede kommuner kan.

En konsekvens av de momenter som nevnt, er dessuten at andel av veinettet som ikke har fast dekke er høyt:

	Rakkestad		Østfold		Norge	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Andel kommunal vei uten fast dekke, Kilometer vei uten fast dekke av total veilengde.	54,5	54,5	14,7	15,4	27,3	28,0

Det er økonomisk og på andre måter krevende å drifte og vedlikeholde veier uten fast dekke.

Rakkestad kommune har etter sin størrelse en relativt stor bygningsmasse – mellom 50 000 og 60 000 kvadratmeter.

Eiendoms andel av totalt budsjett er over Østfoldkommuner, men i underkant av gjennomsnittet av landets kommuner:

	Rakkestad		Østfold		Norge	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Utgifter eiendom - av totalt budsjett, Prosent.	8,4	8,3	7,8	8,0	6,7	9,0

Et gjentakende tema er at kommunene anvender for lite av sine ressurser på drift og vedlikehold av eiendomsmasse, og at standard av den og verdier av aktiva forringes over tid. Det er tilfelle også i Rakkestad kommune. Oppvekst og helse og omsorg krever mesteparten av kommunen sine ledige midler.

Denne tendensen forsterker seg over tid.

Utredningen av boligkontor pågår og forhåpentlig kan det resultere i at enheten blir etablert i løpet av 2020.

Boligforvaltning er et krevende og komplekst område som det er viktig at kommunen tverrsektorielt samarbeider bedre og styrker seg på.

Tabellen viser renhold, energi og vedlikehold pr. kvadratmeter bygg:

	Rakkestad		Østfold		Norge	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Vedlikehold,	45	35	100	79	102	100
Renhold,	232	222	186	152	171	161
Energi,	139	150	126	107	134	126

Kroner pr. kvadratmeter bygg.

Utgifter til energi og særlig renhold er høye. Vedlikehold er lavt sammenlignet med andre kommuner.

Selvkostområdene (VAR) omfatter vann, avløp og renovasjon.

Rakkestad kommune har 100 prosent selvkostgrad på disse områder.

Årsgebyrene for husholdninger er i Rakkestad kommune, Østfoldkommuner og gjennomsnittet av norske kommuner i 2019:

	Rakkestad			Østfold			Norge		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Vannforsyning,	3 097	3 097	2 798	2 925	2 562	2 697	3 739	3 252	3 453
Avløp,	4 171	4 171	3 971	4 750	4 450	4 506	4 142	3 745	3 894
Renovasjon,	2 691	2 691	2 491	2 409	2 536	2 276	2 851	2 682	2 759
Sum, Kroner.	9 959	9 959	9 260	10 084	9 548	9 479	10 732	9 679	10 106

Uten at det er veldig store forskjeller, er Rakkestad kommune samlet sett under både fylkes- og landsgjennomsnittet på vann-, avløps- og renovasjonsgebyrene siste år.

Rakkestad kommune gjorde i 2019 store investeringer på vann- og avløpsområdet. Det vises i denne forbindelse til punktet «Investeringer».

Næringstiltak

Økonomi

NÆRINGSTILTAK	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2018
---------------	------------------	------------------------------	---------------------------------	------------------

Seksjonsramme	2 715	2 690	2 690	2 771
---------------	-------	-------	-------	-------

Herav:

Lønn	-	-	-	-
Driftsutgifter	2 715	2 690	2 690	2 771
Brutoramme	2 715	2 690	2 690	2 771
Driftsinntekter	-	-	-	-

Nettoramme	2 715	2 690	2 690	2 771
------------	-------	-------	-------	-------

1 000 kroner.

Kommentarer

Det er god balanse mellom regnskap og budsjett på dette området.

Større utgifter innen næringstiltak er:

Kjøp av tjenester av Rause AS,	kr.	2 278 336
Tilskudd til Rakkestad Næringsråd,	kr.	411 200
Rakkestad Handelsstand SA,	kr.	25 000

Kroner.

Kirke og trossamfunn

Økonomi

KIRKER OG TROSSAMFUNN	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Opprinnelig budsjett 2019	Regnskap 2018
------------------------------	--------------------------	---------------------------------------	--	--------------------------

Seksjonsramme	6 442	6 500	6 500	6 917
---------------	-------	-------	-------	-------

Herav:

Lønn	-	-	-	-
Driftsutgifter	6 442	6 500	6 500	6 917
Brutoramme	6 442	6 500	6 500	6 917
Driftsinntekter	-	-	-	-

Nettoramme	6 442	6 500	6 500	6 917
------------	-------	-------	-------	-------

1 000 kroner.

Kommentarer

Det er god balanse mellom budsjett og regnskap på dette området.

Rakkestad sogn oppnår kommunale overføringer i samsvar med avtale mellom kommunen og sognet.

Dessuten leverer Rakkestad kommune fra 2019 en rekke tjenester til Rakkestad sogn som det hittil har kjøpt av private leverandører.

Som rådmannen vurderer det, fungerer ordningene godt.

Fellesutgifter og fellesinntekter

Økonomi

FELLESUTGIFTER OG INNTEKTER	Regnskap	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2019	2019	2019	2018

Seksjonsramme	-47 796	-37 529	-34 572	-42 564
---------------	---------	---------	---------	---------

Herav:

Lønn	-15 287	-14 547	-7 651	-13 347
Driftsutgifter	523	9 574	292	1 076
Brutoramme	-14 764	-4 973	-7 359	-12 270
Driftsinntekter	-33 032	-32 556	-27 213	-30 294

Nettoramme	-47 796	-37 529	-34 572	-42 564
------------	---------	---------	---------	---------

1 000 kroner.

Kommentarer

Fellesutgifter og fellesinntekter omfatter lønns- og prisvekst, premieavvik, amortisering av premieavvik, betalingsformidling, Husbankens tilskudds- og låneordninger og motpost til avskrivninger.

Resultatet er bedre enn budsjettert. Det er et helt sett av årsaker til utfallet.

Investeringer

Økonomi

Investeringer

	Regnskap	Budsjett I	Budsjett II
KLP - Egenkapitalinnskudd,	1 603	1 800	1 610
IKT - Felles,	2 710	2 600	2 300
IKT - Skole - Innkjøp av pc'er til åttende trinn,	629	600	600
Kommunale bygninger - Påkostninger,	959	1 000	800
Midtstuen - Påkostninger,	0	400	0
Kommunale veier og bruer - inkl. veinavn,	271	4 000	300
Vann- og avløpsinvesteringer,	11 117	9 500	11 000
Rakkestad sentrum 2010 - 2018 - Pro & contraoppgjør,	0	800	0
Os skole,	36 332	29 500	33 500
Kjøp av utleieboliger,	4 226	0	3 250
Kjøp av aksjer, arealer og bygg,	897	1 600	800
Harlemåsen boligområde,	686	0	750
Oppvekstseksjonene - Utstyr,	50	500	50
Brann- og redningsvesenet - Utstyr,	789	250	750
Teknikk, miljø og landbruk - Utstyr,	831	500	800
Rakkestad kulturskole - Forprosjekt,	2 215	7 000	1 150
Omsorgsboliger - Hjembaserte tjenester,	24 160	6 000	23 500
Fladstadparken,	6	0	0
Friluftsområdet - Grytelandstjernet,	158	0	150
Skautun rehab og omsorgssenter - Oppgraderinger,	304	0	300
Friluftsområde - Suterer/Røsægstranda,	223	0	210
Skautun rehab og omsorgssenter - Bygg og anlegg,	976	500	1 000
Digitaliseringsprosjekt - NAV og PLO,	143	0	0
Tiltak for økt sykkelbruk,	45	0	0
Helse- og omsorgsseksjonene - Utstyr,	991	2 000	1 200
Prosjektskolen - Garasje på Rudskogen,	110	0	140
Brukerstyrt hus,	347	0	300
IT - utstyr, telefoni m.m. - Barnevernet,	168	0	175
Rakkestad kulturhus - Fasade,	63	0	0
Rakkestad familiesenter - Etablering av ladere for elbiler,	108	0	125
Rakkestad familiesenter - Biler,	733	0	700
Kirkeng barnehage - Ny avdeling,	5 920	0	5 150
Hjembaserte tjenester - Biler,	0	0	360
Finansiering av investeringsregnskapet,	0	0	8 238
Salg av eiendommer,	55	0	50
Startlån - Innlån og utlån	19 972	16 500	16 500

Sum,	117 797	85 050	115 758
1 000 kroner.			

Rakkestad kommune investerte for 117,797 millioner kroner i 2019. Det er 2,040 millioner kroner over regulert budsjett.

Som de største prosjektene trekker rådmannen fram:

- Os skole – 36,332 millioner kroner.
- Omsorgsboliger i Hjembaserte tjenester (Johs. C. Liens gate) – 24,160 millioner kroner.
- Vann- og avløpsinvesteringer i henhold til fastsatt planverk – 11,117 millioner kroner.
- Kirkeng barnehage – ny avdeling – 5,920 millioner kroner.

På grunn av god framdrift på enkelte av tiltakene (Os skole og omsorgsboligene) er det avvik mellom regnskaps- og budsjettallene. Fra rådmannens side tas det sikte på å legge fram prosjektregnskap for investeringer større enn kr. 3 000 000 (2019) i tredje eller fjerde kvartal 2020.

Rakkestad kommune opplever fremdeles stor etterspørsel etter startlån fra personer og familier som etablerer seg i egen bolig og anvender startlånordningen aktivt innenfor Husbankens regelverk og de lokalt fastsatte utfyllende retningslinjer.

Disse utlån var på 14 millioner kroner siste år.

Tap på aktuelle aktiva er lave.

Finansiering

	Regnskap	Budsjett I	Budsjett II
Egne midler,	4 709	10 000	5 008
Fonds,	6 508	2 000	0
Kompensasjon av merverdiavgift,	14 458	11 050	13 000
Refusjoner,	515	1 000	250
Mottatte avdrag på utlån,	4 421	4 000	4 000
Lån,	87 186	57 000	93 500
Sum,	117 797	85 050	115 758

1 000 kroner.

Rakkestad kommune anvender 4,709 millioner kroner av egne midler til finansiering av investeringer i 2019.

Fonds (bundne investeringsfonds i hovedsak) utgjør 6,508 millioner kroner.

Refusjonsinntekter er fra Østfold fylkeskommune, avvikling av interkommunale selskaper i sammenheng med etableringen av Indre Østfold kommune og et mindre privat tiltak.

Mottatte avdrag på utlån er ordinære og ekstraordinære avdrag på startlån og ordinære avdrag på næringslån.

Anvendelse av lån ble på 87,186 millioner kroner i 2019.

Skatter og statlige overføringer

Økonomi

Tekst	Regnskap		Budsjett	
	2019	2018	2019	2018
Skatt av formue og inntekt,	215 542	208 669	210 300	197 887
Rammeoverføringer m.m.,	276 849	275 576	264 819	271 730
Eiendomsskatt,	28 599	28 697	28 210	27 884
Andre direkte og indirekte skatter,	8	0	7	0
Sum,	520 998	512 942	503 336	497 501

1 000 kroner.

Kommentarer

For Rakkestad kommune var skatter av formue og inntekt, rammeoverføringer – inklusive inntekts-utjevningstilskudd – og eiendomsskatt på 520,998 millioner kroner i 2019. Det er 8,056 millioner kroner – 1,57 prosent – høyere enn budsjett.

Kommunen hadde langt større skatteinntekter enn forventet og budsjettet. For Rakkestad kommune ble de aktuelle merinntekter på 6,873 millioner kroner – 3,29 prosent – siste år.

Den utviklingen som er skissert, er uttrykk for en nasjonal tendens over tre – fire år.

Eiendomsskatt utgjorde 28,599 millioner kroner – mot budsjettet 28,697 millioner kroner.

Rakkestad kommune fikk inn kr. 98 000 mindre i eiendomsskatt enn det som var budsjettet til formålet.

Andre statlige overføringer

Økonomi

Tekst	2019	2018	2017	2016	2015
Integreringstilskudd, Tilskudd til dekning av renter	12 114	16 078	18 607	11 410	5 356
og avdrag på prosjekter,	1 829	1 804	2 071	2 439	2 550
KAD - plasser,	0	0	0	0	1 630
Sum	13 943	17 882	20 678	13 849	9 536

1 000 kroner.

Kommentarer

KAD – plasser er «kommunale akutte døgnplasser». Tiltaket ble inkludert i det ordinære inntekts-systemet for kommunene i 2016.

Rakkestad kommune oppnådde tilskudd til bosetting og integrering av flyktninger og kompensasjon for renter og avdrag på lån tatt opp til finansiering av skolebygninger og omsorgsboliger på 13,943 millioner kroner i 2019.

Det ble siste år ordinært ikke bosatt nye flyktninger i kommunen.

Finans

Økonomi

Tekst	2019	2018	2017	2016	2015
Renteutgifter, Renteinntekter, utbytte m.m.,	18 093 3 829	15 658 5 376	16 065 6 158	16 779 3 916	16 338 2 940
Netto renteutgifter	14 264	10 282	9 907	12 863	13 398
Avdrag på lån,	20 964	19 200	19 318	18 587	17 345
Sum rente- og avdragsutgifter, 1 000 kroner.	35 228	29 482	29 225	31 450	30 743

Kommentarer

Rakkestad kommune betalte renter og avdrag av sine forpliktelser med netto 35,228 millioner kroner i 2019.

Det er 5,746 millioner kroner mer enn året før.

Rakkestad kommune har høye finansutgifter som en følge av et ambisiøst investeringsnivå og dermed en sterkt økende langsiktig gjeld til finansiering av tiltak over tid.

Rente- og avdragsutgifter binder opp store deler av kommunens midler. Det reduserer handlefrihet og potensial for å bruke ressurser på kjerne- eller primær oppgaver.

Av Rakkestad kommunes langsiktige lån, er 67,15 prosent på løpende vilkår og 32,85 prosent sikret med ulike fastrenteavtaler (ordinære avtaler og rentebyttekontrakter).

Andel faste renter av total gjeldsmasse er lavere enn tidligere. Etter hvert som Norges Bank realiserer et høyere rentenivå, kan det utløse en utgiftsvekst og visse økonomiske utfordringer.

Rentebetingelsene varierer fra ca. 1,5 prosent p.a. og til 4,97 prosent p.a.

Som en følge av bra regnskapsresultater i 2015 – 2019 – og at midlene er satt av til fonds – har likviditeten blitt bedre. Renter av bankinnskudd økte til ca. kr. 2 130 000 siste år.

Rakkestad kommune har all sin likviditet/alle sine finansielle midler stående i bank. Det er ikke foretatt plasseringer i rentepapirer eller aksjemarkedet.

Etter at ny kommunelov i sin helhet trådte i kraft 1.1.2010, setter rådmannen i gang utarbeidelse av nye økonomi- og finansreglementer i samsvar med nytt regelverk i løpet av 2020.

Utbytte fra Rakkestad Energi AS var på kr. 1 634 029 i 2019. Dette er betydelig lavere enn i de siste årene.

Fonds Økonomi

Tekst	2019	2018	2017	2016	2015
Disposisjonsfond,	90 124	66 407	44 159	23 457	11 180
Bundne driftsfond,	26 747	23 774	23 408	28 054	24 676
Ubundne investeringsfond,	1 624	1 624	1 624	1 924	1 924
Bundne investeringsfond,	2 768	6 517	1 846	3 217	2 788
Sum,	121 263	98 322	71 037	56 652	40 568

1 000 kroner.

Rakkestad kommune har fonds på 121,263 millioner kroner ved utgangen av 2019. Det er 22,941 millioner kroner mer enn i 2018 og 80,695 millioner kroner over saldo for 2015.

Bundne driftsfond er ca. 3 millioner kroner høyere enn i 2018.

Størstedelen av de aktuelle fondsmidlene refererer seg til vann, avløp, slam, renovasjon og feiing – der ressursene (tidligere års avsetninger) i de nærmeste årene blir anvendt til å holde mest mulig stabile årsgebyrer for abonnentene.

Selvkostfonds utgjorde 8,155 millioner kroner. Det er kr. 921 000 mindre enn i 2018.

Tallene er:

Tekst	2019	2018	2017
Vann,	696	1 250	1 734
Avløp	4 457	4 608	5 342
Renovasjon	2 464	2 024	2 384
Slam,	539	1 194	753
Feiing	0	0	155
Sum,	8 156	9 076	10 368

1 000 kroner.

Andre større bundne fonds er:

- Erling Nærbys testamentariske gave, kr. 2 936 720.
- Interkommunalt prosjekt «Glomma sør for Øyern», kr. 3 089 661.

De aktuelle ressurser disponerer ikke Rakkestad kommune fritt.

For øvrig er det satt av midler til andre formålsbestemte fonds – som i de nærmeste årene blir brukt til å finansiere ulike typer aktivitet i kommunen.

Disposisjonsfondet er på 90,124 millioner kroner pr. 31.12.2019 – som er 23,717 millioner kroner mer enn ved utgangen av 2018.

Rådmannen går inn for å avsette overskuddet for 2019 – kr. 21 491 152 til disposisjonsfondet. Det beløper seg dermed til 111,615 millioner kroner etter årsoppgjørdisposisjoner.

Disposisjonsfondet er av en akseptabel størrelse pr. 31.12.2019.

Langsiktig gjeld

Økonomi

Tekst	2019	2018	2017	2016	2015
Samlet lånegjeld,	768 753	708 951	643 990	649 934	630 715
Lån til videre utlån,	74 076	69 810	47 264	47 264	45 205
Investeringslån,	694 677	639 141	596 726	602 670	585 510
Innbyggere	8 255	8 230	8 202	8 173	8 084
Investeringslån pr. innbygger, 1 000 kroner.	84 152	77 660	72 754	73 739	72 418

Kommentarer

Rakkestad kommune hadde langsiktige lån på 768,753 millioner kroner ved utgangen av 2019.

Som følge av store investeringer over mange år, er lånegjelden høy både i fylkes- og landsmålestokk.

Høy lånegjeld gir store årlige rente- og avdragsutgifter av disse forpliktelsene. Det binder opp midler. Kommunens økonomiske handlefrihet reduseres og det blir mindre ressurser tilbake til å anvende på kjerne- og primæroppgaver.

Politisk nivå bør være seg bevisst dette momentet.

Lån i Husbanken til videre utlån er på 74,076 millioner kroner. Det er 4,266 millioner kroner mer enn i 2018.

Av langsiktig gjeld er 125,114 millioner kroner – 16,28 prosent av samlet gjeldsmasse – selvfinansiert.

Lån i Husbanken til videre utlån, selvkostområdene (VAR) og kommunale skoler, leiligheter og boliger som er omfattet av statlige rente- og avdragskompensasjonsordninger inngår i selvfinansiert gjeld.

Renter og avdrag av 83,72 prosent av langsiktige lån – 643,600 millioner kroner – dekkes altså over det ordinære driftsbudsjettet. Det reduserer økonomisk handlefrihet og potensial for å kunne anvende ressurser på kjerne- og primære oppgaver.

Av de langsiktige lån er 67,15 prosent på løpende vilkår og 32,85 prosent sikret med fastrenteavtaler eller rentebyttekontrakter.

Rentebetingelsene varierer fra ca. 1,5 prosent p.a. til 4,97 prosent p.a.

Gjennomsnittlige renter på lån med løpende vilkår var på 2,30 prosent p.a. og faste renter 1,97 prosent p.a. Rentebytteavtalene ligger i intervallet 3,28 prosent p.a. – 4,97 prosent p.a.

Rakkestad kommunes langsiktige gjeld er høy sammenlignet med Østfoldkommuner og et gjennomsnitt av landets kommuner.

Likviditet

Kommentarer

For Rakkestad kommune ble likviditeten betydelig svekket fra 2011 – 2015.

Med bra regnskapsresultater i 2015 – 2019 – 21,491 millioner kroner (2019), 28,976 millioner kroner (2018), 27,463 millioner kroner (2017), 22,894 millioner kroner (2016) og 14,223 millioner kroner (2015) – har dette bildet forbedret seg vesentlig i de siste fem årene.

Midlene er i hovedsak satt av til disposisjonsfondet og er på denne måten en buffer og reserve mot sviktende inntekter og økende utgifter i en periode på 1 – 3 år.

Disposisjonsfondet utgjør 111,615 millioner kroner etter foreslåtte årsoppgjørdisposisjoner for 2019.

Det bidrar til økt forutsigbarhet, stabilitet og soliditet for kommunen.

Rådmannen påpeker likevel:

- Premieavviket i pensjonsordningene (betalte, ikke utgiftsførte premier) er på 32,899 millioner kroner (37,538 millioner kroner medregnet arbeidsgiveravgift) pr. 31.12.2019.

Det er likviditetssvekkende.

- Langsiktig gjeld er økende og binder opp større deler av kommunens ressurser til renter og avdrag av disse forpliktelsene i en lang horisont.

Det er likviditetsutfordrende.

Rakkestad kommune har fra 2014 hatt en trekkrettighet på 25 millioner kroner i Marker sparebank. Den gir likviditet til til enhver tid å kunne dekke opp løpende utbetalinger.

Trekkrettigheten har ikke blitt benyttet i de siste årene.

Pensjon

Økonomi

Tekst	2019	2018	2017	2016	2015
Brutto pensjonsforpliktelser,	962 851	915 113	872 941	836 365	805 798
Pensjonsmidler,	851 778	806 414	731 376	681 793	665 083
Netto pensjonsforpliktelser, 1 000 kroner.	111 073	108 699	141 565	154 572	140 715

Kommentarer

Rakkestad kommune hadde forpliktelser til pensjonsordninger for ansatte og folkevalgte medlemmer på 962,851 millioner kroner pr. 31.12.2019. Dette er en stigning på 47,738 millioner kroner (5,22 prosent) fra 2018.

Pensjonsforpliktelsene er langsiktig gjeld for kommunen.

Rakkestad kommune hadde samtidig pensjonsmidler pr. 31.12.2019 på 851,778 millioner kroner. Det er en vekst på 45,364 millioner kroner (5,63 prosent) fra 2018.

Netto pensjonsforpliktelser utgjorde dermed 111,073 millioner kroner pr. 31.12.2019 – noe som gir en økning i størrelsen på 2,404 millioner kroner (2,21 prosent) fra 2018.

Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK) er kommunens forsikringsleverandør på det aktuelle området.

Rakkestad kommune har store forpliktelser – men også aktiva – knyttet til pensjonsordningene for de ansatte og folkevalgte.

Premieavvik

Økonomi

Tekst	2019	2018	2017	2016	2015
Akkumulert premieavvik, 1 000 kroner. Akkumulert premieavvik – eksklusive arbeidsgiveravgift.	32,899	25 488	22 011	22 414	21 732

Pensjonspremiene varierer fra år til år avhengig av blant annet lønnsutviklingen og den avkastningen som pensjonskassene oppnår på sine investeringer/sin kapital.

Premieavvikene har som formål å jevne ut pensjonspremiene over år – slik at kommunens pensjonskostnader er forutsigbare og ikke går ned eller vokser for mye fra et år og til det neste.

Når den betalte premie er større enn pensjonskostnaden, oppstår et positivt premieavvik. Det avsettes i balansen og utgiftsføres deretter i driftsregnskapet over sju år.

I de tilfelle der premie er mindre enn pensjonskostnaden, beregnes et negativt premieavvik. Det balanseføres også, og inntektsføres så i driftsregnskapet over sju år.

Rakkestad kommune har akkumulerte positive premieavvik på 32,899 millioner kroner (eksklusive arbeidsgiveravgift) pr. 31.12.2019. Det gir en framtidig årlig driftsutgift på (i gjennomsnitt) 4,700 millioner kroner fram mot 2026.

Premieavviket er også et likviditetsutlegg for kommunen på 32,899 millioner kroner pr. 31.12.2019.

Etter årsoppgjørdisposisjoner er Rakkestad kommunes disposisjonsfond på 111,615 millioner kroner.

Med et akkumulert premieavvik på 32,899 millioner kroner som nevnt, er disposisjonsfondet netto (bufferen eller reservene mot økende utgifter og sviktende inntekter i en periode på 1 – 3 år) på 78,716 millioner kroner.

Det er til ettertanke når Covid 19 pandemien herjer i Norge på våren 2020.

Akkumulert premieavvik utgjør 29,48 prosent av driftsbufferen/driftsreservene – noe som svekker kommunens økonomiske stilling og soliditet vesentlig.

Bildet er det samme for kommunesektoren som en helhet.

Saksnr.: 2020/1945
Dokumentnr.: 4
Løpenr.: 58323/2020
Klassering: 3016-188
Saksbehandler: Anita Dahl Aannerød

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Rakkestad	12.05.2020	20/4

Forvaltningsrevisjonsrapport "Grunnskole - kvalitet i undervisningen"

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1.	Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet i undervisningen ved grunnskolen», samt rådmannens uttalelse til rapporten til etterretning, og slutter seg til revisjonens anbefalinger.
2.	<p>Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:</p> <p>1: Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet i undervisningen ved grunnskolen» til etterretning, og ber administrasjonen følge opp de fire anbefalinger som fremkommer av rapporten. Herunder:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skal Rakkestad kommune, jmfør opplæringslovens § 13-10, sørge for at tilstandsrapporten/ kvalitetsmeldingen som omhandler læringsmiljø, læringsresultater og frafall, behandles av kommunestyret årlig.• Rakkestad kommune skal, så fort det lar seg gjøre, legge frem tilstandsrapporten 2018/19 for kommunestyret til behandling.• Rakkestad kommune bør styrke sin innsats for å gjøre kvalitetssystemene bedre kjent blant ansatte ved skolene i kommunen.• Rakkestad kommune bør, i lys av den relativt høye andelen elever som mottar spesialundervisning, styrke sin innsats for å gi tilpasset opplæring innenfor rammene av ordinær undervisning. <p>2: Kommunestyret viser til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyret vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Kommunestyret ber kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter kommunestyrets behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til kommunestyret.</p>

Fredrikstad, 31.03.2020

Vedlegg

Forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet i undervisningen», datert 20. mars 2020.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

KU-sak 19/6, den 19. 06 2019 (Prosjektbeskrivelse)

KU-sak 18/22, 19.09 2018 (Forvaltningsrevisjonsplan 2018-2019)

Kommunestyresak 33/2018, den 25.10 2018, (Forvaltningsrevisjonsplan 2019-2020)

Saksopplysninger

Prosjektets problemstillinger:

Revisjonen har i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet arbeidet etter følgende problemstilling:

I hvilken grad arbeider kommunen systematisk med å sørge for god kvalitet i undervisningen ved grunnskolen?

Revisjonskriterier:

For å kontrollere og besvare problemstillingene har revisjonen utledet følgende revisjonskriterier (kontrollkriterier):

- Kommunen skal utarbeide en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringen. Denne rapporten skal drøftes av kommunestyret.
- Kommunens skoler skal jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå de målene som er fastsatt i læreplanverket (skolebasert vurdering).
- Kommunen skal legge til rette for at skolene har riktig og tilstrekkelig kompetanse, og at denne kompetansen videreutvikles.
- Kommunen skal tilrettelegge for at skolene får gitt tilpasset opplæring.
- Kommunen skal tilrettelegge for at skolene følger lærernormen.

Revisjonens konklusjon:

Med bakgrunn i sine kontrollhandlinger og vurderinger, vedrørende problemstilling og revisjonskriterier, konkluderer revisjonen med at kommunen i stor grad arbeider systematisk med å sørge for god kvalitet i undervisningen ved grunnskolen.

Revisjonens anbefalinger:

Revisjonen vurderer imidlertid at kommunen har enkelte forbedringsområder og gir derfor fem anbefalinger til kommunen, herunder:

Anbefaling 1: Rakkestad kommune bør, jmf. opplæringslovens § 13-10, sørge for at tilstandsrapporten/ kvalitetsmeldingen som omhandler læringsmiljø, læringsresultater og frafall, behandles av kommunestyret årlig.

Anbefaling 2: Rakkestad kommune bør, så fort det lar seg gjøre, legge frem tilstandsrapporten 2018/19 for kommunestyret til behandling.

Anbefaling 3: Rakkestad kommune bør styrke sin innsats for å gjøre kvalitetssystemene bedre kjent blant ansatte ved skolene i kommunen.

Anbefaling 4: Rakkestad kommune bør, i lys av den relativt høye andelen elever som mottar spesialundervisning, styrke sin innsats for å gi tilpasset opplæring innenfor rammene av ordinær undervisning.

Rådmannens høringsuttalelse:

Rådmannen har ingen spesielle merknader til rapporten. Dette fremgår på side 26 og side 29 i rapporten.

Vurdering

Det ligger til kontrollutvalget å forsikre seg om at revisors gjennomføring og rapportering

skjer i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området. Rapportens utforming, innhold, vurderinger og konklusjoner faller imidlertid inn under revisors selvstendige, faglige ansvar.

Revisjonen oppgir at prosjektet er gjennomført i tråd med «Standard for forvaltningsrevisjon» (RSK 001). Sekretariatet vurderer at rapporten gir svar på problemstillingen og kontrollutvalgets bestilling via prosjektplan.

Videre vurderer sekretariatet at valg av revisjonskriterier er relevante for å kunne besvare problemstillingen. Vi finner at undersøkelsen bygger på data innsamlet ved hjelp av flere metoder, herunder intervjuer, dokumentanalyse, samt spørreundersøkelse. Gjennom bruk av ulike metoder sikrer revisjonen rapportens validitet (gyldighet) og reliabilitet (pålitelighet). Samlet sett anser også sekretariatet at dataene som er benyttet er tilstrekkelig som grunnlag for rapportens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger. Revisors vurderinger er basert på innsamlet materiale, revisjonskriterier og de metodiske avgrensingene.

Sekretariatet vurderer at rådmannen slutter seg til revisjonens anbefalinger.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten og rådmannens uttalelse til rapporten til etterretning.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget legger revisjonens vurderinger og anbefalinger til grunn i sitt forslag til vedtak i kommunestyret, og videre at kontrollutvalget innstiller til kommunestyret at rapportens anbefalinger skal tas til følge og gjennomføres.

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT

RAKKESTAD

2019

Kvalitet i undervisningen ved grunnskolen

Innhold

1	Forord og prosjektmandat	3
2	Sammendrag	4
3	Innledning	6
	3.1 Problemstilling	6
	3.2 Avgrensning av prosjektet	6
	3.3 Revisjonskriterier	6
	3.4 Revisjonsmetoder	6
4	Problemstilling:	7
	4.1 Revisjonskriterier	7
	4.2 Revisors undersøkelse og innhentede data	10
	4.3 Revisors vurderinger og konklusjoner	22
	4.4 Anbefalinger	25
5	Rådmannens bemerkninger	26
6	Kildehenvisninger	27
7	Vedlegg	28

1 Forord og prosjektmandat

Revisjonen skal i henhold til kommuneloven¹ utføre forvaltningsrevisjon. Etter loven innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. God kommunal revisjonsskikk er å følge RSK 001; Standard for forvaltningsrevisjon, utarbeidet av Norges kommunerevisorforbund (NKRF). Dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er gjennomført i henhold til RSK 001. Prosjektet er gjennomført etter plan for forvaltningsrevisjon vedtatt i kontrollutvalget og kommunestyret i Rakkestad kommune, jmfør vedtak i sak 18/22 i kontrollutvalget, og sak 33/18 i kommunestyret.

Etter kommuneloven skal revisor rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget. Prosjektet er gjennomført etter vedtatt prosjektbeskrivelse i tidsrommet Oktober 2019 - Januar 2020. Rapportens faktagrunnlag er verifisert av kontaktpersonen i kommunen.

Prosjektansvarlige revisors habilitet og uavhengighet er vurdert opp mot kommunen og den undersøkte virksomheten, og revisjonen har funnet ansvarlig revisor habil til å utføre prosjektet.

Prosjektet er gjennomført av forvaltningsrevisor Casper Støten. I tillegg har stedlig revisor Inger Marie Karlsen-Moum deltatt i informasjonsinnsamlingen.

Revisjonen vil takke seksjonsleder for skole og andre som har deltatt i prosjektet, for hyggelig samarbeid i forbindelse med prosjektarbeidet.

Østre Viken Kommunerevisjon IKS
Rakkestad 20.03.2020

Jolanta Betker (sign.)
Konst. daglig leder

Casper Støten (sign.)
Forvaltningsrevisor

¹ Kommunelovens kapittel 23 jfr. § 23-3, samt kapittel 24, jfr. § 24-2.

2 Sammendrag

I dette forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen undersøkt i hvilken grad kommunen arbeider systematisk med å sørge for god kvalitet i undervisningen ved grunnskolen. For å besvare problemstillingen har revisjonen kontrollert om kommunen har planer og rutiner på plass for å sikre kompetanse, skolebasert vurdering, involvering av skoleeier, lærernorm og tilpasset opplæring.

Revisjonen har i kriteriene for prosjektet lagt til grunn at det forventes at skolene vurderer og reflekterer over egen praksis, slik at opplæringen kan forbedres kontinuerlig, og at undervisningen skal tilpasses den enkelte. Videre er det lagt til grunn at kommunestyret skal involveres i skolens arbeid for å oppfylle sin rolle som en aktiv skoleeier. Revisjonen har også lagt til grunn at skolene skal ha systemer som sikrer at lærerne har rett kompetanse, og at skolene følger opp lærernormen. Rapportens revisjonskriterier er i stor grad bygd på utvalgte bestemmelser i opplæringsloven og forskrift til opplæringsloven, samt kommunens eget planverk og underliggende målsetninger.

Revisjonens funn viser at det har blitt utarbeidet tilstandsrapport for Rakkestadskolen årlig, men at denne over flere år ikke har vært behandlet i kommunestyret. Det er et krav i opplæringsloven at den årlige tilstandsrapporten skal drøftes i kommunestyret, og revisjonen vurderer det derfor som uheldig at tilstandsrapporten ikke har blitt fremlagt for behandling i kommunestyret.

Revisjonens funn viser også at skolene har planer og rutiner for å følge opplæringslovens bestemmelser knyttet til skolebasert vurdering. Kommunen har utviklet kvalitetssystemer for en rekke områder av skolens virksomhet, blant annet for skolebasert vurdering. Innholdet i kvalitetssystemene er relativt godt kjent i organisasjonen, men det er imidlertid betydelige forskjeller imellom skolene. Det er etter revisjonens vurdering lagt til rette for at skolene i Rakkestad skal basere seg på et bredt kunnskapsgrunnlag i forbindelse med gjennomføringen av den skolebaserte vurderingen. Revisjonens funn viser at vurderingen utføres årlig, og at samtlige skoler utarbeider handlingsplaner som gjør rede for skolens vurderinger og peker på hvilke områder og tiltak som vil bli prioritert i det videre utviklingsarbeidet. Funnene viser at et flertall av ansatte opplever å bli involvert i arbeidet med den skolebaserte vurderingen. Et flertall av ansatte opplever også at forbedringsområder avdekket i den skolebaserte vurderingen følges opp med tiltak. Revisjonen har etter en helhetlig vurdering, konkludert med at skolene utfører skolebasert vurdering i tråd med forskrift til opplæringsloven.

Revisjonens funn viser at kommunen har en plan for å følge opp kravene i forbindelse med tilsetningskompetanse og kompetanseutvikling. Skolene har systemer for å holde oversikt over lærernes kompetanse, som bidrar til at skolene kan planlegge rekrutteringen på en hensiktsmessig måte. Skolene har fokus på kompetanseutvikling, og det tilbys etterutdanning til lærere der det er behov. Funnene viser at et betydelig flertall av lærerne opplever å ha gode muligheter for kompetanseutvikling. Imidlertid gis det uttrykk for både blant ansatte og ledelse, at begrensede ressurser påvirker omfanget av tilbudet som gis innen kompetanseutvikling. Enkelte ansatte har gitt tilbakemelding til revisjonen om at de i større grad enn i dag ønsker å delta på relevante kurs. Revisjonen har etter en helhetlig vurdering, konkludert med at skolene i tråd med opplæringsloven har rutiner for å følge opp kravet om rett kompetanse og kompetanseutvikling.

Revisjonens funn viser at ledelse og ansatte har fokus på tilpasset opplæring. Blant annet viste spørreundersøkelsen at mange lærere opplevde å lykkes med å gi tilpasset opplæring. Revisjonen fikk imidlertid mange tilbakemeldinger fra lærere på at det var en stor utfordring å tilpasse opplæringen i klasser der det var et stort språk i nivå mellom elevene, og at skolene ikke hadde ressurser til å gi tilstrekkelig tilpasset opplæring under slike forhold. Revisjonen fikk også tilbakemeldinger om at skolene og lærerne måtte tenke nytt om metode og fagforståelse for å tilpasse opplæringen i større grad. Revisjonen har også bemerket at kommunen har en høy andel elever med vedtak om spesialundervisning, sammenlignet med

landet for øvrig. Revisjonen har etter en helhetlig vurdering, konkludert med at det i noen grad tilrettelegges for tilpasset opplæring ved skolene i Rakkestad kommune.

En del av regjeringens satsning for blant annet å styrke den tilpassede opplæringen, er innføringen av en lærernorm. Kommunen har blant annet utviklet en kalkulator for å regne ut behovet for lærere, og tilgjengelig statistikk viser at skolene oppfyller lærernormen. Revisjonen konkluderer ut fra funnene at skolene i tråd med forskrift til opplæringsloven oppfyller lærernormen og at det tilrettelegges for at skolene følger denne.

På bakgrunn av en helhetlig vurdering av funnene, konkluderer revisjonen med at kommunen i stor grad arbeider systematisk med å sørge for god kvalitet i undervisningen ved grunnskolen.

Basert på revisjonens vurderinger og konklusjon fremmer revisjonen følgende anbefalinger:

Anbefaling 1: Rakkestad kommune bør, jmfør opplæringslovens § 13-10, sørge for at tilstandsrapporten/kvalitetsmeldingen som omhandler læringsmiljø, læringsresultater og frafall, behandles av kommunestyret årlig.

Anbefaling 2: Rakkestad kommune bør, så fort det lar seg gjøre, legge frem tilstandsrapporten 2018/19 for kommunestyret til behandling.

Anbefaling 3: Rakkestad kommune bør styrke sin innsats for å gjøre kvalitetssystemene bedre kjent blant ansatte ved skolene i kommunen.

Anbefaling 4: Rakkestad kommune bør, i lys av den relativt høye andelen elever som mottar spesialundervisning, styrke sin innsats for å gi tilpasset opplæring innenfor rammene av ordinær undervisning.

3 Innledning

3.1 Problemstilling

I hvilken grad arbeider kommunen systematisk med å sørge for god kvalitet i undervisningen ved grunnskolen?

3.2 Avgrensning av prosjektet

Dette forvaltningsrevisjonsprosjektet omhandler seksjon for skole i Rakkestad kommune. Prosjektet er avgrenset til å undersøke hvordan skolene jobber med kvalitetsutvikling gjennom den skolebaserte vurderingen, hvordan kompetansen sikres/videreutvikles, hvordan skolene sikrer tilstrekkelige lærere i tråd med lovkrav, og hvordan skoleeier involveres i arbeidet med å videreutvikle skolene. Prosjektet skal kontrollere om skolene og kommunen har utviklet prosedyrer og rutiner som er egnet for å opprettholde god kvalitet ved skolene. Prosjektet omhandler ikke kommunens forsvarlige system/internkontroll, men tar for seg skolenes praksis på de nevnte områder, og om prosedyrer og rutiner følges.

3.3 Revisjonskriterier

I henhold til standard for forvaltningsrevisjon må revisor fastsette revisjonskriterier for forvaltningsrevisjonen. Revisjonskriterier, ofte kalt «foretrukket praksis», er uttrykk for krav eller forventninger til en funksjon, aktivitet, prosedyre, resultat eller lignende. Revisjonskriterier fastsettes vanligvis med basis i en eller flere av følgende kilder: lovverk, politiske vedtak og føringer, kommunens egne retningslinjer, anerkjent teori på området og andre sammenlignbare virksomheters løsninger og resultater.

Revisjonskriterier for dette prosjektet er blitt utledet fra:

- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringen (opplæringsloven).
- Forskrift til opplæringsloven
- St.meld nr. 6 (2019-2020)
- St.meld nr. 21 (2016-2017)

- System for kvalitetsvurdering av skolene i Rakkestad kommune (herunder interne målsetninger)
- Kompetanseplan for Rakkestadskolen (herunder interne målsetninger)

En nærmere utledning av revisjonskriterier fremkommer i rapporten.

3.4 Revisjonsmetoder

Dette prosjektet er utarbeidet etter standard for forvaltningsrevisjon – RSK001.

Revisjonen har samlet inn informasjon fra flere kilder. Det er gjennomført et oppstartsintervju med seksjonsleder for skolene i Rakkestad kommune, der det ble innhentet relevant informasjon om kommunens arbeid med å følge opp og videreutvikle kvaliteten i Rakkestadskolen. Revisor og seksjonsleder har også gjennomført et ytterligere møte/intervju der skolens interne kvalitetsystem ble gjennomgått og drøftet. Revisjonen har gjennomført en spørreundersøkelse blant undervisningspersonalet og ledere ved samtlige skoler i kommunen. Undersøkelsen har gitt revisjonen et nyttig innblikk i ansattes opplevelse av arbeidshverdagen, og har avdekket hvordan de systemene som er satt på plass for å sikre og videreutvikle kvaliteten i undervisningen, har fungert i praksis. Spørreundersøkelsen ble sendt ut til 101 personer og fikk 75 svar, som tilsvarer en svarandel på 74 %.

Revisjonen har gjennomført dokumentanalyse av planer og systemer relevant for problemstillingen, herunder:

- System for kvalitetsvurdering av skolene i Rakkestad kommune.
- Kompetanseplan for Rakkestadskolen.
- Handlingsplaner 2019/2020 for samtlige skoler.
- Årsberetning for 2018 – Rakkestad kommune.

Revisjonen har også kartlagt og kommentert enkelte fakta om skolene for å kunne si noe om ressursinnsatsen og resultater i Rakkestadskolen.

Dette på bakgrunn av at kvaliteten ved skolene har sammenheng med omfanget og kvaliteten på ressursene som settes inn.

4 Problemstilling:

I hvilken grad arbeider kommunen systematisk med å sørge for god kvalitet i undervisningen ved grunnskolen?

4.1 Revisjonskriterier

Kommunens ansvar for lovkrav og kvalitet

Kommunen har ansvaret for at kravene i opplæringsloven og i forskriftene til loven oppfylles, herunder å stille til disposisjon de ressursene som er nødvendige for at kravene skal kunne oppfylles, jmfør opplæringslovens § 13-10.

Regjeringen har i sin stortingsmelding nr. 6 (2019-2020) uttalt at: «(...) skoleeier² har det overordnede ansvaret for kvaliteten på tilbudet og for å sikre gode rammebetingelser for og støtte til arbeidet i den enkelte skole».³ I stortingsmeldingen presiseres det også at skoleeiere, skoleledere og lærere i skolen i fellesskap har ansvar for å sørge for å utvikle kvaliteten i skolen. Arbeidet med kvalitet er en varig læringsprosess der skolene jobber systematisk med å reflektere over og vurdere egen praksis, sette seg mål og legge langsiktige planer.⁴

Også i stortingsmelding nr. 21 (2016-2017), er det utdypet hva som forventes av kommunen og skolene. Opplæringsloven forventer at skoleeier følger opp og vurderer sterke og svake sider ved skolene, og iverksetter tiltak og pålegg der det er nødvendig. Skoleeier skal være en aktiv kvalitetsutvikler. Skoleeiere som lykkes, kjennetegnes av en aktiv dialog fra klasserom til kommunestyre. De kjennetegnes av politikere med engasjement og ambisjoner for utvikling av skolen. De kjennetegnes også av en aktiv skoleadmini-

strasjon som er et koordinerende ledd med innsikt og kompetanse. De bidrar til skoleledernes og lærernes profesjonsutvikling gjennom å delegerer ansvar og sikre at alle kjenner sine ansvarsområder. Gode skoleeiere setter i gang prosesser der kommuner og skoler sammen bruker informasjon om elevresultater og læringsmiljø til å lage strategier for videre utvikling.

Skolebasert vurdering

Opplæringsloven legger premissene for hvordan norske skoler skal jobbe for å utvikle kvaliteten i skolen. Det er mange måter å jobbe for å forbedre kvaliteten på, og loven sier noe om hvilke krav som stilles til evalueringprosessen som skolen skal gjennomføre for å avdekke hvor behovene for innsats ligger. Ifølge § 2 *Skolebasert vurdering* i forskrift til opplæringsloven, skal skolen jevnlig⁵ vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå de målene som er fastsatt i læreplanverket. I dette ligger det å vurdere om endringer kan bidra til økt måloppnåelse hos elevene, og følge opp eventuelle slike endringer. Det er skoleeieren som har ansvar for å følge opp at disse vurderingene blir gjennomført i tråd med forutsetningene. I den skolebaserte vurderingen skal både elever og lærere involveres.

I arbeidet med kvalitetsutvikling, skal skolene gjennomføre en skolebasert vurdering, og

² Med «skoleeier» menes kommunen/ kommunestyret.

³ St. meld nr.6 (2019-2020) s. 23

⁴ St. meld nr.6 (2019-2020) s. 68

⁵ Med jevnlig vurdering menes det at skolebasert vurdering i utgangspunktet bør gjennomføres årlig.

følge opp resultatene av denne vurderingen. Hensikten med den skolebasert vurderingen er at skolene skal komme frem til tiltak for i større grad å kunne nå målene som er fastsatt i Lærplanverket for Kunnskapsløftet. Kommunen skal påse at skolene gjennomfører denne skolebaserte vurderingen, på samme måte som de også skal sørge for at de andre kravene i opplæringsloven og forskriftene til loven blir oppfylt. Dette følger av opplæringslovens § 13-10.

Ifølge opplæringslovens § 13-10 skal det som en del av oppfølgingsansvaret utarbeides en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa, knyttet til læringsresultater, frafall og læringsmiljø. Den årlige rapporten skal drøftes av skoleeier, dvs. kommunestyret.

Utdanningsdirektoratet legger til grunn at den skolebaserte vurderingen også kan være egnet som en kilde til informasjon som skoleeier trenger for å vurdere og følge opp at skolene etterlever regelverket. Funn og vurderinger fra den skolebaserte/virksomhetsbaserte vurderingen vil også kunne inngå i den årlige tilstandsrapporten.

Kompetanse

Opplæringsloven stiller krav til kompetanse hos skolens personell. Det følger av § 10-1 at den som tilsettes i en undervisningsstilling skal ha relevant faglig og pedagogisk kompetanse. § 10-2 fastslår at ansatte som skal undervise, må ha relevant kompetanse i de fagene de skal undervise i. Videre fastslår § 10-8 at det er skoleeieren som har ansvaret for at det er tilstrekkelig kompetanse i virksomheten, og at det må være systemer på plass for å sikre nødvendig kompetanseutvikling, for å fornye og utvide den faglige/pedagogiske kunnskapen og følge utviklingen i skolen og samfunnet.

Regjeringen har bestemt at krav til faglig fordypning for nyutdannede lærere skal gjelde for alle, derfor skal alle lærere innen 2025 ha minst 30

studiepoeng i faget for å kunne undervise i matematikk, engelsk og norsk, norsk tegnspråk og samisk på barneskolen. På ungdomsskolen er kravet 60 studiepoeng i disse fagene. Å sikre riktig og tilstrekkelig kompetanse ved tilsetning, samt å videreutvikle personalets kompetanse løpende, vil være en avgjørende faktor for å sikre kvaliteten i undervisningen. Skolene bør ha systemer på plass som kartlegger og sørger for at kompetansen til enhver tid er tilstrekkelig.

Lærernorm og tilpasset opplæring.

Stortinget bestemte i 2017 at det skulle innføres en øvre grense for hvor mange elever det skal være per lærer i offentlige grunnskoler. Dette er også kjent som lærernormen (forskrift til opplæringsloven § 14A-1). Lærernormen er fra regjeringens side innført på bakgrunn av at regjeringen mener at tiltaket vil styrke den tidlige innsatsen, og gi lærerne bedre tid til å se og støtte hver enkelt elev⁶. På 1.-4. trinn var normen satt til maksimum 16 elever per lærer i skoleåret 2018/2019, og ble skjerpet til 15 elever per lærer skoleåret 2019/2020. 5 til 7. trinn og 8 til 10. trinn skal i 2019/2020 ha maksimum 20 elever per lærer. Organiseringen av selve undervisningen er imidlertid opp til skolen. Beregningen skal ta utgangspunkt i lærere og elever i ordinær undervisning, også kalt gruppestørrelse 2. Dermed skal ressurser tilknyttet spesialundervisning og særskilt norskopplæring ikke telle med.

I tråd med opplæringslovens § 1-3 *Tilpassa opplæring*, skal opplæringen tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte elev. En av forutsetningene for at man skal kunne oppnå en mest mulig tilpassa opplæring er at det er tilstrekkelige lærere i skolen. Lærernormen er et av tiltakene som er ment til å legge til rette for dette.

Tilpasset opplæring gjelder for alle elever og er et virkemiddel for å sikre at alle elever får best mulig utbytte av den ordinære opplæringen. Det er ingen individuell rett, men det er en plikt til å

⁶ Regjeringen.no: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nye-regler-innforing-av-larernorm-i-grunnskolen/id2606134/>

gi tilpasset opplæring. Den tilpassede opplæringen skal skje gjennom variasjon og tilpassninger til mangfoldet i elevgruppen innenfor fellesskapet. Hvor dyktige skolene er på å tilpasse opplæringen innenfor den ordinære undervis-

ningen påvirker også behovet for spesialundervisning. Eksempler på tilpasset opplæring kan være tiltak knyttet til organiseringen av opplæringen, pedagogiske metoder og arbeid med læringsmiljø.

På bakgrunn av ovennevnte utredning har revisjonen utleder følgende revisjonskriterier:

Revisjonen har utledet følgende revisjonskriterier:

- Revisjonskriterium 1: Kommunen skal utarbeide en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringen. Denne rapporten skal drøftes av kommunestyret.
- Revisjonskriterium 2: Kommunens skoler skal jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå de målene som er fastsatt i læreplanverket (skolebasert vurdering).
- Revisjonskriterium 3: Kommunen skal legge til rette for at skolene har riktig og tilstrekkelig kompetanse, og at denne kompetansen videreutvikles.
- Revisjonskriterium 4: Kommunen skal tilrettelegge for at skolene får gitt tilpasset opplæring.
- Revisjonskriterium 5: Kommunen skal tilrettelegge for at skolene følger lærernormen.

4.2 Revisors undersøkelse og innhentede data

Fakta og tall om Rakkestadskolen

Innledningsvis vil revisjonen presentere noen fakta om skolene som er nyttig bakgrunnsinformasjon for videre drøfting i denne rapporten. Tallene er hentet fra utdanningsdirektoratet (*Skoleporten.udir.no.*)

Statistikkene som følger er gjeldende for hele skolesektoren i Rakkestad. Seksjon for skole i Rakkestad kommune inkluderer tre barneskoler (Os, Kirkeng og Bergenhus) og en ungdomsskole (Rakkestad ungdomsskole). Som det kan leses av tabellen under bruker Rakkestad kommune gjennomsnittlig flere kroner per elev enn

Østfold fylke og landet som helhet. Dette sier noe om hvordan Rakkestad kommune prioriterer skolene. Høyere utgifter kan ha sin årsak i levekår/demografiske forhold og f.eks. behovet for spesialundervisning. Størrelsesforskjeller på kommunen kan også påvirke ressursinnsatsen per elev. Ifølge kommunens årsberetning for 2018, har Rakkestad kommune en høyere andel elever som får spesialundervisning enn snittet for Østfold og landet, noe som er ressurskrevende.

Indikator og nøkkeltall	Rakkestad kommune	Østfold fylke	Nasjonalt
Driftsutgifter per elev	129 303	114 333	121 243
Lønnsutgifter per elev	100 358	91 406	95 297
Prosentandel lønnsutgifter av totale utgifter	85,2	83,7	81,7
Driftsutgifter til inventar og utstyr per elev	667	806	1 100
Driftsutgifter til undervisningsmaterieill per elev	1 471	1 186	1 400

Rakkestad kommune, Grunnskole, Økonomi, Alle eierformer, 2018–2018, Alle trinn, Begge kjønn

Skolene hadde i 2018 11,8 elever per årsverk til undervisning, inkludert timer til spesialundervisning og særskilt norskopplæring, dette er på linje med landsgjennomsnittet. Lærertettheten innen ordinær undervisning for de ulike trinnene fremgår av statistikken nedenfor (skoleåret

2018/2019). Lærertettheten i ordinær undervisning inkluderer ikke spesialundervisning og særskilt språkopplæring. Det er denne indikatoren som kan si noe om kommunen oppfyller lærernormen.

Indikator og nøkkeltall	Rakkestad kommune	Østfold fylke	Nasjonalt
Lærertetthet i ordinær undervisning	16,1	17,0	16,3
Lærertetthet i ordinær undervisning 1.–4. trinn	14,9	15,2	14,7
Lærertetthet i ordinær undervisning 5.–7. trinn	17,8	17,2	16,6
Lærertetthet i ordinær undervisning 8.–10. trinn	16,1	19,1	18,2

Statistikken viser at skolene har en lærertetthet som tilfredsstillers normens krav på alle trinn. Revisjonen må her ta forbehold om at lærertettheten er den samme eller høyere for skoleåret 2019/2020. Statistikken viser også at Rakkestad har en marginalt høyere lærertetthet i ordinær undervisning enn gjennomsnittet for Østfold fylke og landet.

Tabellen under viser andel av undervisningen som blir gitt av personale med godkjent utdanning i Rakkestad kommune. Denne er høyere

sammenlignet med landsgjennomsnittet (95,4 %). Godkjent utdanning vil i denne forbindelsen bety at man oppfyller kompetansekravene for tilsetting, jmfør opplæringslovens § 10-1. At skolene i Rakkestad har en høy andel lærere som tilfredsstillers kompetansekravene kan også ha sammenheng med at lønnskostnadene per elev er noe høyere enn snittet som vist til i den første tabellen.

Indikator og nøkkeltall	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	99,5	92,8	97,3	97,0	98,5

Nedenfor fremgår gjennomsnittet av grunnskolepoeng ved 10. trinn, sammenlignet med Østfold og landet samlet.

Indikator og nøkkeltall	Rakkestad kommune	Østfold fylke	Nasjonalt
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	42,6	41,2	42,0

Rakkestad kommune, Grunnskole, Grunnskolepoeng, Alle eierformer, 2018-2019, Trinn 10, Begge kjønn

Rakkestad gjennomfører nasjonale prøver på barne- og ungdomstrinnet. Nasjonale prøver gjennomføres i engelsk, lesing og regning. Nasjonale prøver skal vurdere og utvikle elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing, regning og i deler av faget engelsk, i tråd med kompetansemålene. Nasjonale prøver i lesing og regning er prøver i grunnleggende ferdigheter i alle fag. Prøvene tar derfor ikke bare utgangspunkt i kompetansemål i norsk og matematikk, men også i andre fag der mål for lesing og regning er integrert. Prøvene i engelsk tar utgangspunkt i kompetansemålene i faget engelsk.

Resultatene på nasjonale prøver rangeres på en skala mellom 20 og 80 poeng. På 5. trinn er det kategorisert tre mestringsnivåer, mens det ved 8. trinn er fem nivåer.

Av resultatene for nasjonale prøver for 5. og 8. trinn fremgår det at skolene i Rakkestad kommune for skoleåret 2019/2020 ligger omtrent på landsgjennomsnittet for begge trinnene. I de fleste kategorier har skolene i Rakkestad tilsynelatende marginalt bedre resultater enn skolene i Østfold fylke. Statistikken er imidlertid preget av noe usikkerhet, blant annet som følge av et relativt lite antall elever i Rakkestad, derfor kan man ikke med sikkerhet si at resultatene er bedre/dårligere enn landet eller Østfold i noen av tilfellene.

Resultatene for 5. trinn viser at elevene i gjennomsnitt ligger på mestringsnivå 2 av 3 (43-56 poeng). 8. trinn ligger på mestringsnivå 3 av 5 (44-54 poeng). Tabeller og grafer om nasjonale prøver som er forklart her er tilgjengelige på skoleporten.udir.no⁷.

⁷ Skoleporten.udir.no: [Nasjonale prøver](#)

Kvalitetsutvikling i Rakkestadskolen

I oppstartsintervjuet ble revisjonen opplyst om at kommunen har utviklet kvalitetssystemer for en rekke ulike områder av skolens virksomhet, som er sammenfattet i dokumentet «System for kvalitetsvurdering av skolene i Rakkestad kommune». Revisjonen har fått oversendt dette fra kommunen, og ser av dokumentet at hensikten med kvalitetssystemene er å, sammen med læreplan og avtaleverk, utvikle kvaliteten ved skolene i Rakkestad. Ifølge dokumentet er det utviklet systemer for å sikre oppfølging av opplæringsloven, skolebasert vurdering, HMS og økonomioppfølging. Dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er avgrenset i henhold til kriteriene i delkapittel 4.1 som blant annet legger til grunn at revisor skal kontrollere om skolene gjennomfører skolebasert vurdering. Som en del av prosjektet har revisjonen funnet det hensiktsmessig å vise til hvordan «system for kvalitetsvurdering av skolene» generelt er implementert i Rakkestadskolen.

Revisjonen ser i dokumentet at systemet for oppfølging av opplæringsloven ivaretar en rekke prosedyrer som er viktige for oppfylle lovkravene. Herunder finnes eksempelvis prosedyrer for elevvurdering, kartlegging og testing av elever, prosedyrer for tidlig innsats og spesialundervisning, prosedyrer for arbeidet med § 9A (skolemiljø/mobbing) og systemer for kompetansekartlegging, med mer. Oversikten over prosedyrer inneholder også frister for når disse skal revideres.

Revisjonen har gjennom spørreundersøkelsen foretatt blant undervisningspersonale og ledere, undersøkt i hvilken grad utvalgte prosedyrer benyttes blant ansatte i det daglige arbeidet. Dette er kontrollert ved at ansatte har krysset av i undersøkelsen for hvilke prosedyrer de har og evt. ikke har benyttet seg av. Ikke alle prosedyrene er like relevante for alle ansatte å bruke avhengig av hvilken stilling man er i eller hvilke trinn man underviser, derfor har revisjonen lagt til en mulighet for å svare «ikke aktuelt» på hver prosedyre. Svarfordelingen fremkommer av figur 1.

Av figuren kan man se at et stort antall lærere helt eller delvis benytter seg av systemer for kartlegging/testing av elever, prosedyre for gjennomføring av nasjonale prøver, elevvurdering og spesialundervisning.

FIGUR 1: BENYTTET DU FØLGENDE PROSEDYRER/SYSTEMER I DITT ARBEID?

	Ja	Nei	Delvis	Ikke aktuelt	N
Systemer for kartlegging og testing av elever	71,6%	4,1%	17,6%	6,8%	74
Prosedyrer for gjennomføring av nasjonale prøver	70,7%	5,3%	6,7%	17,3%	75
Prosedyrer for elevvurdering	77,0%	2,7%	18,9%	1,4%	74
Prosedyrer for tidlig innsats	41,9%	14,9%	28,4%	14,9%	74
Kartlegging / vurdering av norskkunnskaper og behov for tospråklig opplæring for minoritetsspråklige elever.	26,7%	21,3%	36,0%	16,0%	75
Prosedyrer spesialundervisning	65,3%	2,7%	24,0%	8,0%	75

En mindre andel benytter seg av prosedyren for tidlig innsats, selv om 2 av 3 også benytter denne helt eller delvis. Prosedyren for kartlegging av norskkunnskaper/tospråklig opplæring for minoritetsspråklige elever har størst andel som svarer «nei» på om prosedyren benyttes. Revisjonen tar utgangspunkt i at dette betyr at prosedyren kan være relevant, men at de aktuelle ansatte likevel ikke tar i bruk denne. Det må likevel tas forbehold om at prosedyren ikke har vært tatt i bruk på bakgrunn av at det ikke har vært noe konkret behov for det. At henholdsvis

14,9 % og 21,3 % av respondentene ikke benytter prosedyre for tidlig innsats og kartlegging/vurdering av norskkunnskaper/tospråklig opplæring for minoritetsspråklige elever, er imidlertid noe som bør bemerkes. Hva gjelder tidlig innsats, handler dette om å sette inn tiltak så tidlig som mulig når noe oppdages, uansett når i opplæringsløpet dette oppdages. Revisjonen har sett nærmere på resultatene og fordelt de etter hvilke trinn lærerne underviser for. Her viser tallene at lærere på 1. til 4. trinn helt eller delvis bruker prosedyre for tidlig innsats i større grad enn gjennomsnittet (84,6%). Bruk av prosedyren er fallende fra 5. til 7. trinn, for å så bevege seg opp mot gjennomsnittet på ungdomstrinnet. I hvilken grad ansatte tar i bruk/søker veiledning fra prosedyrer i sitt arbeid er en indikator på hvor godt skolenes kvalitetssystem fungerer i praksis. Resultatene generelt indikerer at en stor andel av lærerne og ledere benytter seg av prosedyrer der det er aktuelt.

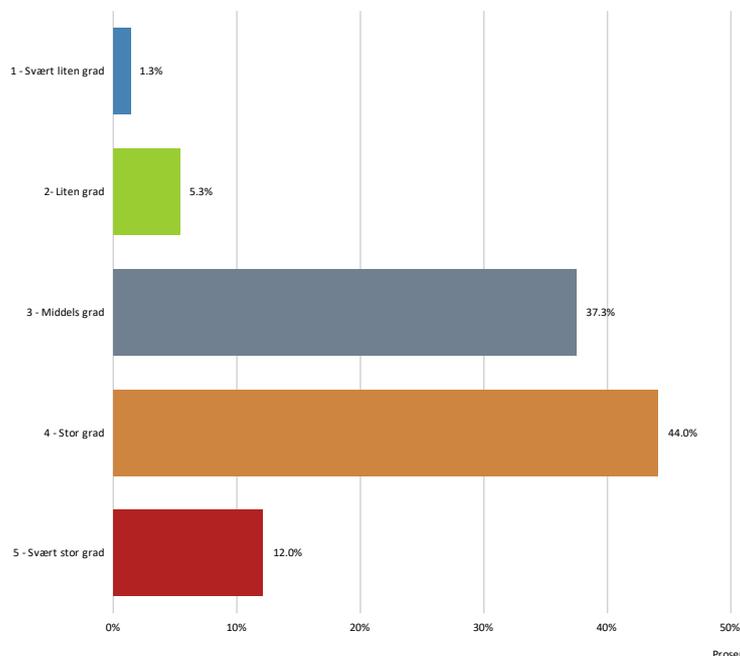
I spørreundersøkelsen foretatt blant undervisningspersonale og ledere ved skolene, spurte revisjonen om ansatte var kjent med kvalitetssystemene. Dette fremkommer av figur 2. Denne viser at over halvparten av respondentene (56%), opplever i stor eller svært stor grad å være kjent med systemene ved sin skole. I overkant av en tredjedel opplever å i middels grad være kjent med systemene. Revisjonen har analysert svarene fra den enkelte skole (vises ikke i grafen) og ser at Os skole skiller seg ut med en betydelig større andel som har svart i middels grad (60%). Kirkeng skole utmerker seg med en svært høy andel som i stor eller svært stor grad har kjennskap til systemene (87 %).

Revisjonen spurte også ansatte i hvilken grad de hadde fått opplæring i bruk av kvalitetssystemer og underliggende verktøy, som fremkommer av figur 3. Selv om en stor andel også her opplever å ha fått tilstrekkelig opplæring i stor eller svært stor grad (46,6%), er det betydelige sprik i oppfatningene. Gjennomsnittlig svar basert på det totale antallet svar er 3,42 (på en skala fra 1-5⁸).

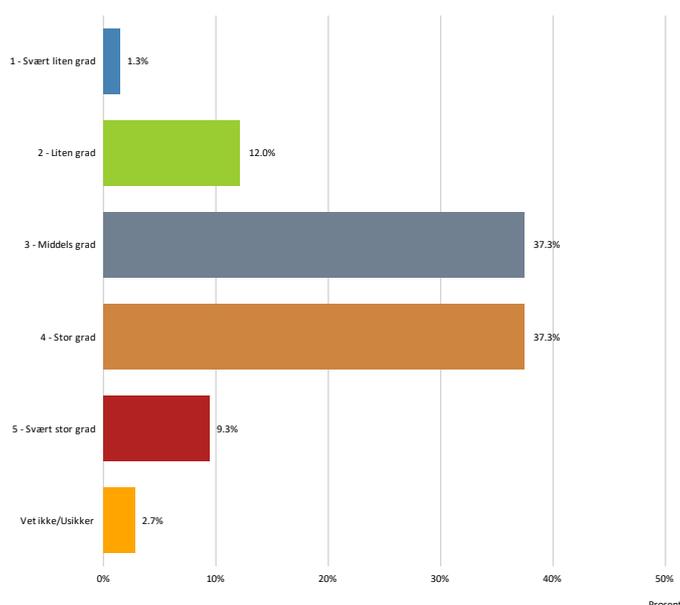
⁸ Med skala 1-5 henvises det til skalaen i spørreundersøkelsen (Fra 1 – svært liten grad til 5 – svært stor grad). Det gjennomsnittlige svaret

Gjennomsnittlig svar ved Os skole er 2,84, mens det ved Kirkeng skole er 4,00. De to øvrige skolene ligger omtrent på gjennomsnittet for alle skoler. Dette viser et betydelig sprik i oppfatninger blant de ulike skolene. I forbindelse med

FIGUR 2: I HVILKEN GRAD ER DU KJENT MED KVALITETSSYSTEMENE VED DIN SKOLE?

FIGUR 3: I HVILKEN GRAD OPPLEVER DU Å HA FÅTT TILSTREKkelig OPPLÆRING I HVORDAN KVALITETSSYSTEMENE (OG UNDERLIGGENDE PROSEDYRER/VERKTØY) SKAL FORSTÅS OG BENYTTES?

(3,42) betyr altså at respondentene i gjennomsnitt opplever å i middels til stor grad få tilstrekkelig opplæring.

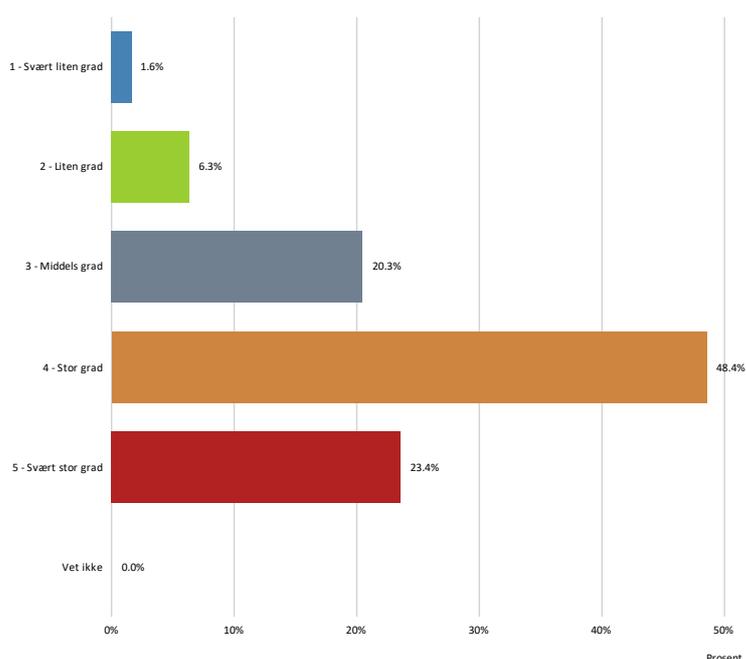
et senere spørsmål om kompetanseutvikling fikk revisjonen inn to tilbakemeldinger fra lærere som ønsket bedre opplæring i de digitale plattformene/ kartleggingsverktøyene.

Ledelse er et av de sentrale prinsippene for utdanningsløpet i Rakkestad kommune, og er viktig for å sikre at opplæringsloven følges opp. I system for kvalitetsvurdering av skolene fremsettes det følgende fire mål/kjennetegn på god ledelse i Rakkestadskolen:

- Skoleledelsen skal lede lærerens læring og utvikling.
- Skoleledelsen skal planlegge, koordinere og evaluere undervisning og læreplanarbeidet.
- Skoleledelsen skal ha tydelige forventninger til lærerrollen og kvaliteten på undervisningen.
- Skoleledelsen skal bruke Rakkestadskolens ressurser strategisk.

Revisjonen la disse kjennetegnene til grunn i sin spørreundersøkelse der ledere og lærere ble spurt i hvilken grad de opplevde at det ble levert på disse målene fra ledelsens side. I figur

FIGUR 5: I HVILKEN GRAD OPPLEVER DU AT LEDELSEN VED DIN SKOLE OPPFYLLER PUNKTENE NEVNT OVENFOR?

5 fremkommer svarene fra lærerne, mens i tabellen (figur 4) er det ledere inkludert rektorer som svarer på et lignende spørsmål (resultatene er oppgitt i absolutte tall på grunn av få respondenter).

Hvis man ser på gjennomsnittlig svar for respondentene i figur 5, er det 3,86 (på en skala 1 til 5). Gjennomsnittlig svar i figur 4 er 3,8. Det indikerer

FIGUR 4: I HVILKEN GRAD OPPLEVER DU SOM LEDER/REKTOR AT SKOLEN OPPFYLLER PUNKTENE NEVNT OVENFOR?

	Antall
1 - Svært liten grad	0
2 - Liten grad	0
3 - Middels grad	4
4 - Stor grad	4
5 - Svært stor grad	2
Vet ikke	1
N	11

at både ansatte og ledelse er rimelig samstemte i sin virkelighetsforståelse av hvordan skolene følger opp målene om ledelse. Lærerne vurderer sine ledere marginalt mer positivt enn det lederne gjør selv, uten at dette kan sies å være en signifikant forskjell. Ansatte har til gjengjeld noen flere besvarelser i ytterkantene av skalaen, noe som indikerer en større spredning i oppfatninger. Imidlertid tolker revisjonen resultatene slik at både lærere og ledere anser at de i stor grad leder/blir ledet på en måte som er i tråd med målene.

Skoleeiers rolle i utviklingen av skolene

I oppstartsintervjuet ble det nevnt at kommunen har fulgt opp en strategiplan for skolene som gjaldt ut 2018. Rådmannen er i gang med å utarbeide ny planstrategi for kommunen, og ny strategiplan for skolene er derfor er på vent foreløpig. Revisjonen ble videre opplyst om at det er en ambisjon om at nytt styringssystem skal føre til mer involvering i læringsprosesser fra politikere, foreldre og elever, samt at rådsorganene skal bli mer involvert. Det er også planer om å utarbeide en kvalitetsmelding som skal behandles av kommunestyret.

Det ble også nevnt at kvalitetsmeldingen skal erstatte tidligere tilstandsrapport og bli behandlet i kommunestyret. Nytt kommunestyre må si noe om hva innholdet i kvalitetsmelding skal være. Dette betyr også at kommunestyret bør si noe om hvilke mål som skal prioriteres i Rakkestadskolen, slik at kvalitetsmeldingen blir en god beskrivelse av hvordan kommunestyret prioriterer og om målene følges opp. En kvalitetsmelding kan også utgjøre et grunnlag for hvilke tiltak som skal prioriteres i strategiplan for skolene. Seksjonsleder oppgir at det er viktig at kvalitetsmeldingen også behandles i andre utvalg enn kommunestyret, herunder oppvekstutvalget og samarbeidsutvalget. Politikere bør også være orientert om drøftingene i SU.

Det ble sagt under intervjuet at det per i dag ikke behandles noen tilstandsrapport i kommunestyret. Kvalitetsmelding og strategiplan skal imidlertid utarbeides og legges frem for kommunestyret som en erstatning for tilstandsrapporten. Seksjonsleder har gjort søk i sak/arkivsystemet og ikke funnet at det har vært foretatt behandlinger i kommunestyret de siste årene. Revisjonen har også søkt i møtekalenderen på nett i tidsrommet 2014-2018 med samme resultat. Revisjonen har imidlertid funnet at det har blitt behandlet tilstandsrapport i kultur- og oppvekstutvalget. Som nevnt i delkapittel 4.1, er det et eksplisitt krav i opplæringsloven at tilstandsrapporten skal behandles i kommunestyret. Revisjonens funn viser at det har blitt utarbeidet tilstandsrapport som har blitt drøftet i politisk utvalg, men ikke i kommunestyret.

Det ble sagt i intervjuet at det finnes arenaer for samhandling med politikere, foreldre og elever, og at politikere absolutt er aktive og engasjert på mange områder knyttet til skole. Det er likevel et ønske om mer aktive og engasjerte politikere i forbindelse med å oppnå gode resultater og god kvalitet i Rakkestadskolen. Seksjonsleder opplever det som viktig at politikere og foreldre setter

fokus på områder det er knyttet utfordringer til, samtidig som man opprettholder det skolene allerede er gode på, som for eksempel trivsel.

Skolebasert vurdering

Det ble nevnt i oppstartsintervjuet at det gjennomføres skolebasert vurdering ved skolene årlig. Skolene følger et årshjul der målet er å komme frem til og følge opp en handlingsplan basert på egne vurderinger og vurderinger av eksterne undersøkelser, eksempelvis resultater fra nasjonale prøver og elevundersøkelsen.

I september hvert år går seksjonsleder ut til skolene og presenterer en tilstandsrapport, som blir en del av grunnlaget for de løpende vurderingene frem mot handlingsplanen. Skolene får forslag til saksgang og verktøy for gjennomføring, for å komme frem til en handlingsplan. Kommunen har arrangert «skoleting», som er en arena hvor skolene presenterer resultater og har drøftinger og refleksjoner sammen med politikere, lærere og foreldre. Kommunen har også ansatt en læringsmiljøkonsulent, og seksjonsleder ønsker å involvere vedkommende i arbeidet med skolebasert vurdering for å utvikle dette videre.

Systemet for skolebasert vurdering er sammenfattet i «System for kvalitetsvurdering av skolene i Rakkestad kommune» og inneholder en rekke dokumenter og verktøy som har som formål å sikre gode datagrunnlag og prosesser i forbindelse med skolens vurdering av organisering, tilrettelegging og gjennomføringen av opplæringen. Skolene benytter seg av sentrale datakilder fra blant annet skoleporten⁹ (slik som elevundersøkelsen og nasjonale prøver) og KOSTRA-tall¹⁰, med flere. Skolene har også kvalitetsdialog på flere nivåer og områder, og analyserer det pedagogiske arbeidet. Hver skole utarbeider sin tilstandsrapport og handlingsplan i forbindelse med skolebasert vurdering. Som det også ble nevnt i intervju, er skoletinget der

⁹ Skoleporten er utdanningsdirektoratets verktøy for vurdering av kvalitet i grunnopplæringen (<https://skoleporten.udir.no/>).

¹⁰ Kommune-stat-rapportering: styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer

og måloppnåelse i kommuner (<https://www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra/>).

politikere, foreldre, lærere og ledelse deltar, en viktig del av det årlige evalueringsarbeidet.

Kommunen har i sine kvalitetssystemer som mål å kartlegge ledelse, lærerkompetanse, læring og læringsmiljø. Her finnes det verktøy for at lærere og ledere skal vurdere egen praksis. Resultatene fra denne årlige gjennomgangen blir behandlet i samarbeidsutvalget og skolemiljøutvalget. Både seksjonsleder, rektor, lærere og elever på hver enkelt skole deltar i den skolebaserte vurderingen.

I intervjuet ble det gitt uttrykk for at det er utfordrende å kunne vite om samtlige lærere bruker kvalitetssystemet etter intensjonen, og dette nok til en viss grad kan variere. Revisjonen har tidligere redegjort for hvor kjent ansatte er med kvalitetssystemene og underliggende rutiner og systemer.

Revisjonen har bedt om og mottatt tilstandsrapporter og handlingsplaner for skoleåret 2019/2020. Revisjonen har gjennomgått skolenes handlingsplaner. En handlingsplan skal inneholde både en analyse av hvor skolen står, hvilket område skolen skal fokusere på fremover og tiltak for å nå målene som settes.

Revisjon kan konstatere ut fra det oversendte materialet at samtlige skoler har utarbeidet handlingsplaner for skoleåret 2019/2020. Hver skole har to handlingsplaner, en som beskriver tiltak for læringsmiljø og en med tiltak for læringsresultater. Revisjonen ser at hver handlingsplan inneholder et valgt fokusområde for perioden. Hver av handlingsplanene inneholder også en ståstedsanalyse, der det redegjøres for bakgrunnen for det valgte fokusområdet, og der det settes opp tiltak med mål om å oppnå bedring.

Eksempelvis har Rakkestad ungdomsskole valgt skolevegring som fokusområde innen læringsmiljø for innværende skoleår, dette har de gjort

på bakgrunn av at de har hatt økende utfordringer i tilknytning til fravær. Skolen har derfor igangsatt og planlagt tiltak som blant annet aktiv bruk av sosiallærere, interne kurs i temaet for ansatte og etablering av nye planer i forbindelse med fravær. Innen læringsresultater har skolen hatt fokus på å forbedre resultater innen engelsk, gjennom blant annet å opprette en arbeidsgruppe med lærere på tvers av trinnene som skal jobbe med en helhetlig løp for engelsk på barne- og ungdomsskolen. Dette arbeidet skal også sees opp mot fagfornyelsen¹¹.

Barneskolene har også i sine handlingsplaner, gjort rede for status, mål og tiltak i forbindelse med de utfordringer som avdekkes. Samtlige barneskoler har elevmedvirkning og lesing/skriving som et viktig fokusområde i innværende skoleår, men med litt forskjellig innretning mellom skolene både i tilknytning til tema og hvilke virkemidler som tas i bruk.

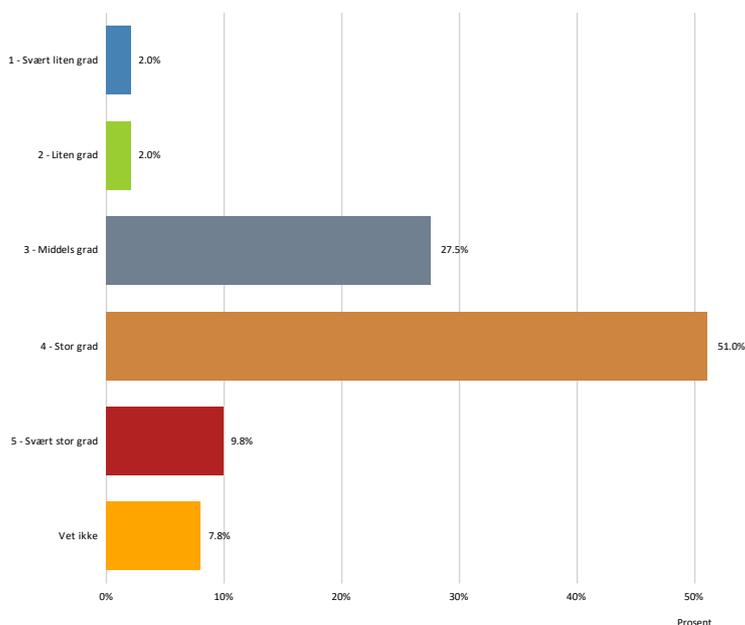
I revisjonens spørreundersøkelse ble de ansatte spurt om de var av den oppfatning at det ble gjennomført skolebasert vurdering årlig ved den skolen de var ansatt. 70 % av de spurte oppfattet det som at det ble gjennomført en slik vurdering årlig. 25 % svarte «vet ikke» på dette spørsmålet. 4,2 % svarte at det etter deres oppfatning ikke var gjennomført slik vurdering årlig. Det er noen mindre variasjoner mellom svarene fordelt på hvilken skole ansatte har sin arbeidsplass. Blant ansatte ved Os skole er det en større andel som har svart at det ikke gjennomføres årlig vurdering (10,5 %), samt flere som har svart «vet ikke» (31,6 %).

Ansatte ble også spurt om de opplevde å bli involvert i prosessen med skolebasert vurdering og om de opplevde at det på bakgrunn av den skolebaserte vurderingen ble iverksatt tiltak for å forbedre skolens resultater. Resultatene for det sistnevnte spørsmålet fremkommer av figur 6. Siden revisjonen her ber om respondentenes opplevelse av hvordan vurderingsprosessen

¹¹ Kunnskapsdepartementet har fastsatt nye læreplaner, som vil bli tatt i bruk i skolen fra høsten 2020.

fungerer, har revisjonen valgt å utelukke de respondentene som har svart vet ikke/nei på spørsmålet om det blir gjennomført skolebasert vurdering årlig.

FIGUR 6: I HVILKEN GRAD OPPLEVER DU AT FORBEDRINGSOMRÅDER SOM AVDEKKES I DEN SKOLEBASERTE VURDERINGEN FØLGES OPP MED TILTAK?

Omtrent 6 av 10 opplever at det i stor eller svært stor grad blir igangsatt tiltak som følge av den skolebaserte vurderingen. Nærmere en tredjedel av respondentene har oppgitt svaralternativ 1, 2 eller 3, med en klar overvekt på alternativ 3 (middels grad).

En stor andel av respondentene (64 %) opplever i stor eller svært stor grad å bli involvert i prosessen med skolebasert vurdering. 28 % opplever i middels grad å bli involvert og 4 % i liten grad. Fordelingen av svar fra de to sistnevnte spørsmålene er således ganske likt fordelt i skalaen fra 1 til 5. Svarfordelingen fra disse spørsmålene samt spørsmålet om skolebasert vurdering gjennomføres, indikerer at de aller fleste ansatte oppfatter at den skolebaserte vurderingen gjennomføres årlig og at den resulterer i tiltak, men ikke nødvendigvis i alle tilfeller. Revisjonen har også analysert tallene ved den enkelte skole, og her vises det relativt store variasjoner mellom skolene, der Os skole i mindre grad oppfatter at de blir involvert og Bergenhus skole i mindre grad opplever at tiltak iverksettes som følge av

den skolebaserte vurderingen. På dette nivået er imidlertid antallet respondenter per skole såpass lavt at det ikke alene kan være grunnlag for å fatte sikre konklusjoner.

Kompetanse

Det ble nevnt under oppstartsintervjuet at det er utarbeidet en egen kompetanseplan for skolene. Kommunen holder oversikt over personalets kompetanse gjennom et eget system, der kompetansen til hver enkelt lærer kartlegges. Dette går ut på at den enkelte lærer legger inn sin kompetanse i et «kompetansekort» som blir samlet i et felles Excel-ark som hver skole benytter seg av. Denne metoden bidrar til at skolene kan kontrollere at de har tilstrekkelig kompetanse, og danner også et grunnlag for hva slags kompetanse det skal søkes etter ved nyansettelser.

Revisjonen har mottatt skolens kompetanseplan. Revisjonen ser av planen at den har som formål å til enhver tid sikre at skolene har oversikt over kompetansebehovet og at nødvendige tiltak blir iverksatt. Planen har oversikt over hvilken formell kompetanse som kreves for å undervise i de enkelte fag. Planen skal være veiledede i rekruttering av nye lærere og ansettelser.

Planen inneholder hvilke mål Rakkestad kommune har satt for skolene i tilknytning til kompetanse, herunder:

- Sikre at det er tilstrekkelig og rett kompetanse i Rakkestadskolen, inkludert fokus på helhetlig skole.
- Sikre at det på skolenivå, systematisk og kvalifisert, gjennomføres evaluering og analyse av status for elevenes læringsutbytte og læringsmiljø som fører til faglig utvikling og profesjonsutvikling.
- Sikre at det er sammenheng og forutsigbarhet i kompetanseutvikling og kvalitetsutvikling både på skole- og kommunenivå.

Det første kulepunktet/målet ovenfor er å sikre tilstrekkelig og rett kompetanse i skolene i Rakkestad. Revisjonen har i spørreundersøkelsen kontrollert om ansatte har fått kartlagt sin kompetanse av skolen, gjennom å fylle ut kompetan-

sekort. I undersøkelsen oppgir 88 % av undervisningspersonellet at skolen har kartlagt deres kompetanse, 4,5 % svarte at skolen delvis hadde kartlagt deres kompetanse, mens 7,5 % ikke hadde fått kartlagt sin kompetanse.

Som vist til i delkapittel 4.1, har regjeringen innført nye kompetansekrav for lærere som definerer minimumskrav til antall studiepoeng i undervisningsfag. Det ble nevnt i intervju at ungdomsskolen er «i mål» med tanke på å oppfylle de nyeste kompetansekravene. Seksjonsleder presiserte imidlertid at dette er en kontinuerlig prosess der man hele tiden må jobbe for å ha personell med tilstrekkelig kompetanse. Det oppleves at mange nyutdannede lærere bare har kompetanse i to fag, og kommunen ser helst at de bør ha i tre fag for å få full ansettelse. Det ble også nevnt at det på barnetrinnet kan forekomme noe manglende kompetanse i forbindelse med det nye kravet. Lærerne har forøvrig dispensasjon frem til 2025 på å oppfylle kravet.

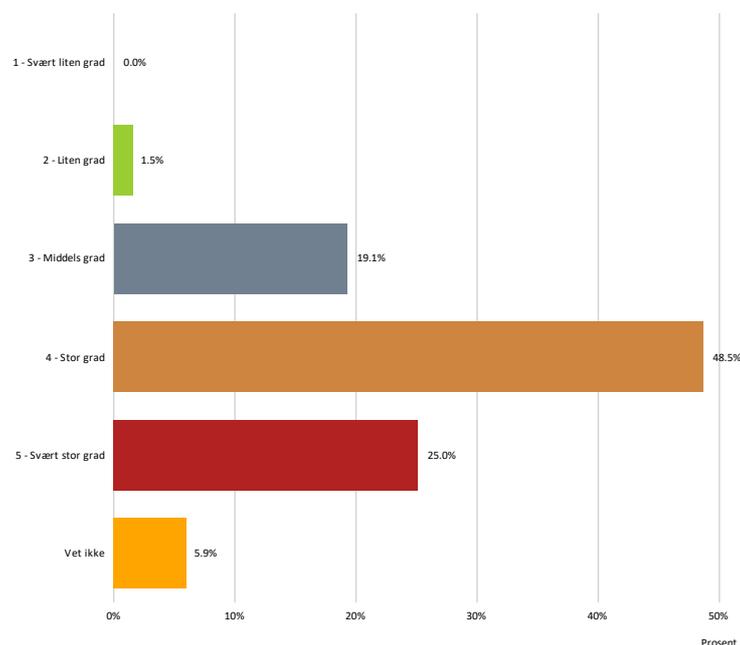
Det andre kulepunktet/ målet i kompetanseplanen er etter revisjonens oppfatning knyttet til skolebasert vurdering, som er omtalt tidligere i dette delkapittelet. Det tredje kulepunktet går derimot ut på å sikre blant annet kompetanseutvikling. Det ble sagt under intervjuet at det er begrenset med midler til å sende ansatte på etterutdanning, men at skolene hele tiden har lærere som tar etterutdanning. Det ble vist til som eksempel at 19 av de litt over 20 lærere som søkte i 2019, fikk plass på etterutdanning. Søknadene har blitt rangert av seksjonsleder utfra hva skolenes behov er, deretter har utdanningsdirektoratet hatt siste ord i saken.

Det ble også nevnt i intervjuet at kommunen har et samarbeid med høgskolen i Østfold, som innebærer at masterstudenter skal få bruke skolene i Rakkestad i forbindelse med forskning.

I spørreundersøkelsen ble lærerne spurt i hvilken grad de opplevde å få mulighet til nødvendig kompetanseutvikling. Resultatene fremkommer av figur 7. Cirka 3 av 4 respondenter har svart at de i stor eller svært stor grad har mulighet til kompetanseutvikling. Omtrent 1 av 5 svarer at

de i middels grad opplever mulighet til kompetanseutvikling. En respondent har oppgitt å ha liten mulighet for kompetanseutvikling. De som valgte alternativ 2 og 3, ble i undersøkelsen bedt om å utdype hvorfor de i liten eller middels grad opplevde å ha mulighet til kompetanseutvikling, og hvordan arbeidsgiver i større grad kunne tilrettelagt for økt kompetanseutvikling hos ansatte. Revisjonen vil dra frem de tilbakemeldingene som forekom hyppigst. I hovedsak var det to gjentakende temaer i tilbakemeldingene. Syv av de totalt tretten tilbakemeldingene revisjonen mottok ga på en eller annen måte uttrykk for at lærere i større grad burde gis mulighet til å delta på relevante kurs. Flere av disse respondentene ga også uttrykk for at det etter deres oppfatning er trang økonomi som ofte er til hinder for at slike tilbud gis. To av tilbakemeldingene ga uttrykk for at det er et behov for bedre opplæring i de digitale plattformene og kartleggingsverktøyene som skolene allerede benytter seg av.

FIGUR 7: I HVILKEN GRAD OPPELVER DU Å FÅ MULIGHET TIL NØDVENDIG KOMPETANSEUTVIKLING?

Lærernormen

Det ble nevnt i oppstartsintervjuet at lærernormen per i dag er oppfylt på alle skolene i Rakkestad kommune. Behovet for lærere regnes ut gjennom en kalkulator seksjonen har utviklet, der

det legges inn antall elever og omfang av spesialundervisning, valgfag og andre faktorer som påvirker utregningen. Da får skolene regnet ut hvor mange lærere som trengs for å oppfylle lærernormen. Kalkulatoren bygger på Utdanningsdirektoratets kalkulator¹², revisjonen ble opplyst om i oppstartsintervjuet at kalkulatoren avviker noe fra denne ved at flere elevgrupper regnes med, slik at behovet for lærere blir større enn minimumskravet.

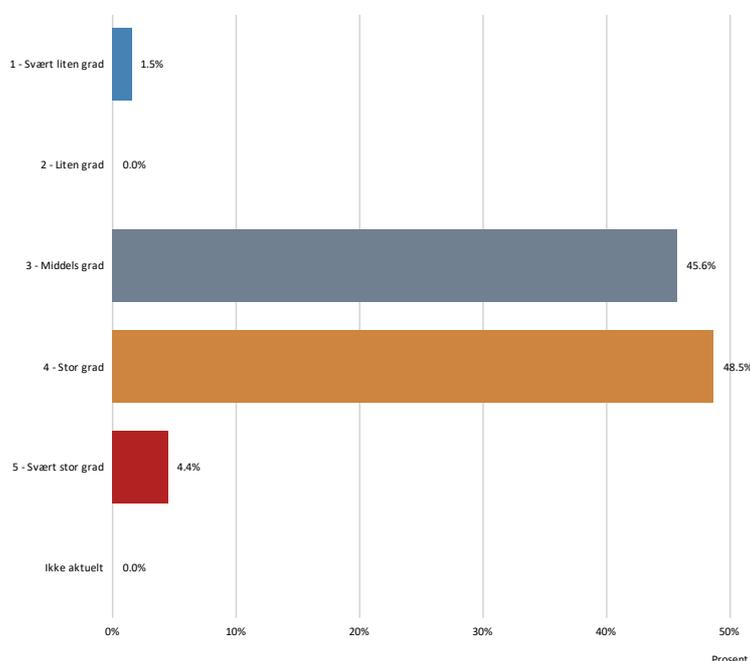
Det ble også nevnt at skolene i Rakkestad har gode søkertall på nye stillinger. Seksjonsleder ser at det er få problemer med å rekruttere lærere med rett kompetanse til skolene, og mener at dette både har med kommunens geografiske plassering å gjøre og at skolene i kommunen har et godt omdømme. Som vist til i tallene fra skoleporten, oppfylte skolene i Rakkestad for skoleåret 2018/2019 lærernormen på alle trinn.

Tilpasset opplæring

Det ble nevnt i oppstartsintervjuet at det overordnede arbeidet med tilpasset opplæring i stor grad henger sammen med skolebasert vurdering. Videre ble det presisert at tilpasset opplæring er et bredt begrep som kan inneholde et bredt sett med metoder/strategier i tilknytning til både læring av fag og sosial kompetanse. Hvordan tilpasset opplæring praktiseres kan dermed variere mellom klasserommene. Det er ingen konkret mal for hvordan tilpasset opplæring utføres. Undervisning kan tilpasses ved nivå, mengde og frekvens. De to første er en del av den daglige undervisning i de fleste klasserom. Det ble sagt i intervjuet at inntrykket av skolene generelt er at lærere er dyktige i forbindelse med å tilpasse mengde og nivå til den enkelte elev. Seksjonsleder tror det er mindre vanlig å differensiere på frekvens (Frekvens vil si at man kan gå fortere frem i «pensum»). Det kan være en utfordring å tilpasse undervisning til både flinke og mindre flinke elever. Ofte kan undervisningen bli et sted imellom.

Det ble nevnt i intervjuet at skolene benytter seg også av BTI- modellen (Bedre tverrfaglig innsats), som skal hjelpe lærere å vurdere/håndtere elever som de «undrer» seg over om har lese/skrivevansker, atferdsproblemer eller lignende. Det ble videre opplyst om at det er etablert ny PP-tjeneste i Rakkestad kommune. Det er et generelt ønske om at omfanget av spesialundervisningen skal gå ned, gjennom at skolene blir bedre på tilpasset opplæring. I forbindelse med verifiseringen av denne rapporten presiserte også seksjonsleder at Rakkestad kommunes relativt høye andel av spesialundervisning til dels hadde sammenheng med utfordringer i elevmassens sammensetning. Seksjonsleders erfaring var at elever fra andre kommuner i beredskapshjem, fosterhjem eller i institusjoner utgjorde en stor andel av spesialundervisningen i Rakkestad kommune. Revisjonen har ikke i denne forvaltningsrevisjonen undersøkt hvorledes elevmassens sammensetning påvirker andelen elever med spesialundervisning i kommunen.

FIGUR 8: I HVILKEN GRAD OPPLEVER DU SOM LÆRER AT DU LYKKES MED Å GI TILPASSET UNDERVISNING TIL ELEVENE?

¹² Udir.no: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/larernorm-kalkulator/larernorm-for-grunnskolen2/>

Det ble sagt under intervjuet at det ikke er gjennomført spesifikke tiltak i forbindelse med tilpasset opplæring de seneste årene. Skolene gjennomførte imidlertid omfattende kompetansehevingstiltak innen klasseledelse, tilpasset opplæring og vurdering for læring i perioden 2009 – 2013.

I spørreundersøkelsen ble lærerne spurt om de opplevde at de selv lyktes med å gi tilstrekkelig tilpasset opplæring til sine elever. Svarfordelingen fremkommer av figur 8. I overkant av halvparten av respondentene oppga at de i stor eller svært stor grad opplevde at de lyktes med å gi tilstrekkelig tilpasset opplæring. 45,6 % oppga at de i middels grad opplevde å lykkes, mens én respondent i svært liten grad opplevde dette. Både ledere og lærere fikk også et mer generelt spørsmål, der de ga svar på i hvilken grad de opplevde at skolen de arbeidet på ga tilstrekkelig tilpasset opplæring. Gjennomsnittlig svar på dette spørsmålet var 3,60 (skala 1-5), som er ganske på linje med gjennomsnittet i figur 8 (3,56). Revisjonen har også utregnet gjennomsnittsbesvarelsene per skole, og ser at lærerne ved Os skole har den laveste snittbesvarelse (3,25) på disse spørsmålene. Os skole skiller seg noe ut sammenlignet med de andre skolene som ligger nærmere eller over gjennomsnittet.

Lærerne som valgte et av svaralternativene mellom 1 og 3 på en av de ovennevnte spørsmålene fikk mulighet til å gi en tilbakemelding på hva de opplevde som utfordrende med å gi tilpasset opplæring, og hva som i så fall måtte endres for at skolen i større grad skulle lykkes. Revisjonen mottok 30 tilbakemeldinger fra lærere og skoleledere. Revisjonen har gjennomgått disse og fant at i 12 av de 30 tilbakemeldingene ble stort sprik mellom elever i samme gruppe/klasse nevnt som en betydelig utfordring for å lykkes med tilpasset opplæring. I mange av disse tilbakemeldingene ble mangel på tid og ressurser/personell i klassen nevnt som årsak til at man som lærer ikke kunne ivareta alles behov for tilpasset undervisning. I noen av tilbakemeldingene ble det også pekt på at et stort sprik mellom elever kunne føre til at undervisningen ble lagt på et nivå mellom de flinkere og de mindre flinke elevene. Noen av tilbakemeldingene

nevnte også at ressurser som burde gått til tilpasset opplæring til flere i klassen, noen ganger ble brukt til å følge opp enkelte elever med særlige behov.

To av tilbakemeldingene henviste til at tidsmangel gjorde at de ikke fikk gitt tilpasset opplæring i tilstrekkelig grad. Tre av tilbakemeldingen pekte på at skolen og lærerne i større grad burde tenke utradisjonelt og ta i bruk nye metoder, dette ble også i noen av disse tilbakemeldingene knyttet til at lærernes fagforståelse og evner innen metodebruk ofte kunne være varierende.

Revisjonen har valgt ut følgende tilbakemeldinger som illustrerer noen av utfordringene som var hyppigst nevnt blant respondentene:

Elever med samme faglige utfordringer, er veldig ulike på det meste annet, og de skal fungere som en gruppe. Det kan være utfordrende å nå frem på riktig måte. Noen ganger må det jobbes en til en, og det krever flere menneskelige ressurser.

– Lærer ved Kirkeng skole

Ulik kompetanse (- og vilje) blant lærerne på dette feltet. Hva må til: ha teammøter med utviklingstid, erfaringsdeling; kollegaveiledning, observasjon og refleksjon, utnytte fagsamarbeidstiden; lage felles planer, utpeke ressurslærere, ledelsen bør observere lærerne i klasserommet.

– Lærer ved Rakkestad ungdomsskole.

Jeg opplever at mange trenger flere voksne. At elever med tospråklig bakgrunn faller imellom og at disse ikke får tilstrekkelig opplæring. Også lite kunnskap om f.eks ulike språkvansker. Mye uro i klassen. Mange ulike sosiale faktorer som overskygger undervisningen.

– Lærer ved Os skole

Utfordrende å hele tiden finne materiale og lage hefter og kopier tilpasset elever både til det enklere og vanskeligere samtidig som det skal gis den samme tavleundervisningen. Hadde man hatt mulighet til å ha flere smågrupper med likt nivå eller bruke digitale ressurser som tilpasser seg nivået hadde det foranklet noe.

– Lærer ved Os skole

Det er krevende å vite til enhver tid hva eleven krever og hvordan det kan tilbys en "spot on" tilpasset undervisning. Det kreves god kompetanse og forståelse for fagstoffet og evne til å variere undervisning godt på metode. Denne fagforståelsen kan mangle hos noen. Jeg mener at jeg er god på tilpasset undervisning, men kan alltid bli bedre.

– Lærer ved Rakkestad ungdomsskole

Tilpasset opplæring er en utfordrende øvelse å få til hvis lærerne tenker tradisjonelt i forhold til organisering av klasserom og undervisning. Skal vi utvikle oss på område må vi i større grad implementere andre metoder å jobbe på rundt elevmedvirkning, vurdering, samarbeidslæring og læreplananalyse. Vi står klare til å jobbe med nye fagplaner som presiserer kompetansebegrepet ytterligere fra forrige læreplan -K06, og det kommer inn tverrfaglighet, dybdelæring og økt fokus på å lære og lære. Dette er omfattende arbeid som jeg som skoleleder må bruke som springbrett til å få økt fokus på, og bedre resultater med, tilpasset opplæring for alle.

- Skoleleder i Rakkestad

4.3 Revisors vurderinger og konklusjoner

I dette prosjektet har revisjonen undersøkt om kommunens systematiske arbeid er egnet for å opprettholde og videreutvikle kvaliteten ved skolene. De premisser for god kvalitet som er lagt til grunn i dette prosjektet er at ansatte skal ha rett kompetanse, at omfanget av personalressursene skal være i tråd med sentrale krav, at skolene skal vurdere og reflektere over egen praksis med den hensikt å forbedre og tilpasse den kontinuerlig, og at kommunestyret skal være involvert og bevisstgjøres i sin rolle som kommunens øverste premissleverandør for skolesektoren. Alle disse temaene kan sees i sammenheng med hverandre og skal sammen bidra til å opprettholde og heve kvaliteten i opplæringen.

Tilstandsrapport

Revisjonskriterium 1: Kommunen skal utarbeide en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa. Denne rapporten skal drøftes av kommunestyret.

Revisjonen har i revisjonskriteriet som vurderes her lagt vekt på kravet om at det skal utarbeides tilstandsrapport og at denne skal drøftes av kommunestyret.

Revisjonens funn viser at det har blitt utarbeidet tilstandsrapport for Rakkestadskolen årlig, men at denne per i dag ikke behandles i kommunestyret. Revisjonen har avdekket at det har vært en slik praksis over flere år.

Med bakgrunn i at det er et eksplisitt krav i opplæringsloven at den årlige tilstandsrapporten skal drøftes i kommunestyret, vurderer revisjonen det som uheldig at tilstandsrapporten ikke blir fremlagt for behandling i kommunestyret. Som kommunens øverste organ og skoleeier bør kommunestyret involveres i skolens arbeid. Revisjonen vurderer dette som viktig fordi involvering legger til rette for at kommunestyret oppfyller de forventninger som stilles til en aktiv skoleeier.

Seksjon skole er i gang med utarbeidelse av en kvalitetsmelding for skolene som skal erstatte dagens tilstandsrapport, og som blant annet skal legges frem for kommunestyret, dette vurderer revisjonen som positivt. Uavhengig av dette vil likevel revisjonen anbefale at rådmannen sørger for at tilstandsrapport for 2018/19 legges frem for kommunestyret så fort som mulig, slik at lovkravet overholdes.

Med bakgrunn i de funn og vurderinger som fremkommer i denne rapporten, vurderer revisjonen at kommunen har utarbeidet en tilstandsrapport, men at denne ikke er behandlet i kommunestyret slik opplæringsloven krever.

Revisjonen anbefaler Rakkestad kommune å sørge for at tilstandsrapport/kvalitetsmelding som omhandler læringsmiljø, læringsresultater og frafall behandles av kommunestyret årlig.

Skolebasert vurdering

Revisjonskriterium 2: Kommunens skoler skal jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå de målene som er fastsatt i læreplanverket (skolebasert vurdering).

Rakkestad kommune har etter revisjonens vurdering et system som sørger for at skolene jevnlig vurderer i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå de målene som er fastsatt i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Revisjonens funn viser at skolebasert vurdering i stor grad gjennomføres i skolene, og at vurderingen gjennomføres årlig, dette bekreftes både av spørreundersøkelsens resultater, informasjon fra intervju, og analyse av mottatt dokumentasjon. Kommunen har utviklet et kvalitetssystem for skolebasert vurdering der prosesser og prosedyrer i forbindelse med den årlige vurderingen beskrives, og der lærere og skoleledere har tilgang til digitale verktøy som bistår i prosessen. Skolene benytter seg av et datagrunnlag fra sentrale og kvalitetssikrede kilder slik som for eksempel elevundersøkelsen, nasjonale prøver,

KOSTRA og lignende, i forbindelse med vurdering av egne utfordringer og praksis. Skolene gjennomfører også interne evalueringer der lærere, foreldre og politikere involveres, et eksempel på dette er skoletinget. Dette sikrer at vurderingsgrunnlaget har en viss bredde, noe som styrker påliteligheten til de vurderinger som gjøres i forbindelse med organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen.

Samtlige skoler har utarbeidet handlingsplaner som inneholder ståstedsanalyse, fokusområde og tiltak for forbedring. Disse handlingsplanene er viktige dokumenter som peker på hvilke områder som vil bli prioritert i det videre utviklingsarbeidet. Dersom man skal ha tiltro til handlingsplanene som pålitelige fremstillinger av utfordringer og tiltak, forutsettes det at ansatte er involvert i prosessene som legger grunnlag for handlingsplanene. Revisjonens funn viser at et stort flertall av skolens ansatte er involvert i arbeidet, imidlertid opplever enkelte ansatte ved Os skole å være mindre involvert i prosessene. Et stort flertall av ansatte oppfatter også at forbedringsområder som pekes på i den årlige vurderingen, resulterer i tiltak. Ved Bergenhus skole opplever imidlertid en del ansatte at forbedringsområder i liten grad følges opp med tiltak.

Kommunen har i tillegg til systemet for kvalitetsutvikling i skolen, også opprettet et kvalitetssystem for oppfølging av opplæringsloven med forskrifter. Denne delen av systemet beskriver prosedyrer og verktøy ansatte bør være kjent med i denne sammenheng. Revisjonen har ikke kontrollert om skoleeiers system dekker alle deler av lovkravene i opplæringsloven. Revisjonen har imidlertid kontrollert om lærere og skoleledere generelt er kjent med prosedyrer og rutiner som er etablert i kvalitetssystemene, og om det har blitt tilrettelagt for at ansatte bruker disse prosedyrene og rutinene i sitt arbeid på skolen. Revisjonen har også valgt ut noen rutiner/ prosedyrer og kontrollert i hvilken grad disse brukes av lærere og skoleledere. Revisjonens funn viser at disse rutinene/ prosedyrene, helt eller delvis benyttes av et flertall av lærere og skoleledere i det daglige arbeidet.

Revisjonens funn viser at et flertall av lærere og skoleledere i stor grad er kjent med kvalitetssystemene som er tatt i bruk, og at et flertall opplever at de har fått tilstrekkelig opplæring for å ta i bruk systemene på en meningsfull måte, enkelte lærere etterspør imidlertid en mer omfattende opplæring i digitale verktøy/kvalitetssystemer. Det er også vesentlige variasjoner mellom skolene i tilknytning til kjennskap og opplæring i systemene. Os skole har i denne sammenheng minst kjennskap til systemene, og respondente her opplever i mindre grad å ha mottatt tilstrekkelig opplæring. At ansatte får tilstrekkelig opplæring er etter revisjonens vurdering en indikator på om ledelsen tilrettelegger for at systemene tas i bruk av de ansatte i arbeidet med skolebasert vurdering og annet arbeid som er tilknyttet skolens oppfølging av opplæringsloven.

Med bakgrunn i funnene i denne rapporten vurderer revisjonen at kommunen sikrer at skolene gjennomfører skolebasert vurdering, gjennom å jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå de målene som er fastsatt i læreplanverket. Skolenes interne kvalitetssystemer er relativt godt implementert, imidlertid indikeres det av revisjonens funn at det er behov for en styrket innsats for å gjøre systemene kjent på samtlige skoler, særlig i tilknytning til Os skole. Derfor anbefaler revisjonen at Rakkestad kommune styrker sin innsats for å gjøre kvalitetssystemene bedre kjent blant ansatte ved skolene i kommunen.

Kompetanse

Revisjonskriterium 3: Kommunen skal tilrettelegge for at skolene har riktig og tilstrekkelig kompetanse, og at denne kompetansen videreutvikles.

Kommunen har formalisert sitt arbeid med kompetanse blant undervisningspersonalet, gjennom en egen kompetanseplan. Kommunen kartlegger personalets kompetanse gjennom at ansatte rapporterer sin kompetanse til ledelsen, og at denne informasjonen settes i system. Dette

systemet benyttes for å avklare kompetansebehovet ved den enkelte skole, som er et nyttig grunnlag ved nyttilsetninger. At kommunen har oversikt over ansattes kompetanse bidrar også til at det holdes oversikt over de behov skolene måtte ha i forbindelse med de nye kompetansekravene som senest må være oppfylt i 2025. Av tallene fra skoleporten presentert i delkapittel 4.2, ser revisjonen at andel av undervisningen som blir gitt av ansatte med godkjent utdanning jfr. opplæringslovens § 10-1 over flere år har vært høy i Rakkestad kommune.

Revisjonens funn viser at det er fokus på kompetanseutvikling ved skolene i kommunen, og at det tilbys etterutdanning til lærere der det er et behov for kompetanseutvikling. Funnene viser også at et betydelig flertall av lærerne som ble spurt, opplever å ha gode muligheter for kompetanseutvikling. Både seksjonsleder og en del lærere har imidlertid gitt uttrykk for at begrensede ressurser påvirker omfanget av tilbudet som kan gis. En del lærere ønsker å delta på flere relevante kurs.

Med bakgrunn i de funn og vurderinger som fremkommer i denne rapporten, vurderer revisjonen at kommunen har etablert systemer for å sikre at skolene har riktig og tilstrekkelig kompetanse, og at denne kompetansen videreutvikles. Kommunen bør imidlertid løpende vurdere om seksjon skole har tilstrekkelig med ressurser for å dekke skolenes kompetanseutviklingsbehov.

Tilpasset opplæring og lærernormen

Revisjonskriterium 4: Kommunen skal tilrettelegge for at skolene får gitt tilpasset opplæring.

Revisjonskriterium 5: Kommunen skal tilrettelegge for at skolene følger lærernormen.

Tilpasset opplæring er et virkemiddel for at alle elever skal oppleve økt læringsutbytte av den ordinære opplæringen. Tilpasset opplæring skiller seg fra spesialundervisning ved at opplæringen skal tilpasses den enkelte innenfor rammen av den ordinære undervisningen.

Revisjonens funn viser at det er fokus på tilpasset opplæring i skolene i Rakkestad, og at seksjonsleder oppfatter at lærerne er dyktige på å tilpasse undervisningen med hensyn til mengde og nivå. Det er noe å hente på å tilpasse undervisningen til både flinke og mindre flinke elever. I spørreundersøkelsen var det mange lærere som oppfattet at de lyktes med å gi tilpasset opplæring, imidlertid fikk revisjonen mange tilbakemeldinger på at det var en stor utfordring å tilpasse undervisningen i klasser der det var et stort sprik i nivå mellom elevene. Revisjonen fikk mange tilbakemeldinger om at skolene ikke hadde ressurser til å gi tilstrekkelig tilpasset opplæring under slike forhold. Flere mente også at skolene og lærerne måtte tenke nytt om metode og fagforståelse for å tilpasse undervisningen i større grad.

Revisjonen vurderer på bakgrunn av funnene at både lærerne og ledelsen ser mye av de samme utfordringene knyttet til å gi tilpasset opplæring. Rakkestad kommune har en høyere andel elever som får spesialundervisning enn gjennomsnittet for landet og Østfold. Dette kan til dels stamme fra bakenforliggende årsaker i demografi og levekår, likevel vil en god tilpasset opplæring være egnet til å redusere bruken av spesialundervisning, derfor er det viktig at skolene i Rakkestad har fokus på dette.

Med bakgrunn i de funn og vurderinger som fremkommer i denne rapporten, vurderer revisjonen at kommunen i noen grad tilrettelegger for at skolene får gitt tilpasset opplæring. Revisjonen anbefaler at Rakkestad kommune, i lys av den relativt høye andelen elever som mottar spesialundervisning i skolen, styrker sin innsats med å levere tilpasset opplæring innenfor rammene av ordinær undervisning

Revisjonens funn viser at kommunen har utviklet en kalkulator som kan regne ut hvilket behov for lærere skolene har for å oppnå lærernormen. Det oppleves få utfordringer med rekruttering ved skolene i Rakkestad. Statistikk fra utdanningsdirektoratet viser også at skolene i Rakke-

stad for skoleåret 2018/2019 oppfylte lærernormen på alle trinn. Rekruttering av tilstrekkelig med lærere er likevel en oppgave som krever et kontinuerlig fokus.

Med bakgrunn i de funn og vurderinger som fremkommer i denne rapporten, vurderer revisjonen at kommunen tilrettelegger for at skolene følger lærernormen.

Konklusjon på problemstilling opp mot revisjonskriterier:

På bakgrunn av en helhetlig vurdering av funnene, konkluderer revisjonen med at kommunen i stor grad arbeider systematisk med å sørge for god kvalitet i undervisningen ved grunnskolen.

4.4 Anbefalinger

Basert på revisjonens vurderinger og konklusjon fremmer revisjonen følgende anbefalinger:

Anbefaling 1: Rakkestad kommune bør, jmfør opplæringslovens § 13-10, sørge for at tilstandsrapporten/kvalitetsmeldingen som omhandler læringsmiljø, læringsresultater og frafall, behandles av kommunestyret årlig.

Anbefaling 2: Rakkestad kommune bør, så fort det lar seg gjøre, legge frem tilstandsrapporten 2018/19 for kommunestyret til behandling.

Anbefaling 3: Rakkestad kommune bør styrke sin innsats for å gjøre kvalitetssystemene bedre kjent blant ansatte ved skolene i kommunen.

Anbefaling 4: Rakkestad kommune bør, i lys av den relativt høye andelen elever som mottar spesialundervisning, styrke sin innsats for å gi tilpasset opplæring innenfor rammene av ordinær undervisning.

5 Rådmannens bemerkninger

Forvaltningsrevisjonsrapporten «Kvalitet i undervisningen ved grunnskolen» har vært på høring hos rådmannen i Rakkestad kommune. Revisjonen mottok svar fra rådmann Alf Thode Skog per e-post datert 24.02.2020. Uttalelsen ligger som vedlegg 1 til rapporten. Rådmannen har ingen merknader til rapporten.

6 Kildehenvisninger

Litteratur

- Andersen, Kari Merete med flere. *Veileder i forvaltningsrevisjon, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)*. 1.utgave, 2006. Orkanger.

Dokumenter fra Rakkestad kommune

- System for kvalitetsvurdering av skolene i Rakkestad kommune.
- Kompetanseplan for Rakkestadskolen.
- Handlingsplaner 2019/2020 for samtlige skoler.
- Årsberetning 2018 – Rakkestad kommune

Lover

- LOV-2019-06-21-57 Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- LOV-1998-07-17-61 Lov om grunnskolen og den videregående opplæringen (opplæringsloven).

Forskrift

- FOR-2019-06-17-904 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- FOR-2006-06-23-724 Forskrift om opplæringsloven

Stortingsmeldinger

- St.meld nr. 6 (2019-2020)
- St.meld nr. 21 (2016-2017)

Internett

Regjeringen.no

- Lærernorm: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nye-regler-innforing-av-larernorm-i-grunnskolen/id2606134/> (dato: 14.01.2020)
- Fagfornyelsen 2020: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nye-lareplaner-for-bedre-laring-i-fremtidens-skole/id2632829/> (dato: 14.01.2020)

Skoleporten.udir.no:

- Nasjonale prøver: <https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsresultater/nasjonale-proever-5-trinn/rakkestad-kommune?orgaggr=a&kjonn=a&sammenstilling=1&fordeling=2> (dato: 14.01.2020)
- Nøkkeltall for skolene i Rakkestad: <https://skoleporten.udir.no/oversikt/oversikt/grunnskole/rakkestad-kommune> (dato: 14.01.2020)
- Kalkulator for lærernormen (18.03.2020): <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/larernormkalkulator/larernorm-for-grunnskolen2/>

7 Vedlegg

1. Rådmannens uttalelse, datert 24.02.2020.
2. Utvalgte resultater fra spørreundersøkelsen.

Fra: [Skog, Alf Thode](#)
Til: [Støten Casper](#)
Emne: Forvaltningsrevisjonsrapport - Kvalitet i undervisningen ved grunnskolen
Dato: mandag 24. februar 2020 08:10:04

Rapporten er lest gjennom.

Det er ikke spesielle merknader til rapporten.

Med hilsen,

Alf Thode Skog,
rådmann

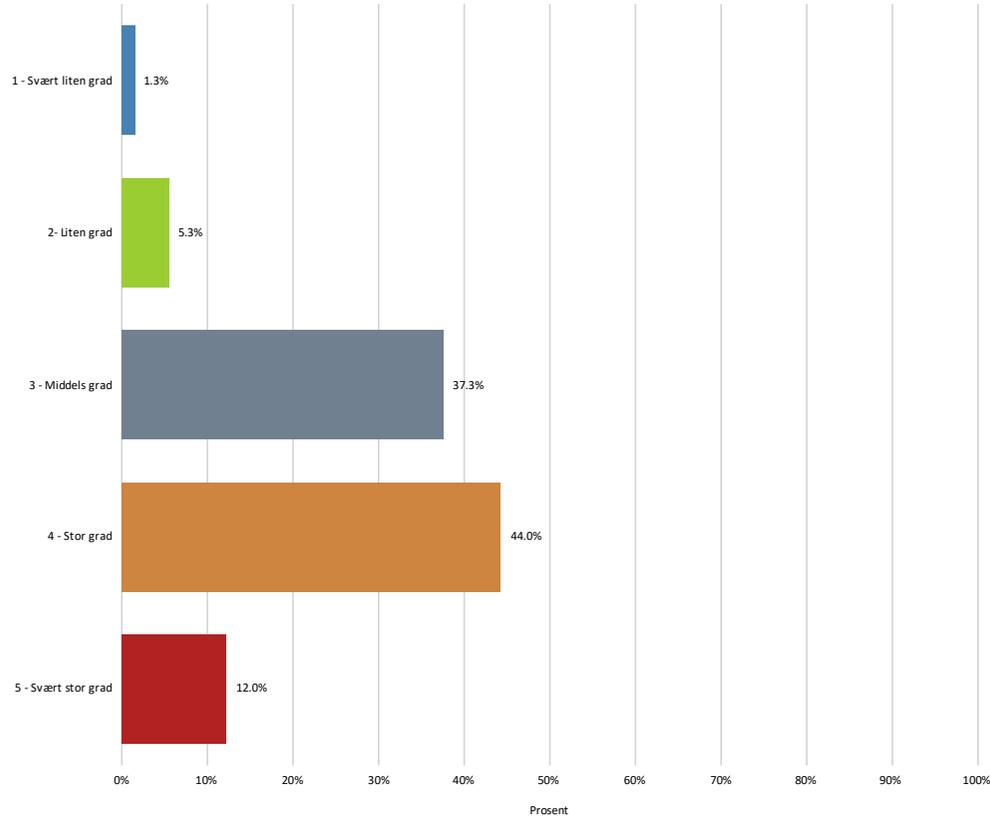
Spørreundersøkelse

Kvalitetssystemer

Nedenfor følger noen spørsmål relatert til system for kvalitetsvurdering av skolene. Skolen har kvalitetssystemer som skal ivareta en rekke krav og målsetninger, revisjonen vil i hovedsak fokusere på de delene som omhandler oppfølging av opplæringslovens bestemmelser knyttet til internkontroll og skolebasert vurdering. Kvalitetssystemet for skolene er forklart i dokumentet "System for kvalitetsvurdering av skolene i Rakkestad kommune". I følge dette dokumentet skal kvalitetssystemene være lett tilgjengelige og kjent blant alle medarbeidere.

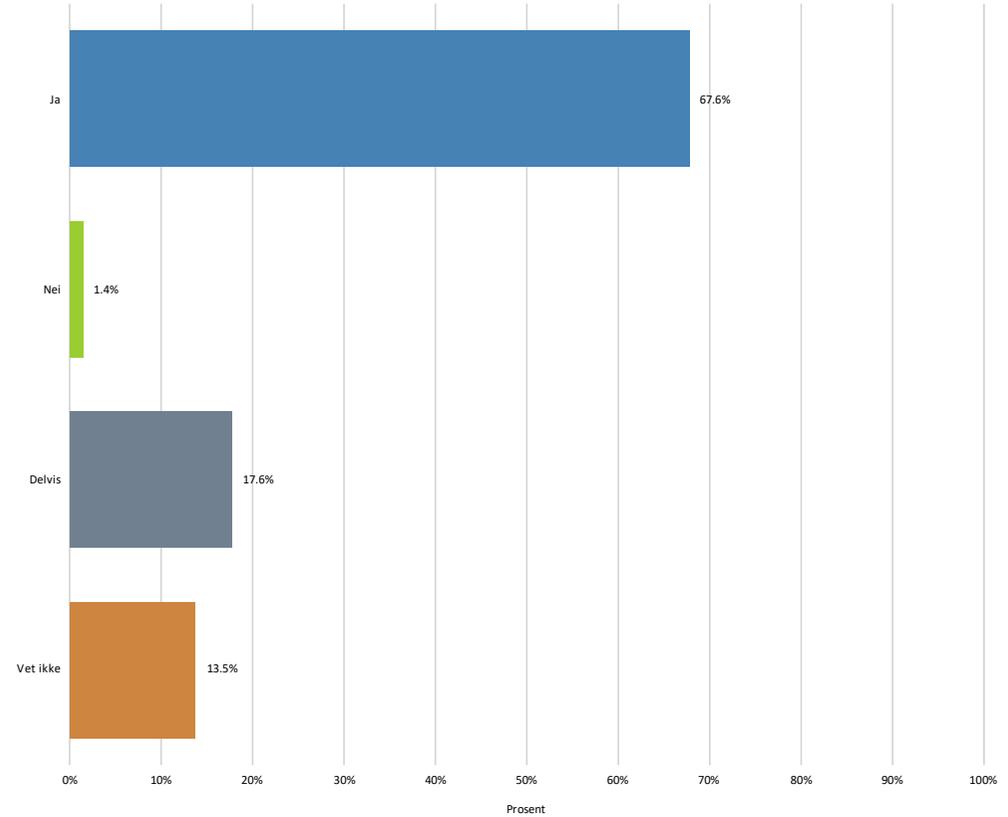
På en skal fra 1-5, hvor 1 er i svært liten grad og 5 er i svært stor grad:

1. I hvilken grad er du kjent med kvalitetssystemene ved din skole?

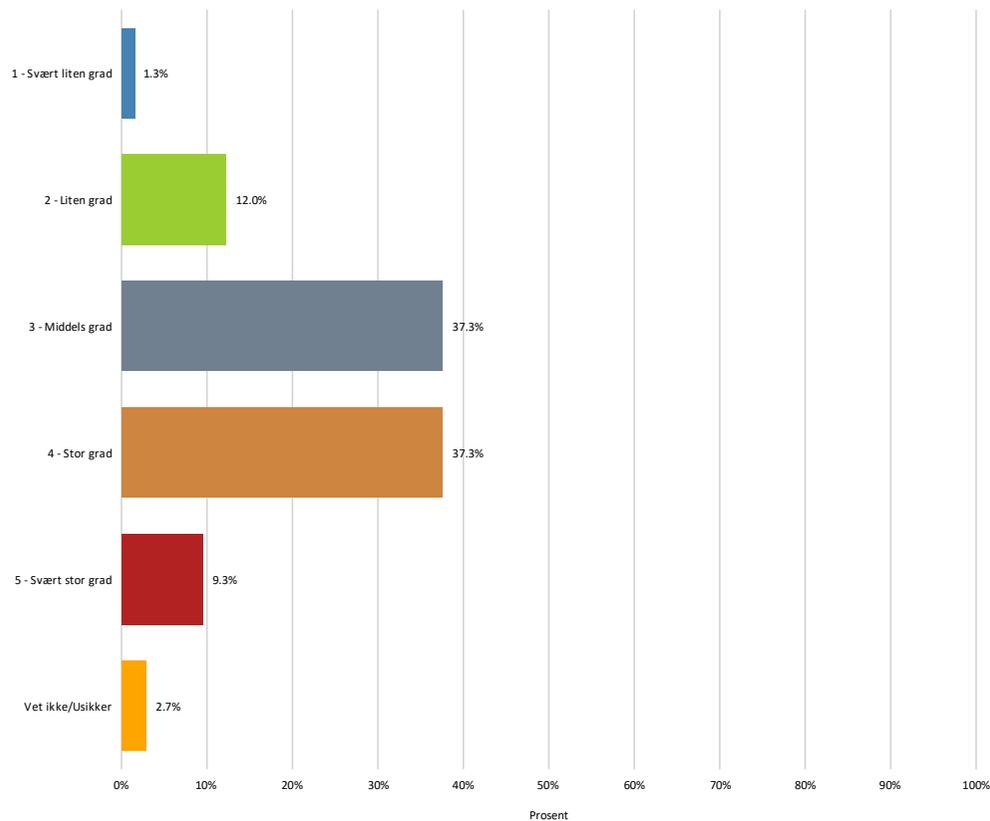
Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
I hvilken grad er du kjent med kvalitetssystemene ved din skole?	75	3,60	0,82	4,00

2. Har du tilgang til kvalitetssystemene på arbeidsplassen?

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
Har du tilgang til kvalitetssystemene på arbeidsplassen?	74	1,42	0,81	1,00

3. I hvilken grad opplever du å ha fått tilstrekkelig opplæring i hvordan kvalitetsystemene (og underliggende prosedyrer/verktøy) skal forstås og benyttes?

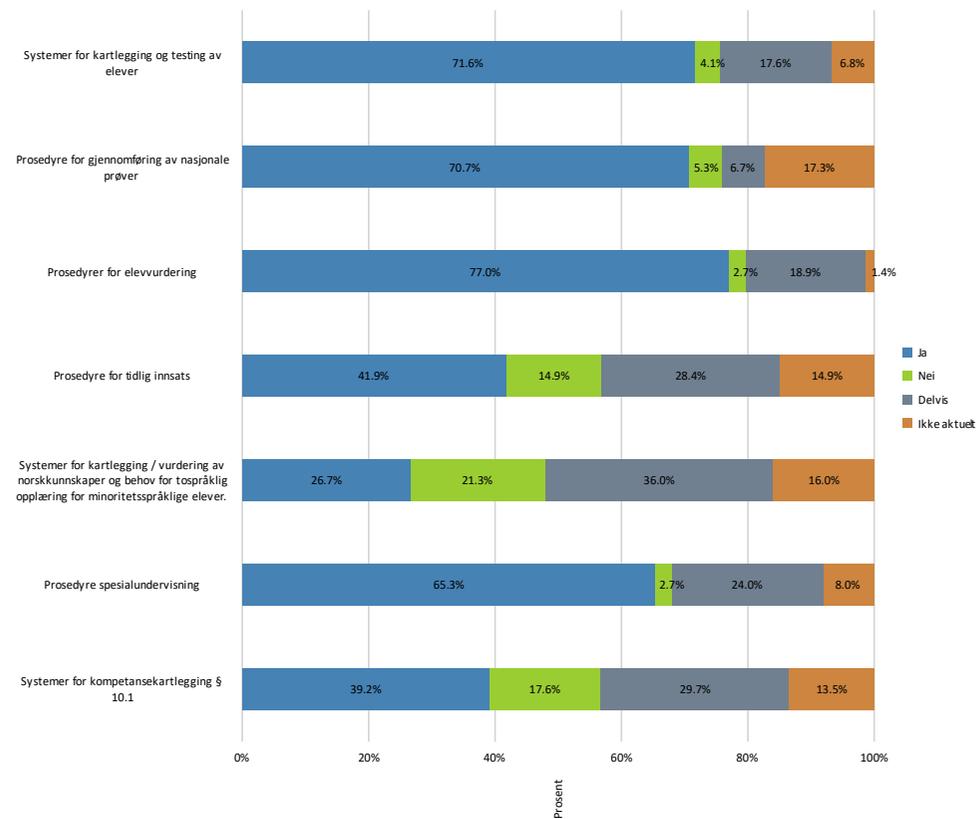

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
I hvilken grad opplever du å ha fått tilstrekkelig opplæring i hvordan kvalitetsystemene (og underliggende prosedyrer/verktøy) skal forstås og benyttes?	75	3,42	0,87	3,00

Kvalitetssystemet for oppfølging av opplæringslovens §13.10 inneholder bl.a.:

Systemer for kartlegging og testing av elever, prosedyrer for elevvurdering, systemer for kartlegging / vurdering av norskkunnskaper og behov for tospråklig opplæring for minoritetsspråklige elever, prosedyre for tidlig innsats, prosedyre spesialundervisning, prosedyre arbeidsmiljø etter § 9a, prosedyre for gjennomføring av nasjonale prøver, prosedyrer for tildeling av skoleplass, rutiner for elever med skoletilhørighet i en annen kommune, rutiner ved permisjoner og fravær, systemer for kompetansekartlegging § 10.1 med mer.

4. Benytter du følgende prosedyrer/systemer i ditt arbeid?

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
Systemer for kartlegging og testing av elever	74	1,42	0,79	1,00
Prosedyre for gjennomføring av nasjonale prøver	75	1,23	0,58	1,00
Prosedyrer for elevvurdering	74	1,41	0,79	1,00
Prosedyre for tidlig innsats	74	1,84	0,89	2,00
Systemer for kartlegging / vurdering av norskkunnskaper og behov for tospråklig opplæring for minoritetsspråklige elever.	75	2,11	0,86	2,00
Prosedyre spesialundervisning	75	1,55	0,88	1,00
Systemer for kompetansekartlegging § 10.1	74	1,89	0,89	2,00

Rakkestadskolen baserer seg på følgende prinsipper/kvalitetsområder for utdanningsløpet i skolen: ledelse, lærerkompetanse, læring og læringsmiljø.

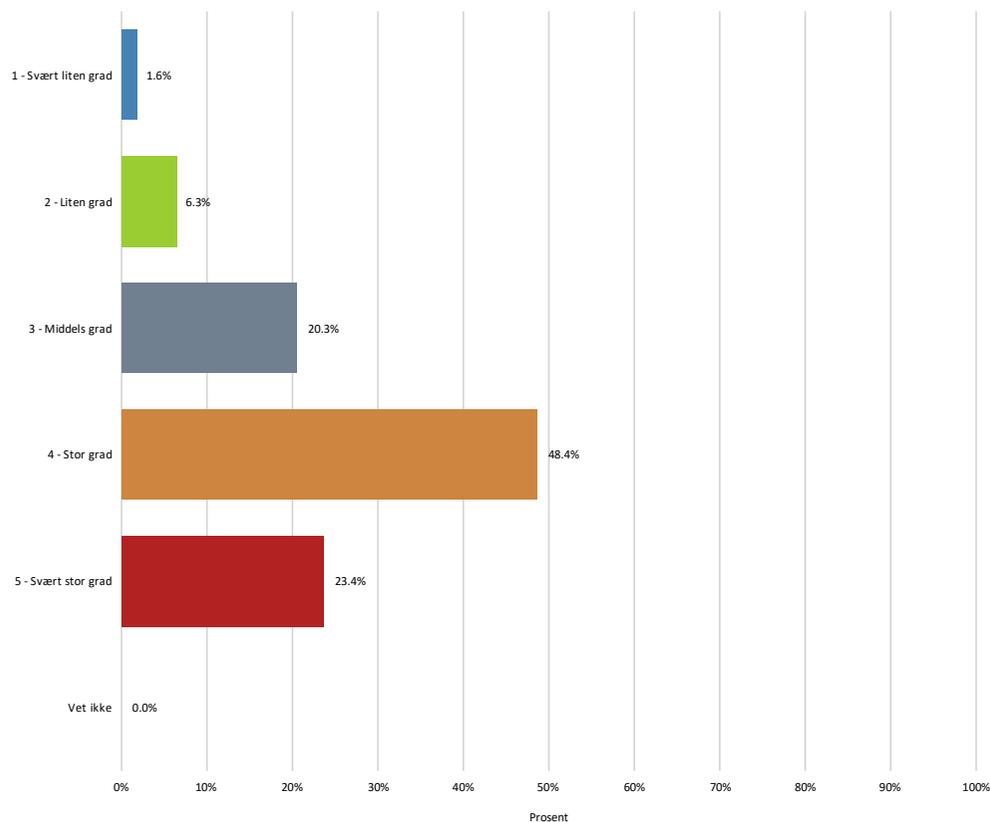
LEDELSE omfatter at: Skoleledelsen skal lede lærerens læring og utvikling Skoleledelsen skal planlegge, koordinere og evaluere undervisning og læreplanarbeidet.

Skoleledelsen skal ha tydelige forventninger til lærerrollen og kvaliteten på undervisningen.

Skoleledelsen skal bruke Rakkestadskolenes ressurser strategisk.

På en skala fra 1-5 der 1 er i svært liten grad og 5 er i svært stor grad:

5. I hvilken grad opplever du at ledelsen ved din skole oppfyller punktene nevnt ovenfor?

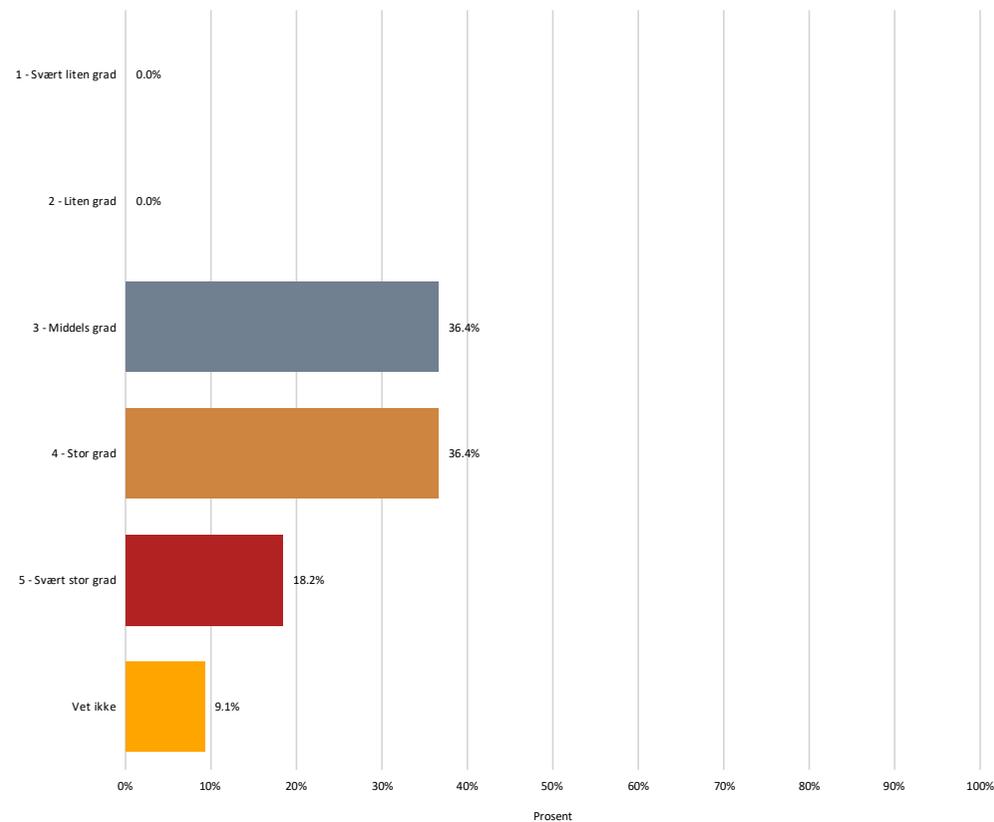
Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
I hvilken grad opplever du at ledelsen ved din skole oppfyller punktene nevnt ovenfor?	64	3,86	0,90	4,00

Rakkestadskolen baserer seg på følgende prinsipper/kvalitetsområder for utdanningsløpet i skolen: ledelse, lærerkompetanse, læring og læringsmiljø.

LEDELSE omfatter at Skoleledelsen skal lede lærerens læring og utvikling, skoleledelsen skal planlegge, koordinere og evaluere undervisning og læreplanarbeidet, skoleledelsen skal ha tydelige forventninger til lærerrollen og kvaliteten på undervisningen, skoleledelsen skal bruke Rakkestadskolenes ressurser strategisk.

På en skala fra 1-5 der 1 er i svært liten grad og 5 er i svært stor grad:

6. I hvilken grad opplever du som leder/rektor at skolen oppfyller punktene nevnt ovenfor?

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
I hvilken grad opplever du som leder/rektor at skolen oppfyller punktene nevnt ovenfor?	11	3,80	0,75	4,00

Rakkestadskolen baserer seg på følgende prinsipper/kvalitetsområder for utdanningsløpet i skolen: ledelse, lærerkompetanse, læring og læringsmiljø.

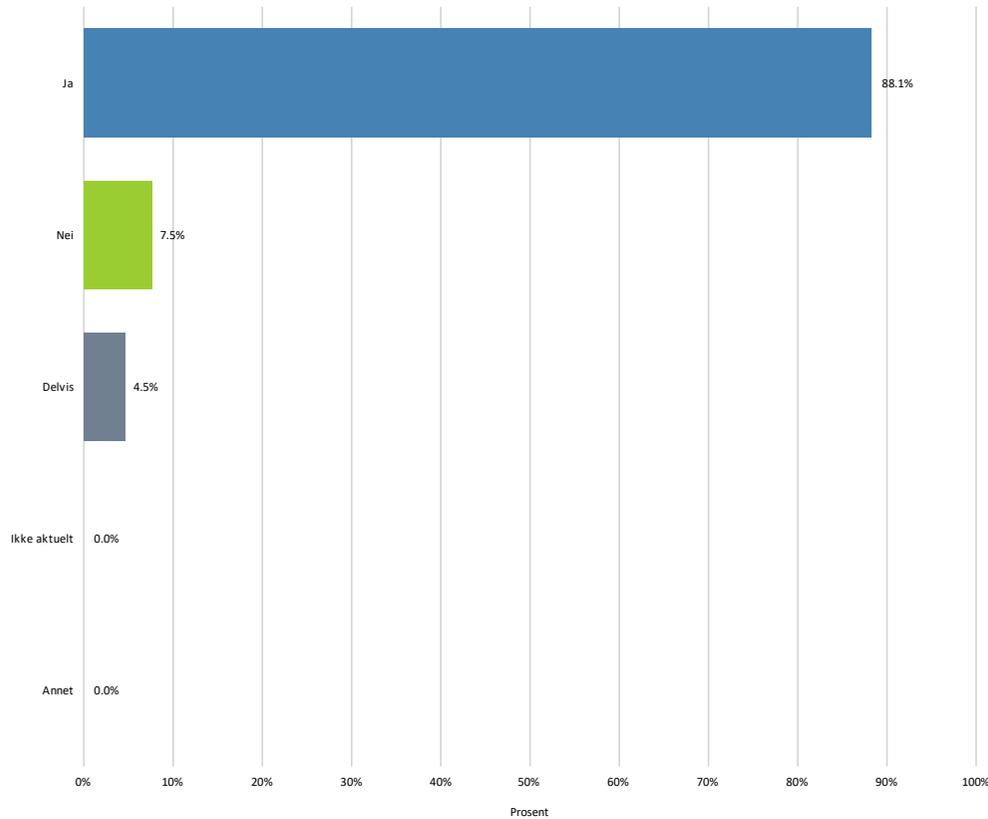
LÆRERKOMPETANSE omfatter at: I skolene i Rakkestad skal alle lærerne formell kompetanse til undervisning.

Lærerne skal brenne for faget og for elevene, og engasjere seg i elevene og være opptatt av å lære dem å kjenne som hele mennesker

Skolene i Rakkestad skal legge opp til en praktisk og variert opplæring, uten å nedtone teoretisk kunnskap.

Lærerne skal ha høye forventninger til elevene og kan motivere dem til arbeidsinnsats.

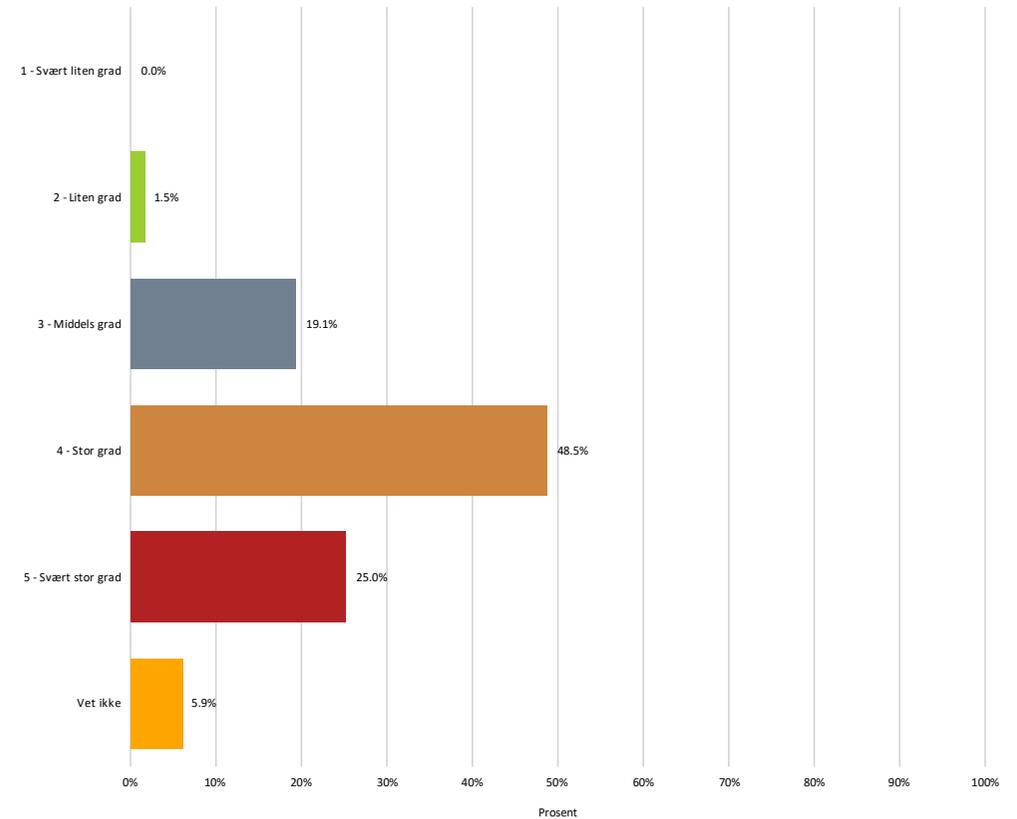
7. Har din lærerkompetanse blitt kartlagt av skolen (har du fylt ut "kompetansekort")?

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
Har din lærerkompetanse blitt kartlagt av skolen (har du fylt ut "kompetansekort")?	67	1,16	0,48	1,00

På en skala fra 1-5, hvor 1 er i svært liten grad og 5 er i svært stor grad:

8. I hvilken grad opplever du å få mulighet til nødvendig kompetanseutvikling?

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
I hvilken grad opplever du å få mulighet til nødvendig kompetanseutvikling?	68	4,03	0,73	4,00

9. På hvilken måte kunne din arbeidsgiver i større grad tilrettelagt for økt kompetanseutvikling på din skole? Skriv nedenfor.

Jeg mener det at vi er litt på stedet hvil når det gjelder kompetanseutvikling.

Det burde være mulighet for å delta på kurs

Det er mange fine kurs som kunne vært interessante, men de er dyre. Det er også viktig at flere enn en lærer får dra på kurs, dette for å implementere det bedre i skolehverdagen.

Behov - etterspørsel - interesse

Vet ikke

Ved å få fram samlet kompetanse i kollegiet og etterspørre i kollegiet hva som trengs av kompetanse og gi flere mulighet til å melde seg til kompetansefremmede kurs/opplæring.

Kurs, tilstedeværelse, mer involvering av ppt, mer ryddig struktur i hva vi har og hva vi kan få tilgang på av undervisningsmateriell, mer struktur i ledelse, mer tydelig styring av «skuta», gjennomføre saker som er drøftet, bruke kompetanse som ulike lærere har vært kurset i (f.eks lydfarge). Ønsker også opplæring i kartleggingsverktøy.

Raskere og bedre opplæring i de digitale plattformene vi har. Mer ressurser til kursing.

...

Dårlig økonomi gjør kursmuligheter minimale.

Slik jeg har forstått det har ikke arbeidsgiver tilrettelagt mer for meg, det har stoppet hos høyskolene

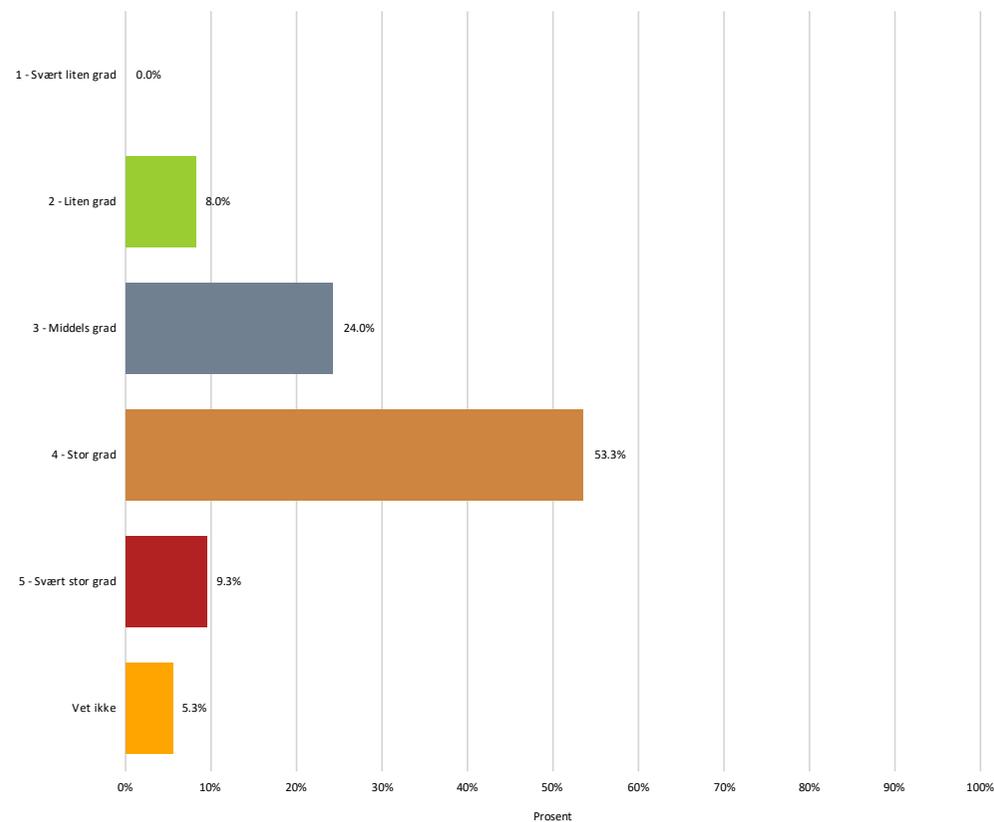
Kurs, korte samarbeidsøkter med skolelederne.

Mer tid til kurs. Sentralt for hele kommunen.

På grunn av alder er jeg ikke i målgruppa, dessverre.

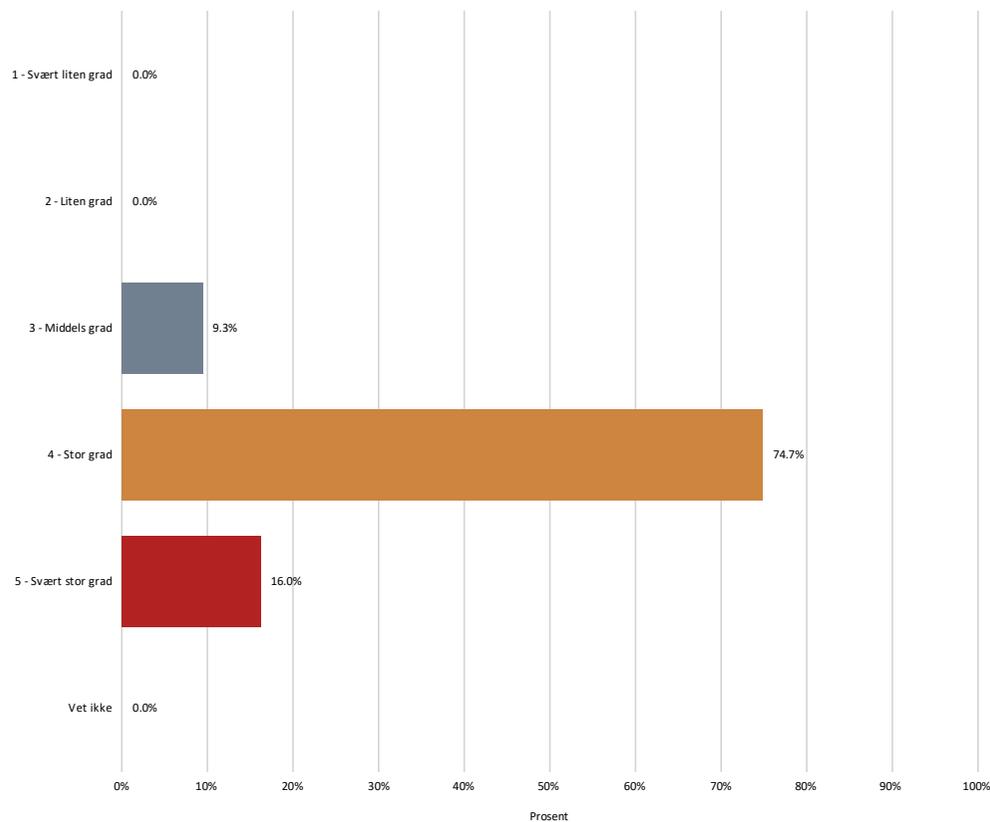
På en skala fra 1-5, hvor 1 er i svært liten grad og 5 er i svært stor grad:

10. Samlet sett, i hvilken grad opplever du at kvalitetssystemene bidrar til å sørge for god kvalitet på undervisningen ved din skole?

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
Samlet sett, i hvilken grad opplever du at kvalitetssystemene bidrar til å sørge for god kvalitet på undervisningen ved din skole?	75	3,68	0,76	4,00

11. På generelt grunnlag, i hvilken grad opplever du at din skole leverer god kvalitet på undervisningen til elevene?

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
På generelt grunnlag, i hvilken grad opplever du at din skole leverer god kvalitet på undervisningen til elevene?	75	4,07	0,50	4,00

12. Hvorfor mener du at kvalitetssystemene i liten/middels grad bidrar til kvaliteten, og hva bør eventuelt endres? Skriv nedenfor.

Jeg har kolleger som ikke er godt nok faglig oppdaterte, og det går ut over elevene. Det er også krevende og slitsomt å være den som skal bidra til (hjelpe) kolleger med å bli gode nok faglig.

Jeg tenker at det er kommunikasjonene, refleksjonene etc. som gjør at kvaliteten på undervisningen vår blir bedre. Det er her og nå vi kan gjøre noe for at vi hele tiden skal bli mer bevisst på kvaliteten på undervisningen.

Det er ikke et synlig verktøy i lærernes hverdag.

kvalitetssystemer rundt overgang barnehage skole er meget mangelfull. Ikke lukke saker som er i gang i barnehagen.

De formidles lite fra ledelsen slik at kollegiet ikke føler seg trygge på prosedyrer.

Jeg er usikker på hvilke kvalitetssystem vi har og hva dette innebærer. Så jeg synes ikke dette har vært tydelig.

Samkjøre bedre hvilke kartleggingsverktøy vi bruker. Samarbeide om kjøp av lisenser til kartleggingsprøver som læreverkene våre har i matte, engelsk og norsk.

Lite blir kontrollert at faktisk skjer.

Ikke brukt nok enda

Jeg har ikke fått introdusert alle kvalitetssystemer, men har det jeg bruker i hverdagen.

Ingen kommentar

Eierskap og felles kjennskap og forståelse av kvalitetssystemene kan bli bedre.

Fordi det ikke er tydelige nok konsekvenser om man ikke følger de, og mange velger derfor og la det være. mulig grunnet merarbeid.

1.Har ikke verktøy som skal brukes til å bl.a. Kartlegge begreper og språkforståelse hos tospråklige elever

2.innmelding til ressursteam rundt bekymrings elever blir for vagt, det er uten en fremdriftsplan

Det er ikke systemene som er relevant for god undervisning. Det er ikke behovet for å forankre noe systematisk i skjemaer for å lese ut tall og statistikk som gir god undervisning i klasserommet. Systemene er nyttig for en felles forståelse og tilnærming i ulike settinger hvor dette er nødvendig. Men på generelt grunnlag, som spørsmålet jo var presisert med, er systemene i liten grad av verdi når det gjelder den gode undervisningen som foregår i klasserommene. Utover det som er lovpålagte prosedyrer og systemer, er skjema-veldet til større glede og forlystelse for han/hun/dem som har behov for å finne målbare resultater/statistikker til sitt arbeid for å dokumentere hva som skjer i Rakkestadskolen, enn ansatte. Og langt på vei ligger det lite utvikling av skolen i disse skjemaene.

13. Hvorfor mener du at kvaliteten på undervisningen generelt er lite eller middels god, og hva bør eventuelt endres? Skriv nedenfor.

Vi har mye å gå på i forhold til samarbeid om faglige opplegg, og flere strever med å holde seg faglig kompetente.

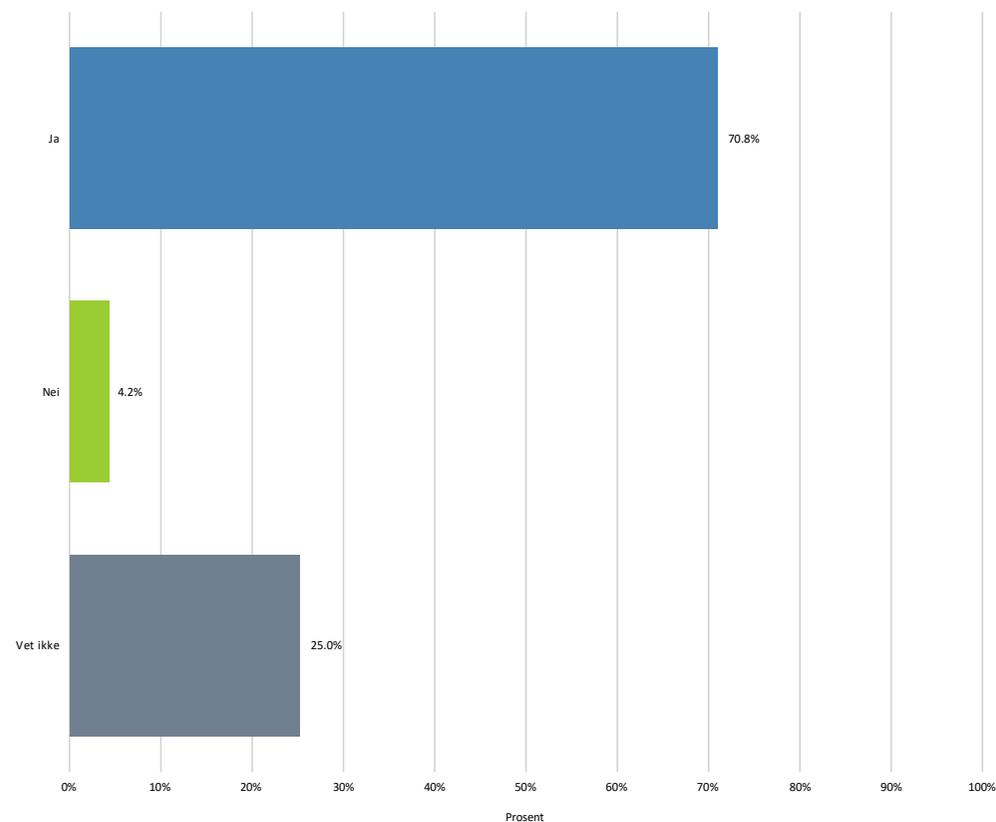
Mye av undervisning går bort pga samtale med elever rundt deres privatliv, psykososialt miljø, klassemiljø og skole-hjem arbeid. Ønsker bruk av fagfolk uten å sende skjema etter skjema som vi ikke ser eller hører noe mer til. Har god erfaring med tett samarbeid av ulike distanser. Det er også pga tidligere plassmangel og selvfølgelig at kreativiteten til meg som lærer ikke er tilstrekkelig.

Ressurser og gode systemer for tidlig innsats, tilpasset opplæring og felles tiltak i forhold til atferdsutfordringer.

Fordi lærerne ikke bli vurdert ofte nok, og det ofte er slik at de har jobbet i samme stilling med samme fag i flere år, hvilket gjør at de sjelden blir utfordret til utvikling, ofte de som er noe eldre.

Knappe ressurser: svært lite midler til digitale lisenser, lite midler til konkretiseringsmaterieill eller utstyr til f.eks. Naturfag og kroppsøving

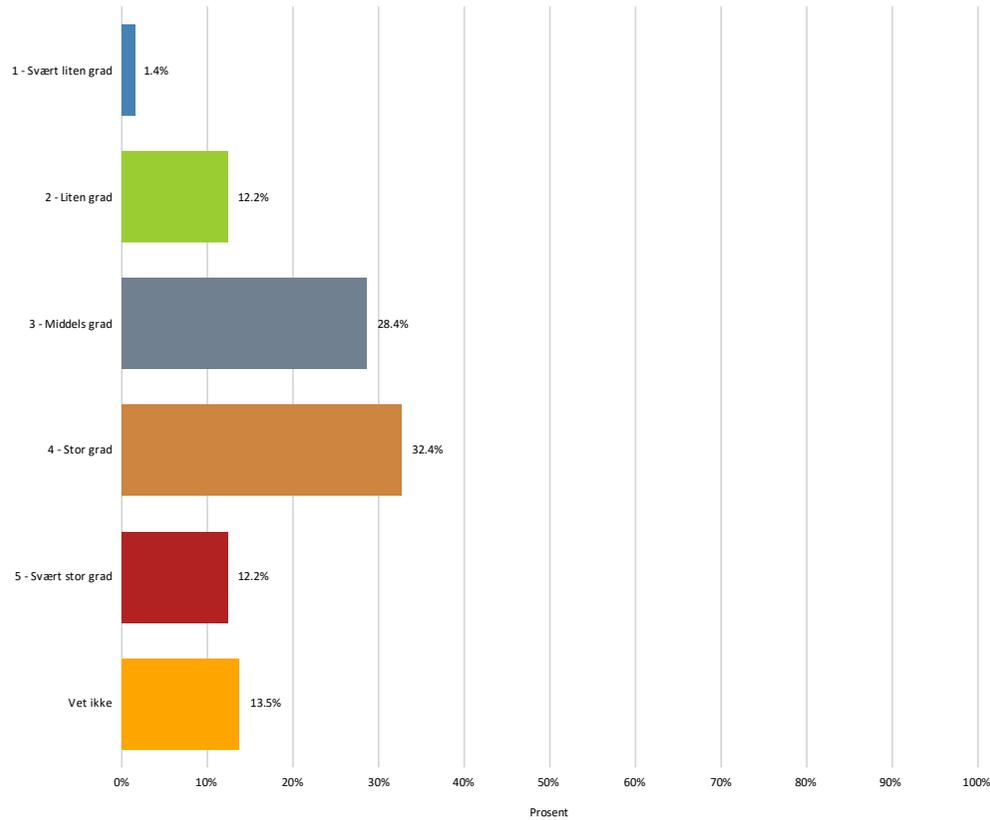
14. Etter din oppfatning, gjennomføres det årlig skolebasert vurdering ved din skole?

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
Etter din oppfatning, gjennomføres det årlig skolebasert vurdering ved din skole?	72	1,06	0,23	1,00

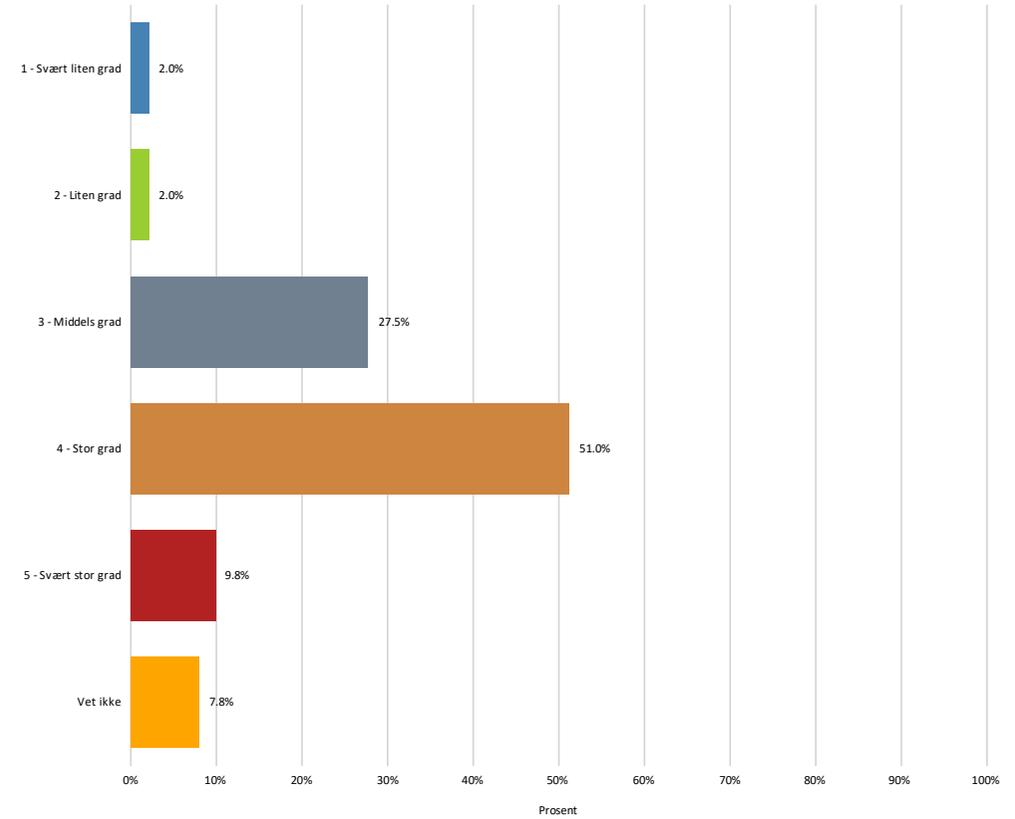
På en skala fra 1-5, hvor 1 er i svært liten grad og 5 er i svært stor grad:

15. I hvilken grad opplever du å bli involvert i prosessen med skolebasert vurdering?

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
I hvilken grad opplever du å bli involvert i prosessen med skolebasert vurdering?	74	3,48	0,95	4,00

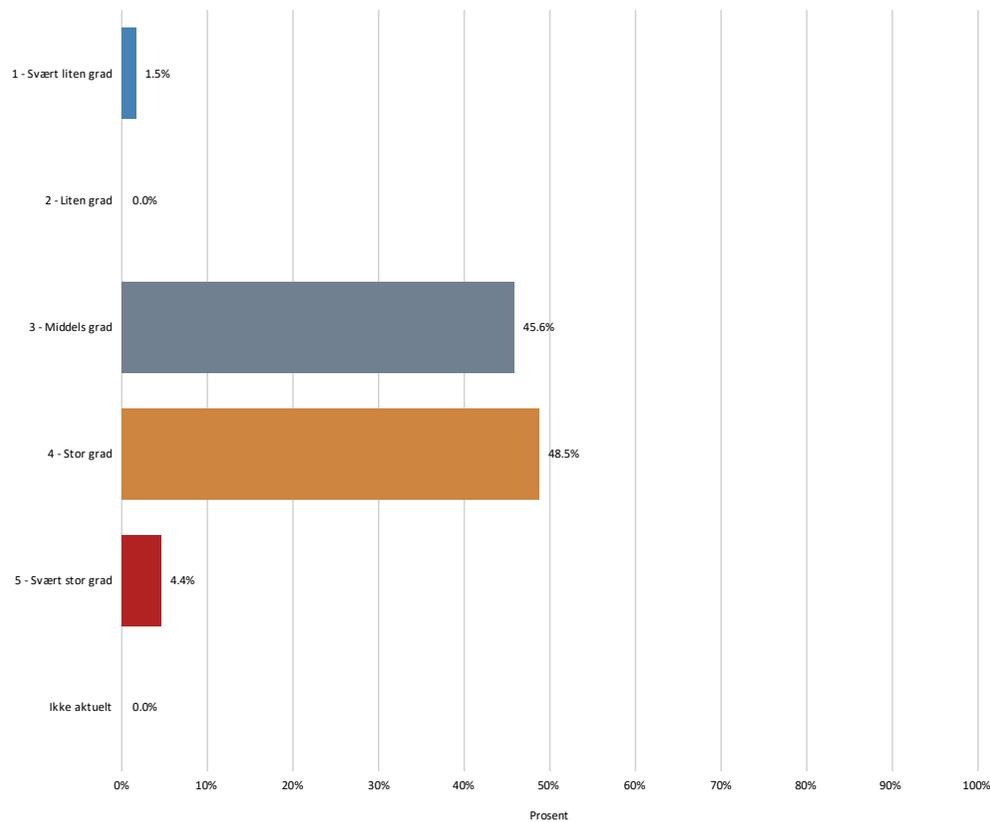
16. I hvilken grad opplever du at forbedringsområder som avdekkes i den skolebaserte vurderingen følges opp med tiltak?

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
I hvilken grad opplever du at forbedringsområder som avdekkes i den skolebaserte vurderingen følges opp med tiltak?	51	3,70	0,77	4,00

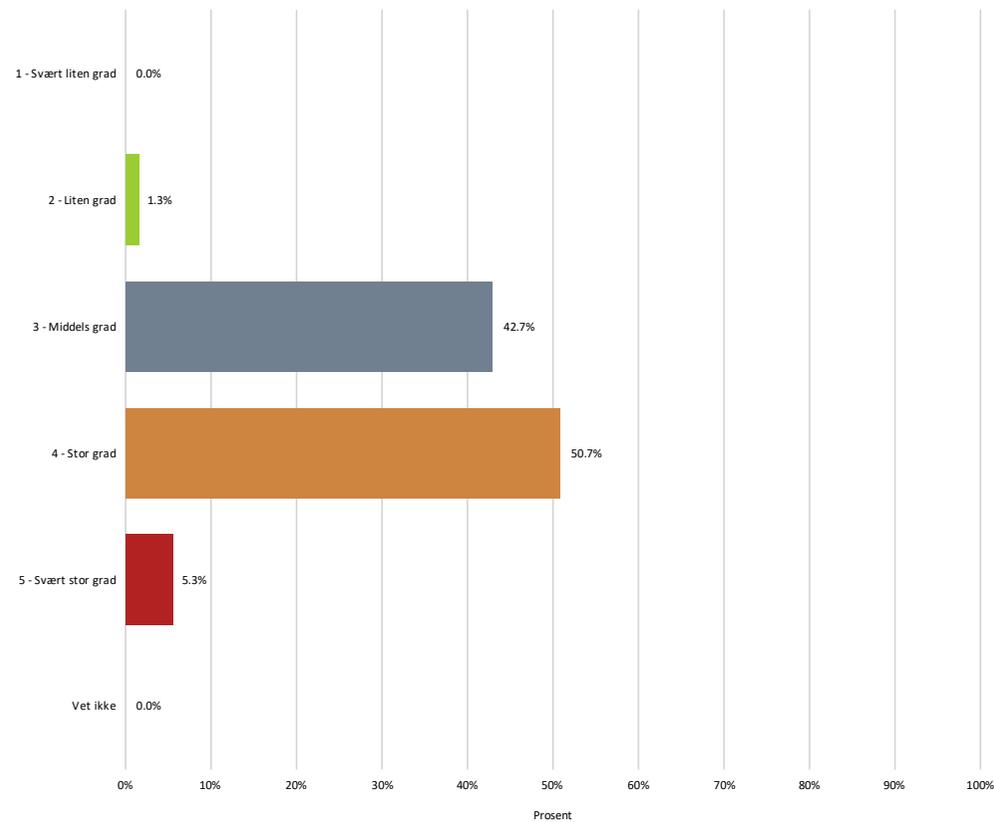
På en skala fra 1-5, hvor 1 er i svært liten grad og 5 er i svært stor grad:

17. I hvilken grad opplever du som lærer at du lykkes med å gi tilpasset undervisning til elevene?

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
I hvilken grad opplever du som lærer at du lykkes med å gi tilpasset undervisning til elevene?	68	3,54	0,65	4,00

18. På generelt grunnlag, lykkes skolen etter din oppfatning med å gi tilstrekkelig tilpasset opplæring til elevene?

Spørsmål	N	Gjennomsnitt	Standardavvik	Median
På generelt grunnlag, lykkes skolen etter din oppfatning med å gi tilstrekkelig tilpasset opplæring til elevene?	75	3,60	0,61	4,00

19. Hva opplever du som utfordrende i tilknytning til å gi tilpasset opplæring? Hva må eventuelt til for at skolen i større grad lykkes med å gi slik undervisning? Skriv nedenfor.

Tilpasset opplæring er en utfordrende øvelse å få til hvis lærerne tenker tradisjonelt i forhold til organisering av klasserom og undervisning. Skal vi utvikle oss på område må vi i større grad implementere andre metoder å jobbe på rundt elevmedvirkning, vurdering, samarbeidslæring og læreplananalyse. Vi står klare til å jobbe med nye fagplaner som presiserer kompetansebegrepet ytterligere fra forrige læreplan -K06, og det kommer inn tverrfaglighet, dybdelæring og økt fokus på å lære og lære. Dette er omfattende arbeid som jeg som skoleleder må bruke som springbrett til å få økt fokus på, og bedre resultater med , tilpasset opplæring for alle. Det er krevende å vite til enhver tid hva eleven kreves og hvordan det kan tilbys en "spot on" tilpasset undervisning. Det kreves god kompetanse og forståelse for fagstoffet og evnene til å variere undervisning godt på metode. Denne fagforståelsen kan mangle hos noen. Jeg mener at jeg er godt på tilpasset undervisning, men kan alltid bli bedre.

Swtte det i et enda bedre system på alle trinn.

Når det er to pedagoger i klasserommet, burde vi være flinkere til å dele i differensierte grupper

Jeg synes det er krevende å ha tid nok til å snakke med alle elevene i løpet av en time. Tid nok til å høre hva de lurer på og tid nok til å gi de svar uten at andre må vente for lenge.

I enkelte situasjoner er en avhengig av mer ressurser for å få gitt god nok tilpasset opplæring.

Når vi har elever som har utagerende atferd, tar det mye tid som kunne vært brukt på andre elever. Det er også bortfall av timer ved fravær av enkelt lærere. Ellers tenker jeg at det er fag som det er enklere å gi et tilpasset opplegg til enn andre.

Mange elever i samme gruppe. Mange elver med stor variasjon av modenhet og mental alder.

Flere voksne i klasserommet.

Gruppesammensetning, bortfall av assistenttimer

Det er mange barn med behov, flere enn jeg klarer å rekke over.

Jeg kan bli flinkere til å planlegge tilpasset opplæring sammen med tolærer, slik at vi kan bli enda mer effektive den tida vi har til rådighet sammen med elevene.

Jeg opplever at mange trenger flere voksne. At elever med tospråklig bakgrunn faller imellom og at disse ikke får tilstrekkelig opplæring. Også lite kunnskap om f.eks ulike språkvansker. Mye uro i klassen. Mange ulike sosiale faktorer som overskygger undervisningen.

Det er systemsvikt i overgang barnehage/skole Saker blir lukket og «vente å se» mentaliteten råder på 1.trinn. Tidlig innsats ressursen blir brukt til brannslukking.Lage gode systemer.

Trenger mer ressurser for å legge til rette for elever med lærevansker, tospråklige elever og elever med atferdsvansker.

For mange elever med ulike behov i en klasse

Ulik kompetanse (- og vilje) blant lærerne på dette feltet.

Hva må til: ha teammøter med utviklingstid, erfaringsdeling; kollegaveiledning, observasjon og refleksjon, utnytte fagsamarbeidstiden; lage felles planer, utpeke ressurslærere, ledelsen bør observere lærerne i klasserommet.

Mange elever på ulikt nivå, få voksne. Får ikke gitt den oppfølgingen jeg gjerne skulle gitt. Ved fravær er det ofte spesialundervisningen som ryker først.

Elever med samme faglige utfordringer, er veldig ulike på det meste annet, og de skal fungere som en gruppe. Det kan være utfordrende å nå frem på riktig måte. Noen ganger må det jobbes en til en, og det krever flere menneskelige ressurser.

Tid nok til hver enkelt elev, både til å lage og gjennomføre gode opplegg. Utfordrende å følge opp opplegg og tiltak som blir satt i gang.

Mye ressurser bindes opp til spesialundervisning. Mer bør over på tilpasset opplæring.

Tidlig satsing må ikke forsvinne i å følge opp enkeltelever . Den ressursen spises ofte opp av enkeltelever .

Store variasjoner i elevgrupper.

Sette det på dagsorden.

Ressurser, det er ofte slik at om det mangler noen et annet sted blir ressurser flyttet, og det går til tider ut over spesialundervisningen.

Mer tid til å planlegge ekstraordinære tiltak for elever med spesialbehov hvis det er klassens faglærer som har ansvaret for dette

Vanskelig å favne alle i et klasserom. Særlig de sterke elevene glipper noen ganger. Undervisningen blir ofte lagt på midten.

Vanskelig å tilpasse undervisningen når nivået i klassen både er lavt og høyt. Kan ikke legge undervisningen på midt-nivået, da vil jeg ikke treffe noen...

Stort sprik på elever og ulike behov for tilrettelegging

Utfordrende å hele tiden finne materiale og lage hefter og kopier tilpasset elever både til det enklere og vanskeligere samtidig som det skal gis den samme tavleundervisningen. Hadde man hatt mulighet til å ha flere smågrupper med likt nivå eller bruke digitale ressurser som tilpasser seg nivået hadde det forenklet noe.

Spriket i nivå er for stort til å gi god tilpasset opplæring. Man er ofte bare en lærer i undervisningen, og da er det vanskelig å dekke alle behovene i en klasse.

Jeg synes skolen lykkes. Men ikke ut fra det som er nødvendig ihht skjema-veldet. Derfor er det problematisk å svare på en undersøkelse som nettopp er basert på å kunne lese resultater ut fra svaralternativer.

20. Har du flere kommentarer/synspunkter? Skriv nedenfor.

Et kvalitetsvurderingssystem er en god kontroll for meg som skoleleder gjennom året. I deler av dette blir hele personalet trukket inn, i andre deler blir deler av personalet tatt med. Det er uansett et lederansvar at vi følger opp arbeidet for å sikre at vi har forsvarlig drift og at vi kan analysere i hvilken grad vi lykkes og hva vi kan gjøre for å utvikle oss videre.

Nei

Vi har fått en rektor som tar tak i utfordringer og er tydelig i sin kommunikasjon. Ting skjer i positiv retning, en løsningsorientert og konkret rektor.

Man kunne fått ennå bedre tilpasset undervisning med flere voksne på skolen.

Nei

Jeg oppfatter at Kirkeng Skole har et godt læringsmiljø som alle bidrar til.

Skulle ønske at en del spørsmål var utdypet mer, hva ligger i begrepene dere spør om?Har noen steder svart vet ikke, rett og slett fordi jeg er litt usikker på hva dere spesifikt spør om.

Håper skoleutvikling er mer enn skjemaer.

Saksnr.: 2020/1945
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 57695/2020
Klassering: 3016-188
Saksbehandler: Anita Dahl Aannerød

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Rakkestad	12.05.2020	20/5

Prosjektbeskrivelse "Kvalitet i sykehjem og sykefraværsoppfølging"

Vedlegg Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Prosjektbeskrivelse «Kvalitet i sykehjem og sykefraværsoppfølging» godkjennes.

Fredrikstad, 31.03.2020

Prosjektbeskrivelse «Kvalitet i sykehjem og sykefraværsoppfølging»

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Kommunestyresak 33/2018, 25. oktober 2018 (Forvaltningsrevisjonsplan 2019-2020)
KU-sak 18/22, 19.september 2018 (Forvaltningsrevisjonsplan 2019-2020)

Saksopplysninger

Det framgår av forvaltningsrevisjonsplanen hva som er bakgrunnen for dette prosjektet. Revisjonen har gjengitt de viktigste poengene i sin prosjektplan (jf. pkt. 1«Bakgrunnen for prosjektet»). På grunnlag av dette, foreslår revisjonen fire hovedproblemstillinger:

1. Har Rakkestad kommune etablert rutiner og systemer som er egnet til å sikre kvalitet på sykehjemstjenestene?
2. I hvilken grad opplever ansatte, beboere og pårørende at kvaliteten ved sykehjemstjenestene er god?
3. Har Rakkestad kommune etablert systemer og tiltak for å forebygge sykefravær blant ansatte i de hjemmebaserte tjenestene og ved Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter?
4. I hvilken grad følges sykmeldte, i de hjemmebaserte tjenestene og ved Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter, opp i henhold til lovverk og avtaleverk?

Revisjonen antar at det vil gå med 400-500 timer til dette prosjektet. Rapporten vil være klar til behandling i august.

Vurdering

Sekretariatet finner problemstillingene relevante i forhold til omtalen i forvaltningsrevisjonsplanen. Planlagt ressursbruk er høyere enn et gjennomsnittlig forvaltningsrevisjonsprosjekt. Revisjonen vil gi utdypende opplysninger om dette i møtet. Samlet sett anser vi at metodevalget vil gi en tilfredsstillende pålitelighet (nøyaktighet) og gyldighet¹ til å trekke konklusjoner om temaet. Ellers har vi ingen kommentarer til metode og gjennomføring.

Vi anbefaler at prosjektplanen godkjennes.

¹ metodene måler hva de er tiltenkt å måle

PROSJEKTBEKRIVELSE

Kvalitet i sykehjemstjenesten og sykefraværsoppfølging – Rakkestad kommune

1. BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

Kontrollutvalget skal i henhold til kommunelovens § 23-2 påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og av selskaper kommunen har eierinteresser i. I henhold til kommunelovens § 23-3 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

I plan for forvaltningsrevisjon er det besluttet at det skal gjennomføres en forvaltningsrevisjon i 2020 hvor temaet er kvalitet på sykehjemstjenesten og sykefraværsoppfølging i helse og omsorg. Dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er et sammenslått prosjekt bestående av prosjektene «Sykefraværsoppfølging innen helse og omsorg» (opprinnelig i planen for 2018) og «Kvalitet i sykehjemstjenesten» (opprinnelig i planen for 2020).

2. PROSJEKTETS PROBLEMSTILLINGER:

1. Har Rakkestad kommune etablert rutiner og systemer som er egnet til å sikre kvalitet på sykehjemstjenestene?
2. I hvilken grad opplever ansatte, beboere og pårørende at kvaliteten ved sykehjemstjenestene er god?
3. Har Rakkestad kommune etablert systemer og tiltak for å forebygge sykefravær blant ansatte i de hjemmebaserte tjenestene og ved Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter?
4. I hvilken grad følges sykmeldte, i de hjemmebaserte tjenestene og ved Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter, opp i henhold til lovverk og avtaleverk?

3. PREMISER FOR PROSJEKTARBEIDET

Prosjektet gjennomføres av forvaltningsrevisjonsgruppen.

- Forvaltningsrevisjonsgruppen forbereder prosjektet.
- Kartlegging av organisering og innhenting av materiale gjennomføres i samarbeid med administrasjonen.
- Forvaltningsrevisjonsgruppen har ansvaret for å avslutte arbeidet med en prosjektrapport.
- Rapporten oversendes kontrollutvalget etter fastsatte frister.
- Det er forventet at revisjonen vil bruke 400 til 500 timer på gjennomføringen av prosjektet.

4. UTDYPING AV PROSJEKTOPPGAVEN:

Formålet med prosjektet vil på den ene siden være å gjøre en vurdering av om Rakkestad kommune tilbyr sykehjemstjenester som kvalitetsmessig er i tråd med krav i gjeldende regelverk, samt føringer og anbefalinger på området. Pleie og omsorg utgjøre en stor del av kommunesektorens aktivitet og ressursbruk. Utviklingen med en økende andel eldre innbyggere vil føre til økt behov for denne typen tjenester i fremtiden. Dette, sammen med flytting av oppgaver fra spesialist- til primærhelsetjenesten, bidrar til at kommunal tjenesteproduksjon kommer under økende press. Kommunal tjenesteproduksjon har, særlig siden innføringen av KOSTRA, i all hovedsak blitt målt som dekningsgrad, produktivitet og prioritering. Kvalitetsdimensjonen i tjenesteproduksjon er i mindre grad belyst gjennom tilgjengelig statistikk.

Den første problemstillingen innebærer at det gjennomføres en systemrevisjon. Dette betyr at revisjonen vil belyse i hvilken grad kommunen har etablert systemer og rutiner som bidrar til å sikre kvalitet i tjenesteproduksjonen. System som benyttes i kvalitetsarbeidet i kommunen inkluderer, men er ikke begrenset til:

- System for innmelding, behandling, oppfølging og rapportering av avvik.
- System for planlegging, gjennomføring og oppfølging av tilsyn i regi av kommunen.
- System for lagring og versjonshåndtering av rutiner og retningslinjer.

Den andre problemstillingen som innebærer en vurdering av om ansatte, beboere og pårørende opplever at kvaliteten ved sykehjemstjenestene er god, vil belyses ved å innhente informasjon fra ansatte, pårørende og brukerrepresentanter.

På den annen side vil prosjektet vurdere i hvilken grad man innenfor hjemmebaserte tjenester og ved Skautun rehabilitering- og arbeider hensiktsmessig med å forebygge og følge opp sykefraværet, og om det er behov for å etablere ytterligere tiltak som kan bidra til å redusere sykefraværet blant ansatte.

Nivået på sykefravær på arbeidsplassen er gjenstand for stor oppmerksomhet både fra nasjonale/lokale myndigheter og fra mediene. Sykefravær kan ha både helsemessige, arbeidsrelaterte og samfunnsmessige årsaker, og vil som regel medføre ulemper og kostnader for arbeidstaker, for arbeidsplassen og for samfunnet. For arbeidsgiver vil et høyt sykefravær blant annet innebære økte utgifter, i tillegg til økt risiko for manglende måloppnåelse i form av redusert produktivitet og tjenestekvalitet. Relevante momenter i gjennomføringen av denne delen av prosjektet kan være:

- Få oversikt over status for målsetninger innen sykefraværarbeidet.
- Få oversikt over hvilke systemer og tiltak kommunen har iverksatt for å forebygge og følge opp sykefraværet.
- Få innsikt i ansattes kjennskap til systemer/tiltak og opplevelse av sykefraværarbeidet.

Revisjonen kan med bakgrunn i funnene vurdere om kommunens systemer og tiltak samlet sett ivaretar kommunens plikt om å arbeide systematisk med å forebygge og følge opp sykefravær, sett opp mot lovverk og andre relevante kilder.

Aktuell metodebruk i gjennomføringen av prosjektet kan være intervju, dokumentanalyse og spørreundersøkelse.

Ovennevnte utdyping er ikke uttømmende, og evt. andre aktuelle kontroll- og tilsynshandlinger vil bli videre utdypet i forvaltningsrevisjonsrapporten.

5. REVISJONSKRITERIER kan bli utledet av:

- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
- Arbeidsmiljøloven
- Forskrift om kvalitet i pleie og omsorgstjenestene
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- Forskrift for sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie
- Lokale politiske vedtak
- Administrative retningslinjer, mål, føringer og lignende
- Andre offentlige føringer, veileder til ovennevnte og andre forskrifter mv.
- Internkontrollforskriften (Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter).
- Kommunens personalpolitiske strategi og/eller retningslinjer

Det tas forbehold om at andre revisjonskriterier kan være aktuelle.

6. AVGRENSING AV PROSJEKTET

Prosjektet avgrenses til nevnte problemstillinger og til de seksjoner i kommunen som omfattes av revisjonen (se tabell nedenfor). Dersom det underveis avdekkes problemstillinger som ikke er nevnt i denne prosjektbeskrivelsen vil disse bli tatt opp med kontrollutvalget dersom de er av vesentlig art.

7. PROSJEKTORGANISASJON

Prosjektleder:	Forvaltningsrevisor Frank Willy Vindløv Larsen
Prosjektgruppe:	Ansatte i forvaltningsrevisjonsgruppen + stedlig regnskapsrevisor.
Prosjektperiode:	Fra: April 2020 Til: juli/august 2020
Vedtaksorgan:	Kontrollutvalget og kommunestyret i Rakkestad kommune.
Initiativtaker:	Kontrollutvalget i Rakkestad kommune.
Organisasjonsledd som omfattes av prosjektarbeidet:	Hjemmebaserte tjenester og Skautun rehabilitering- og omsorgssenter

Saksnr.: 2020/1945
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 57701/2020
Klassering: 3016-188
Saksbehandler: Anita Dahl Aannerød

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 12.05.2020	Utvalgssaksnr. 20/6
---	-------------------------------	-------------------------------

Administrasjonens oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt "offentlige anskaffelser - Utbyggingsprosjekter"

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Fredrikstad, 30.04.2020

Vedlegg

Vedlegg 1: Skriftlig orientering fra rådmann, datert 30. april 2020 – E-post fra rådmann Alf Thode Skog til Østfold kontrollutvalgssekretariat ved Anita D. Aannerød.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Kommunestyresak 3/19, den 14. februar 2019 – forvaltningsrevisjonsrapport «Offentlige anskaffelser – Utbyggingsprosjekter».
- KU-sak 19/4 den 16. januar 2019 - «Forvaltningsrevisjonsrapport «Offentlige anskaffelser – utbyggingsprosjekter».

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjonsrapport «Offentlige anskaffelser – Utbyggingsprosjekter i sak 19/4.

Kommunestyret behandlet videre rapporten i sak 3/19, den 14.februar 2019, med følgende vedtak:

Kommunestyrets vedtak

A. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Offentlige anskaffelser - utbyggingsprosjekter» til orientering. Kommunestyret merker seg revisjonens konklusjoner og ser at administrasjonen har etablerte, interne regelverk og rutiner som sikrer at lov og forskrift om offentlige anskaffelser blir fulgt, samt og sikrer at nødvendige budsjettmessige endringer gjennomføres og rapporteres til politisk nivå.

B. Kontrollutvalget følger opp revisjonsrapporten ved at administrasjonen legger frem en skriftlig orientering om rutinene som benyttes ved offentlige anskaffelser i byggeprosjekter, herunder rutiner for rapportering til politisk nivå og ved budsjettjusteringer. Orienteringen skal, utover generell informasjon, konkret gi informasjon om hvor ofte rutinene revideres/evalueres.

C. Orienteringen legges fram for kontrollutvalget et år etter at revisjonsprosjektet er behandlet i kommunestyret.

Av vedtakets punkt B og C fremkommer det at administrasjonen skal gi en skriftlig orientering til kontrollutvalget ett år etter kommunestyrets behandling. Sekretariatet har derfor bedt rådmann legge frem en skriftlig orientering.

Den skriftlige orienteringen fremkommer i sin helhet i vedlegg 1, datert 30.april 2020.

Rådmann skriver følgende:

A – Rådmannen redegjorde i forrige runde om hvilke strategier, systemer, rutiner som er fastsatt på innkjøps- og prosjektområdet og hvordan dette løpende følges opp. Det gjentas ikke i denne redegjørelsen for kontrollutvalgssekretariatet og kontrollutvalget.

B – Anskaffelser og prosjekter er med hensyn til gjennomføring og oppfølging gjennomgående temaer i rådmannens ledergruppe og de økonomigjennomganger som gjøres med staber og seksjoner hver andre måned i løpet av året. Det gjelder både systemer, rutiner og enkeltsaker.

C – Det legges fram økonomiske rapporter – drift og investeringer – for kommunestyret 30.4., 31.8. og 31.10. hvert år. Årsberetningen ferdigstilles innen 1.4. et år etter at regnskapet er avlagt.

D – Kommunen har tatt i bruk Tendsign som digitalt verktøy for utlysning/publisering av alle tilbud/anbud. Denne portalen er en kommunikasjonsportal hvor tilbydere skal hente ut konkurransegrunnlaget – stille spørsmål til grunnlaget og gi tilbud/anbud. Dette verktøyet samsvarer med de nye forskriftene om offentlige anskaffelser hvor det er innført krav til bruk av elektronisk kommunikasjon i gjennomføringen av offentlige anskaffelser.

E – Sertifisering av fagpersoner innenfor KS opplæringsprogram er prioritert. Dette har stor betydning for forståelse og gjennomføring av offentlige anskaffelser.

F – Innkjøp av varer og tjenester forankres mer og mer i rammeavtaler.

G – Det er etablert eget innkjøpsutvalg hvor konkrete innkjøp blir gjennomgått og kontrollert mot gjeldende regelverk.

Vurdering

Det har ikke blitt gjennomført nye kontrollhandlinger i forbindelse med oppfølgingen av forvaltningsrevisjonsprosjektet. Sekretariatet har ikke fått oversendt nye rutiner eller reglement. Sekretariatet tar i utgangspunkt i de tilbakemeldinger som er gitt fra rådmann.

Sekretariatet vurderer at i henhold til vedtaket skulle rådmann gi en skriftlig orientering om følgende punkter:

- rutinene som benyttes ved offentlige anskaffelser i byggeprosjekter
- rutiner for rapportering til politisk nivå
- rutiner for budsjettjusteringer
- informasjon om hvor ofte rutinene revideres/evalueres

Sekretariatet vurderer at kulepunkt 1 blir svart ut av rådmann i hans punkt D, E, F og G. Kulepunkt 2 blir svart ut av rådmann i hans punkt C. Det fremgår imidlertid ikke av rådmannens svar noe konkret rutine for budsjettjusteringssaker ved byggeprosjekter, kulepunkt 3.

Når det gjelder kulepunkt 4 fremgår det av svaret til rådmann punkt B at dette blir ivaretatt jevnlig i rådmannens ledergruppe, og via økonomigjennomganger som gjøres med staber og seksjoner hver andre måned i løpet av året.

Sekretariatet vurderer at rådmann har lagt frem en skriftlig orientering for kontrollutvalget i henhold til vedtak. Rådmann vil være til stede i møtet og kan gi utvalget ytterligere informasjon hvis de ønsker.

Sekretariatet vurderer at kontrollutvalget kan ta informasjonen fra rådmann til orientering. Hvis kontrollutvalget ønsker kan de be rådmann om en ny informasjon om rutiner for budsjettjusteringer ved byggesaker.

Saksnr.: 2020/1948
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 51166/2020
Klassering: 3016-192
Saksbehandler: Anita Dahl Aannerød

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 12.05.2020	Utvalgssaksnr. 20/7
---	-------------------------------	-------------------------------

Kontrollutvalgets årsmelding for 2019

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalgets årsmelding for 2019 godkjennes.
2. Årsmeldingen oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
Kontrollutvalgets årsmelding for 2019 tas til orientering

Fredrikstad, 03.03.2020

Vedlegg

1. Kontrollutvalgets årsmelding for 2019

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

I henhold til kommunelovens § 23- 5 skal kontrollutvalget avgir rapport til kommunestyret om sin aktivitet. I samsvar med tidligere praksis avgir kontrollutvalget sin *årsmelding* til behandling i kommunestyret.

Vurdering

Årsmeldingen skal gi kommunestyret informasjon om kontrollutvalgets oppgaver og ansvar, møte- og informasjonsaktivitet. Årsmeldingen gir også uttrykk for hva som er gjennomført av regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, samt resultatet og oppfølging av disse kontrollene.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget at vedlagte årsmelding for 2019 vedtas. Årsmeldingen oversendes til kommunestyret med følgende forslag vedtak:

- Kontrollutvalgets årsmelding for 2019 tas til orientering

Kontrollutvalgets årsmelding for 2019

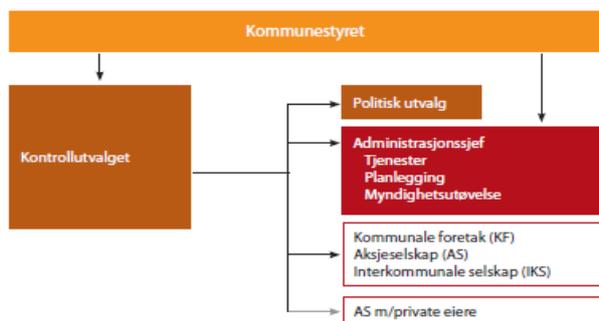
Rakkestad kommune

Østfold kontrollutvalgssekretariat ØKUS

Kontrollutvalgets hjemmelsgrunnlag

Bestemmelsene om at kommunen skal ha et eget kontrollutvalg ble først hjemlet i kommuneloven av 25. september 1992. Siste reviderte bestemmelser i kommuneloven om kontrollutvalg er av 22. juni 2019. Det fremkommer i kommunelovens kapittel 23, § 23-1 at «Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.

Figuren under viser at det fra kommunestyret/bystyret går to styringslinjer. Den ene går fra kommunestyret/bystyret til administrasjonssjefen som har ansvaret for gjennomføringen av kommunens tjenesteproduksjon, planlegging og myndighetsutøvelse. Den andre styringslinjen representerer en uavhengig og ekstern kontroll som går gjennom kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets oppgaver/ansvar

Kommunaldepartementet har i forskrift om kontrollutvalg og revisjon, av 17. juni 2019, gitt nærmere bestemmelser om kontrollutvalgets saksbehandling og oppgaver.

Påse-ansvaret

Kontrollutvalget har tre primære tilsyns- og kontrolloppgaver:

- Påse at kommunes regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- Påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon
- Påse at kommunen fører kontroll med sine interesser i selskaper mm.

- Etterlevelses kontroll

Oppfølging av regnskapsrevisjonen

Kontrollutvalgets ansvar for å påse at regnskapsrevisjonen fungerer på en betryggende måte ivaretas blant annet gjennom at kontrollutvalget får seg forelagt revisjonsplaner, resultater etter kvalitetskontroller i revisjonen og uavhengighetserklæringer fra oppdragsansvarlige revisorer. I tillegg blir kontrollutvalget informert om spesielle forhold og funn som revisjonen har gjort.

Plan for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Kommunestyret skal vedta planen. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Plan for og gjennomføring av eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontrollen. Kommunestyret skal vedta planen. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Rapportering

Kontrollutvalget skal avgi rapport til kommunestyret om hvilke forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller som er gjennomført og resultatet av disse.

Budsjettbehandling for kontrollarbeidet

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Forslaget skal inneholde kostnadene til drift av kontrollutvalget, utvalgets sekretariat og den valgte revisjonen.

Innstilling på valg av revisor og revisjonsordning

Kommunestyret avgjør selv om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i IKS eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets sammensetting

Kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg angir bestemte krav til dem som skal velges som medlemmer til kontrollutvalget. Det heter bl.a. at medlem av kontrollutvalg ikke kan være medlem eller varamedlem av kommunal nemnd med beslutningsmyndighet eller ansatt i kommunen.

Kontrollutvalget skal i henhold til den nye kommuneloven (2019) bestå av minimum fem medlemmer. Det er opp til kommunestyret å bestemme om kontrollutvalget skal ha flere medlemmer. Kommunestyret i Rakkestad har for perioden 2019-2023 vedtatt av kontrollutvalget skal ha fem medlemmer. Minst ett av utvalgets medlemmer skal velges blant kommunestyrets medlemmer.

Medlemmer 2015-2019

Vidar Storeheier, leder
Svein Iver Gjølby, nestleder
Elin Gjerberg
Marit Torp
Øyvind Kjeve

Varamedlemmer 2015-2019

Stein Bruland
Eli Uttakleiv
Tove Tjerbo
Inger Kaatorp
Knut Olav B. Sæves

Medlemmer 2019-2023

Finn Kultorp, leder
Ellen Solbrække, nestleder
Inger Kaatorp
John Martin Snopestad
Jan Ståle Lintho

Varamedlemmer 2019-2023

Sjur Hagestande
Roger Olstad

Svein Iver Gjølby
Tove Tjerbo
Ole Jørgen Bjørnstad

Kontrollutvalgets møte- og informasjonsaktivitet

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat har utført sekretariatstjenesten i 2019. Sekretariatfunksjonen har vært ivaretatt slik at møteinnkallinger, saksdokumenter og protokoller er blitt behandlet og utformet på tilnærmet samme måte som for øvrige politiske organ. Møteinnkallinger og sakskart er sendt elektronisk til utvalgets medlemmer, ordfører og rådmann.

Kontrollutvalgets møteplan og møtedokumenter blir løpende publisert på kommunes hjemmeside.

Kontrollutvalget har i 2019 avholdt 5 møter. Til sammen har det behandlet i alt 31 saker.

Statistikk for de fire siste årene:

	2019	2018	2017	2016
møter	5	4	5	5
saker	31	30	29	37

Ordføreren holdes orientert om arbeidet i kontrollutvalget gjennom at ordfører fortløpende får tilsendt utvalgets saksdokumenter og protokoller.

Leder av kontrollutvalget forestår for øvrig den uformelle kontakten med den politiske ledelse i kommunen.

Ved behandling av FR-rapport «Offentlig anskaffelser - utbyggingsprosesser» var rådmannen tilstede.

Ved behandling av kommunes årsregnskap for 2018 var rådmann til stede i møte for å redegjøre for årets regnskap og resultat. Rådmannen orienterte også i samme møte om budsjettet 2019.

Rådmann og skatteoppkrever var invitert til utvalget i junimøte. Temaet var orientering om utfordringer knyttet til bemanningssituasjonen hos skatteoppkrever.

I septembermøte var rådmann og ordfører tilstede ved behandling av oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Fosterhjem, økonomi og refusjoner».

Behandlede saker i 2019

I 2019 er regnskapsrevisjon, selskapskontroll og forvaltningsrevisjon utført av Indre Østfold kommunerevisjon IKS.

Plandokumenter

Kontrollutvalget har i 2019 behandlet følgende plandokumenter for sin virksomhet:

- Møteplaner for kontrollutvalget
- Overordnet revisjonstrategi 2019
- Budsjett for kontroll- og tilsyn 2020

Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2018

Kontrollutvalget har i 2019 avgitt uttalelse til kommunestyret om Rakkestad kommunes årsregnskap for 2018.

Revisjonsberetningen for regnskapsåret 2018

Resultatet av regnskapsrevisjonen rapporteres direkte fra revisjonen til kommunestyret gjennom revisjonsberetningen.

Revisors årsbrev - Oppsummering av utført arbeid ved regnskapsavleggelsen 2018

Revisors årsbrev er en oppsummering av deler av revisjonens arbeid for 2018, med en beskrivelse av revisors beretning. Revisors årsbrev har blitt lagt til saken om «Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2018.»

Revisjonsbrev

I tillegg til revisjonsberetningen skal revisor også rapportere andre forhold som er avdekket gjennom revisjonen. Slik rapportering skal skje til kontrollutvalget, med kopi til rådmannen. Rapportering av slike forhold skal skje i form av "nummererte brev" og notater.

Revisjonsforskriften § 4 gir bestemmelser om hvilke forhold som skal rapporteres i nummererte brev. Det er i løpet av 2019 ikke blitt behandlet nummererte revisjonsbrev.

Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har behandlet et forvaltningsrevisjonsrapport i 2019:

«Offentlig anskaffelser - utbyggingsprosesser»

Rapporten ble behandlet i kontrollutvalget 16.01 2019

Rapporten hadde følgende problemstillinger:

1. Er anskaffelsen av rådgivningstjenester, entreprise og andre leveranser i tilknytning til utbyggingsprosjekter i Rakkestad kommune gjennomført i samsvar med lov og forskrift om offentlige anskaffelser.
2. Er det enkelte prosjekt gjennomført innenfor den vedtatte økonomiske rammen, og er om nødvendig budsjettet justert som følge av endringer.

Revisjonen konkluderte med at:

« Rakkestad kommune har etablert internt regelverk og rutiner som skal sikre at regelverket om offentlige anskaffelser blir fulgt og at (...) nødvendige budsjettmessige endringer er gjennomført og rapportert til politisk nivå.»

Imidlertid påpekte revisjonen at det har vært mangler når det gjelder etterlevelse av rutiner, og fremmet på bakgrunn av dette følgende anbefaling:

«At kommunen vurderer om det er behov for tiltak for å sikre at saksbehandlingen fortsatt ivaretar hensynene til en god anskaffelsesprosess i henhold til regelverket, slik at kontrakt blir tildelt på bakgrunn av lovlige, og for leverandørene, kjente tildelingskriterier. Videre anbefales at man viderefører etablerte rutiner, slik at man sikrer at prosessene blir etterprøvbare.»

Kontrollutvalget tok rapporten til orientering og oversende rapporten med anbefalinger videre til kommunestyret for politisk behandling.

Oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjoner

Kontrollutvalget skal påse at vedtak om forvaltningsrevisjonsrapporter følges opp, og siden melde til kommunestyret om hvordan vedtaket og revisors anbefalinger har blitt fulgt opp av administrasjonen. Videre skal kontrollutvalget vurdere om vedtaket er fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

Oppfølging av FR-prosjekt «Fosterhjem, økonomi og refusjoner».

Kontrollutvalget behandlet oppfølgingsrapporten i møte i september 2019.

Kommunestyrets vedtak til forvaltningsrevisjonsrapport «*Fosterhjem, økonomi og refusjoner*», var at administrasjonen skulle iverksette seks anbefalinger som ble fremmet av revisjonen i rapporten. Grunnlaget for revisjonens vurderinger i oppfølgingsrapporten er gjort på bakgrunn av rådmannens tilbakemelding om hvordan vedtaket er fulgt opp. Revisor konkluderer med at bare to av anbefalingene er fulgt opp (nr. 5 og 6). Det er knyttet usikkerhet oppfyllelsen av to av anbefalingene (nr.1 og 3), og to er vurdert av revisor som ikke fulgt opp (nr.2 og 4).

Kontrollutvalget tok rapporten til orientering, med merknad om usikkerhet til administrasjonens oppfølging av kommunestyrets vedtak. Kontrollutvalget oversendte rapporten med anbefalinger videre til kommunestyret for politisk behandling.

Eierskapskontroll

Formålet med eierskapskontroll fremkommer av § 23-4 i kommuneloven. Ifølge bestemmelsen innebærer en eierskapskontroll å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for hvilke

eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen vedtas av kommunestyret selv.

Det har ikke vært gjennomført eller behandlet rapport for eierskapskontroll i 2019. I henhold til plan for perioden 2017–2020 skulle DELTA AS vært gjenstand for kontroll i 2019, og utvalget skulle i utgangspunktet ha behandlet sluttrapporten i juni møte i 2019. Kontrollutvalget ble i juni orientert om at arbeidet er forsinket, og vil bli ferdig vinter 2019/2020.

Henvendelser til kontrollutvalget

Kontrollutvalget kan også behandle henvendelser fra innbyggere eller andre aktører som mener de har en sak for kontrollutvalget. For hver henvendelse må det vurderes om den hører inn under kontrollutvalgets oppgaver og om den skal prioriteres.

Kontrollutvalget har ikke mottatt og behandlet henvendelser i 2019.

Andre saker og informasjon

Av andre saker som kontrollutvalget har behandlet nevnes:

- Godkjenninger av protokoller
- Kontrollutvalgets årsmelding for 2018
- Orienteringer fra revisjon – (alle møter i 2019)
- Orienteringssak om budsjett
- Prosjektplan: «Kvalitet i undervisning i grunnskolen»
- Prosjektplan: «Forebyggende og oppfølging av sykefravær».
- Utsettelse av FR-prosjekt «Forebyggende og oppfølging av sykefravær».
- Planlagt ressurs- og tidsbruk – IØKUS
- Revisors oppdragsvurdering
- Møterelement for kontrollutvalget i Rakkestad 2019 – 2023
- Kontrollutvalgets møte og aktivitetsplan

Saker som kontrollutvalget har fått informasjon om:

- Kontrollrapport vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Rakkestad kommune

- Kommunestyrets behandling av saker fra kontrollutvalget
- Orientering om NKRF sin kontrollutvalgsskonferanse i 2019.

Denne årsmeldingen er behandlet og godkjent av kontrollutvalget i møte den 31. mars 2020.

Finn Kultorp (s)
Kontrollutvalgets leder

Saksnr.: 2020/1948
Dokumentnr.: 5
Løpenr.: 51205/2020
Klassering: 3016-192
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 12.05.2020	Utvalgssaksnr. 20/8
---	-------------------------------	-------------------------------

Prinsippavklaringssak

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Saken legges frem uten forslag til innstilling

Fredrikstad, 03.03.2020

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Det fremkommer av kommunelovens §13-1 at kommunedirektøren/rådmannen har møte- og talerett i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer, med unntak av kontrollutvalget.

Det vil likevel være hensiktsmessig at rådmannen er til stede i enkelte av kontrollutvalgets møter og saker. Dette for blant annet å gi informasjon og eller besvare spørsmål.

Kontrollutvalget bør ta stilling til om rådmannen skal ha en løpende invitasjon til å stille i samtlige kontrollutvalgsmøter, eller om rådmannen kun skal bli invitert inn til de saker kontrollutvalget ser det som formålstjenlig.

Vurdering

Sekretariatet vurderer ved at rådmannen har en løpende invitasjon til kontrollutvalgets møter, så har likevel ikke rådmannen talerett, så sant ikke kontrollutvalget ber om dette. Det kan være hensiktsmessig at rådmannen er til stede i kontrollutvalgets møter. Sekretariatet vurderer imidlertid at hvis rådmannen skal gi informasjon eller svare på detaljerte spørsmål i kontrollutvalget, så bør rådmannen være kjent med dette i forkant av møtet. Dette så rådmannen kan stille forberedt.

Sekretariatet vurderer at kontrollutvalget enten kan fatte vedtak om at rådmannen har en løpende invitasjon til kontrollutvalgets møter, eller fatter vedtak om at rådmannen skal bli invitert til enkeltsaker/enkeltmøter.

Sekretariatet legger frem saken uten forslag til innstilling.

Saksnr.: 2020/1948
Dokumentnr.: 18
Løpenr.: 96479/2020
Klassering: 3016-192
Saksbehandler: Anita Dahl Aannerød

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 12.05.2020	Utvalgssaksnr. 20/9
---	-------------------------------	-------------------------------

Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig revisor

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig revisor, tas til orientering.

Fredrikstad, 01.05.2020

Vedlegg

Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig revisor Jolanta Betker, datert 03.03 2020

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Kommuneloven og forskrift for kontrollutvalg og revisjon

Saksopplysninger

I henhold til kommunelovens § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha god vandel. I følge forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi til kontrollutvalget en skriftlig egenvurdering av uavhengighet.

I brev til kontrollutvalget i Skiptvet kommune har oppdragsansvarlig revisor (Jolanta Betker) avgitt sin skriftlige egenvurdering om uavhengighet.

Vurdering

Sekretariatet kan ikke se at det er forhold som tilsier at revisors uavhengighet ikke er ivaretatt. Sekretariatet anbefaler derfor kontrollutvalget om at uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig revisor tas til orientering

Til kontrollutvalget i Rakkestad kommune

Vurdering av uavhengighet for konst. daglig leder Jolanta Betker, i forhold til Rakkestad kommune.

Innledning

I henhold til Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha god vandel. Departementet kan gi forskrift om krav til revisors uavhengighet og vandel, men forskriften er pr. i dag ikke fastsatt.

Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget, jamfør merknader til nevnte bestemmelse. I henholdt til tidligere bestemmelser skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget. Uttalelsen gjelder Rakkestad kommune, og oppdrag knyttet til Rakkestad kommune.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet

Følgende fremgår av tidligere kommunelovens § 79:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Som nærstående regnes

- a) ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- b) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og
- c) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Krav til uavhengighet var nærmere spesifisert i tidligere revisjonsforskrift § 13.

Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.

Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i. Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon. I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. tidligere revisjonsforskrift § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Pkt 1: Ansettelsesforhold	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i Østre Viken kommunerevisjon, som kan komme i strid med rollen som oppdragsansvarlig revisor.</i>
Pkt 2: Medlem i styrende organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Rakkestad kommune deltar i.</i>
Pkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Pkt 4: Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Rakkestad kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p><i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Rakkestad kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i></p>
Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Rakkestad kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Pkt 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Rakkestad kommune.</i>
Pkt 8: Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Rolvøy, 03.03.2020

Jolanta Betker (sign.)
Østre Viken kommunerevisjon IKS

Saksnr.: 2020/1948
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 51189/2020
Klassering: 3016-192
Saksbehandler: Anita Dahl Aannerød

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rakkestad	Møtedato 12.05.2020	Utvalgssaksnr. 20/10
---	-------------------------------	--------------------------------

Referater og meldinger

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar referater og meldinger til orientering

Fredrikstad, 20.04.2020

Vedlegg

1. Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 20.11 2019.
2. Melding om vedtak – etablering av kommunal kriseorganisasjon og kriseledelse – melding.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 20.11 2019 blir lagt frem til orientering.
Melding om vedtak – etablering av kommunal kriseorganisasjon og kriseledelse, blir lagt for orientering.

Vurdering

Sekretariatet vurderer at kontrollutvalget kan ta referater og meldinger til orientering.

Møteprotokoll

Kontrollutvalget Rakkestad

Møtedato: 20.11.2019,
Tidspunkt: fra kl. 08.30 til kl. 13:00
Møtested: Rakkestad kommune, rådhuset, møterom Grupperom 2
Fra – til saksnr.: 19/28 – 19/31

MEDLEMMER:	MØTT:
Finn Kultorp, leder	X
Ellen Solbrække	X
Jan Ståle Lintho	Ikke møtt
John Martin Snopestad	Forfall
Inger Kaatorp	X
VARAMEDLEMMER (innkalt):	
Sjur Hagestande	Forfall
Roger Olstad	X

Antall stemmeberettigede fremmøtte 4 av 5

Møtende fra sekretariatet: Anita Rovedal
Møtende fra revisjonen: Rita Elnes og Casper Støten

.....
Finn Kultorp

.....
Ellen Solbrække

.....
Jan Ståle Lintho

.....
John M. Snopestad

.....
Inger Kaatorp

Merknader

Kontrollutvalget Rakkestads møte 20.11.2019

Sakliste

- PS 19/28 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 18.09.2019
- PS 19/29 Forslag til budsjett for kontrollarbeidet 2020
- PS 19/30 Møtereglement for kontrollutvalget i Rakkestad 2019-2023

PS 19/28 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 18.09.2019

Sekretariatets innstilling

1. Protokoll fra Rakkestad kontrollutvalg 18.09.2019 godkjennes.
2. Rakkestad kontrollutvalg vedtar følgende praksis for godkjenning av protokoll (møtebok):
 - Forslag til protokoll sendes til medlemmene for godkjenning så snart som mulig etter møtet.
 - Det gis en frist for tilbakemelding. Hvis merknad(er) ikke er mottatt innen fristen, er protokollen godkjent.
 - Hvis det foreligger merknad, sendes merknaden(e) over til alle som fikk utkastet i første runde med ny frist for tilbakemelding. Protokollen er godkjent så snart det ikke foreligger merknad innen siste frist.
 - Protokollen sendes kommunen som sørger for at den gjøres tilgjengelig på nett
 - Protokollen signeres i påfølgende møte, som minimum av leder og et annet medlem.

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 20.11.2019:

Vedtak som innstilt.

Kontrollutvalget Rakkestads vedtak/innstilling 20.11.2019:

1. Protokoll fra Rakkestad kontrollutvalg 18.09.2019 godkjennes.
2. Rakkestad kontrollutvalg vedtar følgende praksis for godkjenning av protokoll (møtebok):
 - Forslag til protokoll sendes til medlemmene for godkjenning så snart som mulig etter møtet.
 - Det gis en frist for tilbakemelding. Hvis merknad(er) ikke er mottatt innen fristen, er protokollen godkjent.
 - Hvis det foreligger merknad, sendes merknaden(e) over til alle som fikk utkastet i første runde med ny frist for tilbakemelding. Protokollen er godkjent så snart det ikke foreligger merknad innen siste frist.
 - Protokollen sendes kommunen som sørger for at den gjøres tilgjengelig på nett
 - Protokollen signeres i påfølgende møte, som minimum av leder og et annet medlem.

PS 19/29 Forslag til budsjett for kontrollarbeidet 2020

Sekretariatets innstilling

1. Kontrollutvalget vedtar budsjett for kontrollarbeidet for 2020 med kostnadsramme på kr. 1 483 396,-

2. Budsjett for kontrollarbeidet 2020 oversendes ordfører for videre politisk behandling. Kontrollutvalgets forslag skal følge innstillingen til årsbudsjettet, jfr. § 2 i *Forskrift om kontrollutvalg og revisjon*.

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 20.11.2019:

Leder Finn Kultorp fremmet følgende forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget anbefaler kommunestyret å bevilge kr. 1 483 396,- i budsjett for 2020 til kontrollarbeidet i Rakkestad kommune.
2. Saken sendes formannskapet og kommunestyret.

Ellen Solbrække fremmet følgende forslag til tilleggs punkt, nytt pkt 2. Leder fratradte under behandling av dette forslaget.

Forslag til nytt pkt 2: Kontrollutvalget ber kommunestyret om å vurdere ledergodtgjørelsen til leder for kontrollutvalget. Vi ber kommunestyret om å se godtgjørelsen til leder for kontrollutvalget i sammenheng med godtgjørelsen til ledere for de andre utvalgene.

Utvalget foreslo da at følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget anbefaler kommunestyret å bevilge kr. 1 483 396,- i budsjett for for 2020 til kontrollarbeidet i Rakkestad kommune.
2. Kontrollutvalget ber kommunestyret om å vurdere ledergodtgjørelsen til leder for kontrollutvalget. Vi ber kommunestyret om å se godtgjørelsen til leder for kontrollutvalget i sammenheng med godtgjørelsen til ledere for de andre utvalgene.
3. Saken sendes formannskapet og kommunestyret.

Vedtaket enstemmig som foreslått.

Kontrollutvalget Rakkestads vedtak/innstilling 20.11.2019:

1. Kontrollutvalget anbefaler kommunestyret å bevilge kr. 1 483 396,- i budsjett for for 2020 til kontrollarbeidet i Rakkestad kommune.
2. Kontrollutvalget ber kommunestyret om å vurdere ledergodtgjørelsen til leder for kontrollutvalget. Vi ber kommunestyret om å se godtgjørelsen til leder for kontrollutvalget i sammenheng med godtgjørelsen til ledere for de andre utvalgene.
3. Saken sendes formannskapet og kommunestyret.

PS 19/30 Møtereglement for kontrollutvalget i Rakkestad 2019-2023

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget vedtar *Reglement for kontrollutvalget i Rakkestad kommune, 2019-2023*

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 20.11.2019:

Utvalget drøftet saken.

Leder fremmet forslag om å utsette saken til neste møte.

Forslaget enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalget Rakkestads vedtak/innstilling 20.11.2019:

Saken utsettes til neste møte.

PS 19/31 Kontrollutvalgets møteplan og aktivitetsplan

Sekretariatets innstilling

Med forbehold om at endringer kan forekomme, vedtar kontrollutvalget aktivitetsplanen og setter opp følgende møtedager for første halvår 2020:

1. møte: 12.02.2020 kl. 09:00
2. møte: 06.05.2020 kl. 09:00
3. møte: 17.06.2020 kl. 09:00

Kontrollutvalget Rakkestads behandling 20.11.2019:

Utvalget ønsket seg tirsdager som møtedag og 6/5 kolliderte med formannskapsmøtet i kommunen. Sekretariatet foreslo da følgende møtedager:

1. møte: 11.02.2020 kl. 09:00
2. møte: 12.05.2020 kl. 09:00
3. møte: 16.06.2020 kl. 09:00

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalget Rakkestads vedtak/innstilling 20.11.2019:

Med forbehold om at endringer kan forekomme, vedtar kontrollutvalget aktivitetsplanen og setter opp følgende møtedager for første halvår 2020:

1. møte: 11.02.2020 kl. 09:00
2. møte: 12.05.2020 kl. 09:00
3. møte: 16.06.2020 kl. 09:00

Østfold Kontrollutvalgssekretariat
Postboks 69

1601 FREDRIKSTAD

Deres ref.	Vår ref.:	Arkivkode	Dato
	Saknr. 20/647-8	000	20.04.2020
	Løpenr. 7272/20		
	Sak nr. bes oppgitt ved svar		

MELDING OM VEDTAK - ETABLERING AV KOMMUNAL KRISEORGANISASJON OG KRISELEDELSE - MELDING

Vedlagt følger samlet saksfremstilling med vedtak fra behandlinger av sakene «Etablering av kommunal kriseorganisasjon og kriseledelse – melding», «Politisk organisasjon under Covid 19 pandemien – oppfølging» og «Politisk organisasjon under Covid 19 pandemien – oppfølging II» i Rakkestad formannskap den 18.mars, 1. april og 15. april 2020.

Disse vedtakene er sendt tidligere, men det er usikkert om mottagere har mottatt disse og derfor sendes de på nytt.

Med vennlig hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent av
Jorun Cesilie Dybvik
Førstekonsulent

Vedlegg

Samlet saksfremstilling - Etablering av kommunal kriseorganisasjon og kriseledelse – melding.

Samlet saksfremstilling - Politisk organisasjon under Covid 19 pandemien – oppfølging.

Samlet saksfremstilling - Politisk organisasjon under Covid 19 pandemien – oppfølging II.

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak 20/647

ETABLERING AV KOMMUNAL KRISEORGANISASJON OG KRISELEDELSE - MELDING

Saksbehandler Alf Thode Skog

Arkiv 000

Saksnr.

29/20

Utvalg

Formannskapet

Møtedato

18.03.2020

Rådmannens forslag til vedtak

Rakkestad formannskap vedtar meldingen slik som den er lagt fram.

Behandling i Formannskapet den 18.03.2020 sak 29/20

Behandling

Representanten Knut-Magne Bjørnstad (Ap) fremmet forslag om at det i første strekpunkt under «Det politiske miljø» i saksfremlegget endres til at møter avlyses frem til 15.4.2020.

Ny vurdering gjøres av formannskapet senest 15.4.2020.

Rådmannens forslag til vedtak med tillegg av Bjørnstads endringsforslag enstemmig vedtatt.

Formannskapets vedtak

Rakkestad formannskap vedtar meldingen slik som den er lagt fram med endring om at møter avlyses frem til 15.4.2020, og at formannskapet gjør ny vurdering innen denne dato.

Vedlegg

Ingen.

Bakgrunn

Kriseorganisasjon og kriseledelse

Covid 19 pandemien er en nasjonal og verdensomspennende krise – som naturlig nok involverer Rakkestad kommune i full målestokk.

Norge er mer og mindre lammet. Det samme gjelder Rakkestad kommune. Så godt som ingenting fungerer som normalt.

Når en krisesituasjon oppstår, kan ordfører og rådmann beslutte at kriseorganisasjon og kriseledelse skal etableres.

På sist søndag ble grunnlaget for å iverksette dette tiltaket funnet å være til stede. Ordfører og rådmann bestemte å opprette kriseorganisasjon og kriseledelse.

Kriseledelse i Rakkestad kommune er:

- Ordfører, Karoline Fjeldstad, leder.
- Rådmann, Alf Thode Skog,
- Assisterende rådmann, Steffen Tjerbo,
- Brannsjef, Terje Romfog,
- Informasjonssjef, Kåre Kristiansen,
- Kommuneoverlege, Astrid Rutherford.

Varamedlem for ordfører Karoline Fjeldstad er varaordfører Iselin Bjørnstad.

Kriseorganisasjonen og kriseledelsen har følgende oppgaver, fullmakter og ansvar:

Oppgaver, fullmakter og ansvar for kriseledelsen:

- Iverksette tiltak for å begrense og hindre skade på personer, miljøet og materielle verdier.
- Disponere inntil kr. 3 000 000 av kommunens midler.
- Disponere kommunens ansatte, maskiner og redskap til

A – Stoppe drift i enkelte enheter i kommunen for å beordre ressursene til redningstjeneste m.m.

B – Pålegge overtids- og ekstraarbeid.

- Holde kontakt med og samarbeide med skadestedsledelsen og Lokal Redningsentral (LRS).
- Informere publikum og mediene i samarbeid med politi, LRS og/eller fylkesmannen.
- Rapportere til fylkesmannen og/eller ansvarlige myndigheter.
- Samarbeide med offentlige myndigheter, næringslivet og frivillige organisasjoner som Røde Kors, Bygdekvinnene, Sanitetskvinnene m.m.

Ordfører og rådmann varslet beslutning om å sette kriseorganisasjon og kriseledelse på kommunens hjemmeside, Rakkestad Avis og til kommunens ansatte 15.3.2020.

Som ordfører og rådmann vurderer det er det formålstjenlig og korrekt å forankre og legitimere en avgjørelse av denne karakter bredt i det politiske miljø. Av den grunn er det lagt opp til å informere formannskapet særskilt om tiltaket (at kriseorganisasjon og kriseledelse er satt som en følge av Covid 19 pandemien) i møte 18.3.2020. Det er grunnlaget for dette saksframlegget og denne saken.

Når hverdagen etter hvert vender tilbake og samfunnet fungerer mere normalt, vil formannskapet og kommunestyret i en egen sak bli orientert om de forskjellige elementer i sakskomplekset. Det samme gjelder for kommunens ansatte.

Kriseledelsen vil som hovedregel ha daglige møter.

Det politiske miljø under Covid 19 pandemien

Tiltak for å forebygge og forhindre coronasmitte setter i praksis politisk virksomhet og det politiske miljø ut av spill som situasjonen akkurat nå er. I det perspektivet tilrås det at det politiske nivå fungerer på følgende måte den nærmeste tiden:

- Møter i kommunestyret og andre politiske råd og utvalg – utenom formannskapet – avlyses på ubestemt tid.
- Formannskapet fatter i denne perioden alle vedtak på kommunens vegne – jf. kommunelovens § 11 – 8 (hasteparagrafen) og kommunens arbeidsdelings- og delegeringsreglement.
- Ordfører og gruppeledere i politiske partier avklarer i fellesskap løpende hvilke saker som formannskapet kan fatte vedtak i etter kommunelovens § 11 – 8 (hasteparagrafen) og kommunens arbeidsdelings- og delegeringsreglement.
- Når kommunen igjen er i en normal situasjon, legges alle saker som formannskapet har fattet vedtak i med hjemler som nevnt ovenfor fram som orienteringer for kommunestyret.
- Rådmannen setter i verk en utredning for å kunne avvikle helelektroniske møter i det tidsrommet det er snakk om.
- Politiske partier henstilles til å regulere og begrense sin virksomhet mest mulig i aktuell periode som bidrag til å forebygge og forhindre smitte av coronaviruset i samfunnet.
- Kontrollutvalget og Østre Viken kommunerevisjon IKS underrettes om den politiske organisasjon som Rakkestad kommune etablerer som følge av den situasjonen som hersker i Norge.

Rådmannens vurderinger

Rådmannen tar inn over seg at Norge er inne i sin største krise siden andre verdenskrig og anbefaler på det grunnlag formannskapet å vedta denne meldingen slik den er framlagt.

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak 20/713

POLITISK ORGANISASJON UNDER COVID 19 - PANDEMIEN - OPPFØLGING

Saksbehandler Alf Thode Skog

Arkiv 000

Saksnr.

36/20

Utvalg

Formannskapet

Møtedato

01.04.2020

Rådmannens forslag til vedtak

Rakkestad formannskap vedtar at lederne i velferdsutvalget og teknikkutvalget har møte- og talerett i formannskapet så lenge at dette organs mandat i praksis er definert av kommunelovens § 11 – 8.

Vedtaket er fattet i medhold av kommunelovens § 11 – 8.

Behandling i Formannskapet den 01.04.2020 sak 36/20

Behandling

Representanten Knut-Magne Bjørnstad (Ap) fremmet tilleggsforslag om at gruppelederne som ikke har fast plass i formannskapet også gis møte- og talerett.

Ved votering over rådmannens forslag med Bjørnstads tilleggsforslag falt forslaget med 6 mot 3 stemmer.

Mindretallet besto av Arbeiderpartiets representanter.

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

Formannskapets vedtak

Rakkestad formannskap vedtar at lederne i velferdsutvalget og teknikkutvalget har møte- og talerett i formannskapet så lenge at dette organs mandat i praksis er definert av kommunelovens § 11 – 8.

Vedtaket er fattet i medhold av kommunelovens § 11 – 8.

Vedlegg

Ingen.

Bakgrunn

Rakkestad kommune satte søndag 15.3.2020 kriseorganisasjon og kriseledelse som følge den pågående Covid 19 pandemien.

Formannskapet ble orientert om tiltaket i møte 18.3. s.å. (sak nr. 29/20) og vedtok saken i hovedsak som den var lagt fram.

Samtidig fastsatte formannskapet er opplegg for hvordan det politiske miljø skal fungere i den krisen som nå hersker:

- Møter i kommune og andre politiske råd og utvalg – utenom formannskapet – avlyses fram til 15.4.2020.
- Formannskapet fatter i denne perioden alle vedtak på kommunens vegne – jf. kommunelovens § 11 – 8 (hasteparagrafen) og kommunens arbeidsdelings- og delegeringsreglement.
- Ordfører og gruppeledere i politiske partier avklarer i fellesskap løpende hvilke saker som formannskapet kan fatte vedtak i etter kommunelovens § 11 – 8 (hasteparagrafen) og kommunens arbeidsdelings- og delegeringsreglement.
- Når kommunen igjen er i en normal situasjon, legges saker som formannskapet har fattet vedtak i med hjemler som nevnt fram som orienteringer for kommunestyret.
- Rådmannen setter i verk en utredning for å kunne avvikle helelektroniske møter i det tidsrommet det er snakk om.
- Politiske partier henstilles til å regulere og begrense sin virksomhet mest mulig i aktuell periode som bidrag til å forebygge og forhindre smitte av coronaviruset i samfunnet.
- Kontrollutvalget og Østre Viken Kommunerevisjon underrettes om den politiske organisasjon som Rakkestad kommune etablerer som følge av den situasjon som hersker i Norge.

Denne sak gjelder

Velferdsutvalget og teknikkutvalget er satt ut av funksjon og erstattet av formannskapet i det tidsrommet som det får definert sin rolle etter kommunelovens § 11- 8. Det er demokratisk utfordrende.

Av den grunn er det tatt opp at lederne i de to utvalgene – mens den midlertidige situasjonen pågår – bør gis møte- og talerett i formannskapet.

Rådmannens vurderinger

Rådmannen vurderer det som viktig at det midlertidige folkevalgte opplegget har størst mulig legitimitet og praktisk politisk bredde. Det ivaretar den demokratidimensjonen som hele vårt samfunnssystem bygger på. De samme avveininger ble til dels gjort på nasjonalt nivå av partiene på Stortinget da det i forrige uke vedtok coronalovgivningen. Tidsrom og omfang av ordningene ble korrigert av demokratiske hensyn. Når Covid 19 – støvet legger seg lokalt, er det velferdsutvalget og teknikkutvalget som på sine områder skal videreføre de vedtak o.a. som formannskapet har fattet. Det er da stor rimelighet i at lederne av disse utvalgene har en talerett i formannskapet til ordinær organisasjon er oppe og går.

Rådmannen anbefaler at velferdsutvalgets og teknikkutvalgets ledere gis møte- og talerett i formannskapet så lenge sist nevnte organs mandat i praksis er definert av kommunelovens § 11 – 8.

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak 20/647

POLITISK ORGANISASJON UNDER COVID 19 PANDEMIEN - OPPFØLGING II

Saksbehandler Alf Thode Skog

Arkiv 000

Saksnr.

42/20

Utvalg

Formannskapet

Møtedato

15.04.2020

Rådmannens forslag til vedtak

Den politiske organisasjon som er etablert av formannskapet i sakene 29/20 og 36/20 gis virkning til og med 6. mai 2020.

Formannskapet fatter dette vedtaket i medhold av kommunelovens § 11 – 8 (hasteparagrafen).

Ordfører legger opp til å avvikle et møte med kommunestyret på «Teams» ca. 20. april 2020 for å orientere om Covid 19 pandemien og håndteringen av den og om det politiske organisasjon og kriseorganisasjon og kriseledelse som er besluttet som en konsekvens av pandemien. Det sendes ut innkalling til møtet rett over påske.

Behandling i Formannskapet den 15.04.2020 sak 42/20

Behandling

Rådmannens forslag enstemmig vedtatt.

Formannskapets vedtak

Den politiske organisasjon som er etablert av formannskapet i sakene 29/20 og 36/20 gis virkning til og med 6. mai 2020.

Formannskapet fatter dette vedtaket i medhold av kommunelovens § 11 – 8 (hasteparagrafen).

Ordfører legger opp til å avvikle et møte med kommunestyret på «Teams» ca. 20. april 2020 for å orientere om Covid 19 pandemien og håndteringen av den og om det politiske organisasjon og kriseorganisasjon og kriseledelse som er besluttet som en konsekvens av pandemien. Det sendes ut innkalling til møtet rett over påske.

Vedlegg

Ingen.

Bakgrunn

Rakkestad formannskap behandlet i møte 18. mars d.å. – sak nr. 29/20 – «Etablering av kommunal kriseorganisasjon og kriseledelse – Melding».

Det politiske miljø under Covid 19 pandemien er lagt opp som følger:

Tiltak for å forebygge og forhindre coronasmitte setter i praksis politisk virksomhet og det politiske miljø ut av spill som situasjonen akkurat nå er. I det perspektivet tilrås det at det politiske nivå fungerer på følgende måte den nærmeste tiden:

- *Møter i kommunestyret og andre politiske råd og utvalg – utenom formannskapet – avlyses fram til 15.4.2020.*
- *Formannskapet fatter i denne perioden alle vedtak på kommunens vegne – jf. kommunelovens § 11 – 8 (hasteparagrafen) og kommunens arbeidsdelings- og delegeringsreglement.*
- *Ordfører og gruppeledere i politiske partier avklarer i fellesskap løpende hvilke saker som formannskapet kan fatte vedtak i etter kommunelovens § 11 – 8 (hasteparagrafen) og kommunens arbeidsdelings- og delegeringsreglement.*
- *Når kommunen igjen er i en normal situasjon, legges alle saker som formannskapet har fattet vedtak i med hjemler som nevnt ovenfor fram som orienteringer for kommunestyret.*
- *Rådmannen setter i verk en utredning for å kunne avvikle helelektroniske møter i det tidsrommet det er snakk om.*
- *Politiske partier henstilles til å regulere og begrense sin virksomhet mest mulig i aktuell periode som bidrag til å forebygge og forhindre smitte av coronaviruset i samfunnet.*
- *Kontrollutvalget og Østre Viken kommunerevisjon IKS underrettes om den politiske organisasjon som Rakkestad kommune etablerer som følge av den situasjonen som hersker i Norge.*

Formannskapet bestemte deretter i møte 1.4. d.å. – sak nr. 36/20 – «Politisk organisasjon under Covid 19 pandemien – Oppfølging» at lederne av velferdsutvalget og teknikkutvalget har møte- og talerett i formannskapet så lenge det har mandat som fastsatt i nevnte sak nr. 29/20 ovenfor.

Rådmannens vurderinger

Rådmannen mener det er lite realistisk at Rakkestad kommune kan gå tilbake til ordinær politisk organisasjon fra 15.4.2020.

Av den grunn tilrår rådmannen at den politiske organisasjon som er etablert i sakene nr. 29/20 og 36/20 gis virkning til og med 6. mai 2020. Det er neste dato for ordinært formannskapsmøte.

Ordfører legger opp til å avvikle et møte med kommunestyret på «Teams» ca. 20. april 2020 for å orientere om Covid 19 pandemien og håndteringen av den og om det politiske

organisasjon og kriseorganisasjon og kriseledelse som er besluttet som en konsekvens av pandemien. Det sendes ut innkalling til møtet rett over påske.

Saksnr.: 2020/1948
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 51179/2020
Klassering: 3016-192
Saksbehandler: Anita Dahl Aannerød

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Rakkestad	12.05.2020	20/11

Eventuelt